

MÜLLER LAJOS
S.J.

PAL ÖYBÖRÖG

Szeretett minket...

KORDA RT. KIADÁSA BÉPES

MÜLLER LAJOS S. J.:

SZERETETT MINKET

**ELMÉLKEDÉSEK SZENTHÁROM-
SÁG VASÁRNAPTÓL PÜNKÖSD
UTÁN VII. VASÁRNAPIG**

**KORDA R. T. KIADÁSA,
BUDAPEST, 1939**

Nr. 305|1939. Imprimatur. Budapestini, die 12. Aprilis 1939. Eugenius Somogyi S. J. Praep. Prov. Hungariae. — Nihil obstat. Dr. Julius Czapik censor dioecesanus. Nr. 2665. Imprimatur. Strigonii, die 22. Aprilis 1939. Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.

Korda R. T. nyomdája, Budapest. (Dr. Czapik Gyula.)

Rónay Irma S. J. C.

testvér,

*a magyar aszkétikus irodalom aranyos
tollú művelője és minden áldozatra kész,
önzellen munkása áldott emlékének*

szenteli

a SZERZŐ.

Előszó

Könyvünknek, amelyben elmélkedés-sorozataunkat hat héttel ismét előbbre vittük, címül az Apostol igéjét adtuk: „Szeretett minket.” (Ef. 5, 2.) Tárgyunk ugyanis javarészt az Úr Jézusnak azok a művei, amelyekben csakugyan megmutatta, hogy mennyire szeretett minket.

A Szentháromság ünnepén és az azt követő három napon a háromszemélyű egy Istenről adunk meditációkat. Majd áttérünk az Úrnap és Jézus Szíve ünnepét követő nyolcadra, illetve kilencedre. Erre aztán kizárólag az Úr Jézus csodáit tárgyaljuk, amelyekkel magából az ő mindenható, jóságos szeretetét gyógyítva, vigasztalva, feltámasztva árasztotta.

Ezt a könyvet elhunyt Rónay Irma S. J.: C. testvér emlékének óhajtottuk szentelni. Ez a kiváló lélek nemcsak aranyos tollú művelője volt a katolikus aszkétikus irodalomnak, hanem a legönzetlenebb, bámulatosan kitartó, szívós és lánglelkű, szinte úttörő munkása és előmozdítója. Utolsó lehelletéig a katolikus irodalom érdekelte s ez irányban adott mint a Korda r. t. vezetője utasításokat.

Az elmélkedés-sorozat is — amelynek ez a kötet egyik láncszeme — az ő lelkesítő és tanácsadó buzgalmának sokat köszönhet. Legyen ezért áldott emléke!

Szeged, 1939. Szent József napján.

I

A SZENTHÁROMSÁG TITKA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi szöveg: „Jézus szóla (tanítványainak): Elmenvén tanítsatok minden népet, megkeresztelvén őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében.“

Második előgyakorlat. Elgondolom a teljes Szentháromságot égi trónján, ahogy azt Izaiás próféta leírja: „Láttam az Urat. Magas és kiemelkedő királyi széken ült és ruhájának szegélye eltöltötte a templomot. (A hosszú ruha végtelen méltóságának jelképe.) Szeráfok lebegtek felette; mindegyiküknek hat-hat szárnya volt, kettővel befödtek arcukat, kettővel befödtek lábukat (tiszteletük, hódolatuk jeléül) és kettővel lebegtek és kiáltották és mondták egymásnak: Szent, szent, szent az Úr, a seregek Istene. Dicsőségével telve van az egész föld.“¹

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Úrtól, a teljes Szentháromságtól, hogy növelje bennem az isteni erényeknek, a hitnek, reménynek és szeretetnek érzelmeit.

1. A LEGMÉLYSÉGESEBB TITOK

Vannak a földön mélységek, amelyekbe szinte nem lehet szédülés nélkül letekinteni.

Vannak barlangok, tengerszemek, amelyeknek fenekére szinte nem lehet lehatolni. Még, és sokkal inkább ilyenek az isteni vallásnak, a hitnek titkai. De legfőképpen ilyen a kereszténységnek alapdogmája, a Szentháromság titka.

Szent Tamás azt állítja, hogy erre az igazságra emberi elme sohasem talált volna rá.³ És ebben teljesen igazat kell neki adnunk. De viszont az is éppen olyan tagadhatatlan, hogy ha már egyszer Isten azt nekünk kinyilatkoztatta, bár belső mikéntjét fel nem foghatjuk, de ennek az igazságnak szépsége, összhangja és észszerősége elbűvöl, szinte lesujt bennünket.

Ez a tan szabadította meg ugyanis az emberi elmét attól a gyűlöletes dilemmától, választástól, hogy vagy több Istent fogad el, ami képtelenség, vagy egyet, de egy meddő, természetlen Istent, aki végtelen erejével és szeretetével nem tudja többre vinni, mint hogy véges, tehát végtelenül maga alatt álló dolgokat hoz létre. Ebből az útvesztőből vezeti ki elménket a Szentháromság titka.

Az ószövetségben Isten ezt a fenséges titkot jó okokból még a zsidó nép előtt is lepelbe burkolta. Nem akarta, hogy háromszemélyűségének kinyilatkoztatása által népe a többistenimádás veszélyébe sodródjék. De ez a lepel mind ritkább és áttetszőbb lesz. Hiszen a próféták mind világosabban beszélnek nemcsak az Atyáról, hanem az Igéről és a Lélekről is, akiknek ugyancsak isteni tökéletességet tulajdonítanak. Végre eljött az Isten Fia, aki úgy az Isten egységét, mint annak háromszemélyűségét a leghatározottabban és világosabban

kinyilatkoztatta. Nevezetesen megparancsolta, hogy a megigazulás nagy műve, ami kizárólag Isten hatalmi körébe tartozik a szent kereszt-ségben a három egyenrangú Személynek, az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek tekintélyével, nevében (s nem neveiben) hajtassék végre.

2. A KATOLIKUS TAN

A katolikus Egyház a Szentháromságról az isteni kinyilatkoztatásból a következőket tudja és tanítja:

a) Egyetlenegy Isten van, aki a világosság-nak, szépségnek, boldogságnak és minden tökéletességnek véghetetlen tengere.

b) Ebben az isteni természetben azonban három személy osztozik. Mind a három öntudatos, ismeri magát és személyi különbségét a másik két személytől. És így a végtelen istenség ölen valóságos társaságot alkotnak.

c) Tanítja végül, hogy bár ez a három személy mint személy, végtelenül különbözik egymástól, de mind a három egy és ugyanazon isteni természetet teljes egészében birtokolja. Ugyanazért a három személy csak egy Isten.

A Szent Atanázról elnevezett, az egyházi liturgiába felvett hitvallás bámulatos szabatsággal fejti ki ezt a tant. Leszegezi, hogy a katolikus tanítás szerint: „Sem a személyeket összezavarnunk, sem az egyetlen isteni állagot szétválasztanunk nem szabad. Mert más az Atya személye, más a Fiúé és más a Szentléleké, de az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek mégis ugyanaz az istensége, egyenlő a dicsősége, egyként örök a fensége.”

Aztán sorra veszi, hogy mind a három

személy teremtetlen, végtelen, örök, mindenható úr és Isten, és még sincs több, hanem csak egy teremtetlen stb. úr és Isten, csak egyetlenegy.

Kifejti aztán, hogy az Atya senkitől sem alkottatott, teremtetett vagy született. A Fiú sem alkottatott, teremtetett, hanem született; a Szentlélek sem alkottatott, teremtetett s nem is született, hanem az Atyától és Fiútól származott.

Mi tehát, katolikusok nagyon világosan és szabatosan tudjuk, hogy mit hiszünk és mit kell hinnünk, ha — miként a hitvallás mondja — a kárhozatot elkerülni és üdvözülni akarunk. Nincs is senki, legyen bár a legnagyobb lángelme, aki e tanban a legkisebb ellentmondást tudná felfedezni. De másrészt be kell vallanunk, ez az igazság értelmünk felett áll. Ne csodálkozzunk rajta, hiszen az istenség belső életéből vetít reánk bár halvány, de reánk nézve mégis vakító sugarat.

Századok múltak el, s az emberiség lesütött szemekkel imádta ezt a titkot a nélkül, hogy annak belső értelmét, észszerűségét — bár kellő alázattal — kutatni, boncolni merete volna. De aztán a középkorban a katolikus teológiai iskolák kezdték a három isteni Személy egymáshoz való viszonyát s származásuk mélységes titkát — amennyire emberi elme erre képes — értelmezni és magyarázni.

3. AZ ISTENI SZEMÉLYEK SZÁRMAZÁSA

A keresztény teológia abból indult ki, hogy minden lény annál tökéletesebb, minél tökéletesebbet tud létesíteni.

Akárhány teremtményébe Isten azt a csodálatos képességet oltotta, hogy önmagához hasonló lényt tud létrehozni, ahogy ezt a növényeknél, állatoknál s embernél látjuk. Tehát csak Isten, a legtökéletesebb lény nélkülözne ezt a képességet? Tehát Isten, éspedig éppen azért, mert végtelen, volna arra kárhoztatva, hogy csak a messze maga alatt álló lények alkotásába merítheti ki erejét? Mintha erre alkalmazhatnók az Irás szavait: „Vajjon én, ki megteszem, hogy mások szüljenek, magam ne szüljek-e? ... Vajjon én, ki másoknak nemzetséget adok, magtalan legyek-e?” Amde hogyan szülhet Isten, a legtisztább szellem? Bizonytal értelem, megismerés által, ami benne is természet szerint az első tehetség.

Isten tehát megismeri, gondolja, *kimondja* magát. Amde ez az öngondolás, önkimondás nem olyan tökéletlen, átmenő és futólagos, mint mibennünk, hanem oly tökéletes, éppen oly végtelen személyiség, mint önmaga. Ez az Ige, az ő egyszülött Fia. Az Atya és Fiú egymást megismerve, végtelen szeretetre gyullad egymás iránt. És ismét ez a szeretet sem olyan Istenben, mint bennünk, véges teremtményeiben, hanem végtelen, tökéletes, Vele egyenrangú személyiség.

Ez a születés, illetőleg származás Istenben (szükségszerű) öröktől fogva, örökké tart, a végtelen értelemnek és végtelen szeretetnek szükségszerű folyománya.

A háromszemélyűség egyben Isten végtelen boldogságának is a titka. Hárman vannak s egyet tesznek: ez az eszményi szeretet és boldogság netovábbja.

A Fiú az Atyára a végtelen elragadtatás

tárgya. Az Atya szemléli őt, és hogy szépségével beteljék, nem elég az egész örökkévalóság. Szintúgy van a Fiú Atyjával, mindketten a Szentlélekkel szemben, ez viszont a másik két személy iránt. A szerető elragadtatást követi az ajándék. Az Atya odaadja Fiának minden gondolatát, érzelmét, életét, sőt magát a lényegét. Benne van. Éppen így van a többi isteni személy is egymás iránt.

Mikor az Egyház a mai ünnepen ezt ámulva szemléli, fel-felkiált az ő liturgiájában: O beata Trinitas! Ó boldog Szentháromság! Valóban boldog! Mert mi híjával van? Több és egy! Ez a szív legdicsőbb ábrándja. Mert miképpen szeressünk, ha többen nem vagyunk? De miképpen is szeressünk, ha egyek nem vagyunk? Ne kérdezd ezentúl, mit tett Isten az egész örökkévalóságon át, amikor kivüle még semmi sem volt? Hát szeretett, hiszen ő maga a szeretet, és boldog volt. Dehát akkor miért is lépett ki ebből a meghitt, végtelenül boldog magányából? Kilépett, hogy magát megismertesse, s ezáltal értelmes, jótéteményekkel elhalmozott teremtményeit hálás szeretetre gyullassza. Vajjon elérte-e ezt nálam is?

Kilépett, hogy engem, ha őt viszontszerelem és ebből kifolyólag parancsait megtartom, saját családi körébe vonjon, végtelenül boldogítson.

Gyümölcse legyen tehát ennek az elmélkedésnek:

a) a *hit* szent adója, amelyet Isten értelmemtől vár, s ez a hit az ő tekintélyének sziklaszilárd fundamentumán alapszik, s annyira észszerű és oly elragadóan szép és vigasztos;

b) a *hála* a teljes Szentháromság iránt,

mint aki kizárólag azért teremtett, hogy legyen, akinek adni tudjon...

c) *Az odaadás.* Igen, az odaadása teljes lényemnek annak, akinek amúgy is teljesen birtoka vagyok.

d) Végül a teljes Szentháromság legyen örök mintája és ideálja a mi társas életünknek. Ha mindegyikünk másnak él, másnak adja magát, akkor mi is birtokoljuk és élvezzük valamelyest azt a boldogságot, amelyet a teljes Szentháromságban bámulunk és magasztalunk: O beata Trinitas! Ó boldog Szentháromság!

Beszélgetés lehet a régi magyar ének szövegével:

Szentháromságnak életem, halálom
S testemmel együtt lelkemet ajánlom.
Tégedet imádlak, mindörökké áldlak
Osztatlan Istenség, Háromságban egy Fönség.

Méltó dicséret legyen az Atyának,
Kit vall a föld és vall az ég Urának
Szüntelen dicsérünk, mindörökké áldunk
Osztatlan Istenség, Háromságban egy Fönség.

Az Istenember áldassék mitőlünk.
Akinek hulló vére által élünk,
Mert érte juttat testi-lelki jókat
Osztatlan Istenség, Háromságban egy Fönség.

Szentlélek Úrnak zengjük víg dalunkat,
Hozzá emelvén szívünket, szavunkat,
Adja bő kegyelmét, lángoló szerelmét
Osztatlan Istenség, Háromságban egy Fönség.

¹ Iz. 6, 1—3. — ² Summ. I. q. 32. a. 1. —
³ Iz. 66, 9.

II

„NINCS MÁS ISTEN, CSAK EGY”¹

Első előgyakorlat. A szentírási szöveg. A Szent János által leírt égi jelenet: „A négy élő lény (kerub) mindegyikének hat-hat szárnya vala és köröskörül és belül telve valának szemekkel (éles tudásuk és éberségük jelképe), és éjjel-nappal nem vala nyugtuk, mondván: Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt és aki van és aki eljövendő.”²

Második előgyakorlat. Az idézett szentírási hely által vázolt égi jelenet élénk elgondolása.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy amint ő lényegében egy és osztatlan, úgy én is teljes szívvel és lélekkel neki éljek, őt szolgáljam.

1. EGY ISTEN VAN, MERT VÉGTELEN TÖKÉLETES

A Szentháromság tana nem szabad, hogy bennem az Isten egységében való hitet legkevésbé is elhomályosítsa. Az isteni kinyilatkoztatás nem szűnik meg ezt az igazságot hangsúlyozni és sürgetni: „Halld Izrael: az Úr, a mi Istenünk egy Úr.”³ De maga a józan ész is követeli ezt. Hiszen Istennek már a fogalmában is benne van, hogy ő minden lehető jónak, minden tökéletességnek birtoklója, összege.

Ami jó kívülről csak van, az tőle van, az övé, ő kölcsönözte. Tehát nem lehet több Isten kívülről. Mert ha volna, akkor belőle okvetlen hiányoznának emennek java, tökéletessége, s így nem ő volna minden jó, s elmehetne koldulni olyan jóért, amely neki még hiányzik, de megvan a másoknak. Ez az oka és fundamentuma annak a legfőbb parancsoknak: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből”, mert t. i. ő a legfőbb jó, minden jó, egyetlen jó. Azért mondja az Úr Jézus is az ifjúnak: „Mit kérdesz engem a jóról? Egy a jó, az Isten!” Miért is egyedül ő méltó, hogy legfőképpen és osztatlan szívvel őt szeressük, s minden egyéb szeretetet ennek a szeretetnek rendeljünk alá, s erre, mint végső okra irányítsunk. Ó végtelen jóság! Mi nagy dolog is van abban, ha én neked egyedül és minden szeretetemmel adózom? Hiszen mindez csekélység ahhoz, amit te megérdemelsz tőlem. Valóban igazságos és méltó dolog, hogy én semmi egyebet sem szeressek, csak Téged, s ami a te kedved szerint van és reád visszavihető, szóval amiben voltaképpen ismét csak téged szeretlek.

2. A VILÁG RENDJE IS EGYETLEN ISTENRE UTAL

Isten a legfőbb Úr, minden teremtménynek kormányzója. Az ő akaratának senki és semmi ellen nem állhat. „Bölcs szívű ő és hatalmas erejű, ki maradhat bántódás nélkül, ha ellene szegül?” Tehát „Nincs más Isten, csak egy.”

Minő szánalomraméltó egy Isten volna az, akit egy másik Isten korlátozna, és terve, akaratára végrehajtásában elgáncsolhat. Világos te-

hát, hogy csakis egy Isten lehet, aki a világ rendjét, békéjét és fennmaradását biztosítja. Hiszen: „Minden magában meghasonlott ország elpusztul.” Ez okvetlenül bekövetkeznék, ha a világ főhatalmában többen osztozkodnának. „Senki két úrnak nem szolgálhat.”⁸ Miért „A te Uradat, Istenedet imádjad és csak neki szolgálj!”

Ezentúl tehát minden gondom és igyekezetem oda irányuljon, hogy ennek a legfőbb, egyetlen és jóságos Úrnak minden erőmmel, tehetséggemmel és ambíciómmal szolgáljak és ebben magam kitüntessem. Magamat csak neki és annak rendeljem alá, akivel tekintélyét felettem megosztotta. De ennek aztán úgy fogadok szót, mint neki magának.

3. CSAK EGY LEHET A TÖRVÉNYHOZÓ, A BIRÓ ÉS A VÉGCÉL

Már Istennek fogalmából következik, hogy ő s egyedül ő a legfőbb törvényhozó, egész életünk szabályozója és egykor bírója, aki a jutalmat, illetőleg a büntetést kiszabja. Ő a végcél, akinek szemlélete és birtoklása tölti be a lélek összes vágyát és adja meg a teremtménynek legfőbb boldogságát.¹⁰

Mindebből világosan következik, hogy csakis egy Isten lehet. Egy törvényhozó, egy bíró, egy végcél. Mert ha többen volnának, különböző, talán ellentétes törvényeket hoznának s így nem lehetne nekik eleget tenni. Eltérnének egymástól a jutalom és büntetés kiosztásában s nem tölthetné be egyik sem teljes mértékben a szívnek-léleknek minden vágyát. Mert ha

több Isten volna, kíváncznánk akkor a többit is látni s többi javait is élvezni.

Ezen alapszik aztán az a kötelességünk is, hogy minden munkánkban egy, tiszta és egyszerű szándék vezessen minket, amit Urunk az egészséges, jó szem működésével hasonlított össze: „Ha szemed (szándékod) jó, egész tested (gondolkodás- és eljárásmodod) világos lesz.”¹¹

Minden ügyünkben, munkánkban csak azt kell keresnünk, amit Urunk, Teremtőnk célnak kitűzött, t. i. az ő nagyobb dicsőségét s ezzel egyben a mi örök mennyei boldogságunkat.

Mindezekből aztán mindjárt néhány gyakorlati következtetésre juthatunk.

a) Nagy részvét töltsön el bennünket a szerencsétlen bálványimádókkal szemben, akik ma is, kétezer évvel Krisztus Urunk eljövetele után az emberiségnek több mint felét teszik s a Teremtő legnagyobb gyalázására több, hamis isten előtt hódolnak. Mindjárt imádkozom is azért, hogy az Úr tüntesse el ezeket a szomorú fekete foltokat a földtekéről, ahol t. i. őt nem ismerik s ahonnan nem száll hozzá dicséret és imádás, hozzá, az egy igaz Istenhez. Imádkozhatom a próféta igéivel: „Uram, aki szent emberséged könnyű felhőjével látyolozottan bevonultál ennek a szomorú világnak Egyiptomába, ó remegtessed meg, sőt zúzd össze a föld összes bálványképeit, hadd csüggedjen a pogányság szíve az ő kebelében, a te szent félelmed remegtesse meg azt és szent szerelmed vonja atyai kebledre.”¹²

b) Isten egységéből következtethetünk a bűnben rejlő szörnyű gonoszságra is. Minden bűn ugyanis többé-kevésbé öntudatosan hamis

istenségnek imádása, szolgálata s az igaz Istent trónjától akarja megfosztani. Így az Apostol szerint¹² az érzéki embereknek „istenük a has”, a hús, a test, a kapzsinak a pénz, s minden bűnösnek voltaképen az „én”, amelynek kedvéért lemondanak a végcélról, a boldogító Istenről. Ezt az istenített ént imádják *ma* milliók a fajukban, vérükben és ilyen értelemben rájuk is illik a régi igazság, hogy: „új isteneknek áldoznak, kiket atyáik nem tiszteltek”,¹³ téged pedig, ó igaz, egy Isten elhagynak, felednek, sértegetnek. Ó Isten, akit a próféta „Ösöreg”-nek¹⁴ nevez, bírāja teremtményeidnek, juttasd diadalra ügyeidet, érvényesítsd elévülhetetlen jogaidat, rombold le a bálványokat, hogy minden teremtményed egy szívvel, lélekkel, szóval és cselekedettel vallja: „Egy az Isten és mindeneknek Atyja, aki mindenekfölött, mindenben és mindnyájunkban vagyon.”¹⁵

c) Továbbá hő vágyat inditok magamban, hogy minden gondolatomat, érzelmemet, kívánságaimat erre az egyetlen, boldogító Istenségre irányítsam, s benne pihentessem meg. Hiszen Istenben fel is talállok minden jót, és pedig végtelen fokban, ami csak szórványosan a teremtményekben fellelhető. Újra, meg újra megszívlelem, amit Urunk Mártának mondott: „Márta, Márta, sok gondod van és sokat vesződöl. Pedig egy a szükséges”,¹⁶ t. i. Téged, Uram! teljes szívből szeretni, egyedül neked szolgálni. „Mert tenmagadért teremtél minket, ó Isten, s nyugtalan a mi szívünk, míg csak benned nyugalomra nem talál.” (Szent Ágoston.)

d) Egyben abból az alapigazságból, hogy egy az Isten, nagyon hathatós indítékot kapok a felebaráti szeretetre is. Hiszen egy a forrá-

sunk, egy a végcélunk, egy az Atyánk, egy a boldogságunk. „Vajjon nem egy Atyánk van-e valamennyiünknek? Vajjon nem egy Isten teremtett-e minket? Miért veti meg tehát egyikünk a másikat?”¹⁸ Ó Isten, önts tehát szívembe önzetlen, tevékeny felebaráti szeretetet, hogy minden teremtményedet tebenned és mindenki-ben téged szeresselek.

Beszélgetés az Úrral, az egy Istennel. Tegyük neki vallomást hitünkről, fejezzük ki előtte imádatos hódolatunkat. Mintha csak hal-lanám közben a Sínai ormáról eldörgő igéket: „Én az Úr vagyok, a te Istened... rajtam kívül más istened ne legyen.”¹⁹ De igyekszem ezt az igazságot a gyakorlatba is átvinni: osztatlan, egyszerű, szent szándékkal keresve mindig és mindenben az Isten szent akaratát.

---

¹ I Kor. 8, 4. — ² Jel. k. 4, 8. — ³ Deut. 6, 4. —
⁴ Deut. 6, 5. — ⁵ Mt. 19, 17. — ⁶ Jób 9, 4. —
⁷ Lk. 11, 17. — ⁸ Mt. 6, 24. — ⁹ Mt. 4, 10. —
¹⁰ Sz. Tamás S. Theol. 1, 2. q. 1. a. 5. — ¹¹ Mt.
6, 22. — ¹² V. ö. Iz. 19, 1. 2. — ¹³ Fil. 3, 19. —
¹⁴ V. ö. Deut. 32, 17. — ¹⁵ Dán. 7, 9. — ¹⁶ Ef. 4, 6.
— ¹⁷ Lk. 10, 41. — ¹⁸ Mal. 2, 10. — ¹⁹ Exod. 20, 1.

III

„ÉN VAGYOK AZ, AKI VAGYOK”¹

Első előgyakorlat. „A szent, katolikus, apostoli római Egyház hiszi és vallja, hogy egy, igaz és élő Isten van, az égnek és földnek teremtője és ura, mindenható, örök, mérhetetlen, felfoghatatlan; értelemben, akaratban és minden tökéletességben végtelen... a világtól különböző, magában és önmagától legboldogabb és mindeneknél, amik csak kívüle vannak vagy elgondolhatók, kifejezhetetlenül magasztosabb.”²

Második előgyakorlat. Elgondolom Istent, mint az életnek és szeretetnek fényességes tengerét, amely engem körülvesz, áthat, akiben „élünk, mozgunk és vagyunk”.³

Harmadik előgyakorlat. „Uram! bár ismernélek meg Téged s ismerném meg igazán magamat!” (Szent Ágoston.)

1. ISTEN A LÉTNEK ÓCEÁNJA

Ahogy magát nevezte: „Aki van.”⁴ Ő az, aki egyedül szükségképen létezik, mert neki kell létcznie. Nála a lét és a lényeg ugyanaz. A tenger partján állok. Azt mondom elmerengve: íme a tenger, látom a tengert. Pedig dehogy is látom a tengert. Annyit látok belőle,

ameddig a szemem elér. Pedig ott kezdődik még csak a magas tenger, az igazi tenger. Meg aztán én csak a felszínét látom. Hol vannak a mélységei?

Igy vagyok Istennel is. „A tenger csodálatos hullámainál csodálatosabb az Úr a magasságban.”

Ő minden létnek egyetlen ősforrása. Ami csak van szép, nagy, igaz, az mind tőle van. Ami csak kedves, fenséges, elbájoló, csupán az ő nagyságának, szépségének halvány visszfénye.

Az édesanya mosolyában, a jóbarát hűségében, a művészet remekeiben, amit csak zene, költészet stb. alkot a nagy gondolatokban, továbbá a természet szépségeiben, a tenger zúgásában, a hegyipatak morajában, a gleccsek jeges pompájában, a csillagtábor észbódító méreteiben csakúgy, mint a vízcsepp mikroszkópikus csodáiban az ő szépsége, ami szép, az ő nagysága, ami nagy, az ő gazdagsága, ami gazdag... „Egy az Isten és mindenneknek Atyja, aki mindenekfölött, mindenben és mindnyájunkban vagyunk.”

Miközben erről gondolkodom, ő adja nekem is a létet. Életem állandóan belőle árad mint a sugár a napból, patak a forrásból... „Létem olyan, mint a semmi előtted...” Éppen azért minden lélekzetem, minden szívverésem tőle függ! Egész lényem az ő tulajdona.

Ó Isten! Bár megismernélek téged!

2. ISTEN AZ ÉLET ÓCEÁNJA

Amint a tenger milliónyi csodálatos lénynek otthona, úgy Isten is, aki engem körül-

özönöl s akiben, mint halacska el vagyok merülve, maga az élet, örök, erőteljes élet, minden élet ősforrása. „Kezdetben (a világ és az idő kezdetén) volt az Ige... mindenek ő általa lettek,... őbenne élet volt...” Szemlélem magam körül a sokféle életet. Van növényélet, állatélet, emberi élet, aztán anyagi élet, szellemi és lelki élet. Mily fenséges rangfokozata és rendje ez a sok életnek! Vegyem ezt valamennyit és összegezzem. Mindez csak szikra a naphoz képest, ha Istennel, az élet ősforrásával összemérem. Még annyi sem. Mert voltaképpen csak Isten az élet. Minden más csak tőle, belőle él. Ő maga az élet. Benne minden csupa élet, megismerés és szeretet. Szent János evangélista ujjongva ünnepli ezt az életet, amely Jézus Krisztusban bemutatkozott nekünk: „Mert az élet megjelent és mi láttuk és bizonyosságot teszünk róla és hirdetjük nektek az örök életet, mely az Atyánál volt és megjelent nekünk.”

„Ó Uram! Bár megismernélek téged!”

3. ISTEN A VILÁGOSSÁG ÓCEÁNJA

Isten azt is kinyilatkoztatta, hogy ő nem csupán az életnek, hanem a világosságnak is tengersége. Mennyire vágyik minden élő lény a világosság után, mennyire szomjazza azt, mennyire örül neki. Nos, íme: „Ezeket írjuk nektek, hogy örüljetek és örömtök teljes legyen. És ez az üzenet, melyet tőle hallottunk és nektek hirdetünk: hogy az Isten *világosság* és nincs benne semmi sötétség.”¹⁰

Mennyi sötétség és homály van bennem, mennyi tudatlanság. Am Isten maga a világosság, igazság. Itt az idő, hogy lelkem sze-

mét hozzá emeljem, „mert a sötétség elmúlt és az igaz világosság már világít”.¹¹

„Mert az Isten... maga támasztott világosságot szívünkben, hogy felragyogjon Isten dicsőségének ismerete Jézus Krisztus arcán.”¹²
„Én vagyok a világ világossága.”¹³

„A világosság jó.”¹⁴ „Édes a fény.”¹⁵ A világosság maga a szépség és a termékenység forrása.

„A teremtésben megnyilatkozó nagy és sokféle életet a világosság vezeti aranyos gyepelőjén. A virágok, a fellegek, a csillagok azért oly bájosak, mert az ő szépségével ruházkodnak s valahányszor az éjtszaka sötétje után a fénysugár végigsimítja a földtekét, mintha csak a teremtés új hajnala hasadna, minden teremtmény ujjongva fogadja.” (Meschler: *Leben Jesu.*)

Ilyen szép már a teremtett világosság is. Hát még az örök, teremtetlen fényesség! Ó bárcsak mindig ebben a világosságban járnék s elkerülném a vétek sötétjét és a tökéletességnek árnyait. Ó Uram! Bár ismernélek téged!

4. ISTEN A SZERETET ÓCEÁNJA

Isten maga a legtisztább, minden egyéb járuléktól mentes szeretet. Még akkor is, midőn igazságosságát gyakorolja és büntet, ezt is csak szeretetből teszi, a jó rend, az önmaga iránti szeretetből. Hiszen Ő a lényeges Szentség és Szeretet. Aki nem hiszi, tudja Istenről, hogy ő maga a szeretet s nem szereti őt viszont, az voltaképpen Istent nem ismeri: „Aki nem szeret, nem ismeri Istent, mert az Isten a szeretet.”¹⁶

Az egész teremtés ennek az istenszeretetnek kiáradása. Ég és föld egyebet sem hirdet, másról sem beszél, mint arról, hogy Isten a szeretet.

Igyekszem ebben a szeretetben mind mélyebben elmerülni és azt lehetőleg átérezni. És minthogy Isten maga a szeretet, igyekszem megérteni azt is, hogy Isten minden munkája szeretet és ebben nekem őt utánoznom kell. Mindent szeretetből kell tennem. „Szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van. És mindaz, aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent.”¹⁷

„És mi megismertük és hittünk a szeretetben, mellyel Isten irántunk viseltetik. Szeretet az Isten és aki a szeretetben marad, Istenben marad és az Isten őbenne.”¹⁸ Ó, bár megismernélek Uram téged, mint a végtelen szeretetet. Akkor szívem nem volna irántad olyan hideg.

Igyekszem ezentúl minden felebarátomat Isten szívében látni és Istent felebarátom szívében.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

a) Mennyire méltányos Istennek hódolni. Hiszen minden uraság és hatalom alattvalótól hódolatot igényel. Amde van-e nagyobb, fenségesebb uraság és hatalom, mint az Istené?

b) De milyen igazságos is ez a hódolat. Hiszen a jogi elv szerint: „Res clamat ad dominum”, vagyis „minden dolog a gazdája után kiált” s érzi a hozzátartozását. És én kié vagyok? Kiből merítem szüntelen a létet és életet? Nem igazságos-e tehát, hogy a dicséret, hálaadás, imádás s a hűséges szolgálat

adóját neki állandóan fizessem is? „Uram, az én osztályrészem, hogy törvényeidet teljesítem!”¹⁹

c) De ez az én igazi javam is. Mert ha Istennek teljesen hódolok és neki egészen odaadott vagyok, akkor van bennem *igazság*. Minden egyéb életemben hazugság, ellentmondás vagy legalábbis csillogó rendetlenség. Márpedig, ahol rendetlenség van, ott nincs béke. Akkor van bennem *haladás*, mert van aláztosság, amely minden igazi haladás kiindulópontja és feltétele a lelki életben.

d) Végre, mikor azt látom, hogy Istent a világ mennyire tudatlanra veszi, mennyire lebecsüli és megveti, felébred bennem a vágy és lelkesedés, hogy Istent mindezért kárpótoljam. Ma már Istennek nincs szava a politikában, sem a tudományban, művészetben és irodalomban s a közéletben, sőt a vallásban is mellékes szerepre jut. Csak vigasztaló, de nem feltétlen Úr. Szinte félve mernek csak reá olykor-olykor hivatkozni... Én viszont minden eszükkel azon leszek, hogy részemről Istent jogaiba visszahelyezzem, elsősorban a saját szívembe, de aztán másokéba is.

Beszélgetés az Úrral, hódolva neki, áldva őt és ígérve neki teljes önátadást. Ennek első feltétele, hogy színe előtt járjak, ahogy az Úr Ábrahámnak mondotta: „Én vagyok a Mindenható Isten: járj előttem s légy tökéletes!”²⁰

---

¹ Exod. 3, 14. — ² Vat. zsinat III. ülés 1. fej. Denz. 1872. — ³ Ap. csel. 17, 28. — ⁴ Exod. 3, 14. — ⁵ 92. zs. 4. — ⁶ Ef. 4, 6. — ⁷ 38. zs. 6. — ⁸ Jn. 1, 1—4. — ⁹ I Jn. 1, 2. — ¹⁰ I Jn. 1, 4—5. — ¹¹ I Jn.

2, 8. — ¹² II Kor. 4, 6. — ¹³ Jn. 8, 12. — ¹⁴ I Móz.
4. — ¹⁵ Pred. 11, 7. — ¹⁶ I Jn. 4, 8. — ¹⁷ I Jn. 4, 7.
— ¹⁸ I Jn. 4, 16. — ¹⁹ 118. zs. 57. — ²⁰ Gen. 17, 1.

IV

ISTEN ÉS ÉN

Első előgyakorlat. A szentírási szöveg: „Az Úr mindent önmagáért alkotott.”¹

Második előgyakorlat. Leszálok lélekben a megszokott, hétköznapi életnek minden felszínesége alá, áttöröm a lapos magátólértetődés göngyét, burkát, míg csak el nem érek azokba a néma mélységekbe, ahol az emberi élet mint alapkövén, fundamentumán nyugszik, ahonnan a lét titokzatos módon források, ahol „a magától való” és „a mástól való” lét (ens a se és az ens ab alio), a Teremtő és a teremtmény érintkezik. (Böminghaus.)

Harmadik előgyakorlat. Mint az előző elmélkedésben, „Bárcsak, ó Uram, igazában megismernelek téged és megismerném magamat!”

„Istent és lelkemet kívánom megismerni. Semmi egyebet? Semmit, semmi egyebet.” (Szent Ágoston.)

1. AZ ÉN TEREMTŐM

Igyekszem mind mélyebben elmerülni Isten gondolatába és jobban megismerni Teremtőmet. Önmagától való lény! Elmém megszokta mindennek az okát, forrását, szülőjét, alkotóját keresni. És valóban fel is ismeri, vagy legalább

is vaslogikával következtetve feltételezi az okok egész sorozatát. Ha akárhány vasúti kocsit látok az ablakom előtt elfutni, bár nem látom az elejét, de biztos tudom, hogy ott mozdony van, amely valamennyit mozgásba hozza. Isten, mondhatnám, a mozdonya minden kívülre létezőnek. Ő vonta ki azokat a semmiségből. De ő honnan? Őt ki, vagy mi mozgatja? Senki, semmi, Ő a mozdulatlan első mozgató.

Elmém elájul, ha a kérdést tovább feszegetni akarja, az Isten belső létének okát, forrását kutatni merészkedik, Ő van, mert szükségképpen lennie kell. És nincs tovább.

Éppen ezért az Ő létezését nem határolja, nem méri semmi *idő*. Nála nincs egykor és majd. Nála volt, van és lesz örök jelenbe olvad össze.

„Te Uram, kezdetben megteremtetted a földet s a te kezéd művei az égek. Azok elmúlnak, de te megmaradsz és mint a ruha, mind elavulnak... te azonban ugyanaz maradsz és éveid el nem fogynak.”

Ugyanezért a *tér* sem szabhat neki határt. „Hova mehetnék lelked elől? Hova menekülhetnék színed elől? Ha felszállok az égbe, te ott vagy, ha leszállok az alvilágba, jelen vagy. Ha felölténém a hajnal szárnyait, s a tenger túlsó szélén telepedném meg, ott is a te kezéd lenne a vezérem, s a te jobbod tartana engem.”

Tekintsem aztán az ő *mindentudását*. Ő mindent szükségképpen tud és ismer, éspedig önmagából, egyszerűen azért, mert az igaz.

Tudja tehát mindazt, ami csak volt, van, lesz. Ami pedig a legcsodálatosabb, ő ismeri még a szabadakarat titkait is. Világosan maga előtt látja, hogy kiki milyen körülmények közt

mire határozná el magát... Honnan tudja? A saját végtelen tökéletességéből, minden egyéb eszköz nélkül...

„Messziről érted gondolataimat, — mondja a Zsoltáros — szemmel tartod járásomat és nyugvásomat, előre meglátod minden utamat. Még nincs is szó nyelvemen és te Uram, máris érted egészen... tudásod csodálatos előttem.”

Éppen azért bámulatos az ő gondviselő bölcsesége. Bár milliányi szabadakarattal van dolga, és azokat nem determinálja, korlátozza, mégis bennük és általuk örök terveit megvalósítja.

Aztán ki oly hatalmas, mint Ő? Nála akarni annyit tesz, mint létesíteni. Legnagyszerűbb műveit, minő a mindenség az ő milliárdnyi töménytelen égitestével, minden munka és fáradság nélkül dobta bele a létbe. „Mert ő szólt és lettek, ő parancsolt és létre jöttek.”³

Továbbá, ki oly szép, mint a teremtetlen szépség, minden szép őstípusa? Ki oly kedves és szeretetreméltó, mint ő, aki maga a kedveség és szeretet? Benne minden csak csupa jószág és édesség... „Dulcedo ineffabilis. — Ki-fejezhetetlen édesség.”

„Ő örökre régi és új szépség, beh későn ismertelek és szerettek meg téged!” (Szent Ágoston.)

Aztán mily titokteljes Isten az ő belső életében, végtelen termékenységében. A Fiú örök születése az Atyától s a Szentlélek örök származása a másik két személytől... az isteni természet egysége a személyek többsége... Ennek felfogásához, megértéséhez semmi teremtett elme, csupán maga az isteni értelem elegendő.⁴

2. ÉN, A TEREMTMÉNY

Én ennek az Istennek vagyok teremtménye, alkotmánya.

Földi művek értéke is sokat függ attól, hogy minő mester kezéből kerültek ki. Az én mes- terem, teremtőm maga az Isten. Ő emelt ki engem a semmiség örvényéből. Az ifjú Tóbiás atyjával három óra hosszat földre borulva — szinte aléltan a meghatottságtól és a csodá- lattól — hálálkodik Istennek, mikor megtudta, hogy az ő angyala volt az, aki őket jótétemé- nyekkel elhalmozta,¹ sőt ennek, még mint ismer- retlennek, javai felét kínálta fel.²

Szabad-e tehát nekem Istentől valamit meg- tagadnom, akitől a létet és annak minden javát nyertem és állandóan kapom?

Hálámat és odaadásomat csak fokozhatja, ha megfontolom, hogy Uramat és Istenemet minő ok indította az én megteremtésemre.

3. MI OKBÓL VAGYOK TEREMTVEI

Isten engem teljesen szabadon, minden külső vagy belső kényszer nélkül teremtett. Hiszen ahol nincs szabadság, ott nincs tökéletesség, ott nincs Isten.

Istennek önmagában, három, egymást végtel- lenül szerető személyiségében mindene megvan, ami őt végtelenül boldogítja. Végtelen tökéle- tességében nem szorul senkire és semmire. Minden szép, jó, öröm, boldogság benne meg- van, belőle ered s másból ő azt nem merítheti.

A ragyogó nap nem szorul pislogó mécses- re, vagy az útmenti, parányi szentjánosbogár- kára, hogy az ő fényét, melegét növelje. És ha az egész mindenség, Szentek és angyalok, kirá-

lyok és nagyok örökre hozsannát zengenek neki, kevesebb ez az ő végtelen dicsőségéhez képest, mint mikor a győzelmes hadvezér diadalmenetében, a százezernyi tömeg üdvívalgásába egy szurtos kis utcagyerek is belevegyíti az ő gyenge kis „Éljen”-ét.

Szóval, Isten nem szorult éppenséggel rám. „Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.” A Vulgata szerint: Te vagy az én Istenem, javaimra szükséged nincsen. Vagy más fordítás szerint: Kívüled nincsen boldogságom. (Targum.)

Ha teremt, nem haszonért teszi, vagy mert vigaszt keres. Nem azért teremt, hogy kapjon, hanem azért, hogy adjon. Teremt, mert dicsőségét találja jóságának kinyilatkoztatásában, teremtményei boldogításában.¹⁰ Szent Ágoston pompás rövidséggel ezt így mondja: „Mert Isten jó, azért vagyunk mi.” (De doctr. christ.) És Szent Ireneus: „Isten nem azért teremtette az embert, mert rászorul, hanem azért, hogy legyen, akibe helyezze jótéteményeit.” (Adv. haeres.)

És ime, Isten éppen bennem, rajtam akarta bemutatni szerető jóságát. Elmellőzött milliárdokat, akik bár jobbak lettek volna, mint én, de azért mégsem kapják meg a lét ajándékát s az Isten színelátásának véghetetlen boldogságát.

A Teremtő ezzel önzetlen, hálás szeretetet akar belőlem kiváltani, kipattantani. Nincs öröme a rabszolga robotolásban. Örömteli, hálás szíveket keres. S vajjon megtalálja azt bennem is?

Annál kevésbé találja kedvét Isten a könyvekben. Nem szereti Isten a szomorú arco-

kat látni. Örvendező hálát vár még a szenvedésekért is. És ezt csakugyan meg is érdemli.

4. ISTEN ENDEM ÉRDEMEM NÉLKÜL TEREMTETT

De talán előrelátott érdemeimben találta Isten az indítóokot, hogy éppen engem megteremtsen?

Lehetetlen! Először is túlságos parányi és jelentéktelen vagyok én ahhoz magamban, hogy reám ügyet vessen. Ez nem volna méltó hozzá.

De legalább látta-e előre, hogy bennem teljesen hű szívet talál, akiért érdemes lesz valamit tenni? Mit mond ehhez a lelkiismeretem? Nagylelkűséget, hálás odaadást látott előre bennem? Bezzeg valamennyien elmondhatjuk magunkról, amit az Egyház a papja ajkára ad a miseimában:

„Mindenható és irgalmas Isten, nézd jószágon alázatos kérésemet, és engem, hivedet, *kit minden érdemem nélkül, csupán végtelen kegyességed bőségéből* rendeltél a mennyei titkok sáfárává . . .”

Az istentelen Néró császár anyjáról beszélnek, hogy már hírhedt fia születése előtt, jóslatból tudta, hogy gyermeke ugyan császár lesz, de anyját meggyilkolja. És a szerencsétlen anya erre azt felelte: „Öljön bár fiam meg, de legyen császár!”

Vajjon nincs-e így Isten is velem? Nézzem csak a keresztfát!

Beszélgetés Istennel, amelyben kifejezem készségemet, hogy ezentúl aztán igazán Istennek akarok élni. Hiszen az ő végtelen fensége, nagysága és hozzám való csodálatos, kivételes

szeretete egészen leszerel, meghódít, szinte le-
sujt engem...

Ebből formálódik aztán a jófeltételem is,
hogy ma valamivel különösen is kifejezésre
juttatom hálámat és hűségemet Isten iránt.
Meghozok valami áldozatot, amelyet talán már
rég vár tőlem...

---

¹ Péld. 16, 4. — ² 101. zs. 26—28. — ³ 138. zs.
7—10. — ⁴ 138. zs. 3—6. — ⁵ 148. zs. 5. — ⁶ V. ö.
Mt. 11, 27. — ⁷ I Tób. 12, 22. — ⁸ U. o. 5. — ⁹ 15. zs.
2. — ¹⁰ V. ö. C, Vat. sess. III. C. 1. Denz. 1783.

V

ÚRNAP

Első előgyakorlat. A Szentírás szövege: „Ez az én testem”, „Ez az én vérem”.¹

Második előgyakorlat. Elgondolom az evangéliumi jelenetet. Jézus egyik helyről a másikra vonul. Néptömeg kíséri lelkesedve, szinte rajongva érte. Abban a faluban, városban, ahova most éppen betérni készül, már hallottak róla, bölcsességéről, hatalmáról, jóságáról. A szegény, a beteg, a vigasztalan most már csak azon van, nehogy a kedvező alkalmat, vele találkozni, valahogy elmulassza. Jézus csakugyan megérkezik. Eléje mennek, kísérik, hozsannákkal üdvözlik. Jön, meghódítja a szíveket, jót tesz, aztán elvonul... Ma ezt látom az úrnapi körmeneten, amelyben én is résztvehetek.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy kegyelemmel teljes átvonulása bennem a hitet és szeretetet gyarapítsa és lelki előmeneteletem eszközje.

1. JÉZUS JELEN VAN

Valami ünnepélyes hangulat, öröm s diadalérzet áradoz ma a katolikus Egyházban. Mintha csak mindenki azt kiáltaná: Nyissuk ki azt a

tabernákulumot! Vonjuk ki abból a titokzatos homályból azt a rejtezkedő Istenséget. Vigyük ki az utcára, járjuk be vele a várost, falvakat, sőt azok környékét is. Hordozzuk őt diadalmenetben körül erdön-mezőn, szárazon-vizen. Övezzük tengernyi gyertyafénnyel, szórjunk eléje virágot, terítsünk elé szőnyeget, díszítsük fel tiszteletére a házakat, amerre elvonul, állítsunk neki oltártrónokat a szabad ég alatt, harsogjon a zene, hangozzék fel a lelkesült ének: „Jelen van itt test és vér, mely minden kincssel felér.”

Igen, jelen van; igazán, valósággal, lényegesen. Hadd lángoljon fel bennem először is a hit, amely e nagyszerű ünnepnek léalapja.

Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Oltáriszentségben jelen van.

Bizonyosságul szolgál nekem először is a négy evangélium kétségbevonhatatlan tanúsága, amelyhez járul a Szent Pálnak egészen függetlenül és önállóan adott kinyilatkoztatás.³

Aztán az egyházi zsinatoknak és a Szent-széknek tévmentes tanításai, meghatározásai, szinte szám nélkül.³

Továbbá a katolikus Egyháznak egészen az apostoli időkig visszamenő közhite.

Végül nem egy, teljesen emberi hitet érdemlő eucharisztikus csoda. Nevezetesen a napjainkban végbemenő lourdes-i csodás gyógyulások, amelyek legújabban éppen az oltáriszentségi körmeneten mennek többnyire végbe.

De tegyük fel, hogy tévednénk és az Oltáriszentség mégis csak jelkép volna s nem tartalmazná Jézus igazi, valóságos és lényeges jelen-

létét, ahogy az Egyház, nevezetesen a trienti szent zsinat a XIII. gyűlésén tanítja.

Mi következnek ebből?

Akkor tehát tévedett a 2000 éves Egyház és bálványimádásra kötelezte sok milliónyi hívét. Amde ha ez így van, akkor hogyan mondhatta Krisztus Péternek, az első pápának: „Te Péter vagy és erre a kösziklára fogom építeni Egyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta.” Ha az Egyház minket bálványimádásra tanít és kötelez, akkor a pokol ugyancsak erőt vett rajta. Amde akkor Krisztus vagy nem tudta, vagy nem akarta teljesíteni ígéretét és jövődőlését. Tehát nem volt Isten, mert vagy csalódott vagy megcsalt minket. Ha Krisztus nem volt Isten, akkor hogyan művelt annyi csodát? Hogyan szólította elő — hivatkozva isteni küldetésére — sirjából Lázárt, a negyednapos, már szagos halottat? Hogyan támadt fel akkor öneréjéből halottaiból?

Tehát minden, az Egyház, a kereszténység s vele összes reményünk, mint a homokra épített ház összeomlik, ha Krisztus igazán, valószínűs és lényegesen nincs jelen az Oltáriszentségben. Mindezzel természetesen még ezer probléma várna reménytelenül megfejtésre. Nevezetesen: mi adta akkor a vértanúknak és adja mai napig számtalanoknak az erőt a hősi életre, az önfeláldozásra, a szüzségre stb., amely csak ott virágzik, ahol élvezik az Oltáriszentséget és elhervad, ahol az Oltáriszentségben csak jelképet látnak?

Azért lelkesen éneklek én is, nyíltan megvallva hitemet, ma annyi ezer és ezerrel: „Jelen van itt test és vér, mely minden kincessel felér.”

2. MIÉRT HORDOZZUK MA KÖRÜL?

a) Miért visszük ki ezt a kincsünket az utcára, miért mutogatjuk azt még olyanoknak is, akik ezen talán megütköznek, megbotránkoznak?

Van ennek mély lélektani oka is. A nagy örömet nem igen lehet titkolni. Kikiváncozik belőlünk. Akinek nagy kincse van, eldicsekszik vele s mutogatni szokta azt. Ünnepestes alkalmakkor felrakjuk ékszereinket, hogy mások is lássák, talán kicsit meg is irigyeljük. Amde nekünk nincs nagyobb örömünk, minthogy Jézus, bár rejtetten, de valóságban megmaradt s kitart velünk, nincs nagyobb kincsünk, mint a nálunk rejtezkedő Istenünk.

Igen! Isten, aki a mindenséget teremtette, aki a milliárdnyi csillagot ujján tartja s tetszése szerint kormányozza, Ura a földkerekségnek, aki támasztja és lecsendesíti a természet és a történelem viharait, akitől függ egész nemzetek és népek boldogsága, éppen úgy, mint egyeseké ... ez az Isten, igen, a mienk! Lássátok! Magát nekünk adta, mi őrizzük és hordjuk most körül lelkesedve, ujjongva ... Ki tudna ekkora szerencsét titokban tartani?

b) De a méltányosság és igazságosság is készlet minket erre ... Mert ezt a nyilvános ünnepeltetést Jézus tőlünk nagyon, de nagyon megérdemli. Gondoljuk csak meg, mit szenvedett értünk a mi isteni Királyunk éppen az utcán. Végigfutok most lélekben a szenvedéstörténetén, elkezdve a Getszemánitól, egészen a Golgotáig. Gúnyolják, rágalmazzák, piszkolják, arcul ütik, bolondként kezelik ... Amikor Klodvig jelenlétében Szent Remig püspök

mindezt elprédikálta, ez kardjára csapva felkiáltott: „Hah! Csak én lettem volna ott, az én jó frankjaimmal!” És bennünk ne ébredne fel a szent ösztön, hogy igazságot tegyünk és Jézust kárpótoljuk ezért a sok megbántásért? Annál is inkább, mert ez misztikus értelemben egészen a világ végéig folytatódik.

Mit nem szenved Urunk az Oltáriszentségben?!...

Nos, itt az idő, hogy kihozzuk őt getszemáni magányából, ahol oly szerényen rejtelkedik és türi tovább a sok méltatlanságot, nem ritkán — mint maga panaszozza — még a neki szentelt szívektől is... Kihozzuk Őt, hogy megújítsuk évről-évre a virágvasárnapi diadalútját...

c) Nevezetesen el akarjuk ismertetni Jézust mindenkivel mint urat és királyt. Hadd hódoljanak neki a fejedelmek, hatóságok, hivatalok, méltóságok, a katonaság, az intézmények és az egész nép!

Miért is tagadnók meg Jézustól ezt a dicsőséget, amelyet ő annyira megérdemel és amelyre oly sok jogcíme van? Hiszen ő a királya minden országnak s az egész világnak. Kérem is őt az egész körmenet alatt, hogy hassa át most egész hazámat, annak minden fiát, tagját az ő lelkével, az alázatossággal, szeretettel, szelídséggel s a szociális igazság szellemével. Legyen ez a diadalút az ő Szívének diadalútja.

d) Végül még egyet akarunk mi evvel a körmenettel. Ez is valami annyira emberi és Jézusnak mégis oly kedves. Meg akarjuk neki mutatni egész községünket, városunkat, vidékünket. Hadd lássa házainkat, utcáinkat, tereinket. Lásd Jézus, itt lakunk mi! Ezekon az utcákon járunk talán gondteli fővel a hivatalunkba,

munkahelyünkre, boltba, gyárba, műhelybe. Itt járnak gyermekeink az iskolába . . .

Aldj meg valamennyiünket! Aldd meg szenvedőinket, betegeinket, ahogy egykor úton-útfélen vigasztaltál és gyógyítottál. Aztán térítsd meg a bűnösöket, a Magdolnákat. Nyisd ki a lelki vakok szemét. Te megteheted és tedd is meg kérünk, hogy Szíved mágnesének senki se tudjon ellenállni.

De megújítom ma jófeltételeimet is. Én már csak ennek a diadalmas Krisztus Királynak leszek a vazallusa, híve és katonája. Az én szívem is egy öltés legyen abban a szőnyegben, amelyet ma teremtményeid eléd terítenek, érzelmeim: a hála, a szeretet, virágok legyenek, amelyeket lábaid elé szórok. Csak neked viruljanak, csak a te diadalodat emeljék, fokozzák.

Beszélgetés az Úrral, az adott elmélkedési anyag szerint. Legyen az a hitvallás, hála, hódolat, odaadás fonalaiból szöve. Jófeltételt is formálok. Igyekszem ma az ünnepélyes hangulatot megőrizni és igazán szívből örülnök az Úr Jézus örömén s győzelmén, ünnepeltetésén. Mint a méh a virágra, szálljon ma lelkem az ő tabernákulumához, sőt maradjon ott, amit gyakori röpimák juttassanak kifejezésre: „Aldassék és magasztaltassék a legméltóságosabb Oltáriszentség!”

---

¹ Mt. 26, 26. 28. — ² II Kor. 11, 23—29. —
³ Denz. XII. f. — ⁴ Mt. 16, 18.

VI

AZ OLTÁRISZENTSÉG DICSŐSÉGES CSODA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi szöveg: „*En vagyok az élő kenyér, mely mennyből szállottam alá.*”

Második és harmadik előgyakorlat, mint az előző elmélkedésben.

1. AZ EUCHARISZTIA DICSŐSÉGES MEGVALÓSULÁSA A PRÓFÉTAI KÉPEKNEK

Ha az ószövetség — mint Szent Ágoston mondja — méhében hordozta Krisztust, akkor különösen is gazdag azokban a jóslatokban és képekben, amelyek az ő jövő eucharisztikus jelenlétét s ennek szerepét, célját előkészítették.

a) Nevezetesen az ő eucharisztikus *jelenlétét* gyönyörűen jelképezte a csodálatos felhőoszlop, amely a pusztában vándorló népet állandóan kísérte, vezette. „Az Úr előttük vonult, hogy mutassa az utat, nappal felhőoszlopban, éjjel meg tűzoszlopban, hogy vezérelje őket az úton mind a két napszakban. Sohasem hiányzék nappal a felhőoszlop, éjjel meg a tűzoszlop a nép elől.”² Minő biztonságérzetet adott ez a választott népnek! El nem tévedhetünk, hiszen

az Úr velünk, Emmanuel! És amikor éjszakánként üvöltő fenevadak futkosták körül a tábort, vagy ellenség leselkedett ellene, mily biztató és megnyugtató volt az a tűzbe gyulladt felhőoszlop, amely mintha csak állandóan azt mondotta volna: Ne féljete! Az Úr van veletek!

Vajjon nem ilyen vigaszos kísérelnek nekünk az élet vándorútjában az eucharisztikus Jézus?

Amikor normális lelkiállapotban vagyunk, a szent színek leple csak amolyan ködfátyol, amelyen a hit éleslátása mégis csak áthatol. De amikor ránk szakad a lelki éjszaka és külső ellenség s a szenvedélyek dühös fenevadjai fenyegetnek, hogy széttépjék lelkünket, ilyenkor, ha az oltár zsámolyához bizalommal borulunk, a felhőoszlop olykor tűzszloppá változik. Sok mindent megértünk az Úr szeretetéből, jóságából, amiről nyugodt, békés, derült napokban fogalmunk is alig volt. Igen! A szenvedésben világosodik meg sokszor előttünk, hogy Isten igenis törődik velünk. Hiszen íme, ő, a misztikus szenvedő állandóan velünk van az Eucharisztia-ban és osztja sorsunkat.

Jelképe még az Úr eucharisztikus jelenlétének a manna-t tartalmazó frígyszekrény is, amelyből Isten titokzatos módon kormányozta, védte, sőt büntette is Izraelt. A frígyszekrény-nyel Isten jelenléte volt kapcsolatos. Ezt megint a felhő szokta jelképezni. „A felhő betöltötte az Úr házát, úgyhogy a papok nem állhattak szolgálatba, mert az Úr dicsősége betöltötte az Úr házát. Mondá ekkor Salamon: Az Úr azt mondotta, hogy *a felhőben akar lakni.*” A szövetség ládája, felette a kísérel felhővel, jár a nép előtt, keresi a táborozás számára a leg-

alkalmasabb helyet. „Valahányszor felemelték a ládát, azt mondotta Mózes: Kelj fel, Uram, hadd széledjenek szét ellenségeid, hadd futamodjanak meg színed előtt, kik gyűlölnek téged. Amikor pedig letették, ezt mondotta: Térj vissza, Uram, Izrael seregének sokaságához.”⁴

„Mindezek pedig előképben történtek meg velünk és azért írtattak meg, hogy okuljunk belőlük mi, akikhez az idők vége elközelgett.”⁵

A függöny is, amely a szentélyt a szentek szentjétől elválasztja,⁶ emlékeztet a szent színekre, amelyek az oltár titkát leplezik...

Az a legkisebb részletekre kiterjedő gond, amellyel Isten mindezt Mózes és a nép elé rajzolja, figyelmeztet arra a nagy titokra, amelyet jelképez s a tiszteletre, amellyel az Eucharisztianak tartozunk. Ha a jelkép olyan félelmetesen szent volt, hogy a frigyszekrényt avatatlan kézzel érintő Oza nyomban halállal lakolt,⁷ mennyivel nagyobb tisztelet illeti meg a valóságot, a jelenlévő Istenembert, az Eucharisziát.

b) Az eucharisztikus *áldozatot* mily fenségesen jelképezi a titokzatos királyi főpaprak, Melkizedeknek kenyér és bor áldozata. Melkizedekben már Dávid a Messiás jelképét látja⁸ s maga Szent Pál is hivatkozik rá, amikor Krisztus Urunknak mindenek felett álló papságát kiemeli, magasztalja.

c) A *szentáldozást* pedig milyen hüen megrajzolja s mintegy előre bejelenti a manna, amelyről a zsoltár oly magasztosan énekli: „Mannát hullatott nekik eledelül és mennyei kenyeret adott nekik, angyalok kenyerét ette az ember.”⁹ A Bölcsesség könyve pedig azt mondja róla: „Népedet angyalok eledelével táp-

láltad, melyben minden gyönyörűség megvolt és minden íz édessége.⁴¹⁰ Amde mit mondjunk akkor az isteni valóságról, a minden gyönyörűséget és édesség forrását tartalmazó Eucharisztia-ról?

2. AZ EUCHARISZTIA DICSÓSÉGE AZ ÁTLÉNYEGÜLÉSBN

Bár az Eucharisztia-t szorosán csodának nem nevezhetjük, mert az átlényegülés s annak következményei érzékeink alá nem esnek, de mégis a Mindenható csodadolgainak valóságos gyűjteménye és össz foglalata. Így bizonyos értelemben elmondhatjuk, hogy a csodák csodája.

Hogy csak néhányra rámutassunk: a kenyér és bor állaga, lényege helyet ad Krisztus testnek és vérének. Innen az átlényegülés elnevezés. De megmaradnak a színek, vagyis a kenyérnek és bornak érzékeink alá eső összes tulajdonságai: a szín, íz, szag, súly, kiterjedés stb. Mint Aquinói Szent Tamás gyönyörű himnuszba foglalva megénekli:

Színében bor és kenyérnek
(Jel csak ez, de más a lényeg!)
Drága nagy jók rejlének.

Amde mi tartja fenn ezeket a színeket, vagy minek a színei, tulajdonságai ezek, ha nincs ott sem kenyér, sem bor? Ez mélységes titok.

Továbbá, bár a test valóságosan test marad, de mégis tartalmazza, mintegy magához vonja az egész Krisztust, hasonlóképpen a vér is. S így Krisztus egy marad és osztatlan.

„Vér bár a bor, test az étel,
Egy is Krisztus, semmi kétely!
Két szín őt nem osztja meg.
Aki veszi, meg nem osztja,
Meg nem töri, nem szakasztja,
Mindenek épen veszik.
Veszi egy és ezrek vészik
S mind egyenlőn kapja részit
Mégis: nem fogyatkozik.”

Ehhez járul, hogy Jézus csodálatos módon *kiterjedés nélkül* van jelen a Szent Színek alatt és azok minden részecskéjében úgy, ahogy a lélek a testben.

Jelen van Krisztus itt s jelen van a föld-teke számtalan helyén. Itt pihen, amott viszik, felemelik különböző jelenléte szerint.

Egyszóval, bár ebben a titokban semmi ellentmondás nincs és semmi olyan, ami az isteni mindenhatóság körén kívül volna, de el kell ismerni, hogy Isten itt tudását szinte kimeríti, hogy szeretetének szolgálatába állítsa.

Elégedjünk meg, hogy Isten szava és Egyházunk tanúsága előtt száz százalékig meghajlunk s a helyett, hogy az értelmünket felülmúló titkokat kutatóknak, áldjuk az Urat, aki ennyire szeret. Egyébként, ha a szeretet nyitja ki és tartja nyitva a hitünknek szemét, még sokat látunk majd a leplek mögött és nem szününk meg áldani az Isten jóságát. Annyi kétségtelen, hogy majd egykor boldogságunknak is egyik nagy kitevője lesz Isten fenséges szeretet-munkáit szemlélni az Eucharishtiában.

3. DICSÓSÉGES AZ EUCHARISZTIA A HIT MIATT, AMELYET TÁMASZT

A sok csodánál, amelyet bizonyos értelemben az Eucharisztia tartalmaz, mondhatnók, nagyobb az a hit, amelyet támaszt. Egy ilyen, értelmünket messze felülmúló titok hittel találkozik, és pedig vértanúságra is kész hittel, milliárdok részéről. Hisznek benne, nem Afrikának fétisimádói, hanem az emberiség legműveltebbjei, elitje.

A nép alig jut tovább a homályos fogalmánál, de mégis ebből a titokból él, ez tartja fenn, ez emeli magasabb kultúrára, ez oltja beléje a nemességet s neveli szentté.

A tudós hiába töri a fejét. Be kell ismernie vele szemben az emberi ész fogyatékoságát. De azért térdet hajt és hisz. Mily diadala ez Istennek az emberi ész felett!

Vajjon ki is találhatta volna ezt ki?! Isten táplálékba rejti el magát... Ki tudta volna ezt végrehajtani?

De főleg, ki tudta volna a hitet ebben a titokban 2000 éven át megtartani és épen megőrizni, nehogy átmenjen az emberek szemében a metaforába?

Ki tudná a kevély emberi elméket a hit édes, bár nehéz igájába hajtani? Valóban, ezt csakis Isten tehette meg. A hit az Eucharisztiaiban nagyobb és dicsőbb csoda, mint maga az Eucharisztia.

Beszélgés az eucharisztikus Krisztussal.

Tehetjük ezt Aquinói Szent Tamás utolérhetetlen himnuszával:

Rejtezkedő Istenség, hittel áldalak,
Ki elrejteztél itt bor s kenyér alatt,

Szívem te előtted megalázkodik,
Mert ha téged szemlél, megfogyatkozik.

Jézus, most csak arcod fátylát láthatom,
Kérlek, add meg nékem, mire szomjazom,
Boldogan láthassam egykor színedet,
És dicsőségemben dicsérhesselek.

---

¹ Jn. 6, 51. — ² Exod. 13, 21. 22. — ³ Kir. 8, 10—12. — ⁴ Num. 10, 33—36. — ⁵ I Kor. 10, 11. — ⁶ Exod. 16, 33. — ⁷ II Kir. 6, 7. — ⁸ 109. zs. 4. — ⁹ 77. zs. 24, 25. — ¹⁰ Bölcs. 16, 20.

VII

AZ EUCHARISZTIA ÉS AZ EGYHÁZ

Első előgyakorlat. Az evangéliumi szöveg: „Ime, én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig.”¹

Második előgyakorlat. A katolikus egyházat jelképező templom. A szentélyben a díszes tabernákulum, amelyre az örökmécs vet sugarakat. Az oltár zsámolyán pap térdel, végzi a szentségimádását.

Harmadik előgyakorlat. Kérem a mélységes áhítatot az Eucharisztia iránt, egyben a szent, hálás örömet, hogy a katolikus egyház tagja lehetek.

1. AZ EUCHARISZTIA KATOLIKUS
TEPLOMAINK KINCSE

Ébresszek magamban nagy tiszteletet és kegyeletet a katolikus templom iránt. Legyen bár egyszerű, kis falusi templom, avagy székesegyház, mindmegannyi Isten háza. Értékét nem annyira az építkezés teszi, hanem a lakója.

Ha katolikus templomba lépek, mit keresek először? A tabernákulumot. Hol hajtok térdet? A tabernákulum előtt. Hol imádkozom legszívesebben? A tabernákulum közelében. A csúcsíves templomok oszlopai, ívei odavezetnek a tabernákulumhoz, mintha csak a hódolatára

csoportosulnának. A középpont a tabernákulum, illetőleg az abban rejlő Eucharisztia. Ha a protestánsoktól elidegenített, régi székesegyházakba lépünk, mintha csak sírna minden. Hiányzik az Úr. A szentély értelmetlen. Nagyhéten is, mikor elviszik az oltárról az Eucharisziát, mily szomorú és elhagyott lett, mint az özvegy a temetés után. Menjünk innen, mondja valami, keressük fel azt a zugot, ahol rejtezkedik az Eucharisztia.

Az Eucharisztia tehát a templomok vonzóereje. Az teszi szentegyházzá, az konszekrálja szüntelen. Az Eucharisztia a forrása és ébresztője az imáknak, amelyek a templomból az égbe szállnak.

Mily nagy becsben állott hajdan az ószövetségi egyetlen templom, Jahve tabernákuluma, háza. Mennyire epedt a hívők szíve utána!

Mily messziről elzarándokoltak, hogy ott imádkozhassanak, s útközben másról sem beszéltek és énekeltek, mint az Úr hajlékáról.

„Örvendeztem, mikor azt mondták nekem: Az Úr házába megyünk.”²

De már otthon is epedő szívvel gondolt a jámbor izraelita az Úr templomára. „Mily kellemesek a te hajlékaid, seregek Ura! Sívárogvá vágyakozik lelkem az Úr udvaraiba. Ujjongva eped szívem és testem az élő Isten után . . . Mily boldogok, Uram, kik házadban lakhatnak, Téged örökkön-örökké magasztalhatnak. Boldog az az ember, akit Te megsegítesz, mikor szívében elhatározza, hogy felmegy a Könnyek völgyén át (t. i. nehéz utakon) a kitűzött helyre (az Úr templomába)!”³

Pedig Istenem! mi volt az ószövetségi templom a legegyszerűbb falusi katolikus temp-

lomhoz képest, amely az Oltáriszentségnek ad lakást és a kereszthalált megújító eucharisztikus áldozatok színtere!

Itt kissé megállok és megvizsgálom, vajjon mily tisztelettel lépek az Isten házába? Mily megilletődéssel és összeszedettséggel vagyok ott jelen? Vajjon a megszokottság nem koptatt-e már sokat le a hitemből? Nem adok-e ezzel másoknak megütközésre okot?

2. AZ EUCHARISZTIA A KATOLIKUS EGYHÁZ PAPJAINAK DISZE, DICSŐSÉGE

Nincsen rang, méltóság, hatalom a földön, amelyet a katolikus papéval összemérni lehetne. Bizonyos mindenhatósággal ruházta fel őt Isten az anyagi világban, amikor a konsekrációkor a kenyérnek és bornak állagát megsemmisíti, a lelki világban, midőn — amit csak Isten tehet meg, — a bűnöket megbocsátja. De ezenfelül hatalmat ad neki Isten saját személye felett is, amikor őt a földre lehozza, áldozatul bemutatja, osztja, kezeli, gondozza. Viszont mily dísze és dicsősége magának a katolikus egyháznak, hogy igazi papjai vannak!

A papnak ezt önmagában is meg kell becsülnie s az ő titokzatosan nagy rangjához méltóan kell viselkednie. Akit Isten ilyen szédítően magas gyertyatartóra helyezett, annak nem szabad és nem lehet a világiaknak szabadságát, vagy inkább szabadosságát megirigyelnie, sem pedig sajnálnia, hogy vannak dolgok, amelyek az ő hivatásával, méltóságával összeférhetetlenek. Viszont a hívő katolikus szent tisztelettel tekintszen fel a papra, aki neki az Eucharisziát adja, akinek személyét az

eucharisztikus isteni Fenség mintegy beragyogja. Ludwig Pastor br. híres történetíró dicsérőleg említi az olasz népről, hogy mindig különbséget tud tenni a pap méltósága és az ember közt, aki ezt a méltóságot hordozza.

3. AZ EUCHARISZTIA ÉPíti KRISZTUSNAK MISZTIKUS TESTÉT, AZ EGYHÁZAT

Szinte állandóan természetfeletti légkörben tartja a hívek lelkét. Szüntelen és hathatósan fenntartja, fejleszti bennük a meggyőződést, hogy mindig a kegyelem állapotában kell élniök és ebben gyarapodniok. Mert valóban, aki annyira nem viszi, hogy az Eucharisztia fogadására állandóan alkalmas legyen, azon a kereszténység máz csupán.

1. Az Eucharisztia az, amely a híveket szüntelen Krisztusba kapcsolja. Ez az egység Krisztussal, ha nem is fizikai (amely csakis addig tart, míg áldozáskor magunkhoz vett színek még nem emésztődnek), de nagyobb, mint csupán erkölcsi, aminőben pl. a családtagok vannak.

Ennek az egységnek gyümölcsei aztán:

a) az Egyház tagjainak testvéries, szociális kapcsolata. Mint a kenyér és bor több búzaszemből, illetőleg szőlőszemből lesz, mielőtt az Eucharisztia anyagává válik, úgy forrasztja viszont egybe az Eucharisztia a lelkeket. Az áldoztatóasztalnál lehullik minden korlát, amely a különböző osztályokat és kasztokat elválasztja. Az eucharisztikus lakomának minden vendége érzi, hogy közös Atya asztalánál van, és így testvér.

b) Továbbá a Krisztussal való egység, ame-

lyet az Eucharisztia eszközöl, valami titokzatos módon hűti, csillapítja a szenvedélyeket, nevezetesen a testnek rendetlen kívánságait. Teszi pedig nemcsak az isteni szeretet felfokozása által, hanem egyenesen, a saját erejéből. Krisztus teste-vére valahogyan nemesíti testünket, vérünket, kiemeli az állati ösztönösség légköréből, angyaliassá teszi. Őrzi az Úr azt a kunyhót, amelybe gyakorta megszáll és nem engedi összeomlani, hanem inkább saját maga számára berendezkedik abban.

2. A második hatása, gyümölcse az Eucharisziának a lélek táplálása, és pedig egészen a testi táplálkozás mintája szerint.

a) Fenntartja tehát, növeli s erősíti a lelki életet, a megszentelő malasztot.

b) Gyógyítja a kisebb lelki betegségeket, a bocsánatos bűnöket. Ha legalább annyira bánjuk azokat, hogy nem tetszenek nekünk, és azokhoz nem ragaszkodunk, a szentáldozás egyenesen eltörli azokat. Mint a trienti szent zsinat tévmentesen tanítja, — a szentáldozás ellen-szer, amely bennünket a napi hibáktól megszabadít és a halálos bűnöktől megóv.⁴

c) Továbbá mérhetetlen édességgel árasztja el az Eucharisztia az erre jól felkészült lelket. Ez a gyönyörézet a szentáldozáskor néha az érzéki természetben is tapasztalható, de feltétlenül megvan a méltóan és jól felkészült léleknek öntudatában.

d) Végül a gyakori szentáldozás záloga az egész különösen dicső és boldog feltámadásnak és így építője, ily értelemben is, a dicsőséges egyháznak. Legyen tehát ennek az elmélkedésnek első gyümölcse a templom, illetőleg kápolna megbecsülése. Mily elfogultság vesz erőt

még magasrangú embereken, diplomatákon, sőt fejedelmeken is, amikor Krisztus földi helytartójának, a Szentatyanak fogadószobájába magánkihallgatásra lépnek. Akárhánynak torkán akad a szó és nem tudnak hova lenni a néma meghatottságban. De mi kinek a fogadótermébe megyünk? Ki elé lépünk?

Mikor pedig a papot főleg a templomban látjuk, valami többet lássunk benne az embernél. Lássuk benne a második Krisztust, akinek dolgát végzi, művét folytatja.

Végül igyekezzünk magunkban olyan szívet készíteni, amelyben az eucharisztikus Jézus ki tudja fejteni az Ő szentségi hatásait.

Beszélgetés az Úrral, az adott anyag szerint, hálálkodva, kérve, engesztelve. Kérjük nevezetesen, hogy eucharisztikus életet tudjunk élni. Lelkünket, szívünket úgy vigyük mindig az Eucharisztia elé, mint a szomjas szivacsot, hogy minél többet tudjunk magunkba szívni az Ő szeretetéből, tisztaságából s jó szándékainból. Tegyük ezt főképen a szentáldozás utáni hálaadásban, amely bizonyos fokban az egész napon keresztül folytatódjék.

---

¹ Mt. 28, 20. — ² 121. zs. 1. — ³ 83. zs. 2—7. —
⁴ Trid. XIII. Cap. 2.

VIII

„O SACRUM CONVIVIUM!”

Első előgyakorlat. Az Egyház imája, amelyet papjával akkor végeztet, amikor a szentmisen kívül osztja ki a szentáldozást. „O sacrum convivium...” „Ó szent vendégség, amelyben Krisztust élvezzük, szenvedését ünnepeljük, a lélek kegyellel telik meg, s a jövődő megdicsőülés zálogát adják nekünk.”

Második előgyakorlat. Elgondolom azt a jelet, amidőn Urunk az első szentmise után, amelyet az utolsó vacsorán bemutatott, önkezével áldoztatja meg az apostolokat. Talán először mindjárt Jánost, aki keblére van borulva.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Úrtól, hogy töltsön el hő vággyal és nagyrabecsüléssel a szentáldozás iránt.

1. „Ó SZENT VENDÉGSÉG!”

A szentáldozás valóban, igazi „*vendégség*”. Maga Urunk mondja: „Az én testem bizonynal *étel*, és az én vérem bizonynal *ital*.”

„Sokan mondogatják manapság: be szeretném az Úr Jézusnak természetét, alakját, saruját, ruháját látni! Ime, hiszen látod Őt, érinted Őt,

megeszed Őt. És te csak a ruháját akarod szemlélni? Lám, Ő téged abban a szerencsében részeltet, hogy nemcsak láthatod, hanem meg-eheted, érintheted, magadhoz veheted Őt.”²

„Szent vendégség! Valóban szent, mert szent a vendéglátó házigazda, szent az eledel és ital. De éppen azért szenteknek kell a vendégeknek is lenniök, vagyis a kegyelem állapotában a lakomán megjelenniök.

„Sancta sanctis!” „Ne adjátok a szent dolgot ebeknek, se ne vessétek gyöngyeiteket a sertések elé!”³

„Tehát senki se járuljon ehhez az asztalhoz lomhán és unalommal, hanem örvendezve, buzgalommal és lelkesedve. Ha a zsidók (az Egyiptomból való kiköltözéskor) állva, útra készen, a lábra sarut öltve, vándorbottal a kézben, sietve élvezték a bárányt, neked annál szorgosabbnak kell lenned. Azok ugyanis csak Palesztinába készültek, s azért öltötték magukra a vándorruhát, neked azonban a mennyországba kell utaznod. Tehát mindenben nagyon ébernek kell lenned, mert nem kis büntetés fenyegeti azokat, akik méltatlanul áldoznak. Gondold csak, mennyire felháborodol az áruló Júdás s azok ellen, akik az Urat megfeszítették, ám légy rajta, nehogy te is vétkezzél az Úr teste és vére ellen... Mily tisztának kell annak lennie, aki ily áldozatot élvez! Nem kell-e napsugárnál is fényesebbnek lennie annak a kéznek, amely ezt a testet osztja? Annak a szájnak, amely ezzel a lelki tüzellel telik meg? Annak a nyelvnek, amely ily rettentő vértől piroslik? Gondold csak meg, mekkora kitüntetés ért téged! Mily asztalhoz vagy hivatalos! Akinek látása még az angyalokat is borzalom-

mal tölti el, úgyhogy alig mernek reá pillantani, nehogy a ragyogása megvakítsa őket, ugyanaz táplál téged, azzal egyesülsz, azzal lész egy testté. „Ki tudná elmondani az Úr nagy tetteit? Ki tudná elbeszélni minden dicső művét?” Mely pásztor táplálja juhait tulajdon vérével? De mit mondok, pásztor? Akárhány anya is gyermekét, akit fájdalommal hozott a világra, dajkával tápláltatja. Ő ezt nem tudja elviselni. Ő tulajdon vérével táplál minket és így olvaszt egészen magába.”⁶

Az Eucharisztia tehát végtelenül *szent* és *megbecsülendő* lakoma!

2. „AMELYBEN KRISZTUST ÉLVEZZÜK”

Urunk biztosít minket erről: „A kenyér, melyet én adok, az én testem a világ életéért.”⁷ Tehát ugyanaz, amelyet én a világ életéért odaadtam. E végből Krisztus csakugyan nem kenyeret, nem jelképet adott, hanem önmagát. Hallgassuk erre vonatkozólag az Eucharisztia egyik legnagyobb klasszikusának, Jeruzsálemi Szent Cirillnek szavait: „Szent Pál igéi túl bőven elégségesek, hogy bennünket a hitben megerősítsenek aziránt, hogy Krisztussal úgyszólván közös lesz testünk s vérünk...⁸ Ha tehát Krisztus azt mondja a kenyérről: „Ez az én testem”, ki mer akkor ebben kételkedni és ha nyomatékosan kijelenti: „Ez az én vérem”, lesz-e valaki, aki ezt kétségbe meri vonni s azt állítani, hogy ez nem az ő vére?

A vizet hajdanában a galileai Kánában borrá változtatta, amely valamelyes rokonságban van már a vérrel, és őt kevésbé hitre mél-

tónak ítéled, amikor a bort viszont a saját vérévé változtatja?... A kenyérszín alatt tehát testét, a borszín alatt pedig vérét adja nekünk, hogy amikor élvezzük őt, részesei legyünk testének és vérének. Így leszünk „Krisztus-hordozók”, mikor őt magunkban hordozzuk, így leszünk Szent Péter igéi szerint „az isteni természetnek részesei.” — Így beszél Szent Cirill már a negyedik században. És senki neki ellent nem mond. Mindenki tudja, hogy ez az egész Egyház hivatalos tana. S vajjon — ahogy a protestánsok állítják — az átlényegülés csak a késő századoknak volna a kitalálása?

3. KRISZTUS SZENVEDÉSÉT ÜNNEPELJÜK

Az Oltáriszentség valóban Krisztus Urunk szenvedéseinek igazi emléke, sőt misztikus folytatása. Utal erre már az is, hogy szenvedése előestéjén, a búcsúzáskor alapítja azt az Üdvözítő eme igéssel: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” Még világosabbak ez ügyben Szent Pál szavai: „Valahányszor ezt a kenyeret eszitek és ezt a kelyhet isszátok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jő.”¹ Szent Gaudentius szépen rámutat ennek végső okára is, amikor egyik beszédében kifejti: „Krisztus (az Eucharisztia által) állandósítani akarta jótéteményeit. Azt akarta, hogy az ő szent vére lelkünket szenvedésének bemutatása által gyógyítsa, hogy az ő szenvedése szüntelen előttünk álljon, azt szinte kezünkön hordozzuk, ajkunkkal, szívünkkel fogadjuk s így megváltásunk emléke kitörölhetetlen benyomást tegyen ránk.”²

Magá az Egyház is az Oltáriszentségről liturgikus imájában azt mondja, hogy abban Urunk kínszenvedése emlékéét hagyta szá munkra hátra. Nem felelnénk meg tehát Jézus Krisztus és az Egyház szándékának, ha szentmisétől, szentáldozástól Urunk áldott szenvedésének és halálának emlékéét elválasztanók.

4. „A LÉLEK KEGYELEMMEEL TELIK MEG”

A lélek a szentáldozásban csakugyan — ha kellő előkészülettel fogadjuk — szinte színiültig megtelik a kegyelem tengerével. A megszentelő malaszt hatalmasan gyarapszik bennünk, és pedig inkább, mint bármely más szentég által, mert ezt Urunk ebből a célból alapítja. A bocsánatos bünök leolvadnak, a rendetlen hajlamok megjuhászodnak s az ember új kedvet és lendületet kap a jóra.

„Krisztus a mi pohárnokunk, — mondja Szent Ciprián — a kelyhet nyújtja nekünk s azt akarja, hogy ezzel a vérrel mi ne csak kívülről kenjük meg magunkat (mint hajdan a húsvéti bárány vérével az ajtófélfákat kenték meg), hanem bensőleg hintsük és erősítjük meg vele a lelkünket. Ennek a mennyei orvosszernek mindenén átható ereje ugyanis hivatva van számüzni, helyreütni mindazt, ami az elmúlt életünkben testünknek, lelkünknek ártott.”¹²

Aranyszájú Szent János szerint „a szent asztaltól, mint tüzet lehelő oroszlánok távozzunk és rettenetesekek vagyunk az ördög nézve”.

Alexandriai Szent Cirill ugyancsak már a negyedik században azt mondja, hogy mikor

Krisztussal a szentáldozásban mint két viaszgyertya összeolvadunk, ez a szentség nemcsak a halált (halálos bűnt), hanem a betegséget (bocsánatos bűnt) is elúzi. Míg csak Krisztus velünk, bennünk van, tagjainknak dühöngő törvényét (ösztönösségét) csitítja, a jámborságot növeli, a lelki zavarokat irtja, a gyengélkedéseket gyógyítja, ami zúzódott, kijavítja.¹⁴ Mikor áldoztam, elmondhatom a Zsoltárossal: „Uram, én erősségem, menedékem és megszabadítóm. Én Istenem, segítségem, kibem reménykedem. Oltalmazóm, megmentő szarvam.”¹⁵

És áldozás után így szólhatok: „Énekelek az Úrnak, ki jót tesz velem s a fölséges Úr nevét zsolttárral dicsérem.”¹⁶

6. „A JÖVENDŐ DICSÓSÉG ZÁLOGÁT ADJÁK NEKÜNK”

Hajdanában egy jámbor asszony, hallgatva Jézus prédikációját, felkiáltott: „Boldog a méh, mely téged hordozott!”¹⁷ Illik az ige a méltóan áldozóra is. Boldog a kebel, amely téged hordoz! Már csak azért is, mert a szentáldozás eltölt reménységgel s biztosítja számunkra a dicsőséges, örök életet s a boldog feltámadást. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete vagyon, és én feltámasztom őt az utolsó napon.”¹⁸

A Szentatyák is az Eucharisziát mint a halhatatlanság orvosságát és a halál ellenmértét magasztalják. Akarsz tehát az égbe jutni? Áldozzál! Akarsz a sírból dicsően feltámadni? Áldozzál!

Vessed meg azokat az elavult ellenvetése-

ket, amelyek a szent vendégségtől talán még visszatartanak, s amelyeket az Úr a mai evangéliumban oly plasztikusan felsoroltat: „Földet vettem, és ki kell mennem megnézni azt, öt iga ökröt vettem és megyek kipróbálni azokat, feleséget vettem, azért nem mehetek.”¹⁹

Szóval döntsük le azokat a korlátokat, amelyeket a kevélység, kapzsiság és érzékiség a napi szentáldozás elé esetleg állít. Menjünk, vágyva menjünk, ahova az Úr valamennyiönket meghív! Menjünk hő vággyal! Mert az Úr az „Éhezöket tölti be jókkal...”²⁰ „Nyisd csak ki szájadat, hadd töltsen meg!”²¹ „Még ha a kivont kardok egész során, vagy izzó szénparázs felett kellene is átmennem a szentostya fogadására... nem maradnék el”, mondja Szent Teréz. Ó bár eszközölne ki számunkra ez a nagy Szent hasonló epedést!...

Beszélgetés az Úrral. Kérem Öt, hogy engem is hívjon meg az Ő asztalához. Bár magam is koldusnak, bénának, vaknak és sántának érzem magamat,²² de hiszen Ő éppen ilyenekért küldte szolgálait, hogy „megteljék az ő háza”.²³ Ha nem akarnék jönni, ha visszatartana a kényelemszeretet vagy aggályosság, ám kényszeríts Uram hozzád járulni a szeretet szent erőszakával.

De rajta is leszek, hogy a viszonzszeretet irántad engem átöltöztessen, s megadja azt a díszruhát, amely méltó a Te asztalodhoz, amely hitből, reményből, szeretetből, bűnbánatból és vágyódásból Te utánad — van összeszöve. És aztán igyekszem ezt a díszruhát le nem vetni. Hiszen én nem vendéged, hanem háznéped és állandó asztaltársad vagyok...

¹ Jn. 6, 56. — ² Ar. Szt. Ján. Hom. 60. ad pop. Ant. — ³ Mt. 7, 6. — ⁴ 105. zsolt. 2. — ⁵ Ar. Szt. Ján. u. o. — ⁶ Jn. 6, 52. — ⁷ Catechesis mystagog. 4. — ⁸ V. ö. I Kor. 11, 23—27. — ⁹ Lk. 22, 19. — ¹⁰ I Kor. 11, 26. — ¹¹ Sermo 2. — ¹² Sermo de coena Domini. — ¹³ Hom. 61. — ¹⁴ Lib. 4 in Jn. cap. 17. — ¹⁵ 17. zsolt. 2—3. — ¹⁶ 12. zsolt. 6. — ¹⁷ Lk. 11, 27. — ¹⁸ Jn. 6, 55. — ¹⁹ Lk. 14, 18—20. — ²⁰ V. ö. Lk. 1, 53. — ²¹ 80. zs. 11. — ²² V. ö. Lk. 14, 21. — ²³ U. o. 23.

IX

„PIE PELICANE!”

Első előgyakorlat. A szentirási szöveg: „Szeretett engem és önmagát adta értem.”¹¹

Második előgyakorlat. Elgondolom a rege által elem festett képet, amelynek ugyan a természetrajzban nincs semmi alapja, de pompásan kifejező voltánál fogva az eucharisztikus Jézusnak szimbolumát igazán és méltán alkothatja. A pelikán, ez a nagy fehér madár, fészket a parti sziklák egyikére rakja és fiókáival népesíti be. Mikor pedig a tenger messze területen befagyott és így az anyamadár kicsinyeit másként táplálni nem tudja, tulajdon keblét tépi fel csőrével és a kiszörgő vérét nyújtja táplálékkul azoknak.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy az ő isteni, utánozhatatlan áldozatkészsége ébreszse fel bennem is az áldozatos lelkületet, amely állandóan az ő szent testéből és véréből táplálkozzék.

1. A JELKÉP ALKALMAZÁSA

Ki ne ismerne rá a pelikánban az Úr Jézus képére, aki a világnak jeges tengerén a parti sziklák egyikén, Péteren, a köszálon, építé fel fészket, az Egyházat, amelybe minket a szent

keresztség által, mint fiókáit helyezett s abban ápol és dédelget. És, hogy éhen ne vesszünk, „önmagát adja értünk” a kereszten és oltáron. Az Eucharishtiában testével és vérével etet és itat. De lehetséges-e ez? Az ő végtelen bölcsességének és hatalmának sikerült az útját, módját megtalálnia. „Én vagyok az élő kenyér, mely mennyből szállott alá.”

Mily nagy utakat kellett e végből megtennie!

Először le kellett az égből szállania és Istensége „alakját” magáról mintegy leölténie, magát, mint az Apostol mondja, az isteni fényből és dicsőségből kiüresítenie, aztán szolgálai alakot magára vennie,³ hogy a véres áldozatot értünk bemutatthassa.

Megtette ezt értünk, amikor még a bűn szörnyű örvénye választott el minket tőle és így ellenségei voltunk. Pedig a barátjáért is alig hal meg valaki. Ő ellenségeiért tette meg azt.⁴

De még az sem volt elég. A szolgálakat is úgy módosítja, emberi természetünkhöz úgy alkalmazza, hogy annak táplálékul szolgálhasson. Ilyenre még gondolni is örültség volna s igényelni szörnyű felségsértés. De ime, Isten mennyire felülmúlja minden okosságunkat és vágyainkat. Testével, lelkével, istenségével és emberségével felajánlja magát táplálékul, hogy így magához felemeljen s valahogyan megistentsen.

2. MIT JELENT EZ SZÁMUNKRA!

a) *Végtelen szerencsét!* Már az nagy szerencse, ha a király koldusgyermeket örökbe fogad, adoptál és gyermekévé avat. Ezt teszi

Isten a megszentelő malaszt által. Szent János evangélista méltán kiált fel álmélkodva: „Lássatok, minő szeretetet tanúsított irántunk az Atya, hogy Isten fiainak neveztesse és azok is vagyunk.”¹⁶ De még ez sem volt neki elég. Szerencsénket azzal a hallatlan kegyelemmel tetézte, hogy anyánk is lett, aki tulajdon testéből épít fel minket.

b) Mily *kincset* jelent nekünk az Eucharisztia! Minő más eledelt nyujt Ó nekünk, mint a földi szülő ad gyermekeinek. Az atya, anya ételt nyujt, amelyet a föld termett. Isten pedig a föld és ég közös gyümölcsével etet minket. Mi ehhez a kincshez képest a világ összes gazdagsága? Az ókorban egy tobzódó királynő, Kleopatra, mesés értékű igazgyöngyét ecetben feloldva egy kortyban kiitta. A falat, amelyet mi kapunk a szent vendégségben, a világ összes igazgyöngyénél és kincsénél hasonlíthatatlanul többet ér. „Szeretett engem és önmagát adta értem.”

c) Minő *erőforrást* jelent számomra az Eucharisztia! Isteni, tehát hősi vért olt ereinkbe.

«) Megerősíti bennünk a *hitet*. Kigyógyít abból a kételkedésből, abból a modern vérszegénységből, amellyel főleg a folyton kutató, de az igazság ismeretére soha el nem jutó protestantizmus mételyezte meg a kereszténység légkörét. A hit ajándék. Ki adná ezt inkább, mint „a hit szerzője”.⁸ A konsekráló pap hirtelen félbeszakítja az átváltoztató szavakat és közbeszövi: „mysterium fidei!”, „a hitnek titka”. Valóban, ez az Eucharisztia! Azt hinné az ember, hogy lerontja az észszerű hitet. Ime,

éppen ellenkezőleg, kigyújtja azt. A vakoskodó emmausi tanítványok is „a kenyérszegésben ismerték meg Őt”.⁷

Ma is a kiválóságok megtérésének korszakában, a konvertiták és prozeliták legjavát az Eucharisztia vezérelte, vonzotta az igazság útjára.

β) Megerősíti az *akaratumkat*. Kortársainkban oly kevés az akaterő. Igen sokan nemcsak nem tudnak, de nem is akarnak akarni. Pedig Jézus mindent az akarattól tett függővé. „Ha be akarsz menni az életre...”, „ha tökéletes akarsz lenni...”⁸ Csattanósan mondja Szent Ágoston is: „Ime, ha *most akarok, nyomban Jézus barátja vagyok*.” „Kezdjünk el azért akarni, nehogy mikor már későn lesz, érjen a szemrehányás: „Hányszor akartam... és te nem akartad...”⁹

Tekintsünk hősi keresztény vértanú őseinkre. Hogyan tudtak ők akarni! Pedig ugyanaból a húsból és vérből voltak, mint mi, de pelikánfiak módjára hűségesen és állhatatosan szívták magukba a hősi vért az isteni oldalból. Vajjon megtagadhatná-e az akaratunkat támogató bőséges kegyelmet az, aki hivoogat, kér és fenyeget, hogy hozzá járuljunk: „Irgalmas és kegyes az Úr: eledelt adott azoknak, akik Őt félik.”¹⁰

γ) Megerősít az Eucharisztia főleg a *tisztaságban*. Visszafojtja bennünk a rendetlen kívánságokat. Ez egyik elsőrendű célja. Nem annyira a kísértéseket szünteti meg, habár azokat is csitítja, hanem elveszi azok életét, nehogy a lélek elevenjébe, ahol a beleegyezés végbe megy, hatoljanak.

Érzéseinket szemérmességre neveli, szok-

tatja, idomítja. Márpedig e nélkül bajos volna soká tisztának maradni. „Ha nem az Úr őrzi a várost, őre hasztalan virraszt felette.”¹¹ Főképpen pedig a bűn sebesültjei ezt az orvosságot nem nélkülözhetik. Tartsanak ki a szentáldozásban, amíg bírnak és hamarosan elkövetkeznek, hogy már állandóan bírnak... Talán nem véletlenül éppen Szent Magdolna napján imádkozik így Egyházunk a misében a szentáldozás után: „Vettük Uram az *egyetlen* gyógyító orvosságot, testedet és drága véredet...”

3. KÖVETKEZTETÉSEK

Kiket jelképeznek azok a pelikánfiak, ha nem minket? És íme, figyeljük csak meg, minő éhséggel és szomjúsággal törtetnek azok az anyái kebelre, ahonnan életet remélnék. És mi csak közönnyel, csupa szokásból járuljunk az isteni Pelikánhoz? Indítsunk legalább *akaratunkban* vágyat és buzgalmat, míg csak majd ez át nem árad az érzéki természetünkbe is. Vagy csak akkor akarunk a tűzhelyhez járulni, amikor már amúgy is melegünk van?

Hogy pedig az akaratunkba meleget ébreszszünk, ám elmélkedjünk. De gondosan és behatóan. Nem vadászva a szebbnél-szebb gondolatokra, hanem egy-egy gondolat mélyébe hatolva: „Szívem bensőmben felhevült, s mikor elmélkedtem, lánggra gyulladt lelkem.”¹²

Aztán csak tartsak ki a szentáldozásban. A Jezabel bosszúja elől menekülő Illés próféta is, a sok üldözés, csalódás folytán életúntan ül le a borókafenyő árnyékába, és „azt kíváná magának, hogy haljon meg. Így szóla: Elég

volt, Uram, vedd el életemet, mert én sem vagyok jobb, mint atyáim.¹³

Elaludt. Kétszer is felébreszti az angyal: „Kelj fel és egyél!”¹⁴ és mikor engedelmeskedik, és másodszor is „evék és ivék”, ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig...¹⁵

„Mondá neki Jézus: Menj és te is hasonlóképen cselekedjél!...”¹⁶

Beszélgetés az Úrral, az isteni Pelikánnal.
Tehetjük azt Aquinói Szent Tamás szép himnuszával:

Kegyes Pelikánunk, égi szeretet,
Véredben tisztáltant, moss meg engemet!
Egy cseppje elég, ha mérlegre hull
Az egész világnak váltságául.
Jézus, most csak arcod fátylát láthatom,
Kérlek, add meg nekem, mire szomjazom:
Boldogan láthassam egykor színedet,
És dicsőségedben dicsérhesselek, Amen.

---

¹ Gal. 2, 20. — ² Jn. 6, 51. — ³ V. ö. Fil. 2, 5—7. — ⁴ V. ö. Fil. 5, 7—10. — ⁵ I Jn. 3, 1. — ⁶ Zsid. 12, 2. — ⁷ V. ö. Lk. 23, 35. — ⁸ Mt. 19, 17—21. — ⁹ Lk. 13, 34. — ¹⁰ 110. zsolt. 4, 5. — ¹¹ 126. zsolt. 1. — ¹² 38. zsolt. 4. — ¹³ III Kir. 19, 14. — ¹⁴ U. o. 5. — ¹⁵ U. o. 6, 8. — ¹⁶ Lk. 10, 37.

X

**A SZENTÁLDOZÁS VIGASZTALÓ ÉS ÁTALAKÍTÓ
EREJE**

Első előgyakorlat. A Szentírás szövege: „Boldogok, akik a Bárány menyegzős lakomájára hivatoltak.”¹

Második előgyakorlat. Elgondolom magamat az utolsó vacsorán Szent János evangélista helyzetében, amikor az Úr Jézus kebelén élvezi első szentáldozása mérhetetlen gyönyörét, kegyelmét.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy odaadásom s szívtisztaságom által alkalmas alanya legyek a szentáldozás átalakító erejének.

1. A SZENTÁLDOZÁS GYÖNYÖRE

Ami a földet számomra főképen a számkivetés helyévé teszi, ez mulandó életünknek hármas nyomorúsága: az *elhagyatottság*, a *szükség* és a *bajok okozta szomorúság*.

Élhetek bár köröttem nyüzsgő embertömeg között, mégis nagyon, de nagyon elhagyatottnak érezhetem magamat. Hiszen ezek az emberek többnyire nem értenek meg engem. Olyan vagyok köztük, mint a sziget a tengerben, mint az oázis a sivatag ölében. És az egyedüllét, elhagyatottság érzete oly nyomasztó. A hideg,

amely környékez, oly fagyasztó. De mennyire érzem, hogy szeretetre van teremtve a szívem! S ha azt nem kapja meg, mérhetetlen árva lett.

De meg aztán érzem, hogy mennyi mindenre volna leginkább lelkemnek szüksége, mennyi, amit nélkülözni kénytelen. És nem látok sehol segélyforrást.

Mindezekhez járulhatnak a testi-lelki szenvedések is.

Mind a háromnak legjobb orvossága a szentáldozás. Összehoz a vigasztalások őforrásával. Isten ugyan mindent áthat állandóan, természetes módon, szükségképen jelenlétével; természetfeletti módon is jelen van a malasztos lélekben. A szentáldozásban azonban az Istenember száll belém. És érzem, hogy ez kell nekem s ez való nekem. Hiszen én is ember vagyok. A szentáldozás visszaadja azt nekem, akit az apostolok oly fájdalommal láttak távozni. A nélkül, hogy hitem érdemétől megfosztana, jön hozzám és oly bensőséges érintkezésbe lép velem, aminőre példa nincs, hasonlat nincs az egész természetben. Elárasztja szellememet, átítatja azt. Megért engem, mint olyan kevesen a világon. Helyesli, méltányolja minden jószándékú tervemet, gondolatomat, megbocsátja kisiklásomat, botlásomat s közli velem szíve kincseit. „Örvend is szívem, ujjong is a nyelvem, sőt testem is reménységben pihen”,² amikor megáldoztam.

Számkivetett lelkem végre kedves, nyájas, barátságos otthonára lett. Ott van, ahol szeretik. Minden képességem, vágyam megpihenhet itt.

Jön aztán a Gazdag, akiben minden böven, túlböven megvan, ami nálam, bennem hiány-

zik. Jövetelének egyetlen célja az én gazdagításom, boldogításom. Most aztán csakugyan igazsággal mondhatom el: „Gazdag vagyok és igen sok kincsem van és semmire sem szorulok.” „Te vagy az én Istenem. Náladnál nagyobb javam nincsen.” Hiszen ő még a nélkülözést és szegénységet is gazdagsággá változtatja.

Jön a Vigasztaló: „Ti sírtok és jajgattok... ti szomorkodtok, de a ti szomorúságtok örömmé fordul”, csak áldozatok!... „és örvendeni fog szívetek és örömtöket senki sem veszi el tőletek”.⁵

Előíze ez annak, amikor „Isten majd letöröl szemünkből minden könnyet és halál nem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak”.⁶

Miért is: „Aki szomjazik, jöjjön, és aki akarja, vegye az élet vizét ingyen.” Amen! Jöjj el Uram, Jézus!⁸

2. A SZENTÁLDOZÁS ÁTALAKÍTÓ EREJE

„Amint... én élek az Atya által, úgy aki eszik engem, az is él én általam.”⁹ Mélyértelmű szavak! Amint a teljes Szentháromságban az élet örök forrása az Atya, aki isteni természetét fenntartás nélkül, teljes egészében közli a Fiúval, aki tehát éppen ezért „az Atya által él”, éppúgy a méltóan áldozó, akivel az Úr Jézus közli testét, lelkét, életét, él a Fiú által. A viszony tehát az Úr szavai szerint az áldozó ember és Jézus közt hasonló, mint a Fiú és az Atya közt. Amint a Fiú létét, életét, minden boldogságát az Atyából meríti, úgy merítjük mi ugyanazt az Istenemberből, Jézus Krisztus-

ból. Képzhető-e nagyobb kitüntetés teremtményre nézve? Ó, mily fenségesek Isten gondolatai rólunk, tervei felőlünk! Azt akarja, hogy mi az ő isteni életéből merítsünk életet, éljük őt. A saját életébe akar bennünket beleolvasztani. Mekkora szeretet! Tudatára ébredtem-e már ennek valaha?

3. KÖVETKEZTETÉSEK

a) A természetes és természetfeletti rendnek általános törvénye az, hogy mindig a magasabbrendű lény hasonítja át magába az alacsonyabbrendűt, ha azzal egyesül. Így a szervesen és szerves növényi, állati anyag bennünk emberi testté lesz, amikor azokkal táplálkozunk. Mikor áldozunk, akkor meg Krisztus, aki végtelenül magasabb rendű lény, mint mi vagyunk, hasonít át önmagába. Valamiképen megistenít. Ha szabadna tehát magunkat így kifejezni, inkább ő az, aki minket megeszik, nem pedig mi őt.

Már ha csak előtte térdelünk és magunkat neki, mint valami fényképező készüléknek exponáljuk, ez a minket átalakító, minket megemésztő folyamat megkezdődik. Mi lassan az isteni mintához hasonulunk. De mikor áldozunk, ez a minket átalakító, megemésztő munka hatalmas lendületet vesz, s most már magának a léleknek belsejéből indul ki, amelyet az Úr foglalt le. Így aztán gondolat- és érzületvilágunk lassan az övéhez válik hasonlóvá. Mind szelídebbek, alázatosabbak és tisztábbak leszünk. Lassankint mindjobban megvalósul bennünk az, amit a mennyei Atya oly forrón óhajtott: hogy t. i. „hasonlók legyünk Fia formá-

jához".¹⁰ Minthogy pedig Isten általában minden munkájához teremtményei közreműködését kívánja felhasználni, azért nekünk is rajta kell lennünk, hogy ez a Jézusba való felszívódás minél hamarabb és minél alaposabban menjen végbe. Hárítsuk el tehát e végből az akadályokat, küzdve a természet rendetlen hajlamai ellen. Aztán adjuk magunkat oda munkába az Úr Jézusnak. Kérdezzük meg gyakran tőle, hogy hasonlítunk-e már hozzá? Tetszünk-e már neki? Meg van-e velünk elégedve?

b) Minden szentáldozásból nagyobb szeretetet kell magunkkal hoznunk Isten iránt. Ez a szeretet szorítsa háttérbe egyéb vonzalmunkat, irtson ki szívünkből minden egyéb szeretetet, amelyet az Isten-szeretettel nem lehet összeegyeztetni.

c) Viszont fejlessze ki bennünk az Úr Jézus szívére oly jellemző igazi testvéri és felebaráti szeretetet.

Ez kétségkívül az Úr Jézusnak igazi és legfőbb szándéka a szentáldozással. A tűz természeténél fogva gyujtani, melegíteni, terjeszkedni akar. Amint ezt a tulajdonságát nem érvényesíti, ez azt jelenti, hogy már ki is aludt.

Az Úr Jézus szeretetét „abból ismertük meg, hogy Ő életét adta miérettünk, tehát nekünk is kell életünket adnunk testvéreinkért”.¹¹

Vizsgáljuk meg azért szentáldozás után szívünket, vajjon jelent-e az bennünk több szeretetet, több elnézést, több türelmet testvéreinkkel szemben? Ha nem, ám keressük okát! S ezt bizonyosan nem a táplálékban, hanem a táplálkozásban találjuk meg.

Beszélgetés az Úrral. Kérjük Öt, gyógyítson ki bennünket hibáinkból, főleg a „világias” ön-

szeretetből. Az isteni Bölcsesség, aki te vagy, ó Uram, a Szentírás lapjain „a dőréknek izente: jertek, egyétek étkeket, és igyatok a borból, melyet nektek elegyítettem. Hagyjatok fel az együgyűséggel, hogy élhessetek, és járjatok a belátás útjain”.¹² Ő gyógyíts ki engem is minden döreségből és taníts meg az egyedül igazi bölcseségre, amely nem egyéb, mint téged mindenekfelett szeretni. Ezt a gyógyító szeretetet hozza szívembe és gyarapítja állandóan a Te gyönyörűséges és átalakító vendégséged.

---

¹ Jel. k. 19, 9. — ² 15. zs. 9. — ³ Jel. k. 3, 17. —
⁴ 15. zs. 2. — ⁵ V. ö. Jn. 16, 20—22. — ⁶ Jel. k. 21, 4. — ⁷ Jel. k. 22, 17. — ⁸ Jel. k. 22, 20. —
⁹ Jn. 6, 58. — ¹⁰ Róm. 8, 29. — ¹¹ I Jn. 3, 16. —
¹² Péld. 9, 5—6.

XI

**AZ EUCHARISZTIA AZ EGYHÁZ ÁLDOZATOS
SZERETETÉNEK ÉBRESZTŐJE**

Előgyakorlatok, mint az előző elmélkedésben.

1. AZ EGYHÁZ SZERET

Az Egyház sorsa, története, mint Szent Ágoston „Az Isten városáról” írt könyvében kifejtette, kettős elemből tevődik össze: a világ üldözi és Isten vigasztalja. Élete *áldozat*. Szépen alkalmazhatók rá a Próféta szavai: „Miért vörös (a vértől) ruházatod és ruháid miért olyanok, mint a sajtóban taposóké?”

Az *áldozatban* viszont kettő az alkotórész: a *szerelem* és a *szenvedés*. Rámutat erre már az Egyháznak misztikus eredete is. A Szentatyák szerint ugyanis abból a vérből és vízből született, amely a kereszten kimúlt Jegyesének oldaléből eredt. A vér ugyanis az Eucharisziát, a víz pedig a keresztséget jelenti. Márpedig e kettőből alakul ki az Egyház. Ha tehát származását a vérző völegénye megtört szívéig viheti vissza, világos, hogy a szerelmet és szenvedés vonásait drága örökségképen kapta.

Az *Egyház szeret*. Jártában-keltében szüntelen a szerelmet rózsáit hinti, utánozva Meste-

rét, „aki körüljárt, jót cselekedvén”.² Az Üdvözítő mintegy intonálta a szeretet dalát és az egyháza végigdalolja azt minden időközön át. Az Egyház nagyon jól tudja, hogy kiket bízott rá Isten. Az emberiséget, amelyről meg van írva: „Nagy vesződség jutott minden embernek, és súlyos iga Ádám fiainak.”³ Azért — habár miszsiója elsősorban a lelkek megmentésére szól, de a mulandó bajok, a testi nyomor enyhítése érdekében is annyit tesz, mintha csak ez volna a legfőbb feladata. A szegényügy az Egyháznak mindig szívügye volt. Nincs is testi-lelki szenvedés, amelynek megsegítéséről, mint kezdeményező és intézményesen ne gondoskodott volna.

Mily titokzatos meleg árad ki az Egyházból, mely szünös-szüntelen új tavaszt fakaszt! Ennek a melegnek a forrása pedig az Egyház szíve, az Eucharisztia. Nem is eredhetne máshonnan, mint abból a köztünk dobogó szívből, amelyről kottázta Szent Pál a szeretet dicsőhimnuszát: „A szeretet türelmes, nyájas, a szeretet nem féltékeny... nem keresi a magáét, nem gerjed haragra, ... mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel. A szeretet soha meg nem szűnik.”⁴ Miért is ekkora s ilyen szeretet nincs is, nem is lehet másutt, mint ahol van Eucharisztia.

2. AZ EGYHÁZ SZENVED

Azok a szívszaggató szemrehányások, amelyeket az Egyház nagypénteken a szenvedő Jézus ajkára ad, az ú. n. Improperiák, voltaképpen magának az Egyháznak panaszai. Menynyit tett és tesz az emberiségért, egyes orszá-

gokért, nemzetekért! És mi a köszönet? Látjuk világszerte, de leginkább manapság Németországban, Mexikóban és egyebütt. Jóllehet ezek a népek egész kultúrájukat az Egyháznak köszönik.

A szeretetből, szenvedésből aztán egy érdekes vonás alakul ki az Egyház arculatán: Bizonyos isteni derű és mosoly.

Az Egyház mindig biztos öntudattal és vigasztalan tekint a jövő elé. Nem kételkedik végső győzelmében. Mikor a világ már gyász-dalt zeng felette, ő felemeli fejét, s a halhatatlan életének örömmel teli érzetével s szájalommal tekint ellenségeire, akik máris elpusztultak, a porba hullottak és megaláztatottan léptek le a történelem színpadjáról. Így járt az Egyház valamennyi üldözője s így jár a jövőben is. Az Egyház pedig nem szűnik meg hálát adni Istennek: „Énekeljünk az Úrnak, mert fenéséget művelt, a lovat és rajta ülőt a tengerbe vetette. Az Úré az én erőm és dicsérő énekem, Ő lett az én menekvésem, Ő az én Istenem, hadd dicsőítsem!”¹⁸ Ahol üldözik az Egyházat, ott terjed, ott termi legnagyobb fiait, ott hódít legtöbb lelket!...

Mindennek titka ismét csak az Eucharisztia. Nevezetesen a szentmiseáldozat. Ez leheli állandóan az Egyházba a mártírszellemet, főleg az elhatározást, hogy engedelmes, áldozatos lesz, mint Mestere és hogy gyermekeiért kész mindenre.

3. AZ EGYHÁZ MI VAGYUNK

Az Egyház azonban nem elvont fogalom. Az Egyház mi vagyunk. Hogy az Egyházban meny-

nyire él és virágzik az áldozatos szeretet, attól függ, hogy mennyire hódít az teret mibenünk. Ezen fordul meg a mi egyéni tökéletességünk és életszentségünk.

Vessük fel tehát magunkban a kérdést, vajjon mennyire él bennem az áldozatos lélek, az áldozatos akarat, a tett? Igen, a tett! Mert képzelet nem tesz szentté, hanem a cselekedet. Tudok-e tehát Isten ügyéért szenvedni és áldozni? El tudom-e viselni már — ami talán a legnehezebb — a megaláztatást is? Nem csökkenti-e ez buzgalmamat, nem szegi-e a kedvemet?

A Szenteknek két csoportja van. Egyik a kisebb, a vértanúké, akik egyszer adták oda vérüket és életüket Istenért.

A másik a hitvallóké, akik ugyanezt számtalanszor teszik, habár nem is akkora fájdalommal. Ezeknek ismét két osztálya van. Egyesek a zárdák csendjében hozzák áldozatul munkában, imában, lemondásban életüket. A másik osztály a világban marad, de — ami bizonyos értelemben még nehezebb — nem él a világ szelleme szerint. Valamennyin pedig teljesül Szent Pál jóslata: „Akik jámborul akarnak élni Krisztus Jézusban, mindnyájan üldözést fognak szenvedni!”¹⁶ Üldözi őket a sátán, a test, a világ. Nem ritkán olyanok is, akiktől legkevésbé várná, akiktől szenvedni kétszeresen fáj, amikor t. i. az ember azt tapasztalja, hogy „ellenségei az embernek az ő házanépe”. Szent Ambrus beszéli nemes szürről, akit midőn a szüzi, tökéletesebb, Istennek szentelt élettől családtagjai el akartak téríteni, az oltárhoz menekült és arra kérte az áldozópapot, hogy az oltárterítővel, mint jegyesi fátyollal, borítsa be

fejét, s így szentelje őt Krisztus menyasszonyává. „Az a lepel legyen — úgymond — a jegyesi fátyolom, amelyen Krisztust naponként feláldozzák.”

Egyszóval, tőlünk várja Egyházunk az áldozatos szeretetet, bennünk akarja folytatni Krisztus az Ő misztikus szenvedését.

Amde gyarló erőnktől mindez alig, vagy éppen nem telik.

Menjünk tehát az Eucharisztiaához. Illesz-
szük úgy lélemben ajkunkat az isteni szívsebre.
Ez lesz a mi jóságos, jótékony, önzetlen sze-
retetünknek, kitartó türelmünknek, s ha nem is
délcegen, de nemesen szenvedő életünknek
titka, forrása. S majd megértjük akkor Szent
Pál igéit: „Krisztus szeretete sürget minket”,⁶
t. i. arra, hogy tegyünk, áldozunk, tűrjünk,
szeressünk, akkor majd a nagy Apostolnak má-
sik mondása, kitörése is visszhangra talál ben-
nünk: „Biztos vagyok abban, hogy sem halál,
sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek,
sem hatalmak, sem mélység, sem egyéb terem-
mény el nem szakíthat minket az Istennek sze-
retetétől, amely Jézus Krisztusban, a mi Urunk-
ban vagyon.”⁹

*Beszélgetés az eucharisztikus Jézussal, is-
mét csak az áldozatos szeretetért esdve. Bizal-
masan kérem tőle, mutasson rá lelkiismeretem
s a kegyelem sugalma által arra, ami e tekintet-
ben lelkemben még hiányos. Igérem is neki, és-
pedig határozott formában és nemcsak úgy,
nagy általánosságban, aminek a gyakorlati
életre rendszerint semmi kihatása sincs, hogy
meghozom neki a kívánt áldozatot, meghozom
szerelemből iránta.*

¹ Iz. 63, 2. — ² Ap. csel. 10. — ³ Jézus, Sir. fia
40, 1. — ⁴ I Kor. 13, 4—8. — ⁵ Exod. 15, 1—2. —
⁶ II Tim. 3, 12. — ⁷ Mt. 10, 36. — ⁸ II Kor. 5, 14.
— ⁹ Róm. 8, 38—39.

XII

„CSODÁLATOS OLTÁRISZENTSÉG”

(Érzékek alkalmazása)

Első előgyakorlat: Aquinói Szent Tamás „Adoro te devote” himnuszának egyik szakasza:

„Szám, kezem, látásom benned fennakad,
Bizton hitem mégis hallásból fakad,
Hiszem mind, amit szól Istennek Fia,
Nincs igazabb, mint az Igazság szava.

Második előgyakorlat: Elgondolok magamnak egy ünnepélyes szentségkitételt. Az ősegyházban ismeretlen volt. Tiltotta a titoktartás szent fegyelme, de meg a később uralkodó felfogás is, hogy a hívek annál inkább epednek a szent titkok után, minél jobban leplezik, rejtik azokat előlük. (Szent Ágoston.) Csak az Úrnapi behozatala után (1264) kezd divatba jönni. Az első monstranciák csak a 14. századból maradtak ránk. Ma már, hála Istennek, gyakran élvezzük a szentségkitétel áhítatkeltő varázsát. Kinyitják a tabernákulum ajtaját, Kiemelik onnét az Eucharisziát, Tömjénfüst száll az ég felé, miközben rázendítik a „Szent vagy Uram”-ot, amelynek szövege és dallama amilyen egyszerű, oly lélekbemarkoló. Aztán a „Tantum ergo” hangzik fel. Majd a pap lepellel, vélummal burkolja magát, hogy így mintegy eltűnjék a mögött, akit

tart és aki voltaképen a hívek seregét áldja. Az istentisztelet végén, az áldás előtt még elmondhatja Egyházunk az Oltáriszentség liturgikus imáját: „Isten, ki a csodálatos Oltáriszentségben kinszenvedésed emléket hagytad...”

Harmadik előgyakorlat. Kérem az eucharisztikus Jézustól az iránta való mind melegebb és bizalmasabb áhitatot.

1. LÁTÁS

Először kinyitom a hit fénye által is megvilágított szememet és megfigyelem, amit csak a legméltóságosabb Szentség körül láthatok és igyekszem ennek megfelelő érzelmeket gerjeszteni.

Nézem a szent színeket: a mennyiséget, a kiterjedést, a szint, amelyeket az isteni mindenhatóság a saját természetes állaguktól, a kenyértől és bortól elválasztott és csodálatos módon fenntart. Felindítom mindjárt a hitemet, hogy az értelmemet szent uralma alá hajtsa. Ne azt fogadja el eszem, amit az érzékek mondanak, hanem amit az Isten Fia mondott. Ez tehát nem kenyér, nem bor, aminek érzékeim mutatják, hanem Jézus teste és vére. Erre nyomban kinyitom lelkem szemét és nézem, ami az imáadásraméltó szent színek alatt rejtezkedik — az Úr Jézus Krisztust. Nézem a dicsőség glóriájával övezett fenséges szép fejet és arcot, a kezeket, lábakat, az oldalt és azokon a napnál fényesebben ragyogó sebek rózsáit... De lelkem szeme még mélyebben is behatol. Szemléli magát az Istenséget. Hiszen a szent emberség csupán „az Istenség dicsőségének fénye és lényegének képmása”. Itt aztán a szépségnek

beláthatatlan óceánjával találom magam szemben, amelynek elviselésére minden teremtett látás természet szerint elégtelen, gyenge. Itt tehát lesütöm szememet, hálálkodom, dicsérem az Urat és mélyen megalázom magamat. Aztán szemlélem a kettő összeköttetését, t. i. annak kapcsolatát, amit testi szemmel látok, azzal, amit lelki szemmel, a hit szemével szemlélhetek csupán. Az a csekély, jelentéktelen, gyarló kis külső szín minő mérhetetlen szépséget, jóságot tartalmaz, rejteget.

Rejtezkedő Istenség, hittel áldlak,
Ki elrejteztél itt bor s kenyér alatt.
Szívem te előtted megalázkodik,
Mert ha téged szemlél, megfogytokzik.

2. HALLÁS

Hallom, amint ott a leplezett titok örvénylő mélyéből hang csendül meg és édesdeden hívogat: „Jertek, egyétek étkeket és igyatok a borból, melyet nektek elegyítettem. Hagyjatok fel az együgyűséggel, hogy élhessetek és járjatok a belátás útján.” Érzem, hogy már csakugyan ideje van szakítanom azzal az együgyűséggel, amelyet a mulandó szépség, hiúság és az érzéki gyönyörök hajszolása jelent s már egyszer rá kell térnem a „belátás útjára”. Ha mindettől az áldozattól érzéki természetem visszaborzad, ám halljam csak, mit kapok érte cserébe: „Egyetek barátaim és igyatok s ittasodjatok kedveseim.”

„Ti szomszédok, jöjjetek a vizekhez mindnyájan... hallgassatok, hallgassatok rám, akkor jót esztek és kövér ételekben gyönyörköd-

hettek.” Ily kedves meghívásnak ki tudna ellenállani? Ámde honnan nekem a szerencse, hogy ily asztalnak lehetek vendége? Vajjon nem kell-e ily meghívásnak lehetőleg naponkint megfelelnem? Éspedig mily vágygal, epe-déssel!

Máskor megint az a hang üti meg fületem, mikor ott, a tabernákulum vagy a kitett Oltáriszentség előtt térdelek: „Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű.”¹³

Aztán mintha csak az oltár körül fel-sorakozó angyalsereg énekét hallanám: „Íme, jön a vőlegény, jertek ki elébe!”¹⁴ És én igyekszem „lámpásomat rendbehozni”, benne a hitet, reményt, szeretetet felszítani. Mikor aztán magamhoz vettem őt, az én szívem szólal meg: „Itt vagyok, hívtál... szólj Uram, mert hallja szolgád.”¹⁵ S amit Uram, a kegyelem sugalma által mondasz, megszívlelem: „Hadd halljam meg, mit szól hozzám az Úr Isten.”¹⁶

3. SZAGLÁS

Igyekszem aztán lelkem szaglási érzékével élvezni azt a kellemes illatot, amely az Eucharisziából, de főleg a szentmiséből árad, amikor Urunk magát ott áldozatul adja.⁹ Ó mennyire élvezi ezt a mennyei Atya s mennyire csillapíthatja ez isteni haragját. Mennyire alkalmas ez az illat, hogy a bűnnek bűzét elűzze, amelytől ennek a világnak levegője annyira meg van fertőzve.

De élvezem azoknak az erényeknek illatát is, amelyeket az isteni Szív az eucharisztikus leplek alatt szüntelen gyakorol, nevezetesen illatát az alázatosságnak, tisztaságnak és az

odaadásnak a mennyei Atyával szemben. Egykor azt mondottad, Uram: „Ahol holttest vagy, oda gyűlnek a sasok is”,¹⁰ odasereglenek a szagra... Így gyűlnek a saslelkek is a kontempláció szárnyain a te testedhez, a te érenyeid illatára. És élveznek téged, esznek téged. Szárnyaik így csak méginkább megerősödnek, hogy annál jobban, magasabbra tudjanak szállni. Ó Uram! „Vonj minket (is) magad után, siessünk keneteid illata után.”¹¹

4. IZLÉS

Legelőször azt próbálom lelki izléssel felfogni, hogy mennyire gyönyörködik maga Krisztus, mikor őt veszik és eszik. A földi étel egészen passzív, gyönyörködtet, de maga nem gyönyörködik. Nem így a mi jóságos Urunk, mikor magát tápláléknak nyújtja. Ez neki is izlik s neki nyújtja a legnagyobb gyönyörúséget. Mert „ez az égből szállott kenyér, élő kenyér”.¹² De aztán élvezem én magam is lélekben ezt a mannát, mely sokkal inkább, mint az, amely a pusztában hullott, minden gyönyörúséget magába foglal.¹³ De ehhez jó lelki gyomor is kell ám, amelyet a földi gyönyörökről, testi élvezekről való lemondás szent böjtje kiéheztetett. A tiszta szíveknek szól legfőképpen az íge: „Izleljétek meg és lássátok, mily édes az Úr.”¹⁴

6. TAPINTÁS

Érintem aztán lelkileg az Urat, sőt a színek fizikailag is. Nagy hittel és bizalommal teszem ezt, hiszen földi életében „az egész

sereg igyekszik vala őt illetni, mert erő méne ki belőle és meggyógyítá mindnyájukat".¹⁵ Mit nem remélhetek most, mikor már dicsőséges szent testével lépek a legbensőbb érintkezésbe.

Amikor áldozom, bár mélységes tisztelettel és szent félelemmel, csókra nyujtom ajkamat. Felpillantva rá, a szeretet epedésével szólok hozzá: „Csókoljon engem szája csókjával, mert szerelme bornál is édesebb, kenetei illata kellemes.”¹⁶

Ó Jézusom! Add, igen, add nekem a béke csókját, megbékítve engem, a tékozló fiút, Atyámmal. Ó szentségi kenyér és bor, amely a gyönyörűség tejével teli keble vagy az én Szerelmesemnek, elégíts ki engem, tölts el engem, hogy ne éhezzen többé a földi örömeket.

Aztán, bár szent rettegéssel, de érintem ajkammal szent sebeidet is a lábakon, a kézen, végül a keblen, hogy ízleljem az onnan folyó vizet és vért. Közben Szent Tamással eleven hittel kiáltok fel: „Én Uram és én Istenem!”¹⁷ Lelkem Istene! Esdve kérlek, sebesítsd meg szívemet azzal a szeretettel, amely a te szivedet is átszegezte, oltsd ki szomjamat a mulandók után azzal a vízzel és vérrel, amely oldaladból áradt. Moss meg, tisztíts meg velök. Aztán gyullassz lángra s vezérelj a tökéletesség útjára. Engedj be engem szent sebeidbe. Amint te ezekkel a sebekkel vagy énbennem, amikor áldozom, én meg viszont a te sebeidbe akarok rejtezkedni, ott veled legbensőbben összeforrni, míg csak majd az örök boldogság fénye nem egyesít ott fenn végleg bennünket. Amen.

¹ Zsid. 1, 3. — ² Péld. 9, 5—6. — ³ É. é. 5, 1.
— ⁴ Iz. 55, 1—2. — ⁵ Mt. 11, 29. — ⁶ Mt. 25, 6. —
⁷ I Kir. 3, 9. — ⁸ 84. zs. 9. — ⁹ V. ö. Ef. 5, 2. —
¹⁰ Mt. 24, 28. — ¹¹ É. é. 1, 3. — ¹² V. ö. Jn. 6, 51.
— ¹³ V. ö. Bölcs. 16, 20. — ¹⁴ 33. zs. 9. — ¹⁶ Lk.
6, 19. — ¹⁸ É. é. 1, 1—2. — ¹⁷ Jn. 20, 28.

XIII

JÉZUS SZÍVÉNEK TISZTELETE

Első előgyakorlat. A szentirási szöveg: „Marad az Úr terve mindörökre, Szíve szándéka nemzedékről nemzedékre.”¹

Második előgyakorlat. Lélekben végigszemlélem Alacoque Szent Margitnak látomását. Jézus bemutatja neki Szívét, amely a szeretet lángjában áll, töviskoronát, sebet s felül keresztet visel. Aztán hallom, amint az Úr azt mondja neki: „Íme a Szív, amely az embereket annyira szerette, ... hogy nem kímélte magát ... s mégis hálátlansággal és sérelmekkel viszonzák azt, még sokszor a neki szentelt szívek is ...” Aztán elégtételül többek közt ünnepet kíván, az Úrnap nyolcadát követő péntekre.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy szándékainak, amelyeket Szent Szíve tisztelete által kitűzött, minél hívebben megfeleljek.

1. JÉZUS SZÍVE TISZTELETÉNEK TÁRGYA

A Jézus Szíve tiszteletének tárgya volta-képen a mi Urunk Jézus Krisztus imáadásra-méltó egyénisége. Mint XIII. Leó mondja: „Magunkat Jézus Krisztus isteni Szívének szentelni voltaképen nem egyéb, mint szemé-

lyünket neki szolgálatra és áldozatul felajánlani, minthogy mindaz az odaadás és áhítat, amelyet az ő isteni Szíve iránt tanúsítunk, igazán és valójában Krisztus Urunkra vonatkozik.”² A sajátos vonás pedig, amely ezt az áhítatot a többi Jézus-áhitatoktól megkülönbözteti, az, hogy Jézusban különösen az ő Szívére tekintünk, éspedig kettős módon. Szemléljük, tiszteljük, imádjuk az ő istenséggel egyesült testi szívét, amely keblében dobogott, dobog az égben és az Oltáriszentségben; de még inkább szellemi szívét, vagyis istenemberi akaratát, amely magába zárja az ő egész belső életét és főképen szeretetét. A Jézus Szíve-áhitatban tehát ez a kettős szív szoros kapcsolatban van. A testi szívben, amely ugyan magában véve is imádásra méltó, tiszteljük, imádjuk a szellemi szívét, szeretetét, amelynek a testi szív szimboluma, sőt a közfelfogás szerint eszköze is. Ez az áhítat tehát nemcsak privát kijelentésen alapszik, hanem megvannak a sziklaszilárd hittani alapjai is.

2. HOGYAN TISZTELJÜK JÉZUS SZÍVÉT?

Főleg kétféleképpen: *viszontszeretet* és *engesztelés* által.

Első tehát a viszontszeretet. Halljuk csak, mit mond erről a mézajkú Szent Bernát? „Megtaláltam az én királyomnak, testvéremnek és barátomnak, jóságos Jézusomnak Szívét. Ezt a megsebzett Szívet ki ne szeretné? Ki ne adóznék ennek a szerető Szívnek viszontszeretettel? Tehát szeressük, amennyire csak bírjuk szeretni és viszontszeretni és szeretettel átkarolni a mi jegyesünknek megsebzett Szívét. Hadd

verje szerelme bilincseibe a mi hideg és töredelmetlen szívünket, hadd sebezze meg szeretete nyilával...¹³

Igen! a szeretet adja meg az alaphangját ennek az áhítatnak, és pedig a bensőséges, nagylelkű és áldozatos szeretet. A világ amúgy is olyan fagyossá lett az Üdvözítőjével szemben. Az emberi szívekben minden helyet talál, csak Jézus van kizárva onnan. Ezért van annyi elégedetlenség ezen a szomorú földön, ezért a sok irigység, gyűlölet és szeretetlenség. Ezért mutatja be Jézus a világnak eme „utolsó korszakában” szívét, hogy lánggra gyullassa ismét az istenszeretetet, amely egyedül volna képes a népeket és az egyes emberi lelkeket megmenteni. Ezért fejezi ki hő vágyát a viszontszeretet után hű szolgája, Alacoque Szent Margit előtt.

„Miért is ne hogy hálátlan legyek, Jézusom Szívét, minden ajándékok és javak forrását, gyakran szemem elé állítom, bízva az oly édes isteni ígéletben: „Örömmel merítetek majd vizet a Szabadító forrásaiból és mondjátok azon a napon: Adjatok hálát az Úrnak.”¹⁴ Eme ledönt-hetetlen sziklahasadékhoz menekülök és abba rakom meg fészkemet, nem lévén hőbb óhajom, mint hogy szorongásaimban s a veszélyekben az Úr sebében találjak pihenőt.”¹⁵

3. AZ ENGESZTELÉS

Az engesztelés nélkül nem volna a Jézus Szíve-áhítat az, amit Jézus kívánt és az Egyház is óhajt.⁶

És valóban van mit engesztelni. Vajjon nem kérdezhetjük-e ma is a Zsoltárossal:

„Miért dühöngenek a nemzetek, terveznek céltalan dolgokat a népek? A föld királyai felkelnek, egybegyűlnek a fejedelmek az Úr ellen s az ő Felkentje ellen.” Az isteni és emberi jogokat lábbal tiporják, az Úr papjait bebörtönzik, Jézus jegyeseit zárdáikból kiűzik, s főleg az ifjúságot minden módon igyekeznek Krisztustól elidegeníteni. Tömegeket kergetnek aposztáziába. De még azok közé is belopja magát a lanyhaság, sőt hűtlenség és véték, akik a választottak kicsi seregét alkotják. Legalább ezek maradnának épen! A kapzsiság és erkölcstelenség bezzeg azok közt is hódít. Gondoljunk a még jámbornak tartott hölgyek öltözködésére is és a nemzetpusztító bűnökre.”

Igaz ugyan, hogy Urunknak most már dicsőült szíve fizikailag nem szenvedhet, de gyötrődött mindezért az Olajfák hegyén és a kereszten előrelátva a világ egész történetét. De meg aztán az ember a saját részéről megtesz mindent, ami Üdvözítőjének bánatot okozhat és nem mulaszt el semmit, amivel őt Szívében megsebezhetné. Ilyen értelemben mondja Szent Pál főleg az aposztatákról, akikhez méltán tartoznak azok is, akik gyermekeiket szolgáltatják ki az eretnekek közöttünk ólálkodó farkashadának: „Ismét megfeszítik, amennyire rajtuk áll, Isten Fiát és csúfot úznek belőle.”

Ha apánkat, anyánkat megbántottuk, vajjon nem természetes-e, hogy őket meg kell engesztelnünk. És ha mások részéről érte őket gyalázat, vajjon nem ébred-e fel bennünk szinte ösztönszerűleg a vágy, hogy elégtételt vegyünk, követeljünk? Jézus Szíve is engesztelést kér. Nem annyira magáért teszi ezt, mint inkább

azért, hogy ezáltal módja legyen bocsátani, könyörölni...

Mit tegyünk tehát? Mit főleg Jézus Szíve ünnepén s júniusban, az ő hónapjában? Elsősorban követnünk kell ebben a nagy Apostolt, aki azt állítja magáról: „Örömet szenvedek értetek s kiegészítem testemben, ami híja van Krisztus szenvedéseinek, az ő teste, az Egyház javára.”¹⁰

Tehát magamon veszek én is elégtételt, folytatva bennem az ő megváltó szenvedését, megkezdett szenvedését, amelyet most már az ő misztikus testében, az Egyházban akar elviselni.

Mily vigaszos és lélekemelő gondolat ez, amelyet az Apostol megpendít! Az én penitenciáim, önmegtágadásaim által mintegy Krisztus folytatja bennem az ő megváltó szenvedését.

De aztán egész egyéniségemnek, életemnek, minden cselekedetemnek megadhatom az engesztelés jellegét, ha azokat ilyen szellemben végzem és erre a célra felajánlom. Mikor bizonyos jelenés alkalmával Alacoque Szent Margit így szólt az Üdvözítőhöz: „Mennyi mindent megtettél Uram, hogy az emberek szívét magadnak megnyerjed, és íme, mégis megtágadják azt tőled és elúznak abból téged”, az Úr felelé: „Igaz, hogy szeretetem mindent feláldozott értük és ők nekem ezt nem viszonozzák, ámde én azt kívánom, hogy legszentebb Szívem érdemeit te ajánld fel, hogy kipótolják az ő hálátlanságukat.” Ezt főleg a szentmise buzgó hallgatása és az engesztelő szentáldozás által tehetjük.

Továbbá a szentségimádással, amelynek egyik különös faja a szentóra. Alacoque Mar-

githoz egyszer így szólt az Úr: „Kívánom tőled, hogy minden csütörtökön éjjel tizenegy órától tizenkettőig az időt földre borulva, imában töltsed, hogy így résztvégy abban a fájdalomban, amelyet én halálos aggodalmamban elszenvedtem s így haragomat a bűnösök iránt kiengeszteld!” Boldog az, aki ezt az engesztelő éjjeli órát, vagy ha körülményei nem engedik, egy más órát a kápolnában tölthet. De ha ez nem lehetséges, végezhetjük az engesztelő imaórát más helyen is.

Ajánljuk fel aztán magunkat, otthonunkat és a hozzánk tartozókat lehető ünnepélyességgel Jézus Szívének. Tekintsük aztán ettől fogva magunkat egészen Jézus Szíve tulajdonának, körülbelül úgy, ahogy Szent Margit, aki a felajánló okiratot saját vérével írta meg s nevét így jegyezte alá: Mária Margit, aki a világnak meghalt.

Beszélgetés az Úrral. Vagyis inkább lélekben eléje borulva nagy önfelajánlást teszek, amely halálra ítéli bennem a világiás szellemet s mindazt, ami Jézusnak nem tetszik. Ha aztán a halálos ítéletet egyszer meghoztam, akkor már a végrehajtás van hátra, amely csak a természetes halállal nyer befejezést.

---

¹ 32. zs. 11. — ² Enc. 1899. V. 25. — ³ V. ö. Sermo 3; de Passione. — ⁴ Iz. 12, 3. — ⁵ V. ö. Canisius Szent Péter: Exhort. domest. — ⁶ V. ö. Enc. Miserentis Dei. 1928. V. 8. — ⁷ 2. zs. 1, 2. — ⁸ V. ö. XI. Pius Enc. Miserentissimus Redemptor. — ⁹ Zsid. 6, 6. — ¹⁰ I Kol. 1, 24.

XIV

JÉZUS MEGSEBZETT SZÍVE

Első előgyakorlat. A szentírási szöveg: „A zsidók pedig (mivel készületnap volt), hogy ne maradjanak keresztben a testek szombaton (mert ama szombatnap nagy vala), kérék Pilátust, hogy törjék meg azok szárcsontjait és vegyék le őket. Menének tehát a katonák és az elsőnek ugyan megtörék szárait és a másíknak is, kit megfeszítettek ővele. Mikor pedig Jézushoz értek, látván, hogy ő már meghalt, nem törék meg szárait, hanem egyik katona lándzsával megnyitá oldalát, melyből legottan vér és víz jöve ki.”

Második előgyakorlat. A jelenet elgondolása az előző evangéliumi szöveg nyomán. Szemlélem, amint a hagyomány szerint Longinus nevű százados, parancsnokló tiszt, előugrat lovával, s katonás engedmességéből, bizonyos jóakarattól, hogy Jézus halálát hivatalosan igazolhassa és őt a csonttörés csúfságától megmentse, lándzsáját a szent oldalba döfi. Bizonytal maga sem sejtí, mily világtörténelmi eseménynek eszköze lett ezáltal. Az átdöfött oldalból, szívből legott víz és vér csordul elő.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, engedjen e szívseb titkába hatolnom s abból tanulságokat levonnom.

1. AZ EGYHÁZ SZÜLETÉSE

A Szentatyák már régtől fogva misztikus értelmet tulajdonítanak az isteni szívsebnek. Nevezetesen: ebből a sebből látják az Egyházat születni. Szent Bonaventura párhuzamot vonva az első asszonnak, az élők anyjának, megalkotásával, aki az alvó Ádám oldalcsontjából kapta létét, így ír:³

Hogy a kereszten alvó Krisztus oldalából formáltassék az Egyház és hogy beteljesedjék az Írás szava: „Látni fogják, kit vertenek által”, — az isteni rendelkezés engedelmével történt, hogy egyik katona a szent oldalt átszegezve, megnyissa. Azért történt ez, hogy az onnan kifolyó víz és vér lelkünk üdvének legyen váltságdíja és a szív titokzatos forrásából ömölve, megadja az Egyház szentségeinek kegyelemközlő erejét. De meg aztán ez a szív pohara legyen a Krisztusban élőknek, hogy ihassanak a vizekből, amelyek az örök életre szökellnek. Kelj fel tehát Krisztust szerető lélek, légy mindig éber, nyomd ajkadat a szívsebre, hogy „vizet meríts a Szabadító forrásából”. Magam pedig szent büszkeséggel, hálával és örömmel tekintek erre a szívsebre, mert ez azt mondja nekem, hogy „Istennek ivadéka vagyok”.³ A szent keresztség s az Oltáriszentség által Istenből születtem, Istenből élek anyámnak, az Egyháznak emlőjén. Sancta Mater Ecclesia! Anyaszentegyház! Mily boldogság a te gyermekednek lenni s benned és általad Jézus Szívéből születni.

2. AZ ÚJ NOÉ-BÁRKA

Szent Agoston⁴ az isteni szívsebben annak az ajtónak jelképét látja, amelyet Isten Noé

által a bárka oldalán nyitattott, hogy azon bemehessenek azok az állatok, amelyeket a vízözöntől meg akart kímélni.

Amde Krisztus Szíve az Egyház szíve. E kettőt elválasztani éppenoly kevéssé lehet, mint a szívet a testből kiszakítani. Viszont az én hűségem ehhez a Szívhez az egyházhűségemmel egyet jelent.

Borzalommal gondolok szegény embertársaimra, akik ettől a Szívtől s az általa éltetett testtől, az Egyháztól távol vannak. Lehet-e reményük az örök üdvösségre? A Szentatyák szerint ugyanannyi, mint azoknak volt az életbenmaradásra, akik a vízözön idején a bárkán kívül maradtak. A Szentek, mint Nagy Szent Terézia, mennyit sírtak és vezekeltek ezekért a szegény, szerencsétlen, halhatatlan lelkekért! Mennyit verítékeztek apostoli utakon, amikor az eltévedt bárányok után jártak! Mit teszek én értük? Legalább ajánlom-e őket az isteni Szívnek, engesztelem-e őt értük?

3. BESZÉDES AJK . . .

A szívseb Szent Bonaventura szerint⁶ egyben beszédes ajk is, amely a láthatatlan lelki sebről beszél, a megvérzett, megkínzott szeretet sebérol. Ez is volt — szerinte — szándéka Urunknak, amikor éppen szívét is megsebezte. A testi seb tehát feltárja a lelki sebet. Sőt Szent Bernát⁶ szerint kiáltoz e seb. Azt kiáltozza, hogy Isten szerelme e szívben Önmagával kibékített minket.

Vajjon meghallom és megértem-e én is ezt a szót? Mert ez nekem is sokat mond. Ennek a szívsebnek egyrészt én is okozója vagyok.

Minden hűtlenségem csak újra meg újra győtri, tágítja ezt a szeretet-sebet. Másrészt mennyire méltányos, hogy Jézus szomját az engesztelődésre, a megkérlelésre kielégítem. Hiszen nem nyughatik e szív és szinte boldogtalannak érzi magát, míg csak viszontszeretetemről is meg nem bizonyosodik.

Miért is Szent Bonaventura méltán kérdi: „Ezt az annyiszor megsebzett szívet ki ne szeretné? Ekkora szerelmét ki ne volna kész viszonzni? Ki ne vágnék ölelni ezt az annyira tiszta szívet?

Mi tehát, ameddig csak itt a földön élünk, szeressük, öleljük a mi isteni Sebesültünket, akinek kezébe, lábába, oldalába, sőt szívébe a gonosz földművesek beleszántottak és kérjük Öt, hogy a mi még mindig kemény és a penitenciától irtózó szívünket szerelmével bilincselje és szeretetkopjájával sebezze meg.”

4. A GERLICE FÉSZKE

Villanovai Szent Tamás a Zsoltáros igéi felett: „Hisz házat talál magának a veréb, fészket magának a gerlice”⁶ — így elmélkedik: „Valamint az Istenfia mennyei Atyjának keblében lakozik, hasonlóképen az Egyház isteni Jegyese szívében rakott magának fészket. Ebbe a Szívbe lép az oldalseben keresztül s itt nyugszik békén.

Ebbe a Szent Szívbe rejti gyermekeit, óva őket a világ viharai és veszélyei elől. Ebben a Szívben van a megszentelt oltár, az a menedékhely, ahol a gerlice (az Egyház) kicsinyeit biztonságban tudja, amíg csak szárnyaik ki nem nőnek s a halandóság a halhatatlanság-

nak köntösét nem ölti magára." Ide kell tehát az életnek nyomasztó, tikkasztó gondjai, küzdelmei közt menekülnöm, itt üdülnöm, innen új erőt merítenem. Ebbe a sziklahasadékba mint üldözött galambnak visszavonulnom. Hiszen itt tanulok meg szeretni. Márpedig aki szeret, az nem fél, mert érzi, hogy nincs oka félni. „A szeretetben nincs félelem, hanem a tökéletes szeretet kizárja a félelmet, mert a félelem gyötrellemmel jár, aki pedig fél, nem tökéletes a szeretetben.” Itt kell a tiszta szerelmet keresnem, amely nem szennyez, hanem még tisztábbá tesz.

Beszélgetés az Úrral. Tehetjük ezt ismét Szent Bonaventura gyönyörű szavaival: „Mint-hogy tehát egyszer már elérkeztem hozzád, ó legédesebb Szív, oly jó itt nekem s nem egykönnyen engedem, hogy engem tőled bárki vagy bármi elszakítson! Ó mily jó és kellemes is Uram, a te Szívedben lakni! Felszántott oldalban igazgyöngyre bukkantam. Hogyan is vetném ezt el magamtól. Sőt minden más gyöngyöt érte odaadok. Minden gondolatomat és érzelmemet egyedül arra fordítom, hogy ezt a drágagyöngyöt magamnak megvegyem.” Szóval egész szívem, ó Szent Szív, a tied legyen, belőled táplálkozzék egész lelkem, jól tudva, hogy csalódás így nem érhet. Minthogy tehát én szerencsés! Szent Szívedet egyszer megtaláltam, kérlek Jézusom, hogy ebben a szentélyben találjon meghallgattatást minden imádságom, sőt vonj engem egészen Szívedhez, jegyezz el végleg, örökre magadnak.

Fel is teszem magamban, hogy mától fogva minden jócselekedetemet, imámat és önmeztagságomat Szent Szívedre, erre az áldozati

oltárra hordom és ezen ajánlom fel a mennyei Atyának, egyesítve azokat isteni Szíved leg-szentebb szándékaival.

---

¹ Jn. 19, 31—34. — ² Liber de ligno vitae num. 30. — ³ Ap. csel. 17, 29. — ⁴ Tract. 120 in Jn. — ⁵ Lib. de lig. vitae n. 30. — ⁶ Serm. in Cent. n. 3. — ⁷ Bonav. idézett helyen. — ⁸ 83. zs. 4. — ⁹ I Jn. 4, 18.

XV

JÉZUS SZÍVE PANASZKODIK, KÉR ÉS IGÉR

Első előgyakorlat. A szentírási szöveg: „Elöttem van mind, aki szorongat engem, gyalázatot és nyomorúságot szenved a szívem. Kerestem, ki szánakozzék rajtam, de nem akadt senki sem, ki vigasztaljon engem, de senkit sem leltem.”¹

Második előgyakorlat. Elgondolom ismét a tabernákulum előtt térdelő Alacoque Szent Margitot, amint a neki megjelenő Úr Jézust szemléli. Az Úr Szívére mutatva *panaszodik*, majd aztán *kér* és végül *ígéreteket* tesz neki és általa Szíve minden tisztelőinek.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy panaszát megszívleljem, kérését teljesítsem és ígéreteiben reménykedjem.

1. JÉZUS PANASZKODIK

Hajdanában Mózes Horeb hegyénél égő, de el nem hamvadó csipkebokrot talált és belőle a népéért aggódó atyai szeretet panaszszavát hallja.² Lángok és tövis. Az isteni szeretet hajnalképe ez, amelynek teljes magyarázatát — úgy látszik — csak az isteni szeretet alkonyképe adja meg. Ezen az alkonyképen tövisek

közt szorongó, lángokban álló szív mutatkozik. Amíg azonban a hajnalképen — az ószövetség jellegének megfelelően — a tövisek kifelé merednek s mintegy elutasítanak, addig az alkonyképen a fájó, panaszos szív felé irányulnak, azt sebzik és vérezik meg. Ezeket a töviseket magyarázza, értelmezi az Úr panaszszava: „Íme a Szív, amely az embereket annyira szerette, hogy nem kímélte magát, s mégsem talál visszonzásra, sőt ami a legjobban fáj, még a neki különösen szentelt szívek részéről is hálátlan-ságot tapasztal.”

Vegyük sorra és boncolgassuk eme szavak mélységes értelmét és szívleljük meg, mennyire méltányos és igazságos a bennük kifejezésre juttatott panasz!

„Íme a Szív!”

Jézus bemutatja nekünk Szívét. Szemlélni engedi a legnagyobb remeket, amely a mindenható művésznek, a Szentléleknek műtermében valaha készült. Ez a remekmű foglalhatja magának az Istenségnek: „Mert őbenne lakozik az Istenségnek egész teljessége valósággal.”

Orgánuma, hangszere ez a Szív a legmagasztosabb és legtisztább gondolatoknak és érzelmeknek. Szíve ez a mi legjobb Urunknak, leggyengédebb Atyánknak és legőszintébb barátunknak. Gondoljuk csak meg, hogyan is mutatkozott be ez a Szív a naimi özvegynek, Mártának és Máriának, főképen Lázár feltámasztásakor. Mily nagy a részvéte! Velem is! Legbensőbbben együtt érez velem bajaimban, szenvedéseimben, sőt a kellemetlenségeimben is. Fájlalja még azok vesztét is, akik azt nagyon megérdemelték és igazán csak maguknak köszönhetik.

„Mely az embereket annyira szerette.”

Fontolgassam ezt a szót: „*annyira!*”!

Hogy az embereket általában szerette e Szív, ki kételkedhetik abban, aki az ő jellemét és életét csak kicsit ismeri. Ezzel még ellenségeinek elismerését ki tudta vívni... Hiszen életét adta a világért, nevezetesen értem: „Szeretett engem és önmagát adta értem.” Amde ő nemcsak szeretett, hanem „*annyira!*” szeretett. Ki tudná kimerítően elgondolni és kifejezni, hogy *mennyire!* Mintha ebben még maga Urunk is kételkednék, azért mondja egyszerűen: „*annyira!*”.

Idézzem emlékezetembe ennek csak néhány legjelesebb bizonyítékát. Gondoljak a jászolra, a keresztre, az oltárra. Igen, az oltárra és ami azon végbemegy az angyalok s Szentek legnagyobb csodálkozására. Isten, aki annyi szenvedés és gyalázat elviselése után misztikus halálát az oltáron állandósítja s aztán felkínálja magát mindenkinek: „Jöjjetek mindnyájan! Egyetek és igyatok meg engem, hogy egészen egyé legyek veletek!” Nem végtelen szeretetre méltó Szív-e ez s nem tarthat-e igényt határtalan viszontszeretetre a Szív, amely „*annyira!*” szeret? S ha mindenkit annyira szeret, mit szólunk akkor mi, akiket milliók közül kiválasztott s oly fontos szerepre hívott meg. Akiknek szól: „Ti az én barátaim vagytok... barátaimnak mondtalak titeket...” „Egyetek barátaim és igyatok s ittasodjatok kedvesim!”

És mégis hol az emberek halája? Hol az én hálám?

Vegyük a dolgot nem úgy, ahogyan lennie kellene, hanem ahogy valójában van. Hányan vannak, akik nem ismerik a végtelen szeretete-

tet, amely a Szívből felénk sugárzik. Hányan vannak, akik bár megsejtik, de nem viszonzák azt. Maga az Úr panaszolja ezt: *„Legtöbb részéről csak hálátlansággal találkozom. Kevésre becsülnék és hidegen bánnak velem a szeretetnek e Szentségében, sőt nem rettennek vissza a szentségtörésektől sem.”*

Az Úr nem számlálja fel s nem részletezi a sokféle sérelmet és gyalázatot, amelyek az Eucharishtiában érik. Reánk hagyja, hogy ezen tündödjünk s mindinkább elmerüljünk a bánatban és szomorúságban s így mintegy viselni segítsük részvétünkkel az ő nyomasztó terhét. Igen, az Úr vigaszt és enyhét keres nálunk. Ámde nem hiába? „Kerestem, ki szánakozzék rajtam, de nem akadt senki sem, ki vigasztaljon engem, de senkit sem leltem.”

„Nem akadt senki sem”, „nem leltem”. Mily csodálatos dolog ez!

De ha a nagy világban nem lel az Úr hűséges, vizsontszerető szíveket, legalább a választottai közt találna sok ilyenre. Ámde mily hegyes törszúrás számára, hogy még ezek közt is ritka a *teljesen megbízható*.

Erre engednek következtetni szavai, amelyek a tapasztalás is annyira igazol: *„Ami azonban nekem a legnagyobb fájdalmat okozza, ez az, hogy még a nekem szentelt szívek is sokszor oly sértően bánnak velem...”*

Vajjon nem ezek ellen emel-e panaszt a Zsoltáros ajka által: „Ha ellenségem szórna rám átkot, azt elviselném könnyedén, és ha gyűlölöm mondana reám nagyokat, előle talán elrejtőzném. De te, ki velem egyet akartál, *vezetőm és bizalmasom* voltál, ki velem együtt

*etted az édes étkeket, kivel együtt jártunk az Isten házába . . .*¹⁸

Ha ezekben a vonásokban magunkra ismerünk, ám nincs más hátra, mint „Tehát juss szegénybe te is és hordozd gyalázatodat!”⁹

2. JÉZUS KÉR

„Nem tudsz nagyobb szeretetet tanúsítani, mint ha azt megcselekszed, mire téged már annyiszor kértelek” — szólta Urunk Szent Szíve apostolnőjéhez. Nem ejt-e minket csodálkozásba, mikor azt halljuk, hogy Urunk *kér*?

Mint legfőbb Úr, egyszerűen parancsolhatna. De nem teszi, Ő kér, éspedig buzgón, ismételten: már *„annyiszor”*.

Miről van szó, amit annyira kér és annyiszor kér?

Általában kéri, hogy viszontszeretet által vigasztaljuk meg Szívét ama sok gyalázatért, amelyet főképp a legméltóságosabb Oltáriszentségben elvisel. Kér, hogy kárpótoljuk őt és ezáltal dicsőítsük meg.

„A mi Üdvözítőnk — mondja Alacoque Szent Margit — tudtomra adta, hogy hő vágya a viszontszeretet után arra bírta, hogy Szívét az emberiségnek kijelentse. A világnak emez utolsó időkben szeretetének új bizonyosságát akarja adni, azt mutatva be (t. i. Szívét), ami a legalkalmasabb a hűség és szeretet felébresztésére . . . Biztosított engem, hogy különös kedveltnek abban, ha benső érzelmei és szeretete a testi szív képében tiszteltetnének úgy, ahogy ezt nekem megmutatta. Kijelentette, hogy ez az ő akarata, hogy e kép közismert legyen, hogy így az érzéketlen emberi szíveket meglágyítsa.”

Aztán megjelölte az Úr Szíve tiszteletének egynémely különös módját is. Nevezetesen ünnepet kért, megkérlelést és engesztelő áldozásokat.

Az Úr, aki rendes módja szerint „ami a világ szerint gyöngé, választja, hogy megszegyenítse az erőseket“, szegény, igénytelen zárdaszüzre bízta ennek a világgraszoló feladatnak megoldását. Mit vár akkor tőlünk ez ügyben az Úr? Fontoljuk meg, mit tettünk eddigelé a Szívért, hogy óhajának megfeleljünk?

Mekkora bennünk a viszonszeretet, a vágy, az ösztön az engesztelésre? Mit tehetnénk a saját körünkben Jézus Szíve tiszteletének előmozdítására?

Vannak e tekintetben legalább terveink, szándékaink?

A pap sokat tehet a szószéken, a gyóntatószékben, a tanító az iskolában, a betegápoló a kórteremben, az író a sajtóban, a családtag az otthonában.

Terjeszthetjük Jézus Szíve képét, sajtótermékeket stb. Felajánlottuk-e már családunkat, intézetünket Jézus Szívének?

3. JÉZUS SZÍVE IGÉR

Vannak Urunknak általános, mindenkire vonatkozó ígéretei. „Ígérem neked, szól hű szolgálójához, Margithoz, hogy Szívem kitágul és bőven árasztja szerelemgyümölcsseit mindazokra, akik neki ezt a tiszteletet tanúsítják és közreműködnek, hogy azt neki mások is megadják.

De aztán fontolgassuk különleges ígéreteit is:

1. Megadom nekik az állapotukhoz szükséges kegyelmeket.

2. Családjuknak békét adok.

3. Minden szomorúságukban megvigasztalom őket.

4. Biztos menedékük leszek életükben, de főleg haláluk óráján.

5. Minden vállalatukat bőségesen megáldom.

6. A bűnösök Szívemben az irgalomnak végtelen tengerére lelnék.

7. A lanyhából buzgók válnak.

8. A buzgók gyorsan nagy tökéletességre jutnak.

9. Megáldom a házakat, amelyekben szívem képét kiteszik és tisztelik.

10. A papok megkapják tőlem az adományt, hogy a legkeményebb szíveket is meglágyíthatják.

11. Azok nevét, akik a Szívem iránti áhítatot terjesztik, Szívembe írom s nem törölöm ki azt onnan soha.

12. Szívem túláradó könyörületéből megígérem neked, hogy az én mindenre képes szeretetem mindazoknak, akik kilenc egymásután következő első-pénteken megáldoznak, megadja életük végén a bünbánat kegyelmét. Nem hálnak meg kegyelmem és az ő szentségeik nélkül, minthogy isteni Szívem utolsó pillanatban biztos menedékhelyük lesz.

Beszélgetés az Úrral. Megtárgyaljuk Urunkkal emez elmélkedés tanulságait és meg is állapítjuk, hogyan akarjuk mától fogva az ő szentes Szívét még jobban tisztelni. Választunk

kí fohászimát is, hogy az Úr Jézus isteni Szíve
íránt a szentáldozásban fogant szeretetet ezzel
napközben ébrentartsuk.

Végezhetem aztán már a XVII. században
hazánkban használt Jézus Szíve-ének verseivel:

Ó add Jézusom nékem szentséges Szívedet,
Amely oly véghetetlen mértékben szeretett.
Bűnös, fásult szívemet hadd gyullassza lángra
Szerető szent Szívednek üdvözítő lángja.

Szíved édes szerelme, lelkemnek harmatja,
Amely táplál, feléleszt és lelkem áthatja;
Szent Szívednek szerelme bűnös lelkem napja,
Melyből lelkem világát, üdvösségét kapja.

---

¹ 68. zs. 21. — ² Exod. 3. — ³ Kol. 2, 9. —
⁴ Gal. 2, 20. — ⁵ Jn. 15, 14—15. — ⁶ É. é. 5, 1.
— ⁷ 68. zs. 21. — ⁸ 54. zs. 13, 15. — ⁹ Ezek. 16, 52.

XVI

JÉZUS BARÁTI SZIVE

Első előgyakorlat. Az evangéliumi szöveg: „Már nem mondalak benneteket szolgának, mert a szolga nem tudja, mit mivel az ura, hanem barátaimnak mondtalak titeket, mert mindent, amit hallottam Atyámtól, tudtul adtam nektek.”¹

Második előgyakorlat. Elképzelem azt a közismert képet, amely az ajtón kopogtató Jézust ábrázolja. „Ime, az ajtónál állok és kopogtatok, ha valaki meghallja szavamat és megnyitja nekem az ajtót, bemegyek hozzá és vele étkezem és ő énelem.”²

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy engem is méltasson isteni barátságára és ezt a végtelen leereszkedő kegyet mindig hűséges baráti szeretettel viszonzom.

1. „AZ IGAZ BARÁTNAK NINCSEN MÁSA”³

Maga a Szentlélek magasztalja így a jóbarátot és még hozzáfűzi: a jóbarát „hűsége értékét nem lehet mérni arannyal, ezüsttel... A hűséges barát élet és halhatatlanság írja”.⁴ A szeretetre teremtett és szeretetszomjas emberi szívnek nincs is hőbb óhaja és kívánsága, mint hogy legyen, akit szeret, éspedig olyan, akinél

szeretete viszonzásra lel. Szóval vágyik a baráti szívre. Az a beteges tünet, hogy egyesek állatokkal, kutyákkal, macskákkal, lovakkal, sőt virágokkal barátkoznak, ugyancsak azt bizonyítja, hogy szívünk alig s nem sokáig bírja az árvaságot.

A jó barátságnak lelki szempontból is megvannak az előnyei.

Nevezetesen, ha van jóbarátunk, akkor van, akiért imádkozunk, akivel jót tegyünk, akiért áldozatokat hozunk. A jóbarátok aztán készek és hajlandók egymást figyelmeztetni, javítani és így a tökéletesség útján előmozdítani. Ilyen barátról mondja a Szentlélek, hogy „azok találják (azt) meg, kik félik az Urat”.⁵

Amde milyen ritka az ilyen jó barát. Maga a Bölcs felpanaszolja ezt: „Mert van — úgy mond — jóbarát a maga idejében, de nem áll helyt a szorongatás napján... van barát, ki asztaltárs, de nem áll helyt a szükség napján.”⁶

2. JÉZUS BARÁTI SZÍVE

Az Úr Jézus Szíve a baráti szívnek örök ideálja. Gondoljak csak a kedves betániai házra, ahova Urunk, akinek nem volt, ahova fejét lehajtsa, apostoli fáradalmi közt bebetért pihenni. Baráti Szíve vonzotta ide. A regényes tiberiászi tengerparton, távol a világ zajától, meghitt együttlétben kedves tanítványaival, akiket barátainak tartott és nevezett, megint csak a jóbarát mintaképét mutatja be. És mikor az utolsó vacsorán búcsúzva az ő barátaitól, az Eucharishtiában búcsúcsókot nyom mindnyája ajkára és szívére, minő utolérhetetlen példáját

adja a hűséges, ragaszkodó baráti szívnek. Az Olajfák hegyén nem tagadja meg a maga részéről az oly őszinte szerető csókot még baráti szeretete hűtelen árulójától sem, aki neki az életben a legszomorúbb órákat szerezte.

A tabernákulum örökmécsese lobogó, szinte ziháló lángjával is mi mást jelképez, mint az ott ránk várakozó, utánunk epedő, baráti Szívet, mert mint kijelenti: „gyönyörúsége az emberek fiaival lenni”.⁷

Benne valóban feltalálom az ideális baráti szívnek minden vonását: a jóakaratot, önzetlenséget, bizalmasságot, hív, gyönyörrel teli szeretetet, amelynek minél inkább átengedem magamat, annál tisztább leszek.

S hozzá még hiányzik ebből a Szívből, ami annyi barátságunk megőző betűje, az unottá vált egyformaság. Egyik olasz filozófus mondta: „Ha mi már valakiben vagy valamiben mindent megismertünk és nincs már semmi kérdeznivalónk, akkor megszűnik a csodálkozás és beáll az unalom. A lelkek elidegenednek egymástól, mihelyt nincs már, amit egymásnak kinyilatkoztatassanak, egymással kicseréljenek.” Távol ez az isteni Szívnél. A lélek nem fedezi fel benne soha azokat a határokat és korlátokat, amelyek a szerető szívnek oly kínosak.

De Jézus valóban teljesíti is velünk szemben, éspedig a legideálisabb módon, a baráti kötetelmeket. Először is jót tesz velünk, állandóan imádkozik értünk a tabernákulumban „szavakba nem foglalható sóhajtásokkal”.⁸ Állandóan áldozza magát értünk, barátaiért. Aztán állandóan dolgozik a mi javításunkon s tökéletességünk művén. Majd vigasztal, majd dorgál. Sőt az operálókéstől sem kímél meg,

ha az szükséges. A mi igazi javunkra néz s nem az inyünkre.

Végül hüen kitart akkor, amikor a földi barátok már régen hátat fordítottak nekünk. Sőt oda is elkísér, ahova emberi barátság már nem követhet...

Ó, Jézus baráti Szíve barátait sohasem hagyja cserben. Figyelme, gyengédsége utolérhetetlen. Mennyire gondoskodik majd egykor, hogy barátainak megszerezze a teljes elismerést, feltárva egykor az utolsó napon azok minden, még legtitkosabb erényeit s jócselekedeteit is... Mily jó lesz akkor Jézus barátjának lenni!

3. ÉS AZ ÉN SZIVEM!

A régi időben a jóbarátok „tesserát” (zálogot) adtak egymásnak. Kettétört fadarab volt ez, amelynek egy-egy felét a barátok gondosan őrizték. És ha hosszú idők múlva ismét találkoztak, egymásba illesztették és így igazolták egymást. Ilyen tessera a baráti szív. Barátja szívéhez hasonlít, ahhoz alkalmazkodik. „Aki fél Istentől, jól barátkozik, mert amilyen ő maga, olyan a barátja is.”¹⁰

Azon kell tehát lennem, hogy felséges, isteni barátom Szívéhez hasonlóvá tegyem saját szívemet. „Szelíd és alázatos szívű Jézus, tedd azért az én szívemet a tiedhez hasonlóvá!” De ebben nekem is, mint valami szobrásznak közre kell működnöm. Szememet erről az isteni mintáról sohasem szabad levennem, de közben állandóan az én saját, idomtalan szívemre is kell tekintenem. A jószándék, a vágy, a szeretet, a jófeltételek és a kísérletek az a véső és

kalapács, amelyek arra segítik az elmélkedő lelket, hogy lassan-lassan kialakítsa magában az isteni Szív mását. Az evangélium hasonlíthatatlanul szépen állítja elő ezt a nagyszerű mintát.

De aztán fogadjam is szívesen a figyelmeztetéseket ettől a baráti Szívtől, amelyeket sugalmi és esetleg lelkiatyám s előljáróm által nekem ad. Hiszen ezzel Jézus csak a legjobb barát kötelemének tesz eleget.

Végül ne irtózzam az áldozatoktól sem, melyek már a barátsággal járnak. Alljak helyt barátom ügyében és érdekében.

Főkép mindenáron azon legyek, hogy isteni barátom, Jézusom számára az ő legféltettebb kincseit, a lelkeket megmentsem. Ez ügyben nem szabad visszariadnom semmi áldozattól sem. Úgy kell minden lelket tekintenem, mintha barátom tulajdon életéről volna szó. Gondoljak csak Jézus igazi nagy barátaira, a Szentekre, egy Szent Pálra, Xavéri Szent Ferencre, Bosco Szent Jánosra, az arsi Szent Plébánosra stb.

Nagy Szent Teréz azt mondja: „Mit törődöm én, ha egészen a világ végéig maradok is a tisztítóhelyen, ha ezzel egyetlen lelket megmenthetnék.” Kis Szent Teréz pedig így ír egyik misszionáriusnak: „Igazán boldognak érzem magamat, hogy önnel a lelkek üdvén dolgozhatom. Ezért is lettem karmelita. Minthogy nem lehettem misszionárius valóságban, az akarok lenni a szeretet és a vezeklés által.”

Beszélgetés az Úrral. Hálát adok neki azért a mérhetetlen jóságáért, kegyességéért, hogy engem, kicsiny teremtményét, barátjának fogadott. Aztán megajánlom neki szívemet, és pedig

egészen és osztatlanul. Hiszen ő teremtette, ő váltotta meg az *egészet* és boldogítani is akarja azt egészen. Neki lehet joga és igénye egyedül az *egész* szívemre.

Unnepélyesen fel is ajánlom most mindjárt azt neki, Tisztán őrzöm azt, függetlenül, hogy a halál óráján, mint tesserával tudjam igazolni hűségemet.

Ma mindjárt fel is teszem, hogy szigorúan ellenőrzöm szívemet, hogy az semmihez és senkihez se ragaszkodjék rendetlenül . . .

---

¹ Jn. 15, 15. — ² Jel. k. 3, 20. — ³ Jézus, Sir. fia 6, 15. — ⁴ U. o. — ⁵ Jézus, Sir. fia 6, 16. — ⁶ U. o. 6, 8—9. — ⁷ V. ö. Péld. 8, 31. — ⁸ Mariani Cordovani: Kinyilatkoztatás és filozófia. — ⁹ Róm. 8, 26. — ¹⁰ Jézus, Sir. fia 6, 17.

XVII

JÉZUS SZIVE „A MAGASSÁGBELINEK AJÁNDÉKA”

Első előgyakorlat. A szentírási szöveg: „Úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta.”

Második előgyakorlat. Lélekben felszálok az égbe és végigszemlélem azt a jelenetet, amidőn a teljes Szentháromság a Fiúisten megtestesülését elhatározza, és egyben azt is, hogy megalkotja az isteni Szívet, mint a három Szent Személy közös ajándékát, a legnagyobbat, amelyet a szerencsétlen, bukott emberi nemnek adhat.

Harmadik előgyakorlat. Kérem Istent, hogy ezt a nagy ajándékot csakugyan megbecsüljem és annak kincseit az ő szent szándéka szerint kiaknázzam.

1. JÉZUS SZIVE AZ ATYA AJÁNDÉKA

Az isteni Szív valóban a Magasságbelinek ajándéka.

Ha olykor a szokottnál is inkább átérezzük elhagyatottságunkat, árvaságunkat s tünődve vetjük fel a kérdést, mi maradt még nekünk, amikor már csaknem mindent elvesztettünk, az oltáron kell, hogy fennakadjon szemünk: „Íme

a Szív!" Itt a Magasságbelinek minket minde-
nért kárpótoló ajándéka.

A szabad természetben sétálgatva, tekint-
sünk fel az égre. Látjuk az ott úszkáló felle-
geket. Isten, minő magasan járnak ezek felet-
tünk. Magasan? Néhány mérföldnyire. Sokkal
magasabban van a ragyogó nap. Húsz millió
mérőöldnyire. Több, mint száz év kellene, míg
a száguldó gyorsvonal odaérne. Hát még milyen
messze van némely állócsillag tőlünk!

Pedig mindez a Magasságbeli trónjának leg-
alacsonyabb lépcsőfoka. Ha még feljebb szál-
lunk a természetfeletti világba, mily magasan
van felettünk a teremtés óriási lépcsősarnoká-
ban az angyalvilág, a főangyalok, a kerubok,
a szeráfok. Aztán a Szentek, akiknek némelyike,
nevezetesen a Boldogságos Szűz, a legmagas-
sabb angyali karokat is messze felülmúlja. Az-
után következik a végtelen űr, hézag, a terem-
ménytől fel egészen a Teremtőig, a teljes Szent-
háromság trónjáig.

Értelmünk e gondolatnál ájuldozni kezd.
Hiszen a Magasságbeli előtt még a kerubok és
szeráfok is remegnek és arcukat befödve hódol-
nak és elismerik semmiségüket. Ime, attól a
Magasságbelitől kaptuk mi az isteni Szívet
ajándékba. Már ebből is sejthetjük, minő aján-
détről van szó. Elsősorban az Atya ajándéka
ez. Minden katolikus templomra és kápolnára,
ahol az Eucharisziát őrzik, illik, amit Isten,
a mennyei Atya a salamoni templomról állított
és kijelentett: „Ott legyen szemem és szívem
mindörökké.”²²

És vajjon mit adott ebben és ezzel a Szív-
vel nekünk az Atya? Mit tartalmaz és jelképez
ez az ajándékba kapott Szív? Nemde az isteni

szeretetet, tehát magát az Istent. Mert mint Szent János evangélista sasszeme meglátta és nekünk minden kertelés nélkül megmondja: „Deus Caritas est.”

„Szeretet az Isten.” Igen! maga a szeretet!

A szoba lehet világos, de nem maga a világoosság. Hasonlóképen a holdról és csillagokról is ugyanezt mondhatjuk... Isten azonban nemcsak szeret, hanem maga a szeretet. Ez a szeretet adja magát nekünk az isteni Szívben. Ó mily kincs! És mily boldogság ilyen kincset bírni! Ismerjük meg a birtokunkat, és akkor nem tudunk többé kishitüsködni. Még akkor sem, ha magunkat mégoly gyarlóknak és bűnösöknek érezzük. Hiszen ezt a Szívet, a legnagyobb művész, a Szentlélek így festi elénk: „Mert irgalmas az Úr és könyörületes, hosszantűrő s felette kegyelmes... Amily magasra van az ég a földtől, olyan nagy az ő irgalma azokon, akik őt félik, ... mert ő ismeri alkotásunkat és tudja, hogy porból valók vagyunk.” Szomorú volna, ha valaha beborítaná a bánat szemünk előtt ezt az oly fontos hitigazságot.

2. JÉZUS SZÍVE A SZENTLÉLEK AJÁNDÉKA

A Jézus Szíve-litániában ama fohász után: Jézus Szíve az örök Atya Fiának Szíve, nyomban az következik: Jézus Szíve a Szűzanya méhében a Szentlélektől képzett Szív. Az isteni Szív tehát a Szentléleknek is ajándéka.

Jóllehet a Szentháromságnak kifelé való munkái közösek, de azért mégis méltán kapcsolunk egyes tevékenységet egyik vagy másik Személyhez.

Minthogy pedig a Szentlélek képviseli az

Istenségben a szeretetet, azért a szeretetnek ez a legnagyobb remeke is, t. i. a megtestesülés az ő különös műve.

Midőn a pap a szentséges áldozatot bemutatja, kehelyre van szüksége. Ennek a kehelynek, ha csak lehet, aranyból kell lennie. A kelyhet aztán a püspök szentelheti fel olajkenéssel. Oly szent a kehely, hogy csak erre felszentelt kezek érinthetik. Mindezt a hívő lélek előtt bővebben magyarázni felesleges. Hiszen a kehely az isteni eucharisztikus vérnek az edénye.

Amde mi az isteni Szív a legdrágább aranykehelyhez képest!

Eleven kehely ez, amelyet a Szentlélek a Szentszűz véréből alkotott és maga kent fel az Istenség krizmájával, hogy az áldozati vérnek forrása és edénye legyen. Ebben az isteni kehelyben buzog tehát a mi megváltásunk drága ára, mert: „nem romlandó aranyon vagy ezüstön történt a megváltásunk, hanem szeplőtelen és érintetlen báránynak, Krisztusnak drága vérén”.⁵

Ehhez a kehelyhez nekem is naponta oda tapad az ajkam, mert nekem is szól: „Igyatok ebből mindnyájan!”⁶

Egy másik célja is volt a Szeretet Lelkének, midőn nekünk ezt a Szívet adományozta. Amint a húsvéti szentelt tűzből gyújtják ki az örökmécsest és az oltár gyertyáit, úgy kell ettől az isteni Szívtől, amelyet a Szentlélek lángoltat, kigyúlniok a szíveknek s áldozatos lelkeknek.

Mert: „Tüzet jöttem bocsátani a földre és mit akarok mást, mint hogy már felgyulladjon.”⁷

A máriacelli kegytemplom falában egyik

emléktábla hirdeti ezt: Magni Principis parva portio cor. — A Nagyhercegnek kicsiny szíve.

A jámbor passauai püspöknek, Károly József főhercegnek jólesett életében az a tudat, hogy szíve Szűz Mária házában, a tabernákulum árnyékában talál majd pihenőt. Ó bár a mi szívünk is, amelyet a Szentlélek az isteni vérben lemosott és felszentelt, most már a tabernákulum szentséges Lakójának udvarló örökmécses lenne. Ó bárcsak ne akasztanók azt többé semmi bálványkép elé.

3. JÉZUS SZÍVE A FIÚISTENNEK AJÁNDÉKA

Mikor a szűzies evangélista, János az utolsó vacsorán Mestere keblére volt borulva, akkor dobogta meg neki az isteni Szív azt a mélységes titkot, amelyet később evangéliumába így iktatott: „Kezdetben vala az Ige és az Ige az Istennél volt és Isten volt az Ige... és az Ige testté lön és miköztünk lakozék.”⁸ Mintha csak azt mondaná: Az Ige szívet vett magának, amely itt dobog köztünk, velünk az Eucharisziában.

Ki adhatta volna nekünk ezt a Szívet, ha csak az magát nekünk át nem engedi? Hogy pedig mit kaptunk az Igétől ebben a Szívben, ugyancsak az Evangélista sejteti, mikor azt mondja: „Mindenek ő általa lettek és nála nélkül semmi sem lett, ami lett.”⁹

Ha tehát általa, tőle van minden, akkor benne megvan minden. Minden szép, nagy, fenséges. Mert senki sem ad olyat, ami neki nincs. Tekintsük át amúgy röptében a teremtést, a természetnek és művészetnek remekeit. Szálljunk azután fel az égbe s próbáljuk legalább

megsejteni az angyalok és szentek világának szépségeit... Mindenek ő általa lettek...

Mikor Olaszországot, a művészetek hazáját járjuk és a szép templomokat és múzeumokat megtekintettük, végül talán megmutatnak nekünk ládikában egy egyszerű ecsetet. Közöséges ecset, annyi szép után! De aztán azt mondják: Ime, Michelangelónak, Raffaelnek vagy Paulo Veronesenek ecsetje. Most már megilletődünk. Elvonul lelkünk szeme előtt az a sok remek alkotás, amelynek ez az egyszerű ecset volt az eszköze.

Jézus Szíve is külsőleg olyan, mint más emberi szív. De ha meggondolom, hogy ez az Igének ecsetje, amely által támadt az ég és föld minden szépsége, pompája, remeke, akkor imádatos hódolat vesz rajtam erőt. Ezt az ecsetet kapom a Fiúisten-től ajándékba. De nem mint holt emléket. Ez az ecset, amely már annyi remeket alkotott, az én szívem vásznára is akar még festeni. Meg akarja rajta örökíteni az Úr Jézus szerető, szenvedő életének képmását. „Nála nélkül semmi sem lett, ami lett.” Én is tehát általa lettem s csak általa lehetek még több, nagyobb, szentebb. Azért kifeszítem előtte lelkem vásznát, mindaddig, míg csak az ő hű képét rá nem festi.

Beszélgetés az Úrral. Mintha a tabernákulum előtt térdelnék. Az Úr engem is megkérdez, mint hajdanában Pétert Fülöp Cezarea vidékén: „Kinek tartják az emberek az Emberfiát?... Hát te kinek mondasz engem?”¹⁹ Erre én vallo-mást teszek. Te vagy Krisztus, az élő Istennek Fia, a te Szíved a teljes Szentháromságnak megbecsülhetetlen ajándéka. És mintha csak

hallanám a feleletet: „Boldog vagy, mert nem a test és vér nyilatkoztatta (ezt) ki neked...”

Azért is boldog vagy, mert amire Szentlélektől vezetett Egyházam tanított, hittel elfogadod.

Boldog vagy, mert e Szívben örök reményeid horgonyát megtaláltad.

Boldog vagy, mert megjelent a szeretetnek azt a kapcsát, amely téged velem, a boldog Istennel örökre összekapcsol.

Mire én hálálkodom, szeretek és e Szívnek örökre eljegyzem szívemet. Ma sok röpimával szállok e Szívhez, mint a méh a virágkehelybe. Ott zsong körötte szüntelen lelkem, mint a színes, illatos virág körül... „Jézus szentséges Szíve, szeretlek és bízom benned!”

---

¹ Jn. 3, 16. — ² III Kir. 6, 3. — ³ I Jn. 4, 16. — ⁴ 102. zs. 8, 11—14. — ⁵ I Pét. 1, 18. — ⁶ Mt. 26, 27. — ⁷ I Lk. 12, 49. — ⁸ Jn. 1, 14. — ⁹ Jn. 1, 3. — ¹⁰ V. ö. Mt. 16, 13—15. — ¹¹ V. ö. Mt. 16, 17.

XVIII

JÉZUS FENSÉGES SZIVE

Első előgyakorlat. A Szentírás szövege: „A fenséges Isten a megváltójuk.”

Második előgyakorlat. Elgondolok egy Jézus Szive tiszteletére rendezett nagyszerű ünnepséget vagy körmenetet, aminőt a tiroliak szoktak Innsbruckban rendezni s amelyen a szeretet és tisztelet mindent előteremt, felhalmoz és kifejt, ami csak kiemeli ennek a megváltói Szívnek fenségét.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy magasztos fogalmam legyen az isteni Szívről és törekedjem hozzá méltó emelkedett lelkületre.

1. „Ő IGEN FENSÉGES”²

Fenséges az, ami kiemelkedik. Mikor a száguldó vonaton Róma felé közeledünk s leérünk a síkságra, már órányira a messze távolból feltűnik előttünk a Szent Péter sírja fölé boruló óriási kupola. Uralkodik az egész tájon. Megpillantva felkiáltunk: „De minő fenséges!” Hasonlóképen, amikor a messzeségből a Magas-Tátra vagy az Alpések megjelennek a látóhatáron. Milyen fenséges! Miért? Mert kimagasló. Ámde mennyivel kimagaslóbb és így fensége-

sebb minden teremtmény felett az, akiről a Te Deumban azt zengjük: „Teljesek dicsőségednek fölségével föld és eget.”

A szívek közt van sok szép, jó s nemes, de csak egy van, amely minden szívnél fenségesebb. Ez az Úr Jézus Szíve.

Tekintsük már mint emberi szívet!

A világtengerek sötét mélységéből itt-ott egy-egy sziklaorom emelkedik ki. Ott áll magánosan a viharoktól felkorbácsolt vizek közepén. A toronymagasságra emelkedő s ismét visszahanyatló hullámok mennydörgésszerű robajjal és csattogással ostromolják minden oldalról. De a szikla csak áll, századok óta rendületlenül áll s nyugodt méltósággal tartja helyét. Mintha csak szilárd biztonsággal tudná, hogy a tenger féktelen forradalma neki nem árthat s meg nem ingathatja.

Ha a természetnek ilyen jelenségét látjuk, borzalmas szépnek, egyszerűen *fenségesnek* találjuk.

Vannak a világtörténelemben, főleg a Szentek történetében megörökítve ilyenfajta jellemek. Ott vannak a vértanúk és nagy misszionáriusok, mint Xavéri Szent Ferenc, akik állandó ellenkezés, lemondás és csalódások között vívták ki diadalaikat. De mindezek csak halvány vetületei a fenséges, isteni Szívnek. Leszállott hozzánk a földre, hogy „az erős fegyverest”, a „világ fejedelmét” legyőzze, sáncaiból kivesse, zsákmányát, a halhatatlan lelkeket tőle elragadja, Isten országát a földön megalapítsa.

Szerényen, észrevétlenül — ahogy a nagy lelkek szokták — kezd óriási feladatához. És íme, csakhamar óriási vihar közepette találja

magát. Mindaz, amit gonoszlélek sugallta emberi gonoszság csak kieszelhet, sorompóba lép, hogy őt letörje, művét megakadályozza, megsemmisítse.

Ő azonban áll rendületlenül.

Vádolják, üldözik, még a saját rokonsága is eszelősnek tartja.

Ő pedig nyugodtan halad a maga útján. Nem von vissza semmit, hanem csak annál szívósabban és nyomatékosabban cselekszik és tanít. Pedig tudja, hogy e miatt el kell pusztulnia. Nem tér ki sorsa elől.

Elfogják, megkötözik, bíróság elé hurcolják, ostorozzák, megfeszítik.

Nem von vissza semmit, sőt a legünnepélyesebben vallja és hirdeti küldetését. Ime „elvész az igaz és nincs senki sem, ki ezt szívére venné”. Ime, a szikla a tomboló tenger közepén. Végtelen felségű Szív! Mily ideál mindazok számára, akik akarnak valami nagyot és maradandót alkotni, főleg szentté lenni. Ehhez következetes kitartás kell, aminőt a fenséges isteni Szívtől lehet és kell eltanulni.

2. „NEM KERESTE A MAGA KEDVÉT”

Van, ami az isteni Szív fenségét méginkább kidomborítja. Ez az ő önzetlensége. Ha körültekintek s látom a nyüzsgő embertömeg hullámozását, egyben lehangoló kép ötlik szemembe. A legtöbb reggeltől estig sűrög-forog, izzad, fárad. Miért? Megmondja az Apostol: „Omnes, quae sua sunt quaerunt.” Mindenki a magáét keresi, saját érdekeinek él. De legalább magasabb érdekei lebegnének szeme előtt. De nem! Micsoda érdekek! Szégyen reájuk gondolni is,

oly kicsinyesek és hozzánk, akik nagyobbra születünk, oly méltatlanok.

Mily kevés azoknak a száma, akik másokra is gondolnak és messzebb tekintenek. Hasonlítunk csak össze a fellegek közt lebegő sast és a szemétdombon kotorászó tyúkot. Milyen kevés a sas és mennyivel több a tyúk.

A saslelkű embereket „nagy lelkeknek” nevezzük.

Amde mindezeket is végtelenül felülmúlja Jézusnak fenséges Szíve. Jézus is a földön járt, aludt, evett, ivott, a napi kenyérért verítékezve dolgozott. Túrta a szenvedést és üldöztetést. És mégis mennyire felülemelkedett a közönséges emberin.

Lám, ő lehetett volna dúsgazdag és lett szegény a jászoltól a keresztig, élvezhetett volna és egész élete „kereszt volt és mártíromság”. Parancsolhatott volna és szolgált. Két dolgot ismert csupán, amiért érdemes szenvedni, nélkülözni és dolgozni: a mennyei Atya dicsősége és a halhatatlan lélek üdvössége. Ez azonban nem volt benne pusztán ábránd, pusztán vágy, mondjuk „plátói szerelem”, hanem tett és áldozat. „Krisztus nem kereste a maga kedvét.” Szóval magának nem kedvezett, sőt nem kegyelmezett. Nemcsak a maga hasznát nem kereste, de még — amit az „önzetlen” emberek is meg szoktak engedni maguknak — a maga dicsőségét sem.

Annak, aki ismeri az evangéliumot és Jézus történetét, ezt nem kell bizonyítani. Egyik bölcselkedő egyszer azt állította: „Felség és szeretet egy szívben nem lehetnek.” A felség ugyanis a magasban lakozik, a szeretet ellenben leszállni, leereszkedni kívánczik. Jézus-

ban maga a leereszkedő szeretet a fenséges. Ezt kell nekem is utánoznom.

3. „BARÁTOM, MENJ FELJEBB!”

„Miként a sas, mely repülésre készíti fiait és felettük lebeg”¹⁰ — így tesz velünk is az Úr Jézus az ő önzetlen, felséges Szívével.

Izgat, készítet bennünket is a repülésre.

Igy izgatta a nagy Szent Pál lelkét, aki magáról mondja és sokszor ismétli: „Nem azt keresem, ami a tietek, hanem titeket.”¹¹

Valóban mennyit fáradt és szenvedett a hívekért, az Egyházért teljesen önzetlenül. Olvassuk csak el viszontagságainak hosszú litániáját, ahogy azt nem ugyan panaszképen, hanem a maga igazolására a korintusi híveknek elősorolja.¹²

Izgatta a repülésre a vértanú Szent Ignác lelkét is, aki állítólag azok közül való, akiket anyjuk az Úr áldására vitt. Mennyire örül és hálálkodik, hogy Krisztusért életét is odaadhatja! Kérve-kéri a híveket, nehogy vértanúságát megakadályozzák, mert ő, mint írja, nagyon tudja, mi szolgálja az ő nagyobb javát. Sőt még a fenevadakat is kész izgatni, hogy foguk őt mint Krisztus gabonáját, megőröljék.

Igy készítette repülésre az isteni Sas Szent Erzsébetet is, hazánknak büszkeségét. Nem nyugszik, míg csak szíve a mulandók bilincseiből egészen ki nem szabadul, míg csak egészen Krisztusnak nem tud élni és őt egyedül, a Megfeszítettet a szegényben szolgálni.

Egyszer így szólt udvarhölgyéhez: „Isten meghallgatta kérésemet: mindazt a földi jót,

amit eddig szerettem, most már csak szemétnak tekintem."

Nagypénteken fogadalmat tesz, hogy saját akaratának és mindannak, amit csak az Úr Jézus elhagyandónak ítél, ellentmond. Szürke, durva ruhában, mezítláb jár s vezeklő, nélkülözö életéről nem mond le, még II. Frigyes császár kedvéért sem, aki kezét megkérte.

Mennyire megértették ezek a sasiókák, akiket az isteni Sas tanított repülni, az Apostol szavát: „Fiacskáim!... Ne szeressétek a világot s azokat, mik e világban vannak.”³³ Ne szeressetek úgy, hogy ez a szeretet az enyémet keresztezze, hanem csak úgy, hogy az enyémmel egyet jelentsen. Ilyen minden rendezett szeretet, pl. a szülői, hitvesi, gyermeki, jegyesi, baráti s általában minden igazi, felebaráti szeretet, amely voltaképpen Istenhez közelebb viszi a szíveket. Nézd meg ezek után a saját szívedet! S ha azt látod, hogy vizenyös lapályok felett szállong, akkor hallgass az isteni Sas szavára: „Barátom, menj feljebb”, neked magasabban van a helyed!

Beszélgetés az Úrral. Magasztalom, áldom az ő fenséges Szívét és „hálát adok neki az ő dicsőségéért”. Aztán csendben és békén kezdem sorra összehasonlítani az én szívemet az övével: „Uram, milyen a te Szíved és milyen az enyém?” Alacoque Margit éjjeleket töltött ezzel a kérdéssel foglalkozva. Én is megpróbálom. És ha olyat találok szívemben, ami az isteni Szívtől elütő, mindjárt kérem is, hogy tegye szívemet az övéhez hasonlóvá.

„Nagyobbra születtem!” Hangoztatom én is a kedves Szent Szaniszlóval, semhogy szívem bármely teremtménynek rabja legyen.

Ez lesz a mai jelszavam!

---

¹ 77. zs. 35. — ² 46. zs. 10. — ³ Lk. 11, 21. —
⁴ Jn. 12, 31. — ⁵ Iz. 57, 1. — ⁶ Róm. 15, 3. — ⁷ Fil.
2, 21. — ⁸ Róm. 15, 3. — ⁹ Lk. 14, 10. — ¹⁰ Deut.
32, 11. — ¹¹ II Kor. 12, 14. — ¹² II Kor. 11. —
¹³ I Jn. 2, 15.

XIX

JÉZUS SZIVE AZ ÚJSZÖVETSÉG FRIGYSÁTORA

Első előgyakorlat. A szentirási szöveg: „Ime, Istennek hajléka az emberekkel és velük fog lakni és ők az ő népe lesznek és maga az Isten önekik — Isten velük — leszen.”¹

Második előgyakorlat. Elgondolom, hogy Isten, mielőtt neki templomot épített népe, vele együtt mintegy sorsát osztva, sátor alatt lakott.

Mikor Mózes tudtára adta a népnek ezt a kiüntetést, hogy Istenének sátort építhet, összehordotta ez minden aranyát és ezüstjét, drágakövéit. Sokkal többet, mint amennyi a szent célra felhasználható lett volna.²

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy az ő szentséges Szívének állandó jelenléte szent bizalommal és gyermeki félelemmel töltsön el.

1. A JÓ PÁSZTOR SÁTORA

A történelem több híres sátorról tud. Így mesés értékű volt Kara Mustafa sátra, amelyben Bécs ostroma alatt, 1683-ban lakott. 400,000 tallerra becsülték. Óriási vagyont jelentett ez akkorában.

Az ószövetségi Szentírás is megemlékezik a pátriárkáknak tiszteletreméltó sátorairól; így

Abraháméről, amelyet maga Isten látogatással megtisztelt. Sőt magának Istennek is volt az ószövetségben sátra. Gyönyörű jelképe volt ez az Úr Jézus isteni Szívének, amelyben „az istenségnek egész teljessége valósággal lakozik”.³

A rokonvonások a két „sátor” közt nagy gondolatoknak és üdvös elhatározásoknak szolgálhatnak alapul.

Az Úr Jézus Szíve számunkra először is a jó Pásztor sátora.

A Sinai-hegyi törvényhozás után, amely roppant és félelmetes ünnepélyességgel ment végbe, a nép felesküszik örök hűségre Istenének. Ennek a fontos eseménynek örök emlékére építteti Isten a *frigysátort*, annak jeléül, hogy mindig népével marad, mint rá nézve állandó segélyforrás. Így vette át az Úr a pásztor szerepét népe közt. A nép köréje verte fel sátorát és minden veszélyben bizalommal tekintett az Úr sátorára.

„Mindezek pedig előképben történtek és azért írtattak meg, hogy okuljunk belőlük mi, kikhez az idők vége elközelgett.”⁴

Ime az isteni Szív, az újszövetség remek frigysátora.

Az oltárról vigyáz ránk Urunk, mint a pásztor, viseli gondunkat, számontartja sorsunkat. Mi pedig házainkat köréje építjük és boldog, aki hozzá minél közelebb lakhatik. Mikor úgy Úrnapján körülhordozzák, mintha csak a pusztai vándorlás jutna eszünkbe... Hiszen ez a világ mi más, mint pusztaság... Az Egyház milyen szépen éneklirőla a liturgiában ezen a gyönyörű ünnepen:

Dicsérd Sion Üdvözítőd,
Jó Pásztorod, hű segítőd
Aldja hangos éneked...

Kegyess Pásztor, igaz étek,
Édes Jézus, kérünk téged,
Te legeltesd, védj a népet,
Te mutasd meg kegyességed
Fönn az élők közepett.

Csak aztán én ki ne essem szerepemből.

A jó Pásztor szavára ugyanis „a juhok hallgatnak és ő nevükön szólítja a maga juhait és vezeti azokat”.⁹ Vajjon én is ilyen kezes báránya vagyok-e az én jó Pásztoromnak? Hallom-e az ő sugalmát, tanácsát, parancsát? Hallgatok-e arra? Ő-e számomra az „ajtó, akin keresztül lehet csak üdvözülni és jó legelőt találni”? „A jó pásztor életét adja juhaiért.” Vajjon én is oda tudnám-e adni érte az enyémet?

2. A VEZÉR SÁTORA

Az ígéretföldjére utazó népnek nemcsak pásztora akart Isten lenni, hanem vezére is. Ezt a szerepét a frigysátorból tölté be. „Ha felemelkedett a felhő a hajlékról, elindultak Izrael fiai, ha állt felette, azon a helyen maradtak...”¹⁰

Mi is vándorútban vagyunk az ég ígéretföldjére, abba a tejjel-mézzel folyó országba, amelynek csak halvány képe volt Palesztina. Istennek édessége tölt el ott majd bennünket s letörli Isten szemünkből a könnyeket. Vezérünk pedig ebben az expedícióban Urunk jóságos

Szíve. Míg a föld sivatagján keresztül, annak veszélyes útjain zarándokolva az ő vezérszavára ügyelünk, minden lelki katasztrófát biztosan elkerülünk. Jöhetnek viharok, kísértések, sőt heves csaták, lélekbe vágó krízisek, de nem félünk! Csak vezérünkhöz maradjunk hűségesek.

Bruce Róbert, skót király a 14-ik században, minthogy nem tudott, ahogy megfogadta, életében a szaracénok ellen harcolni s így az Egyházat nem védhette személyesen, hű szolgáját, Douglas Jakabot, azzal bizta meg, hogy holtá után fejedelmének szívével induljon harcba. Douglas így is tett. A csatában a katonákat így bátorítja: „Királyotok szíve van veletek!” Granadánál ugyan maga elesett a harcban, de a király szívét még holtan is görcsösen szorongatta.

Izrael is sokszor tapasztalta, hogy mi neki a vezéri sátor. Neki tulajdonítja győzelmeit. Az arra való visszaemlékezés sugallta aztán később a fenséges 45. zsoltárt is: „Erős menedék a mi Istenünk, a ránk zúdult számos bajban ő a mi segítőnk... A Főnséges megszentelte *hajlékát*. Benne van az Isten: meg nem inoghat...”

Ily szilárdá és megingathatatlaná teszi a mi szívünket is a vezéri Szív... nem árthatnak neki sem a viharok...

3. A TÖRVÉNYHOZÓ SÁTORA

Térjünk vissza az ószövetségi frigysátorhoz. Belseje két részre volt osztva: a szentélyre és a szentek szentjére. A kettőt drága kárpit választotta el. A szentélyben aranyasztal, rajta a 12 áldozati kenyér s az illatáldozatra szolgáló edény. Itt volt továbbá a hétkarú kandeláber

s az aranyoltár, amelyen illatáldozatot mutat-
tak be az Úrnak.

A szentek szentjében pedig volt a frigyszek-
rény. Ebben a tízparancs táblái. A sátor előtt
oltár, az áldozati állatok bemutatására. Mind-
ennek mélységes volt az értelme és voltaképen
Krisztust jelképezte. Alexandriai Szent Cirill
szépen magyarázza: „Habár Krisztus csak egy,
de különbözőképpen ábrázolható. Ő, mint lelké-
nek hüvelye, a frigysátort jelenti. Mint Isten
Igéje: Ő a törvényt magába záró frigyszek-
rény. Mint eledelünk: Ő az asztal. Mint lel-
künknek világossága: Ő a kandeláber. Mint
illatoltár keneteinek illatával tökéletes életre
hívogat minket. Mint áldozati oltár, magát
értünk a kereszten feláldozza.”

Mindezt gyönyörűen alkalmazhatjuk Jézus
Szívére.

Magától az Egyháztól tanulhatjuk ezt. Jé-
zus Szíve ünnepén a szent zsolozsmában így
énekel:

Szived frigyszekrény, Jézusunk,
Új törvénytáblát rejteget,
Bocsánat, jóság, szánalom
All rajta rabtörvény helyett.

Az isteni Szív az új törvényhozónak sátora.
Nemcsak a törvényt tartalmazza, — „Törvé-
nyed itt van szívemben”,¹⁰ de a Törvényhozót
is magában foglalja.

Innen hirdeti az újszövetségi szeretet-tör-
vényt. Nem szünteti meg a régit, a tízparancsot.
Isten ments! „Amíg elmúlik az ég és föld, egy
„i” betű vagy egy vesszőcske sem szűnik meg
a törvényből.”¹¹ De ezt a törvényt most már

nem hideg kötáblára, hanem példájával Szívére vésvé hirdeti. Ezzel aztán:

a) *vonzóvá* teszi. Ki ne fogadna szívtől, amelyet igazán szeret, még talán nehezebb törvényeket is. Sőt a szeretett Szív minden óhaj-tása törvény.

b) *könnyűvé* teszi. Az ószövetségi kötáblára írt törvény annál is nehezebb volt, mert nem közölt, legalább oly bőven kegyelmeket is.

Az újszövetségi törvény egyben a kegyelem csatornáit is megnyitja számunkra. Gondoljunk a szentmise, szentáldozás, gyónás törvényére, amelyek a tizparancsot is annyira megnyitják.

c) *hozzáférhetővé* teszi. Az ószövetségi törvénytáblákhoz a szentek szentjében csak a főpap közeledhetett. A mi törvénykönyvünkhöz minden órában járulhatunk. Az isteni törvényhozó hivatkozva is bennünket és kész magyarázni, szívére hivatkozva, a különben természetünkre talán ellenszenves és alig érthető törvényeket. Az önmegtagadás, lemondás, megalázkodás, bocsánatadás, tisztaság törvénye sokszor oly érthetetlen és lázadásra készíteti nyomorult, romlott emberi természetünket. De ha a mi törvénykönyvünkre, a tiszta, hű, alázatos, feláldozott, töviskoronás Szívre tekintünk, minden homály eloszlik és mi nemcsak mindent megértünk, hanem a törvény megtartására valósággal fellelkesülünk. Menjünk tehát törvényért Jézus Szívéhez!...

Mikor Péter apostol a hegyen Urunk színváltozását látta, örömittasan kiáltott fel: „Ó Uram, jó nekünk itt lennünk, ha akarod, csináljunk itt három sátort...”¹² Mint az evangélista megjegyzi: „Mert nem tudja vala, mit mond.”¹³

Hiszen hátra volt még a munka, a keresztség, a szenvedés, míg csak az örök Táborra nem került a sor.

De ez az íge nem tilt el attól, hogy Krisztussal a hegyre felszállva mégiscsak sátorban keressünk magunknak. Ime, sátor kínálkozik nekünk a Megfeszített sebeiben.

Szemlélem a szent *kezek sebeit*. Eszembe jutnak Pál igéi: „Rettenetes az élő Istennek kezébe esni!”¹⁴

Igen! Annak, aki ezt a Szívet mint pásztort, vezetőt és törvényhozót el nem ismeri. Én azonban a legnagyobb bizalommal jövök ide. Hiszen „sorsom a te kezében van.” Tudom, hogy „nagy irgalmadban bízva bemehetek hajlékba”.¹⁵ És itt nincs többé mitől félnem.

A lábsebnél is megnyugvás vár rám. Megkérdem Magdolnát és majd ő elbeszéli nekem, mit érzett, amikor a lábánál kisírta magát és midőn a keresztfán a *lábsebre* illesztette ajkát. Szent Bernáttal együtt állíthatom:

„Ha vétkeztem s vádol a lelkiismeretem, azért kétségbe nem esem, Jézus sebére gondolkok és felemelkedem.”

De a legvonzóbb és legbiztosabb sátor a *szívsebben* ígérkezik, ahol főképpen a misztikus lelkék a földi paradicsomot lelték fel és lelik a világ végéig. Itt lenni meghalad minden gyönyört az ég alatt. Bonaventura is itt akarja sátorát felütni, itt virrasztani és pihenni, enni és inni, olvasni és imádkozni, ebbe a sebbe kíván elmerülni.

Mint Manubius beszéli, a kalcedóniak a szabad ég alatt gyüleseztek. A keselyűtől üldözött madár Krates filozófus ölében keres bújóhelyet.

Mire a bölcs: „Az üldözöttet meg kell segítenünk!”

Az én lelkem is ilyen üldözött madár. Üldözi az ördög, a világ, a test és a törvény szigorja, Isten igazságossága. Ide menekülök tehát én is a jó Pásztornak, a győzedelmes vezérnek és az édes Törvényhozónak sátorába és hallom, amint azt suttogja: „Az üldözöttet meg kell segítenünk!”

Beszélgetés az Úrral. Sziénai Szent Katalin is arra kér, hogy zárkózzam az Úr nyitott szívébe. Itt pihenjek meg, *a tűz és vér nyoszólyáján.* A tűz, a szeretet tüze, majd megtisztít és a vér felbuzdít. Ezt kérem, igen, ezt kérem legnagyobb buzgalommal tőled, Úram. Lélekben nálad maradok egész nap, sőt szándékom szerint egész életemben. Fel is teszem mára, hogy sokszor keresek e Szívben menedéket, mind nagyobb tisztaságot és mind lángolóbb buzgalmat az isteni és felebaráti szeretetben s ebből kifolyólag szorgosságot teendőim végzésében.

---

¹ Jel. k. 21, 3. — ² Exod. 36. — ³ Kol. 2, 9. —
⁴ I Kor. 10, 11. — ⁵ Jn. 10, 3. — ⁶ V. ö. Jn. 10, 9.
— ⁷ U. o. 11. — ⁸ Exod. 40, 34—35. — ⁹ 45. zs. 1, 6.
— ¹⁰ 39. zs. 8. — ¹¹ Mt. 5, 18. — ¹² Mt. 17, 4. —
¹³ Mk. 9, 5. — ¹⁴ Zsid. 10, 31. — ¹⁵ 30. zs. 16. —
¹⁶ 5. zs. 8.

XX

JÉZUS SZIVE AZ ISTENSÉG TEMPLOMA

Első előgyakorlat. A Szentírás szövege: „Szentté tettem ezt a házat, hogy oda helyezzem nevemet mindörökké s ott legyen szemem és szívem mindenkoron.”¹

Második előgyakorlat. Elgondolom azt a világra szóló ünnepet, amikor Salamon felavatja a hallatlan nagy és szép istenházát, miközben „ég felé tartt kezekkel a földön térdelt mind a két térdével”.²

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy az újszövetség leglőnségesebb templomát, az Úr Jézus Szívét necsak tiszteljem, hanem mindig tervrajznak tekintsem, amely szerint magamban is Isten templomát ki kell alakítanom, fel kell építenem.

1. „ISTEN TEMPLOMA TI YAGYTOK”³

Szent volt már a város is, ahol az Úr temploma épült. Nemcsak azért, mert Urunk ott mutatta be a hajnali áldozatot a Szüzanya karján és az estit a kereszt karján, hanem azért is, mert messze a multtól fogva Isten különös szerepet szánt e helynek. Már 2000 évvel Krisztus előtt Salem (Jeruzsálem) kirá-

lya és főpapja, Melchisedek volt az, aki az eucharisztikus áldozat előképét, a kenyér és bor áldozatot bemutatta az Úrnak. Itt van Moriach hegye, ahol megint Ábrahám áldozta fel fiát lélekben az Úrnak, ami gyönyörű jel- és előképe volt a keresztáldozatnak. Itt rakta le Salamon 1017 évvel Urunk születése előtt a híres templom alapjait, amelyet aztán 7 évi szorgos munka épített fel és tett a világ egyik csodájává, és az Isten népe büszkeségévé, mint maga Izaiás mondja: „A ház, mely szentélyünk és dicsőségünk volt, hol atyáink dicsérték Téged.”⁴

Milyen fenséges volt ennek a templomnak felavatása. Mialatt az ünnepségek 14 napig folytak s az áldozatoktól az oltárok szinte roskadoztak (22,000 szarvasmarhát és 12,000 juhot mutatott be Salamon békeáldozatul az Úrnak), a nép örömmámorban úszik s áldja az Urat, Salamon pedig többek közt így imádkozik: „De hát gondolhatni-e, hogy az Isten az emberek között, a földön lakják? Ha az ég és az egek ege nem bír befogadni téged, mennyivel kevésbbé ez a ház, melyet építettem. De hiszen csak azért készült, hogy tekints szolgálád imádságára és könyörgésére, Uram, Istenem s meghallgasd azokat a könyörgéseket, melyeket szolgálád eléd terjeszt...”⁵

S hogy mily kedves volt Istennek ez a ház, megmutatta, amikor látható módon is, sűrű ködfelhő alakjában megszállotta azt, „úgyhogy a papok nem állhattak szolgálatba a felhő miatt, mert az Úr dicsősége betöltötte az Úr házát”.⁶ Isten megjelenik éjjel Salamonnak és kijelenti neki: „Meghallgattam imádságodat és kiválasztottam magamnak ezt a helyet az áldo-

zat helyévé, ... hogy ott legyen az én nevem mindörökké és ott maradjon szemem és szívem mindenkoron.”¹⁷

Amde bármily nagyszerű volt is az a templom s bámulatra gerjesztő fényével, pompájával, berendezésével, ... messze elmarad egy másik templom mögött, mely csodálatosabb, művésziesebb a salamoninál. És vajjon melyik az? Hol keressük? Magunkban. Az emberi szív ez a templom. Ezt maga Isten építi magának, hogy benne imádják őt szüntelen. A szent keresztségben van ennek a templomnak felszentelése ...

Milyen kevesen ismerik önmagukat! Mily kevesen ébrednek öntudatára annak, amit velük és bennük Isten művelt. Maga Szent Pál is csodálkozva kérdi: „Vagy nem tudjátok-e, hogy tagjaitok a Szentléleknek temploma, ki bennetek vagyon, kit az Istentől vettetek ... Dicsőítétek meg és hordozzátok az Istent testetekben!”¹⁸

Hogyan tartja Isten ebben a templomban székfoglalóját? Milyen fenséges dolog volna, ha ezt szemlélnék. Amint a jeruzsálemi templom a szívtemplomnak, úgy annak felszentelése is árnyéka annak, hogyan szállja meg a szívet az Isten Lelke.

Valami halvány fogalmat ad talán erről, amit Neri Szent Fülöp életében olvasunk. Vajjon hogyan részesült ő a Szentlélek bővebb ajándékában, amikor pünkösdi első napjának éjjelén Szent Sebestyén sirboltjában imádkozott. Tüzes golyó alakjában szállott reá az Isten Lelke s annyira kigyulladt benne érezhető módon is az Isten szerelme, hogy a kitágított szív a bordákat is kifeszítette. Az orvo-

sok csodájára jártak és nem tudták természetes módon megmagyarázni, hogyan élhet így még évtizedeken át dolgozva és imádkozva. A szeretet titkos, édes vértanúsága volt az egész élete. Mikor prédikált és misézett, a hév sokszor remegésbe hozta s nem ritkán még tél idején is kénytelen volt borogatni keblét.

Ugyanez a Szentlélek, ha nem is ilyen érzékelhető módon, de valóban és igazán hasonló hatásokat fejt ki a kegyelem állapotában levő lélekben is. A szellemi akaratot hozza izzásba s tüzei nemes elhatározásokra, erősíti vértanúságra és odaadásra Isten ügyéért, a lelkek üdvéért.

Vannak egyszerűbb, kisebb fokú, de igen értékes adományai is a Szentléleknek. Ki nem tapasztalt volna ilyet pl. egy-egy jó szentgyónás vagy áldozás után, amikor a megszentelő málaszt gyarapodása, beáradása csodálatos megnyugvásnak és örömnak lesz a forrása, midőn valamennyien kiáltani szeretnének a Zsoltárossal: „Ujjongva eped szívem és testem az élő Isten után?”¹⁰

De ha minden szív ilyen fenséges alkotású szentélye a Szentléleknek, akkor mit mondjunk az isteni Szívről, amely az istenségnek valóságos székesegyháza?! Tanulmányozzuk kissé!

Minden templomnál szóba jöhet a terv és építés, a berendezés, a felszentelés és a benne végzett istentiszteletek.

2. TERV ÉS FELÉPÍTÉS

Vessünk még egy pillantást a jeruzsálemi salamoni templomra. Dávidot, bármennyire is

szerette az Úr, mint „szíve szerinti férfiút“, de mégsem tartotta elég alkalmasnak arra, hogy ő építse fel Isten templomát. Sok háborút viselt és sok vér tapadt a kezéhez. Neki csak az volt a hivatása, hogy tervezzen és az építés roppant költségeit előteremtse. A kivitelről fia javára — fájdalommal bár, de — le kellett mondani. Szinte kirí a bánat szavából, amikor népétől búcsúzva, így szólt: „Egyedül fiamat, Salamont, ki még gyermek és gyenge . . . választotta ki Isten, pedig a munka nagy, mert nem embernek, hanem Istennek készül a hajlék.”¹⁰ Atadja tehát neki a nagyszerű, Szentlélektől sugallt terveket. Ha tehát Isten az ószövetségi árny-templom tervét is maga készíti, mennyivel nagyobb gonddal tervezi meg, és pedig öröktől fogva, az újszövetség legnagyobb székesegyházát: az isteni Szívet. Rábízta aztán a kivített a Szentlélekre. A Szentlélek pedig a mű megalkotásában nem hagyatkozik a természet erőire, hanem maga lép munkába, a saját erejével árnyékozva be azt a szűzies földet, amelyet éppen azért csodálatos módon már eleve minden szeplőtől megóvott és előkészített.

Salamon temploma aranytól, ezüsttől, márványtól és drágakövektől ragyogott. De mit mondjunk akkor erről a Szentlélek alkotta székesegyházról, a szentséges Szívről?

3. A TEMPLOM BERENDEZÉSE

A Szentlélek egyben a templom díszítéséről és berendezéséről is személyesen gondoskodott. Beleönti az Istenfiának lelkébe a megszentelő kegyelem teljét, az ő hét ajándékát

a lehető legmagasabb fokban. Mikor ugyanis az emberi természettel az isteni Ige frigyre lép, a Szentlélek nászajándékként felékesíti s gazdagítja őt, miként már a Próféta által ezt előre kihirdeti: „Rajta leszen majd az Úr lelke, a tanács és az erősség lelke, a tudás és a jámborság lelke, eltölti őt az Úr félelmének lelke.”¹¹

Ragyognak ezek Jézus lelkén, mint a kandeláberek, kiragyognak az ablakokon, szemén, ajkán, egész külsején.

Mi is megkaptuk ezeket az ajándékokat kisebb-nagyobb mérvben, — sajnos! — könnyen elveszthető módon. A megszentelő malaszttal ezek is megbénulnak, pusztulnak. Jézus teljes mértékben és elveszíthetetlenül birtokolja azokat. Soha Szent nem vihette annyira, mint Jézus azokat földi léte első pillanatától fogva birtokolta. Az isteni Szív valóban a Szentlélek legszentebb temploma.

4. TEMPLOMSZENTELÉS

Mikor a templomot felszentelik, krizmával kenik meg az oltárt, falait. Aztán sok szép szertartás után elmondják benne az első szentmisét s az Úr Jézus elfoglalja a tabernákulumban helyét.

Az isteni Szívet is a Szentlélek felkeni az istenség krizmájával, amely áthatja, itatja azt ízig-vérig. Egy lesz vele, mint illatos olaj a kenőccsel, a tűz az ezüsttel. Most már elmondhatjuk a liturgikus énekkel:

A Szentek Szentje lett e Szív,
Templomban tartja székhelyét

Mely szentebb, mint a hajdani
S hasadt kárpítja újra ép.

— — — — —
Szeretnünk kell, ki így szeret,
Ki megváltott, azé legyünk.
E Szív öröklét csarnoka,
Ó! lenne bár lakóhelyünk!

5. ISTENTISZTELET

Ki kételkednék abban, hogy a Szent Szív a legfenségesebb kultusznak, istentiszteletnek helye; sokkal inkább, mint volt az ószövetségi? Ebből a templomból, Urunk Szent Szívéből, száll Istenhez az imádás, hálaadás, engesztelés és könyörgés legkedvesebb illatárja. Nevezetesen a hála, amely a szeretetnek önzéstől érintetlen virága. Nagyszerű cselekedetei, csodái előtt az Úr rendszeren előbb hálálkodott. Így a kenyérszaporítás, Lázár feltámasztása, kényszeredése, az Oltáriszentség alapítása előtt. Szíve kényszeríti erre. Jelenleg is mi mást tesz az Eucharishtiában, ami egyébként is „hálaadást” jelent. A templom aztán az áldozat bemutatásának helye. Jézus Szíve is az. Az Úr minden áldozata, a véres és vérnélküli, szívében gyökerezik. Éppen azért oly értékes a mennyei Atya előtt.

Imádkozni és áldozni rendszeren a templomba megyünk. Járuljunk tehát e végből az isteni Szívhez. Altala mutassuk be imáinkat Istennek, erre az oltárra tegyük napi és egész életünk áldozatát. Akkor bizton kedves lesz a Magaságbeli előtt.

Beszélgetés az Úrral. Mondjuk meg neki Szent Bernáttal: „Mivel egyszer már Uram! a

te édes Szívedhez eljutottam s oly jó nekem itt lennem, nem egykönnyen engedem magam attól elszakíttatni." Ebben a templomban, ebben a Szentek Szentjében, ebben a frigyszekrényben akarom magamat jól kiimádkozni. Szólok itt hozzá, mint királyomhoz, rokonomhoz, legmeghittebb barátomhoz, mint az én Szívemhez... Hiszen az én fejemnek szíve az enyém is. Vele akarok összeolvadni, ezzel a Szívvel imádkozni, ezen a hárfán a mennyei Atyának játszani. Hogyan is ne hallgatna meg engem, amikor Fia hangja csendül meg az én szívemből. Kicsi kis cselekedeteimet és áldozataimat, isteni Szívem! te tedd arannyá, értékessé, üdvösségessé. Mindjárt fel is teszem, hogy ma Jézus Szívével gondolkodom, érzek és cselekszem, mint Szent Pál, akivel elmondom és sokszor ismétlem: „Élek pedig már nem én, hanem Krisztus él bennem.”¹³

---

¹ III Kir. 9, 3. — ² III Kir. 8, 54. — ³ I Kor. 3, 17. — ⁴ Iz. 64, 11. — ⁵ II Krón. 6, 18—19. — ⁶ III Kir. 8, 11. — ⁷ II Krón. 7, 12—16. — ⁸ I Kor. 6, 19—20. — ⁹ 83. zs. 3. — ¹⁰ I Krón. 29, 1. — ¹¹ Iz. 11, 2—3. — ¹² Gal. 2, 20.

XXI

**JÉZUS SZÍVE „ISTENHÁZA ÉS A MENNYORSZÁG
KAPUJA”***

Első előgyakorlat. A szentírási szöveg: „Nem más ez, mint az Isten háza és a menny kapuja.”

Második előgyakorlat. Elgondolom ismét a jelet, amidőn az Úr Alacoque Szent Margitnak megmutatva szívét, így szól: „Ime a Szív!”

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy az ő isteni Szíve legyen az én otthonom, ahol örömben, búban megnyugvásomat találok.

1. A CSALÁDI OTTHON

„Ime, mily jó és mily gyönyörűsége, ha együtt laknak a testvérek!”¹² Így jellemzi a Szentlélek maga a családi otthon báját, kellemét. Így festi annak a háznak kedvességét, ahol szeretve és szerettetve, gyermekreményeinket és bánatainkat éltük át. Most már — felejtve, ami akkor is fájt talán — az emlékezés mindent arányos zománccal vont be, az egész szülő-

---

* A Jézus Szíve-nyolcadot még egy elmélkedéssel egészítjük ki, hogy esetleg „kilenced” célját is szolgálhassa.

földet, hegyeivel, völgyeivel, patakjaival, erdeivel, virágaival, madárdalával, lepkéivel... Főleg, ha beborul felettünk az ég, akkor fantáziánk visszavarázsolja azt a derűs tájat és szívünk visszasírja. Mennyire fájt, mikor búcsúztunk tőle... A válás azonban nemcsak a mi szívünkön ütött sebet, hanem azokén is, akiket otthon hagytunk, amikor a messzeségbe távoztunk.

A seb azonban — főleg a szülői szíven — akkor a legégetőbb, ha mint tékozló fiak váltunk meg otthonunktól.

Igy vált meg az emberi nem is az első földi otthontól, a paradicsomtól. Milyen jól is ment ott az ember dolga! Nem volt ott gond, bánat, félelem. Megvolt a jólét, béke, összhang s főleg a meghitt családias érintkezés a mennyei Atyával.

De aztán az ősszülők a csábításnak engedve, elégedetlenek lettek, ujjat húztak Atyjukkal s így el kellett hagyniok a szülői otthonot. Sírva tették ezt. Az atyai szív is sírt utánuk és a jogos neheztelő szavakon, amelyeket a búcsúzáskor hozzájuk intézett, átszüremlik a részvét, a fájdalom. Már előre, bár homályosan megígéri az új paradicsomot, az „Isten házát”.

És az emberi nem megindult ezzel a talizmánnal, az isteni ígérettel a világ tövises útjaira. Bár a földet verítékekkel, könnyel, vérrel öntözi, de az a tudat végképen elbukni, kétségbeesni nem engedi: meg van ígérve az új paradicsom, az Isten háza.

Az Ézsau haragja elől menekülő Jákobnak Isten ezt meg is mutatja. Álmában a mennyei otthon ajtajához támasztott létrát lát,

rajta fel- és alászálló angyalokkal. Felébredve álmából így kiált: „Valóban az Úr van ezen a helyen és én nem tudtam... nem más ez, mint az Isten háza és a menny kapuja.”

Amde a szegény bujdosó emberiségnek még sokat kellett szenvednie, míg számára megnyílt az Isten háza és a mennyország kapuja.

De az idő végre mégis csak eljött. Egyházunk rámutat a tabernákulumban rejtőző eucharisztikus isteni Szívre. Ime „az Isten háza, a mennyország kapuja”.

Már jórészt itt valóra válik, — teljesen majd csak az égen — amit Isten Jákobnak ígért: „Őrződ leszek, bárhová mégy és visszahozlak erre a földre s el nem hagylak, míg nem teljesítem mindazt, amit mondtam.”

2. HOGYAN LETT AZZÁI

Paulinuszhoz, Nóla város püspökéhez, szegény özvegy állít be és elpanaszolja, hogy az Itáliába betört vad, pogány hordák fiát, öregsege egyetlen támaszát, elrabolták. A szent püspök, minthogy pénze éppen nem volt, amit váltságdíjúl adhatott, nyomban maga kelt útra és átkelt Afrikába, hogy a szegény fiú helyett a rabszolgaságot vállalja. Mikor végre a szent püspök megint kiszabadul és hazatér Nólába, örömrivalgással fogadják, ünneplik.

Halvány képe Paulinusz önfeláldozása annak, ami velünk, emberekkel történt, mikor az Isten Fiát irgalmas Szíve arra készíti, hogy lejjön közénk, helyettünk magára öltse földi nyomorult létünk vasbilincseit, minket megváltson.

Igy szerezte vissza a második Adám, amit

az első elvesztett. Istennél megint otthon vagyunk. Megnyílt a mennyország kapuja az isteni Szívben számunkra.

3. AZ OTTHON ÖRÖMEI

Tehát lehet-e az ember már ezen a földön is boldog igazán? Sokan tagadják. Mi nem vagyunk ilyen pesszimisták. Igen, lehetünk, és pedig mindnyájan! Csak ott keressük a boldogságot, ahol csakugyan fellelhető: Jézus Szívében, a családi otthonban. A Szentek ott keresték és meg is találták. Xavéri Szent Ferenc iszonyú, fárasztó munkái, külső, sőt belső szenvedései közt is arról panaszkodik Istennek, hogy gyenge szíve nem bírja már el a boldogságot. Még most is megvan a bedölt kút a régi goai kollégium kertjében, ahol a Szent keblét vízzel hűsítette, hogy a boldogító szeretet azt meg ne repessze.

Valami hasonlót olykor csaknem minden Szent tapasztalt. Majdnem mind ismerte az égi boldogság előízét és a szeretet ittasságát... Megtalálta Jézus Szívében az otthonot.

4. AZ ÉGI OTTHON

Vessünk aztán tekintetet az égre. Szemléljük boldogult testvéreinket, elődeinket, akik az Úristen mennyei házába már bemehettek. Ki nyitott nekik oda ajtót? Megmondja az Úr Jézus. „Én vagyok az ajtó. Aki énrajtam keresztül megyen be, üdvözülni.”¹⁸

És ha testi szemem még gyenge, hogy az ajtón át bepillantsak, megkérdem azokat, akik már a küszöbről betekinthettek oda.

Alkuin, a jeles tudós és egyházi költő, Nagy Károly nevelője és tanácsosa, már elveszti beszélőkéességét halálos ágyán. De aztán kevéssel kimúlása előtt, pünkösd küszöbén egyszer csak mégis megnyitja ajkát, a Próféta szavait visszhangozza, amelyet az Egyház egyik karácsonyi antifonájában is felhasznál: „Ó Dávid kulcsa! amit te megnyitasz, azt senki be nem zárhatja s amit te bezársz, azt senki ki nem nyithatja, jöjj s vezesd ki a börtönből a békóban levőt, aki a sötétben a halál árnyékában ül.” És csakugyan, a pünkösd meghozta számára a mennyei boldogság hajnalhasadását, megnyitotta neki az égi otthon ajtaját.

Alacoque Szent Margit élete végét közeledni érezvén elvonul, hogy a nagy útra előkészüljön. Ezt jegyzi naplójába: „A nagy és válságos lépésre minden segítséget, amelyre ebben a lélekbevágó ügyben szükségem van, az Úr irgalmasságától várok. Jézus isteni Szívébe helyezem minden bizalmamat, mert annak szerfeletti jósága, valahányszor csak hozzá folyamodtam, sohasem utasított el magától.” De még iszonyú harcot kellett vívnia. Az Úr tisztítótűzbe dobja. Aggódik, reszket, irgalomért esdekel. Részt kell vennie abban az elhagyatottságban, amelyet isteni Jegyesének a keresztfán el kellett szenvednie. De aztán kiderül minden, örökre kiderül. Mire felsóhajt: „Ó Istenem, mikor hívsz ki engem a számkivetésnek e sivatagából?” „Örvendeztem, mikor azt mondták nekem: Az Úr házába megyünk.” — „Remélem, hogy Uram szeretete folytán az ő Szíve hajlékába nemsokára bejutok.” — Látták, hogy a végét járja, miért is még orvosért akarnak küldeni. Mire ő így

szól a főnöknőhöz: „Anyám, nincs már egyébre
szükségem, mint Istenre, hogy magamat az Úr
Jézus isteni Szívébe teljesen elrejtsem.”

És vajjon én még mindig árvának, elha-
gyottnak érzem magamat? Pedig nincs okom
panaszra. Van hajlékom nekem is, van házam,
van otthonom. Jézus Szíve tárva, engem is
szüntelen várva.

Beszélgetés az Úrral. Kérek nála bebocsát-
tatást. Bizalommal jövök hozzá, hiszen ő maga
hivogat: „Jöjjetek hozzám mindnyájan!”¹
„Zörgessetek és megnyitnak nektek.”²

Zörgetek Uram a bűnbánat által. Lám a
jobb lator is zörgetett Szíved kapuján és az
megnyílt neki. Számára is te lettél a menny-
ország kapuja.

Zörgetek a hit és bizalom által, éspedig
minden erőmből. Hiszen Szent Ágoston sze-
rint, „aki hisz, az közelít Istenhez, aki nem hisz,
az távozik el tőle”.

Igen, én hiszek és bizom, de elevenen és
rendületlenül és így sóhajtok: „Jézus Szíve,
Isten háza s a mennyország kapuja, könyörülj
rajtam!”

Felteszem, hogy a mai napot Jézus Szívé-
ben töltöm s igyekszem magam ott otthonosan
érezni. Félredobok minden kishitűséget. Egy-
szerűen, gyermekdeden teszem a dolgomat, de
azzal a szerénységgel és égies lelkülettel,
amellyel az Apostol mondá: „A mi hazánk
azonban a mennyekben van.”¹⁰

---

¹ I Móz. 28, 17. — ² 132. zs. 1. — ³ I Móz. 28,
16—17. — ⁴ I Móz. 28, 15. — ⁵ Jn. 10, 9. — ⁶ V. ö.
Iz. 22, 22. — ⁷ 121. zs. 1. — ⁸ Mt. 11, 28. — ⁹ Mt.
7, 7. — ¹⁰ Fil. 3, 20.

XXII

ZAKEUS MEGTÉRITÉSE. I

Első előgyakorlat. A szentírási szöveg: „És bemenvén, átvonula Jerikón. És íme, egy Zakeus nevű férfiú, ki a vámosok feje és gazdag vala, látni akarta Jézust, hogy melyik, de nem láthatta a sokaság miatt, mert alacsony termetű volt. Előre futván tehát, felmászék egy vad fügefára, hogy lássa őt, mert arra vala átmenendő. És midőn ama helyre ért, föltekintvén Jézus meglátá őt és mondá neki: Zakeus! szállj le hamar, mert ma a te házában kell maradnom. Erre az sietve le szálla és örömmel fogadá őt. És mindnyájan, akik ezt látták, zúgolódának, mondván, hogy bűnös emberhez tért be szállásra. Előállván pedig Zakeus, mondá az Úrnak: Uram, íme vagyonom felét a szegényeknek adom és ha valakit valamiben megcsaltam, négyannyit adok helyette. Mondá neki Jézus: „Ma üdvössége lett e háznak, mivelhogy ő is Ábrahám fia, mert az Emberfia azért jött, hogy keresse és üdvözítse, ami elveszett vala.”

Második előgyakorlat. Elgondolom azt a jeletet, amelyet az evangélium az imént oly élénk színekben festett elem.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy az én szívembe is, mint kegyes, mennyei orvos,

örömmel betérjen, mert én is hajlandó vagyok a szíves vendéglátásra buzgalommal felkészülni.

1. A VÁGY KRISZTUST LÁTNI

Zakeus idilli története milyen szépen feltünteti a vágyódásnak szerepét az Istenhez való térésben. A vámosoknak ezt a fejedelmét, aki, mint ilyen, népe előtt nagy bűnös és a megvetés tárgya volt, elfogja a vágy Jézust látni. Úgy látszik, nem pusztán kíváncsiság volt ez. A kegyelem ébresztette fel benne ezt a vágyat, azzal — az egyelőre homályos — ígérettel, hogy ez a találkozás lelki hasznára válik. Nem is csalódott. Így indul meg minden Istenhez-térés. Az emberben felgerjed a kíváncsiság az Úr Jézust lélekben mindinkább meglátni, megismerni s vele összeköttetésbe lépni.

Ó Jézusom, gyullaszd fel bennem is a mind hőbb vágyat, meglátni téged. Mert ha a pusztában a tüzes kígyóktól megmártak, „mikor feltekintettek a rézkígyóra, meggyógyultak”,² mennyivel inkább behegeszti a bűnök által ejtett lelki sebeket a reád való tekintet.

Zakeusban azonban ez a vágy nem volt terméketlen sopánkodás, hanem hatékony és termékeny. Félredob minden emberi tekintetet s még attól sem retten vissza, hogy magát az emberek előtt nevetségessé teszi.

Megsejtette, hogy az igazi megtérésnek s annál inkább a tökéletes életnek első regulája, mit sem törödni az emberek véleményével.

Hogyan mulattak és nevettek az emberek, amikor ezt a kicsi embert nagy buzgalomban

a fűgefára mászni látták. De ő mindezzel nem törődik, hanem a fáról mintegy fűgét mutat minden hiúságos emberi ítéletnek. Mennyire megérdemli Krisztus tőlem is, hogy én se „szégyeljem az ő evangéliumát”.³ Hiszen ő is fára szállott fel értem a gúny és gyalázat nyilainak téve ki magát üdvösségemért. Hála ezért neked édes Megváltóm!

2. HOGYAN VISZONOZZA JÉZUS?

Jelleme és természete szerint bőségesen, isteni nagylelkűséggel. Isten ugyanis csak azt várja, hogy a kegyelem indítására megmozduljunk mi is és hozzuk meg az első áldozatot. Erre aztán a folyton erősödő kegyelem a többit elvégzi.

Először is Zakeust, — bár eddig sohasem látta — íme, nevén szólítja. Ó boldog, ezerszerte boldog az az ember, kit Isten névszerint ismer s szólít, mint olyat, akit kikutat-hatatlan könyörületével az élet könyvébe jegyezett.

Aztán felszólítja: „Szállj le hamar!” Ez a „hamar” mennyire kifejezi viszont Istennek vágyát, hogy a lélek mielőbb hozzá térjen és hogy megadhassa neki a megigazulás mind bővebb kegyelmét.

Ó Jézus, én is „Kitárom feléd kezemet; lelkem utánad, mint a szomszéd föld eped.” Ó adj nekem minél több kegyelmet, minél hőbb szeretetet.

Hogy pedig Isten maga mennyire kívánczik a lélek után, még inkább kifejezésre juttatják Jézusnak további szavai: „Ma a te házában kell maradnom!” Tehát ma és nem

holnap. Istennek nem tetszenek a jövőbe kitolt elhatározások, amelyeknek amúgyis ritkán van igazi foganatjuk. Ha valahol, ám a lelki életben válik be a közmondás: „Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra!” Főképp ne a komoly Istenhez-térést! Ki tudja, holnap lesz-e még idő, tart-e még az élet, lesz-e még kegyelem? Miért is: „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket!”⁶ — int a Szentlélek.

„Kell maradnom” — mondja Urunk. Ó Jézusom! vajjon ki, vagy mi kényszerít erre téged, ha nem mindennél jóságosabb isteni Szíved?

Hiszen „javainkra te nem szorulsz”⁷ s ha én nem fogadnálak be téged, bezzeg akad majd nálam jobb és méltóbb vendéglátód.

„Maradnom kell” — mondja Uram. Tehát nemcsak olyan futóvendég akarok nálad lenni, hanem lakást kívánok nálad venni. Sőt magammal hozom az Atyát és a Szentlelket is: „Ha valaki szeret engem... hozzája megyünk és lakóhelyet szerzünk nála.”⁷

3. „ÖRÖMMEL FOGADÁ ÓT”

Elhisszük! Volt csakugyan oka az örömré. Ó milyen nagy kitüntetés és boldogság az Istenfiát vendégül látni! És Jézusnak ez a jószágos leereszkedése a fővámos lelkületét egy csapásra átalakította, kicserélte. Az Urat a már megtért, megigazult Zakeus fogadta hajlékába. Hajdanában, a világ teremtésekor szólott Isten: „Legyen világosság! És lőn világosság.”⁸

Ez a teremtő erő nem szűnik meg a lelkek

világában működni. Ma is hányszor mondja ki Isten a teremtő szót: „Legyen világosság!” és lesz világosság és íme azok, „kik sötétségben és a halál árnyékában ülnek”, a világosságra jönnek és megtalálják a béke útját.

Hogy milyen alapos volt Zakeus megtérése, elárulják szavai: „Uram, íme vagyonom felét a szegényeknek adom és ha valakit valamiben megcsaltam, négyannyit adok helyette.”

„Adok!” — Mindjárt adok. Az okozott kárt bőven megtérítem s hozzá még elégtétlenül vagyonom felével a szegényeket segítem. Ez a „most”, „mindjárt” és „teljes mértékben” az igazi megtérés tévmentes jelei. Sok huza-vona, megfontolgatás, számítgatás és ígéretés ellenben az életjobbulás komolyságát legálabbis nagyon gyanússá teszi.

Én is, ha egyszer komolyan visszafordulok Istenhez, akkor majd nem azt mondom, hogy ezt a kárt, botrányt majd egyszer jóváteszem, a bűnalkalmat majd idővel elkerülöm vagy legalább a vele járó veszélyt csökkentem, az érzékies barátkozást majd megpróbálom abbahagyni... Ha csakugyan visszaadtam szívemet Istennek és komolyan az övé akarok lenni, miért nem teszem most, miért csalom magamat? Istent bizonyval nem csalhatom meg.

Azért tehát imádkozzam s azután menjek neki már egyszer a probléma megoldásának. Mondjam a Zsoltárossal: „Nunc coepi”, „Most kezdettem. A Magasságbelinek jobbjá megváltoztatott engem.”¹⁰ A fájdalmas operáció, a kínos áldozat — mint Zakeusnál látom — hirtelen öröme válik. Én is örülök majd, mint a gyermek. Örülök, mint a madár, amely a

kalitkájából megszabadulva a faágon tollászkodik, hogy aztán felszálljon a magasba. Sok a hivatás kérdésével küzdő lélek, vagy az olyan, akit az Úr az evangéliumi tanácsokra jóideig hasztalan szólítgatott, tapasztalta ezt. Mikor egyszer már komolyan meghozta az áldozatot, attól fogva már nincs semmi, amiről örömmel ne tudna Jézusért lemondani. Nemcsak négyszerannyit, de mindent ad az Úrnak, és pedig túlradó örömmel. Míg ellenben az ifjú, akit Urunk szoros követésre meghívott, de ki nagy vagyona miatt erre nem vállalkozott: „megszomorodva távozek”.

Végül fontoljam meg azt is: Ki tudja, vajjon az Istentől kívánt áldozat nem az üdvösség kérdése-e számomra? Zakeusnak is a teljes lemondás és tökéletes áldozat szerezte meg a mindennél vigasztosabb kinyilatkoztatást: „Ma lett üdvössége *e háznak!*” Tehát valamennyinek, akik abban, mint Zakeus hozzátartozói laktak. Az áldozat által kieszközölt kegyelem ugyanis rendszeren kiárad azokra is, akiket szeretünk.

Beszélgetés az Úrral. Legyen ez egyben készület a szentáldozásra is. Mielőtt az Urat fogadnám, halljam csak, mit is szól hozzám: „Szállj le hamar!” Szállj magadba, készíts ott hajlékot nekem! Szállj le szíved mélyébe az alázatosság és töredelem által. Söpörd ki hamar a bánat seprűjével, díszítsd fel azt a teljes odaadás szellemével, azzal a készséggel, hogy mindent megadsz Krisztusnak, odaadod önmagadat. Indítsak aztán hő vágyat a Jézussal való legbensőbb egyesülésre. Mondjam is ezt meg neki! Igérjem egyben meg, hogy leszállok felebarátaimhoz és mindazokhoz, aki-

ket Isten rámbizott. Nemcsak úgy a magasból kezelem őket. Leszálok testi-lelki gyengeségeikhez. Ha az Úr Jézus már előbb le nem szállott volna Zakeushoz végtelen kegyelmével és irgalmával, annak és családjának megtérése elmaradt volna. Senki miatt sem szabad kétségbeesnem, mindenkit a körülmények szerint lehetőleg meg kell közelítenem. A jobb útra térés Istennek kegyelme, az pedig titokzatos és véghetetlen.

Körütekintek s gondolkodom, hogyan és miképen lehetne másokon segítenem?

---

¹ Lk. 19, 1—10. — ² Num. 21, 9. — ³ Róm. 1, 16. — ⁴ 142. zs. 6. — ⁵ 94. zs. 8. — ⁶ V. ö. 15. zs. 2. — ⁷ Jn. 14, 23. — ⁸ Gen. 1, 3. — ⁹ Lk. 1, 79. — ¹⁰ V. ö. 76. zs. 11. — ¹¹ Mt. 19, 22.

XXIII

ZAKEUS MEGTÉRITÉSE. II

Az első előgyakorlat mint az előző elmélkedésben.

Második előgyakorlat. A helyszín és jelenet élénk elgondolása. Az Úr Jerikóhoz közeledik. Az egész kis város izgalommal várja a nagy prófétát, akit híre már jóval megelőzött. Tolong a nép az utcákon. Zakeus, a vámosok feje sem maradhat otthon. A tömegben áttörni már nem tud, kis termete pedig megakadályozza, hogy a többiek feje fölött is lásson valamit, főleg oly alaposan, ahogy ő szerette volna. Mit tegyen? Fa volt ott elég. Hiszen Jerikó egészen be volt fásítva és a kertkultúrájáról volt híres. Felmászik tehát egyik közeli vadfügefára. Mit törődik ő azzal, hogy kikacagják érte. Ez az alkalom, hogy a Mestert jól, közelről megláthassa, mindent megér. Csakugyan jön a Mester, tanítványai kíséretében. Örömmel, lelkesedve köszöntik. Hiszen a törvénytudó ember érkezését valami zsidó faluba vagy városba mindig megtiszteltetésnek tekintették. Eppen most megy el a fa mellett, ahol a kis zsidó férfiú az ágakba kapaszkodva szomjas szemekkel szemléli őt.

Az Úr megáll és bizonytalán kedves mosollyal pillant fel rá. Szeretetreméltó hangsúllyal hívja le őt s ajánlkozik vendégül hozzá. Zakeus alig tudja,

hova legyen a csodálkozástól és örömtől. Hogyan is merte volna azt remélni, hogy ma ő lesz az ünnepelt Mesternek sokaktól megírgyelt vendéglátó gazdája?! Sebtében kúszik le a fáról és túláradó boldogsággal vezeti be a Mestert hajlékába, tőle telhető bőkezűséggel szolgálja őt ki asztalánál.

Én is ott vagyok most lélekben a résztvevők közt s hallgatom az Úr szavait és épülök azokon.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy ébresszen bennem is hő vágyat, hogy őt meglát-hassam és megismerhessem, hogy ebből kifolyólag annál inkább szeressem és szolgáljam.

1. „HOGY ŐT LÁSSAI”

Meglátni Jézust egyelőre a hit s szeretet szemével, aztán pedig „színről-színre”, ez voltaképpen minden emberi élet célja. „Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, egyedül igaz Istent és akit küldöttél, Jézus Krisztust.”¹

a) Benne kell látnom *Birámat*. Lelkiismeretem urát. „Az Atya az ítéletet egészen a Fiúnak adta.”²

Minden lelkiismeretvizsgálatkor elmondhatom a Zsoltárossal: „Egyedül ellened vétkeztem.” Vele kell számolnom. És ő minden végtelen irgalma és jósága mellett is maga a szentség. Nem húny szemet és észrevesz szívbem minden rendetlenséget, mindazt, ami csak életemben a hit elveivel és a tökéletesség reguláival ellenkezik. Oly anyagi tiszta lelkek, mint Alacoque Szent Margit is, reszkettek és remegtek, amikor az Úr Jézus magát, mint „Szentség” mutatta be. Ez utóbbi ki is jelentette, hogy könnyebben elviselné a

halált, mint hogy Jézust, mint ilyet lássa. „Ne vezessétek félre magatokat: Istent nem lehet gúnyolni.”

Ő nagyon ért az életszentséghez és a tökéletességhez. Tudja, mi telik és mit várhat tőlünk a hivatásunk és nekünk juttatott kegyelem mértéke szerint.

b) Jézust aztán látnom kell, mint *Mestert, Tanítót*.

„Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak.”

„Egy a mi mesterünk, a Krisztus.”

„Legfőbb törekvésünk legyen tehát, hogy Jézus Krisztus életéről elmélkedjünk. Krisztus tanítása ugyanis a Szentek minden tudományát felülmúlja s akiben az ő szelleme megvan, benne rejtett mannára talál.

Amde, aki Krisztus igéjét teljesen és helyesen meg akarja érteni, annak törekednie kell, hogy egész életét ahhoz alkalmazza.”

Lássam tehát Krisztust a szerető érdeklődés szemével és hő vággyal, hogy őt lehető hűen lemásoljam. Hogyan gondolkodott, érzett, tett volna Krisztus, hogyan beszélt és cselekedett volna az én helyzetemben? Így lehet és kell lassankint második Krisztussá válnom.

c) De lássam Krisztust, mint *Üdvözítőmet* is, az ő bizalomkeltő, bátorító, lelkesítő alakjában. Hiszen ő még szigorát is azért alkalmazza velem szemben, hogy szebbé, jobba és boldogabbá tegyen.

Még a szemlélődő lelkek is Urunk megtestesülésének, nevezetesen szenvedésének szemlélete által iskolázódnak be a nyugodt, elmerülő imába, a csodálkozásba és szeretetbe. Sőt, alig képzelünk olyan magasan szárnyaló

lelket, amely Jézus sebeiben ne rakna szívesen fészket s ne onnan indulna ki s emelkedék fel az Istenség szemléletére.

2. A JÉZUS-LÁTÁS FELTÉTELEI

Zakeus példája megtanít az igazi Krisztus-meglátás feltételeire s eszközeire.

a) Zakeus először is komolyan és *minden-áron meg akarja látni* Krisztust.

Vannak, akiket Jézus éppen nem érdekel. Ezek a bűn, vagy teljes lanyhaság állapotában vannak. Ismét mások meg-megpillantják Jézust és olyankor támad is bennünk valami lendület, amely a lelkesült Jézus-szeretetnek kiindulópontja lehet. De aztán a parazsat ki engedik aludni. Ismét mások addig nem nyugszanak, míg Jézus életükben, lelki világukban a kellő helyet el nem foglalja. Ilyeneknek élettengelye Jézus. Már a neve is szeretetre gerjeszti őket. Nem tudnak s nem is akarnak Jézustól szabadulni. Állandóan ráfüggesznek szemüket. Csak rá szeretnek gondolni és csak róla beszélni.

b) Zakeustól azt is megtanulom, hogy e nagy cél érdekében „előre kell futnom”.³ Szóval gondoskodnom kell, hogy a jézuslátásban a zajgó gondok és szórakozások morajló tömege ne gátoljon.

Magam tapasztaltam és sokszor bizonytalanságomat is, hogy a szórakoztató és lenyűgöző gondok mennyire elvonnak a Krisztussal való belső érintkezéstől. Főleg addig tapasztalható ez, míg meg nem nővök, míg „*alacsony természetű vagyok*” a lelki életben. Ha már egyszer a lelki gyereksorból kinöttem, akkor már az élet piacán is sikerül majd összeszedettsé-

gemet megőriznem, Jézusról a szememet le nem vennem.

c) Zakeus aztán *fügefára* mászik. Nekem is bizonyos fáradság árán fel kell emelkednem a hiúságos, mulandó dolgok fölé az örök szempontok magaslatára.

d) Itt aztán *vár* Zakeus. Vár, epedve vár. Ki tudja, minő kegyelmeket tartogat, rejteget számodra Jézus? De azt megkívánja, hogy várj azokra és vágyódjál utánok. Ő „az éhezőket tölti be jókkal”.⁹ Minden lelki dologra szent étvágygyal kell készülnöm. Ezt főleg a szellemi akarásban székelő kívánság ébreszti, amely szüntelen ösztökél, hogy Jézushoz közelebb jussak, Szívéhez még közelebb lérek.

3. A JÉZUS-LÁTÁS GYÜMÖLCSEI

A kifejtett buzgalmat Jézus nem is remélt, sőt nem is sejtett előzékenységgel és bő kegyelemmel viszonzza.

a) „*Szállj le hamar!*”¹⁰ — mondja az én lelkemnek is. Szállj le könnyen az igazságok mélyébe és érezd át azok ízét. Szállj le a titkok mélyébe és szemléld ott gyönyörrel az isteni bölcsesség s jóság eddig rejtett csodadolgait.

b) „*Ma a te házában kell maradnom.*”¹¹ Mi mászt jelent ez, mint állandó együttléte, családi viszonyt Krisztussal. „Krisztussal lenni!” Ez minden szerető, tökéletesebbre törekvő lélek vágyainak netovábbja.

c) „*Négyannyit adok helyette.*”¹² Felébred a mindent jóvátenni kész szándék. Akit megcsaltam, íme kárpótolom. Megrövidítettem Istent az imaéletben, elmélkedésben, lelkiolvasásban, szentséglátogatásban stb. Négy-

annyit adok . . . Megloptam a Társulatomat, időmet nem annak céljaira fordítva, most négyannyit adok.

Megloptam a szabályokat, most buzgalommal, pontossággal négyannyit adok. Megrövidítettem testvéreimet, elvonva tőlük azt a figyelmet, jópéldát és szolgálatkésztséget, amely őket megilleti s amelyet tölem méltán elvárhatnak. Most tehát négyannyit adok nekik vissza.

d) „*Vagyonom felét a szegényeknek adom.*”¹³ De én nem a felét, hanem az egészet. Igen, mindent a lelkekért! Hiszen ez a hivatásom, aki apostoli célokat tűztem magam elé. Tehát tanulok, képezem magam, imádkozom és vezekelek a lelkekért. Ez a legjobb elégtétel Jézus Szívének.

e) „*Ma lett üdvössége e háznak,* mert az Emberfia azért jött, hogy keresse és üdvözítse, ami elveszett vala.”¹⁴

Ó, mily boldogító érzés, mikor bensőnkben, szívünk hajlékában azt halljuk Istentől, hogy megbocsátott és kiválasztott minket és eleve elhatározta, hogy mi egykor az ő égi hajlékában leszünk. Bár én is meghallanám szívem mélyén tőle ezt a szót. Ez egyben gyógyulást jelentene a szenvedély seblázából és a lelki ájultságból. Ezt főleg azzal érdemlem meg, ha mások lelkéért sokat teszek, mert örökérvényű elv az: „*Más lelkét megmentetted, a sajátodat (ezzel) üdvözítetted!*” . . .

Beszélgetés az Úrral. Hivogatom őt hajlékomba s készülök fogadására a szentáldozásban. Bámulom az ő nagy leereszkedését, amelylyel éppen engem tisztel meg gyakori, sőt napi látogatásával. Hálálkodom ezért. Egyben meggondolom, hogy mit is ajánlok majd meg neki?

**Mi az a négyszeres, amivel kárpótolnom kell őt
eddiggi mulasztásaimért?**

---

¹ Jn. 17, 3. — ² Jn. 5, 22. — ³ 50. zs. 6. —
⁴ Gal. 6, 7. — ⁵ Jn. 6, 69. — ⁶ V. ö. Mt. 23, 10. —
⁷ Krisztus köv. I. — ⁸ Lk. 19, 4. — ⁹ V. ö. Lk. 1, 53.
— ¹⁰ Lk. 19, 5. — ¹¹ Lk. 19, 5. — ¹² U. o. 8. —
¹³ U. o. 8. — ¹⁴ U. o. 9, 10.

XXIV

A SZAMARIAI NŐ MEGTÉRÉSE. I

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: Jézus apostoli útjában Szamaria tartományán vág keresztül. Szamaria városa közelében, Jákob kútjánál pihenőre telepszik, míg tanítványai a kb. fél-óránnyira fekvő városba mennek, hogy eleség után nézzenek.

Közben a környékből asszony jön a kúthoz vizet meríteni, Jézus vele társalgásba elegyedik és megtéríti őt.¹

Második előgyakorlat. A hely és a jelenet elgondolása. Szemlélem tehát azt a hegyes vidéket, amelyen erdők, szőlők és egyéb ültetvények váltakoznak. Látom a kutat, amely a szájánál szűkebb, de belülről tágul és mintegy 24 méter mély. Ma már többnyire ki van száradva. Ott ül az Úr a kút szegélyén fáradtan, gondolatokba merülve. Majd fellép a szamariai polgárnő, akitől Urunk vizet kér, minthogy nála nem volt semmi, amivel a kútból merítsen. Figyelem az eleven társalgást, amely most kettőjük közt kifejlődik.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy az ő isteni kegyelmét mindennél többre becsüljem és jól felhasználjam lelkem üdvére és tökéletesítésére.

1. A TALÁLKOZÁS

Sok minden olyan véletlenségnek látszik, ami azonban a Gondviselés terveiben már öröktől fogva meg volt állapítva. Jézus már mint félig-meddig üldözött tér ki ellenségei elől és így jut Judeából Szamariába. Reggeltől délig útban van már és így nem csoda, ha a fáradság és szomj gyötri. Éppen asszony jön vízért a kúthoz. Valószínűleg valami közeli majorból való s nem a messze fekvő városból. Dél tájban jön. Ez egészen különös s a népszokás ellen van. Talán valami bosszantó véletlen folytán fogyott ki már délre a vize s így kénytelen ide fáradni a rekkenő hőségben.

Isten utai mindig mily különösek a megteréseiben. Jézus sem oly pusztán véletlenből ért ide a messzeségből éppen délre. Mikor eltévedt bárányról van szó, akkor nincs semmi messze annak, aki még az eget a földtől sem találta messze, hogy a lelkeket megmentse. Mindjárt le is borulok ott lélekben előtte, hogy hálálkodjam neki nagy szeretetéért, amelynek semmi fáradság sem sok, semmi áldozat sem nagy, amikor a lelkek érdekéről van szó.

Ott ül mintegy lesben várva a zsákmányt. Nem az a keserűség foglalkoztatja, amelyet neki Judeában az imént okoztak, hanem a forró vágy, lelkeket menteni. Ime, itt is felajánlkozik a szegény, veszendő léleknek: „Megkereshettek engem, akik azelőtt nem kérdeztek, megtalálhattok, akik engem nem kerestek.”²² Menynyivel inkább: „Eljűk meg azoknak, akik vágyódnak utána s előre megmutatja nekik magát. Ki kora hajnalban keresi (már az ifjú-

ságban, a bukás előtt), nem kell, hogy fáradjon...³

Sőt még mikor pihenni látszik is az Úr, mint most az Eucharishtiában, azalatt is, ülve, a kegyelem kútjánál, várja, fogadja a lelkeket s azokkal egyenkint és külön-külön foglalkozik.

2. A PÁRBESZÉD

Rendkívül tanulságos párbeszéd fejlődik ki erre Jézus és az asszony között, ami örök mintául szolgálhat azoknak, akik a lelkekhez férközni akarnak, hogy őket Istennek megnyerjék. A társalgást Jézus kérő hangon kezdi: „Adj innom!”⁴

Közben oly pillantást vet a nőre, amely annak lelkéig ér és dönt örök sorsa felett. Az asszony végignézi az Üdvözítőt, akiben öltözékéből és hanglejtéséből zsidóra ismer. Csodálkozva teszi le korsóját a kút kávéjára: „Hogyan kérhetsz te zsidó létedre éntőlem inni, aki samariai asszony vagyok?”⁵ — kérdi ámulva. Mert — amint bizonynyal az evangélista jegyzi meg — „a zsidók (a közös származás ellenére is, túlfűtött nacionalizmusból) nem érintkeznek a samariaiakkal”. Viaskodik a nőben a nemzeti kevélység és az irgalmas szív. Aztán mégis csak ad, mert ha zsidó is, de fáradt, tikkadt a szegény... „Ha tudnád, — szól Krisztus, merengő tekintetét közben a messzeségbe vetve — ha tudnád az Isten ajándékát és hogy ki az, ki neked mondja: Adj innom, talán te kérted volna őt és ő élő vizet adott volna neked.”⁶ Közben az Úr a kegyelem vizére gondol, amely enyhít, tisztít, erősít, oltja a szenvedély para-

zsát, tüzét, megtermékenyíti az ember minden jócselekedetét és az égbe nyit utat.

Az asszonynak ez ugyan még túl magas, de benne mégis valami tiszteletet és kíváncsiságot ébreszt. Akit előbb „lezsídózott“, most már „Uram“-nak nevezi... „Uram, nincs is mivel meritened, a kút pedig mély, honnan vennél hát élő vizet? De meg különben is, ki és mi vagy te, hogy emez álló víz helyett, amelyet Jákob atyánktól örökségbe kaptunk, jobbat adj nekünk? ...“

A beszédes asszony — úgy látszik — kissé fecsegni szeretne... mily érdekes lesz, ha majd ezt a találkozást ezzel a furcsa emberrel másoknak is elmondhatja... Az Úr azonban céltudatosan kitart gondolatmenete mellett.

Most már sejteti, hogy nem közönséges vízből van szó itt: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik, aki pedig abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé nem szomjazik mindörökké, hanem a víz, amelyet én adok neki, az örök életre szökellő vízforrás lesz benne.“

A kegyelem, amelyet az én tanításomból meríthetnél, lecsillapítja a lélek szomját, amit pedig a föld ad, az csak ideig-óráig nyújt a vergődő szívnek enyhülést.

E szavak az asszony lelkébe markolnak. Most már tisztán látja, hogy valami nagy ajándékról lesz itt szó, amelyhez nem kell sem kút, sem vödör. A kíváncsiság helyet ad most már a vágnak a jobb, a magasabb után. „Uram, add nekem azt a vizet, hogy ne szomjazzam s ne járjak ide meríteni.“¹⁸

Mindenesetre belejátsszik még vágyaiba a földi érdek is... A megtéréseknél ez nem ritka

dolog, ... t. i. a földi gondoktól való szabadulás reménye. De a lélek már felkészült a kegyelem elfogadására, hiszen úgy homályosan már kívánkozik is utána.

3. AZ ÉLETGYÓNÁS

Az Úr erre most már bátran és ügyes kézzel a sebhez ér, hogy azt megoperálja...

„Menj, hídd el az uradat és jöjj ide!”

Szinte látjuk az asszony külsején a zavart. Talán rágja az ajkát, a szíve reszket, nyelve akadozik... Mít feleljek? Valljak vagy hazudjam? Futó pillantást vet az idegen szemébe, kémelve, vajjon elítéli-e majd?... Ez a pillantás irgalmas viszontpillantással találkozik, amely a szívíg hat...

Kimondja tehát a nagy szót, ha mégoly megálázó és megsemmisítő is: „Nincs uram.”

Elpirul, fejét lehajtja. Tudja, érzi, hogy ezzel a vallomással nincsen vége, itt nincs megállapodás...

Győzött tehát a jobb. Tapasztalhatja legott: „Az igazság szabaddá fog tenni titeket.”¹⁰

Kimondottam! Mi lesz most? Irgalmas szelidséggel nyugszik rajta az Úr tekintete az őszinte gyónás után. Az első szó az elismerésnek, de egyben szelíd szemrehányásnak szava: „Jól mondád, nincs urad, mert őt urad volt és akid most van, nem urad, ezt igazán mondád.”¹¹

Hány modern asszony beszél ma is az „uráról” és nem akarja bevallani még sikoltozó vagy már elfojtott lelkiismeretének sem, hogy nincs igazi ura, akit Isten és Egyház előtt is annak mondhatna...

Mint villám járja át az asszony lelkét az Úr Jézus szava.

Olyan átalakulás ment abban egyszerre végbe, amelyet csak a Szentírás sorai közt olvashatunk. Elárulja mégis a felkiáltás: „Uram! Látom, hogy próféta vagy!” Szóval mindent tudsz, vizsgálod a szíveket és veséket. Isten tekintélye beszél belőled.

Ez a felkiáltás egy életgyónással ér fel, amely bizonyosan gyökeres javulásnak volt a kiindulópontja.

Gondolj azután magadra. A szamaritánus nő esete voltaképpen úgy nagyjában minden igazi megtérés története. Hosszú vajúdás, a saját lelkiismeretteddel folytatott hosszas párbeszéd után ott térdelsz már a gyóntatószék zsámolyán. Nemde önként borultál oda? Tudod, hogy ki előtt térdelsz, kinek gyózol? Krisztus szelíd és irgalmas tekintete nyugszik rajtad. Átjárja szívedet. Lát abban minden szeplőt, minden foltot, minden sebet.

Nemde ezekből jöttél kigyógyulni? Egy feltevéle van ennek: a teljes őszinteség. Az őszinteség élet, a hallgatás halál. Az igazság megment, a hazugság elveszt. Légy tehát teljesen őszinte. Az irgalom csillaga, Jézus Szíve ragyog feletted. Jézusnak még nagy szándékai vannak veled, mint voltak a samariai asszonnyal, aki egész népe megtérését eszközölte . . .

„Be jó, ha a megfeddett megbánást mutat!”¹¹

Beszélgetés az Úrral. Kérem én is tőle a kegyelem vizét, amely mint „szökellő vízforrás” emeljen engem is a földies, főleg érzékies élet fölé. Főképpen a testi kívánságok és érzéki szeretet fölé emelkedés jelentené számomra is a teljes megtérést Hozzád, Istenem. Itt volna az

ideje, hogy én is az utolsó szálat is elszakítsam s így mint a léggömb felszállhassak. Fel is teszem, hogy ma komolyan küzdök minden érzékies és „világias önszeretet” ellen, amely bennem Istennek a legnagyobb ellensége. E végből ki is tűzök magamnak mára néhány, főleg benső önmegtagadást.

---

¹ Jn. 4, 4—42. — ² Iz. 65, 1. — ³ Bölcs. 6, 14—15. — ⁴ Jn. 4, 7. — ⁵ Jn. 4, 9. — ⁶ U. o. 10. — ⁷ U. o. 13, 14. — ⁸ U. o. 15. — ⁹ Jn. 8, 32. — ¹⁰ U. o. 17, 18. — ¹¹ Jézus, Sir. fia 20, 4.

XXV

A SZAMARIAI NŐ MEGTÉRÉSE. II

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Mondá neki (a samariai) asszony: ... A mi atyáink ezen a helyen (Garizim-hegyen) imádták Istent, ti pedig azt mondjátok, hogy Jeruzsálem a hely, ahol imádni kell. Mondá neki Jézus: Hidd el asszony nekem, hogy eljön az óra, mikor sem ezen a hegyen, sem Jeruzsálemben nem fogjátok imádni az Atyát... Eljön az óra, és már itt vagyok, mikor igazi imádói lélekben és igazságban fogják imádni az Atyát, mert az Atya is ilyen imádókat keres magának. Lélek az Isten és akik őt imádják, lélekben és igazságban kell imádniok.”

Második előgyakorlat. Szemlélem, mint az előző elmélkedésben a kút kávéján ülő Jézust, amint az előtte álló, korszóját tartó asszonnal beszél.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy én is mindig az Istent lélekben és igazságban imádók közé tartozzam,

**1. A SZAMARITÁN NŐ A HELYES
ISTENTISZTELET FELŐL ÉRDEKLŐDIK**

Figyeljük a samariai asszony lelki átalakulását. Miért nevezi a nő Jézust profétának? Azért, mert rámutatott arra, ami az

ő lelkében a kegyelem kiáradását gátolja. Mintha csak azt mondta volna neki az Úr: Annak a titkos vágnak, amely benned a jobb, nemesebb élet, szóval Isten után olykor felébred, az az akadály, mert még nem elég világos a hited, nem elég tiszta a szíved, nem elég tisztességes az életed.

Itt a baj! Ha ez elhárul, akkor a kegyelem szökőkútja benned is majd szétárasztja vizeit. Az asszony megsejti ezt és azért van, hogy a helyes istentisztelet iránt érdeklődik, vagyis olyan lelki élet után, amely Isten előtt kedves és kedvessé tesz. A kegyelem szökőkútja tehát már erősen dolgozik lelkében.

Alljunk meg itt egy kissé, fontolgassuk a kegyelem vízének páratlan tulajdonságait, összehasonlítva azokat az Úr Jézus példája szerint az anyagi víz sajátágaival. A földi víz a porlatag, halandó testet üdíti, a kegyelem vize a halhatatlan lélek szomját, szükségletét elégíti ki, és pedig úgy, hogy egyben kioltja a mulandó teremtmények utáni hiú és nyugtalanító vágyakozást. Az anyagi víz a teremtett földből ered, a kegyelem vize magából Istentől. A Szentlélek a forrása. Innen duzzadó és kifogyhatatlan bősége, mint Urunk maga mondja: „Aki hisz bennem, élő víz folyói fakadnak majd belőle. Ezt pedig (Jézus) a Szentlélekről mondotta.”²

Az anyagi víz hamar kifárad és a föld vonzásának engedve újra földre hull vissza, a kegyelem szökőkútja folyton, fáradhatatlanul magasabbra törtet és állandóan kíván bővülni és emelkedni. Így aztán míg egyrészt kielégít, másrészt fokozza a lélek édes szomját.

Ezeket megfontolva, mindjárt az Úr Jézus

elé borulok, ahogy utóbb a szamariai asszony is legalább lélekben megtette. Kérem tőle én is a kegyelem élő vizét. Igyekszem Uram Szívéből minél bővebben meríteni. „Örömmel merítetek majd vizet a Szabadító forrásaiból”,³ hogy belőlem is, az érzékies, testies emberből kegyelemtől átitatott, lelki embert csináljon.

2. AZ IGAZI ISTENTISZTELET

A félig-meddig elpogányosodott szamariai nép azért nem tudott és nem akart Jahvétől mégsem egészen elszakadni. Jeruzsálem helyett tehát keresett magának más szent helyet, ahova imádkozni és áldozatot bemutatni járhat.

Bizonytalán hamis prófétái utasítására a Szikem városka közelében levő 350 méter magas Garizimben vélte azt megtalálni. Sion és Garizim a két rokon nép közti vallási ellentét szimbóluma.

Kényes lelkiismereti ügyet érint tehát az asszony, amikor felveti az égető kérdést a „Prófétának”: „A mi Atyáink ezen a helyen (bizonytalán Garizim felé mutat) imádták Istent, ti pedig azt mondjátok, hogy Jeruzsálem az a hely, ahol imádni kell.”⁴

Ennek a kérdésnek felvetése alkalmat ad az Úr Jézusnak, hogy a megtérő asszonyt az igaz vallásnak lényegére nézve kioktassa, amelyet ő hozott az égből. „Hidd el nekem, asszony! (szól hozzá), hogy eljön az óra, mikor sem ezen a hegyen, sem Jeruzsálemben nem fogjátok imádni az Atyát... eljön az óra és már itt vagyunk, mikor igazi imádói lélekben és igazságban fogják imádni az Atyát, mert az Atya is ilyen imádókat keres magának...”⁵

Más szóval, a helyhezkötött, külsőséges forma-vallásosság napja leáldozóban. A vallás súlypontja ismét a lelkekbe kerül vissza. „Mert a Lélek az Isten és akik őt imádják, lélekben és igazságban kell imádniok.”

A krisztusi vallásosság tehát:

a) nincs *egy helyhez* kötve. „Napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és *minden helyen* tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” — hirdeti az Úr már előre. Ezentúl tehát mindenütt lesznek áldozati helyei az Istennek. De még ezenkívül is, mindenütt kegyesen fogadja az Úr a hozzá folyamodó híveinek imádságát. Éspedig nemcsak az asszonyokét, gyermekekét, hanem a *férfiakét* is, mint Szent Pál nyomatékosan hangsúlyozza: „Azt akarom tehát, hogy a *férfiak mindenütt* tiszta kezeket emeljenek fel az imádságra.”

Igen, tiszta kezeket, amelyek sem a szemérmelenségtől, sem az idegen vértől, vagyontól, hírnévtől nem szennyesek.

b) Az Isten lélekben és igazságban való magánimáadásának legalkalmasabb helye a *magány*, mint Jézus mondja: „Te pedig mikor imádkozol, menj be kamrádba és ajtót betéve imádkozzál Atyádhoz a rejtekben!”

c) A legbensőbb székhelye és szentélye pedig az igazi istenimáadásnak a *lélek* legyen. Az áldozati ajándék pedig: a mi tulajdon szívünk. „Te égő áldozatokban nem leled kedvedet, (de) a töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted meg.”¹⁰ Isten főleg az újszövetségben, a szív odaadására, hódolatára áhítozik. Hasztalan száll az áldozati füst a magasba, ha az ima tömjéne nem a szerető

szív oltárán lészen kigyujtva. „Add nekem, fiam, szívedet!”¹¹ — mondja az Úr. — Hiszen az egész világot a te szívedért teremtetem, s szívedet pedig enmagamért.

d) Az igazi, lélekben való istentiszteletnél aztán összhangban legyen a külső a belsővel. Egyezzek az áhitat a kinyilatkoztatott igazságokkal, az élet az isteni parancsokkal. Így lesz „igazság az istenimádásban”... Istennek „Szentlelke ugyanis menekül a hamisságtól”.¹² Mit érnek a legmelegebb, akár könnyeket fakasztó érzelmek és egeket döngető imák, ha a lélek nem hajlandó megadni Istennek, ami az Istené, ha nem hisz mindenben, amit Isten Egyháza által tanít, ha nem tartja meg az Isten és Egyházának törvényeit, ha nem járul a szentségekhez, vagy úgy él, hogy azokhoz nem is járulhat. Az ilyen protestáns ízű pietizmus, amely a modernizmusnak is lényege, nem ment meg az örök kárhozattól: Mert „nem mindaz, aki mondja nekem: Uram, Uram! megyen be a mennyek országába, hanem aki Atyám akaratát cselekszi, aki mennyekben vagyon, az megyen be mennyek országába”.¹³

Ó Jézusom, ments meg engem minden ilyfajta önámítástól. Add, hogy Neked, aki „az út, az igazság és az élet vagy”,¹⁴ igazi, lélek szerinti imádód legyek és másokat is erre az igazi istenszolgálatra neveljek, vezessek.

3. „ÉN VAGYOK (A MESSIÁS), KI VELED BESZÉLEK”¹⁵

A szamaritán asszony megízlelte már az igazságban rejlő üdvöt és örömet. Most már szeretné élvezni annak teljes egészét. Miért is

kifejezi hitét és reményét: „Tudom, hogy eljön a Messiás, mikor tehát eljövend, majd kijelent nekünk mindent.”³⁶ A bizalom, a remény nem csalatkozik. Most sem maradt viszonzás nélkül. Az Úr Jézus most már leplezés nélkül kijelenti magát az asszonynak: A Messiás „én vagyok, ki veled beszélek”.³⁷ Én vagyok, akit te vársz. Én vagyok, akit te a homályos jövőtől remélsz.

Erre a nyilatkozatra együtt ujjongok én is a szamaritán nővel. Izzelem én is azt a gyönyört, amelyet a lélek élvez, amikor az igazság napja neki felragyog. Ó mily szépséges ez a nap! És minő hatalmas. A szamaritán nő lelkületét is egyszerre megváltoztatja, kicseréli. „Az érzéki (állati) emberből egyszerre lelki embert csinál”,³⁸ aki meghalt a testi gyönyöreinek s a világ hiú dicsőségének, aki szereti már, amit eddig gyűlölt és gyűlöli azt, amit eddig szeretett s akinek nincs már más vágya, mint a megismert igazság boldogságát mással is közölni.

Beszélgetés az Úrral. Ó irgalmasság Atyjal aki azért küldéd el szent Fiadat, hogy számodra megkeresse és visszaszerezze, ami elveszett, add, hogy mindenki téged lélekben és igazságban imádjon. Add, hogy mindig és mindenütt a kegyelemnek, nem pedig a testnek vagy a világnak törvényei szerint éljek.

Rajta is leszek, hogy bennem mindig a lélek kezében legyen a kormánypálca, amely a test ösztönösségét állandóan szigorú fegyelemben tartja, mert: „A szellem az, ami éltet, a test nem használ semmit.”³⁹ Minthogy pedig ezt a szellemi főuralmat bennem az imádságos és áldozatos lélek biztosítja, ma és mindenkor igyek-

szem magamban az Istennel való lehető folytonos összeköttetést és áldozatos lelkületet ápolni.

---

¹ Jn. 4, 19—24. — ² Jn. 7, 38. — ³ Iz. 12, 3. —
⁴ Jn. 4, 20. — ⁵ Jn. 4, 21—23. — ⁶ Jn. 4, 24. —
⁷ Mal. 1, 1—11. — ⁸ I Tim. 2, 8. — ⁹ Mt. 6, 6.
— ¹⁰ 50. zs. 18, 19. — ¹¹ Péld. 23, 26. — ¹² Bölcs.
1, 5. — ¹³ Mt. 7, 21. — ¹⁴ Jn. 14, 6. — ¹⁵ Jn. 4, 26. —
¹⁶ Jn. 4, 25. — ¹⁷ Jn. 4, 26. — ¹⁸ V. ö. I Kor.
2, 14—15. — ¹⁹ Jn. 6, 64.

XXVI

EGY BETEG ASSZONY MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Egy asszony, aki... beteg volt tizenkét esztendő óta és sokat szenvedett a sok orvostól és elköltötte mindenét, de semmi hasznát nem látta, hanem még rosszabbul lett, amint Jézus felől hallott, hátulról közeledvén a seregben, megérinté az ő ruháját, mert, mint mondá: Ha csak ruháját illelhetem is, meggyógyulok. Csakugyan azonnal érzé testében, hogy meggyógyult a nyavalyából. Jézus pedig azonnal észrevevén magában, hogy erő ment ki belőle, a sereghez fordulva mondá: Ki illeté ruhámat? És felelék neki tanítványai: Látod, hogy szorongat téged a sereg és azt kérded, ki illetett engem? És körültekinte, hogy lássa, ki cselekedte azt.

Az asszony pedig tudván, mi történt vele, félve és remegve előjöve és leborulván előtte, megmondott neki mindent igazán. Ő pedig mondá neki: Leányom, a te hited meggyógyított téged; menj békével és légy ment a nyavalyádtól!”¹¹

Második előgyakorlat. Az evangéliumban elbeszélt jelenet élénk elgondolása.

Harmadik előgyakorlat. Kérek Uramtól én is nagy és eleven hitet, főleg olyankor, amikor gyarló, hibáktól borított lelkemmel az Oltáriszentséghez járulok.

1. A BETEG ASSZONY GYÓGYULÁSA

Szemlélem az édes Üdvözítőt, amint mennyei szelidséggel, nyugalommal és méltósággal halad lassan előre a városka utcáin. A bár jóakaró, de műveletlen tömeg szorongatja, sőt mint a másik evangélista beszéli: „lökdösi”,² taszigálja. De ő ezt legkevésbé sem veszi rossznéven, sőt örül neki. Hiszen így alkalma nyílik másokkal jót közölni. Az ilyen jelenetek egyébként napirenden voltak az ő nyilvános életében. Egy más alkalommal is ezt jegyzi fel róla az evangélista: „Az egész sereg igyekszik vala őt illetni, mert erő méne ki belőle és meggyógyítá mindnyájukat.”³ „És kérék őt, hogy csak ruhája szegélyét illethessék. És akik hozzáérték, meggyógyultak.”⁴

Látom aztán a szegény beteg asszonyt, akitől most itt szó van, odafurakodni az Üdvözítőhöz. Atérzem a helyzetét. Már tizenkét kínos évre tekint vissza. Betegsége folytán már anyagilag is tönkre ment. Nincs számára sehol vigasz, semmi segítség. Pedig minő szép, nemes lélek. Elárulja rendületlen hite és bizalma, amelyet benne az Üdvözítő isteni személye ébresztett. Aztán kitűnik alázatossága és szerénysége, amely arra ösztönzi, hogy az Urat csak hátulról közelítse meg... Elképzelem aztán kimondhatatlan örömét, amikor egyszerre csak érzi gyógyulását és boldog tudatára ébred, hogy annyi kínlódás után ő ismét egészséges ember. Ezt a jó érzést, csak az tudja elgondolni, aki maga is hosszú, súlyos betegség után ismét visszanyerte egészségét.

Több, nagyon megszívlelendő igazság tódul itt lelki szemem elé. Először eszembe jut saját

nyomorúságos helyzetem. Talán több vérző seb tátong az én lelkemen is, hiba, bűn, rossz szokás. Aztán talán bánat, gond és aggodalom emészt. Hasztalan volt eddig minden kísérletem, mikor enyhülést, szabadulást kerestem. Pedig nekem is volna orvosságom. Meg kellene nekem is érintenem Jézus ruhája szegélyét. Hogyan? Elsősorban az imádság által. Hitágazat bizonyosságával bír, hiszen Jézus mondotta, hogy: „Mindazt, amit imádságban *hittel* kértek, megnyeritek.”⁵ Krisztus ígérete szavatol érte. Ámde *hittel* kell kérnem. Olyan *hittel*, aminővel ez a jó asszony közelítette és érintette meg Jézust. Az imának még mindig megvan a csodatevő ereje, feltéve, hogy üdvös dolgot kérünk és megfelelő *hittel*, bizalommal kérjük.

Amint a természetben semmi energia sem vesz kárba, úgy mi sem imádkozunk sohasem hiába. Az ima megszerzi nekünk az örök üdvösséget. De rögtöni, csodás erejét az ima csak akkor fejti ki, amikor a hit és bizalom — mondhatnók — átütő erejű és Isten Szívét megérinti. Ilyenkor történnek csodák. Istent az égben szinte szorongatják az ima hullámai, hiszen csaknem mindenki imádkozik. És Isten ennek tekintetbevételével, az imát a világtervbe előre beszámítva, kormányozza az emberi sorsot.

Ámde némelykor Isten is mintegy kikel fel-séges nyugalmából és kérdi: „Ki illetett engem?”⁶ Ezt a kérést meg kell hallgatnom, ezt a szívet mindjárt meg kell vigasztalnom. És ilyenkor kivételt tesz a természet törvénye s a Gondviselés szokott rendje alól. Ha még nem tapasztaltam ilyet, ám próbáljam csak meg! Imádkozzam egyszer, de igazában!

2. AZ EUCHARISZTIKUS ÉRINTKEZÉS

Az egész, oly megható csodat szépen alkalmazhatom az Eucharisziára.

Hogy Jézus mennyire kíván velünk érintkezni és így lelkünkkel erőt és gyógyulást közölni, mutatja az ő eucharisztikus színekbe, mintegy ruhába burkolt jelenléte. Mikor eleven hittel járul hozzá a beteg lélek és megérinti az ő eucharisztikus ruháját, a szent színeket, gyógyul. Megérintem tehát én is nyelvemmel, hogy gyógyuljak a fecsegés, zúgolódás, csendtörés hibáiból. Aztán a torkommal érintem, hogy kigyógyuljak a torkosságból, aztán a kebelem érinti, hogy szívem meggyógyuljon a kevélységből, érzékiségből s egyéb rendetlen szenvedélyeiből.

Ó édes Üdvözítőm, mennyi hálaival tartozom neked, hogy eucharisztikus vándorutadat folytatod és módot adsz valamennyiünknek, hogy téged a szent színek közvetítésével érintsünk. Mutasd meg rajtam is csodatévő erődöt és gyógyítsd meg számtalan gyengeségemet, amelyeknek kínzó terhét már jóval több mint tizenkét éve viselem. Tudom, meg is teszed nekem, ha Hozzád megfelelő hittel és bizalommal közelédek.

De egyben látom azt is, hogy nem minden eucharisztikus érintkezés hoz gyógyulást. Istenem! mennyi ma a gyakori, sőt napi áldozó! Szinte „lökődösik” egymást ott az áldozatópadnál és szorongatják az Urat. Amde megvan-e ennek legalább is a megfelelő gyümölcse, amelyet méltán várni lehetne?

„Veszi jó és veszi vétkes,
Am gyümölcse vajmi kétes:
Élet vagy elkárhozás.

Rossznak átok, üdv a jóknak,
Lásd, az együtt áldozóknak
Végük milyen szörnyű más.”

Mikor az ószövetségben Oza, bár nem is rosszakaratból, de illetéktelen kezekkel érintette a frigyszekrényt: „az Úr haragra gerjede Oza ellen s megveré őt vakmerőségéért, úgy-hogy ott halt meg az Isten ládája mellett”. Vajjon büntetlen marad-e, aki az Úr szentségi ruházatát, a szent színeket méltatlan ajakkal és szívvel érinti?

Ó Uram, engedd, hogy én Téged mindig kellő tisztelettel s szent félelemmel érintselek, kezeljelek, nehogy élet helyett halált meritsek a veled való érintkezésből.

3. „KI ILLETÉ RUHÁMAT!”

Jézus bizonyára tudta azt. Ha mégis kérdi, ennek különös okának kell lennie.

Először is Jézus gyógyítani, javítani akarta a szegény asszonynak túlságos szégyenlösségét s egyben engem is tanít, hogy valljam be őszintén, főleg a gyóntatószékben a saját lelki gyengeségemet és betegségemet. Ne titkoljam, ha hibáztam és ne leplezzem, főleg azok előtt, akik rajtam segíthetnek.

„Mert van szégyenkezés, mely bűnre vezet és van szégyenkezés, mely tiszteletet és kegyelmet szerez.”

De meg azt is meg akarta mutatni az Úr,

hogy nagyon jól ismeri, ha nem is árulja el mindig, hogy ki milyen felkészültséggel közelíti és érinti meg őt. A tömegeből ki tudja keresni választottait. Nagyon jól tudja, ki közelíti őt meg csak fizikailag és ki hittel, lélekkel, tisztasággal és szeretettel. Júdás is megközelítette, sőt csókolta, ölelte őt, de a közelség mit használt neki?

4. „LEÁNYOM, A HITED MEGGYÓGYITOTT TÉGED!”

Megfontolom itt, milyen kegyes és jóságos az édes Üdvözítő azokkal szemben, akik hozzá jószándékkal járulnak. Mennyire megnyugtatta a félnk, aggályos lelkeket. A szegény asszony aggódó, reszkető szívvel érinti a ruháját s félve akar visszavonulni. De íme, Jézus nagy kegyesen „leányának” nevezi. Biztatni akarta ezzel az Úr Jézus főleg az aggályoskodókat, hogy bátran jöjjenek az ő asztalához, ha jószándék vezeti őket, t. i. a vágy, hogy tetszését megnyerjék és a lelki betegségekből kigyógyuljanak.

Mert bár szentségtörő merénylet az Urat halálos bűn *tudatában* fogadni, de másrészt veszedelmes volna ám tőle álszégnyből, csupa aggályból távol maradni. A szentáldozástól való tartózkodás a lelki élet elsenyvedését és kihalását okozná. Kedvesebb az Úrnak és biztosabb a félelem leküzdésével hozzájárulni, mint pusztán félelemből a szentáldozástól tartózkodni. A tökéletes ember járuljon hozzá, hogy tökéletesebb legyen, de a tökéletlen is menjen, hogy a tökéletességre eljusson. Menjen hozzá az egészséges, hogy meg ne betegedjék és hogy egészsége megszilárduljon, a beteg pedig, hogy általa meggyógyuljon, az erős,

hogy még erősebb legyen, a gyenge, hogy meg-erősödjék, a meleg, a buzgó, hogy ki ne hűljön, a hűvös, hogy felmelegedjék. Szóval menjen hozzá mindenki, aki csak azt joggal, vagyis a kegyelem állapotában teheti.

Az Úr Jézus a visszanyert egészséget mint a hit jutalmát tünteti fel. Érti itt bizonyly a *bizalmas reményt*, amely az igaz hitben gyökerezik. A jó asszonynak ugyanis már megvolt bár homályos hite, hogy Jézus jó, Jézus mindenható.

Ó, bárcsak engem is mindig ez a hit és bizalom éltetne, amikor Jézushoz járulok. Gyarlóságom, gyengeségem ne csökkentse ezt a hitemet, hanem inkább fokozza. Hiszen éppen a gyengék szorulnak támaszra és a betegek az orvosságra.

Beszélgetés az Úrral, kérve tőle, hogy adja meg nekem a hitnek és bizalomnak azt a szent biztonságát, amelyet ebben a jó asszonyban megcsodáltam. Adja meg, hogy eucharisztikus ruháját mindig tisztelettel és szeretettel érintsem, hogy tőle meggyógyuljon sok lelki sebem.

Fel is teszem mára, hogy öt ma többször megközelítem, meglátogatom s nem engedem, hogy a gondok és foglalkozások tömege engem tőle távoltartson. Tehát legalább lélekben felkeresem Őt.

---

¹ Mk. 5, 25—34. — ² Lk. 8, 45. — ³ Lk. 6, 19. —
⁴ Mt. 14, 36. — ⁵ Mt. 21, 22. — ⁶ Lk. 8, 45. —
⁷ II Kir. 6, 7. — ⁸ Jézus, Sir. fia 4, 25.

XXVII

JAIRUS LEÁNYKÁJÁNAK FELTÁMASZTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Mikor pedig Jézus visszatért (a gerazenusok földjéről a nyugati partra, Kafarnaumba), íme jöve egy Jairus nevű férfiú, ki a zsinagóga feje volt és Jézus lábaihoz borulva kéré őt, hogy jöjjön házába, mert egyetlen leánya, mintegy tizenkét esztendő, halálán van. Amint ment, majd agyonnyomta őt a sokaság... Közben jöve valaki a zsinagóga fejéhez, mondván neki: Leányod már meghalt, ne fáraszd őt! Jézus pedig hallván a dolgot, felelé a leányzó atyjának: Ne félj, csak higgy és meg lesz mentve... És mikor a házba érkezett, senki másnak nem engedé meg, hogy vele bemerjen, csupán Péternek, Jakabnak és Jánosnak és a leányzó atyjának és anyjának. Sírának pedig mindnyájan és jajgatának fölötte. Ő pedig mondá: Ne sírjatok, nem halt meg a leányzó, csak alszik. És kinevették őt, tudván, hogy meghalt. Ő pedig megfogván annak kezét, felkiálta: Leányzó, kelj fel! Erre visszatére annak lelke és rögtön felkele. És meghagyá, hogy enni adjanak neki. És elámulának szülei, ő pedig megparancsolá nekik, hogy senkinek se mondják, ami történt.”

Második előgyakorlat. A helyszín és jelenet eleven elgondolása. A „városba” visszatérő Jézust

nagy néptömeg várja és fogadja. Eléje járul Jairus tekintélyes férfiú, a zsinagóga fejedelme, akinek t. i. tiszte volt a zsinagógában a Szentírás felolvasásánál az elnöklés és az, hogy a szent helyen általában a rendre ügyeljen. Jézus lábaihoz borulva esdekel haldokló leánya érdekében. Jézus nyomban hajlik kérésére és megindul Jairus otthona felé. Útközben történik a beteg asszony meggyógyítása, amiről tegnap elmélkedtünk. Jairus egyik szolgája jön most eléjük a megrendítő hírrel: A leány kiszervenedett, kár a Mestert tovább fárasztani. De Jézus nem hitt a halálban. Ne félj! — szól az apához, csak higgy és a leányod megszabadul...

Odaérnek a házhoz. A keleti szokás szerint máris folynak a temetési előkészületek. A fizetett síposok és sirató asszonyok már felvonultak. Jézus elküldi őket. Menjetek, a leány nem halt meg, hanem csak aluszik. Kinevetik, mert a halál jelei túlságosan nyilvánvalóak voltak. Jézus belép a halottas szobába csekély megvágatott kíséretével. Ott fekszik a kis Salome — ahogy Emmerich nevezi* — a halálos ágyon. Korához képest kicsi, fejletlen, a betegségben lesoványodott teremtés. Hosszú ruhába van burkolva. Jézus most megfogja az elszenderült kisleány karját, mindjárt a keze felett, ahogy az orvos szokta tenni, amikor ütőeret vizsgál. És felkiált: „Talita kumi!” Leány, kelj fel! És a leány nyomban felkelt és mint Márk megjegyzi,² a szobában járkálni kezdett. De még oly bágyadt és kimerült volt szegényke a betegség hosszú-hosszú napjai után. Jézus meghagyja,

---

* Lásd Emmerich látomásait, illetőleg „A Kereszt iskolája” Előszavát.

hogy nyomban enni adjanak neki. Igazolni akarja ezzel is, hogy itt nem szellemjelenésről vagy kísértetről van szó. Eleven ember van itt, aki kissé bágyadtan ébredt új napra a lázak álmai után. Majd szülei karjába esik, akik dadognak és reszketnek a meglepetéstől és örömtől. Aztán Jézus utasítása szerint az asztalhoz vezetik és táplálékot tesznek eléje. Jézus pedig szerényen, ahogy jött, tanítványai kíséretében elhagyja a házat. Akik eddig nevettek, most szegyenkeznek és betódulnak a házba, hogy lássák, hogyan eszik a feltámadott leányka.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy az ő nagyszerű csodája fokozza bennem a hitet s szeretetet az Ő isteni személye iránt.

1. „EL VAN HATÁROZVA, HOGY AZ EMBEREK EGYSZER MEGHALJANAK”3

A halál elől nem biztosít az előkelőség, a kor, a fiatalság, sem pedig az orvosok minden tudománya. Még kevésbé az, hogy egyetlennek, talán nélkülözhetetlenek vagyunk azokra nézve, akik minket szeretnek.

Arra sem számíthatok, hogy a halál után még lesz időm arra, hogy kipótoljam és kijavítsam, amit az életben elmulasztottam és elhibáztam, amit Isten egyes kivételes esetekben a feltámasztottaknak engedélyezett. Én bizonyonnyal *csak egyszer* halok meg, s azért komolyan kell a halál szemébe nézmem s fogadására készülnöm. Ha pedig felmerül lelkemben a kérdés, vajjon miért *kell idő előtt* egyeseknek meghalniok, ám a választ a Bölcsőtől kapom: „Elragadta (Isten), hogy a gonoszság meg ne rontsa elméjét. s az álnokság meg ne

tévessze lelkét.” Oka lehet ennek egyébként a szülők bűne is, vagy a körülmények, amelyeket csak Isten tud, és emberi elmére kifürkészhetetlenek.

Hagyjuk tehát sorsunkat a Gondviselésre. Csak egytől rettegjünk: ez a bűn, a lelki betegség és halál, amely képtelenné tesz a boldog feltámadásra. Azt is fontolgathatom, hogy a leányka voltaképpen atyja közbenjárásának köszönheti a feltámadást. E nélkül holt maradt volna. Hány és hány bűnös van a halál állapotában, de mily kevesen vannak, akik tesznek valamit, vagy legalább közbenjárnak értük...

Ó jóságos mennyei Atyám, tekints a számtalan szerencsétlen hulla-lélekre, akik maguktól sohasem támadnak fel, sőt nem is kérik feltámadásukat. Érintsd meg sugalmaid által szívüket, hogy visszakapják lelki életüket. Tekints az én „leányomra”, vagyis lelkemre, akaratomra, amely a lanyhaság álmában szunnyadozik. Támaszd azt fel újra buzgalomra. Mikor majd a szentáldozáskor hajlékomba térsz, kelts fel engem is és szent tested és véred erejével add, hogy jóllakjam és megerősödjem.

2. A FELTÁMASZTÁS

Jézus a nagyszerű csodát nem a nyilvánosság, hanem csak választott tanúk előtt hajtja végre. Bizonytalán az alázatosságra és szerénységre akar ezzel is példát adni. De a tanúkat azért nem zárja ki, hogy az esemény emléke Atyja dicsőségére és a mi lelki javunkra meg legyen örökítve.

Három választott és különösen kegyelt tanítvány részesül abban a kitüntetésben, hogy

mint szemtanú Mestere mellett maradhat, midőn ennek életében valami nagy élmény játszódik le. Ők lesznek majd a táborhegyi színváltásnak, az olajfákhegyi szörnyű halálusának tanúi is. Ők szemlélhetik végig Jairus leányának feltámasztását is, ami a lelki halálból való feltámadást jelképezi. Jézus választottait meríti bele a különös (misztikus) vigaszok tengerébe, vezeti be a lelki, szörnyű tusák éjjelébe, és ők szemlélhetik végig — abban tevékenyen közreműködve — a lelkek nagy feltámasztásának és átalakításának csodadolgait.

Alázatosan kérem most én is az Urat, engedjen be engem is a választottakkal együtt a szobácskába, hogy az ő nagyszerű csodaművét végigkontemplálhassam. Látom az Üdvözítő méltósággal teljes alakját, amint a kihülő kart tartja. Látom, szemlélem a sápadt hullát, amelyről elhervadtak már az ifjúság üde rózsái. Az Úr Jézus mögött állnak a szülők, akikre részvéttel tekintek, gondolva sok szülőre, akik ugyanezt a szenvedést végigélik majd, de jaj, akiknek még igen soká kell várniok, míg elvesztett gyermekeiket újra élve viszontlátják az élők földjén. Oldalt állnak a tanítványok lélekzetvisszafojtva, várva a bekövetkezendőket. A mélységes csendet a szülők elő-előtörő halk zokogása és aztán az Úr kiáltása töri meg: „Talita kumi!” Az Úr nem imádkozik, nem folyamodik magasabb hatalomhoz, egyszerűen parancsol, és ima, parancsszavára kinyílik ismét az alvilág lakatja, és lelket bocsát ki onnan, hogy elhagyott testéhez visszatérjen. Tehát az élet és halál urát látom itt, akinek minden, az égben és a földön és az alvilágban engedelmeskedik. Egyszer majd az én testem

is a sír ölén, s lelkem ki tudja hol? meghallja ezt az isteni szót: Kelj fel! És én is felkelek dicsőséges, vagy szörnyűséges testben, hogy testem is ossza lelkem sorsát, most már örökre: „Mert eljön az óra, melyben mindnyájan, kik a sírokban vannak, meghallják az Úr szavát, és előjönnek, akik jót cselekedtek, az élet feltámasztására, akik pedig gonoszat cselekedtek, az ítélet feltámasztására.”⁵ Imádlak Uram és örülök a te hatalmadnak és dicsőségednek.

Jézus a leány feltámasztásakor megragadta annak karját, aki életre ébredve, nyomban járni kezdett a szobában, aztán azonnal enni adatott neki. Mutatja az Úr, hogy a megtérő bűnöstől mit is kíván? Tevékenységet és táplálkozást.

Kezdjen tehát a megtérő azonnal járni az erény s jócselekedetek útján, de ez még magában nem elég. „Kenyér erősítse az ember szívét!”⁶ Szóval áldozzék, éspedig gyakran, rendszeresen.

Beszélgetés az Úrral: Ó jó Jézusom, ragadd meg karomat, késztesd engem is, hogy tegyek és előre menjek. A tétlenség a halállal egyet jelent. De aztán add nekem is a te kenyeredet, hadd erősítse meg szívemet. Azzal táplálkozva, mint Illés próféta, én is bátran és serényen folytatom utamat az Isten hegyéig.⁷

---

¹ Lk. 8, 40—56. — ² Márk 5, 42. — ³ Zsid. 9, 27. — ⁴ Bölcs. 4, 11. — ⁵ Jn. 5, 28—29. — ⁶ 103. zs. 15. — ⁷ V. ö. III Kir. 19, 8.

XXVIII

A HARMINCNYOLC ÉV ÓTA BETEG FÉRFI
MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Vala pedig Jeruzsálemben a Juh-kapunál egy fürdőtő, mely héberül Betszaidának (kegyelemházának) neveztetik, és őt tornáca van. Ezekben feküvék a betegek, vakok, sánták, sorvadtak nagy sokasága, kik a víz mozdulását várják vala. Mert az Úr angyala időnként leszálla a tóba és felkavará a vizet: s aki a víz felzavarása után először ment a tóba, meggyógyult, akármiféle betegségben synylődött. Vala pedig ott egy ember, ki már harmincnyolc esztendő óta beteg volt. Mikor Jézus ezt ott feküdni látta, megtudván, hogy már sok idő óta van úgy, mondá neki: Akarsz-e meggyógyulni? Felelé neki a beteg: Uram! nincs emberem, ki midőn felkavarodik a víz, engem a tóba bocsásson; mire én odaérek, más száll le előttem. Mondá neki Jézus: Kelj föl, vedd ágyadat és járj! És azonnal meggyógyult az ember, fölvevé ágyát és jára.¹ Később Jézus a templomban találkozék vele és mondá neki: Ime, egészséges lettél, többé már ne vétkezzél, nehogy rosszabbul járj!”²

Második előgyakorlat. A helyszín s az evangéliumi jelenet élénk elgondolása. Betszaida, vagy görögösen Betheszda vizének (amelyet sokan

Siloé-tavával azonosítanak) csodálatos, természetfeletti gyógyerőt tulajdonítottak, Emmerich azzal a szent tüzellel hozza kapcsolatba, amelyet a Perziába hurcolt zsidók elrejtettek s amely helyett visszatértükkor csak zavaros vizet leltek, de amely, midőn Nehemiás parancsára az áldozatra hintették, újra kigyulladt.³

Időnként leszállott ide az Úr angyala s felkavarta a vizet, amely az első belemérülőnek csodás módon visszaadta az egészségét. Miért is őt tornácot építettek köréje, amely állandóan telve volt a víz mozgalmát leső beteggel. Itt fekszik tehát a 38 év óta beteg férfi is, akiről Emmerich azt állítja, hogy kertész volt, teljesen magára hagyottan. Az Úr ezt választja ki, hogy rajta irgalmát megmutassa. Allítólag először hosszú beszélgetést folytat vele, hogy benne bánatot indítson káromlásai és a szent tisztaság ellen elkövetett bűnei felett, amelyekért sujtotta őt Isten ezzel a rettentő nyavalyával.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy adjon nekem *erős akaratot*, hogy szokásos hibáimból kigyógyuljak.

1. „AKARSZ-E MEGGYÓGYULNI?”

Vajjon kétséges volt-e ez? Miért történt, hogy az Úr a szerencsétlen betegtől ezt külön megkérdi? Hiszen a beteg maga mondja, hogy hasztalan tesz ebben az irányban kísérleteket. Úgy látszik tehát, hogy Urunknak ezzel a kérdéssel messzebb menő szándékai voltak. Rá akart mutatni, hogy főleg lelki betegségeink gyógyulásában minő nagy szerepe van a *kómolynak, igazi akaratnak*. Miért is nem azt kérdi a betegtől, vajjon *szeretnél-e*, akarnál-e meg-

gyógyulni. Ó! ki ne szeretne megint egészséges lenni? Hanem azt kérdi tőle: *akarsz-e?*

A lelki életben Isten kegyelme mindig készletben van. A megtérés, javulás, tökéletesedés a komoly akaraton fordul meg. Jézus nem szűnik meg ezt hangsúlyozni. „Ha *be akarsz menni az életre*, tartsd meg a parancsokat!” „Ha tökéletes *akarsz lenni*, menj, add el, amid vagyon, és jer, kövess engem!”⁵

Aquinói Szent Tamás, midőn nőtestvére azt kérdezte tőle, mit tegyek, hogy szentté legyek? ezt felelte: Akarj! És Szent Agoston milyen találóan és szépen mondja: „Ha akarok, nyomban Isten barátja vagyok.”

Minden baj ott van tehát, hogy *mi nem akarunk*. Nem akarunk komolyan. Telve vagyunk vággyal, jó szándékkal. Lelkünk szinte virágos tőlük. De gyümölcsbe egyik sem érik a komoly akarat hiánya miatt. A pokol is — mint mondják — csupa jószándékkal van kikövezve.

Vannak, akiknek akaratuk a folytonos engedékenységgel annyira legyengült, hogy már a létezésében is kételkednek. Pedig akaratuk éppen úgy nem szűnt meg létezni, mint az értelmük. A baj ott van, hogy egyiket sem használják. Sőt, az embert odáig juttatja szenvedélye, hogy még ha tudna is akarni, akkor sem akarna akarni. Ki segíthetne ezen a mindennél nagyobb nyomorúságon?

2. „URAMI NINCS EMBEREM!”

A szerencsétlen nyomoréknak ez a megállapítása nagy igazságot szögez le. Az ember

magának nem elég, főképen ha nagy testi-lelki nyomorból kell kilábalnia.

Szüksége van elsősorban *kegyelemre* és éppen azért a szentségekre és imádságra. Ha ezekkel támogatjuk szabadakaratomkat, akkor nincs számunkra legyőzhetetlen nehézség vagy akadály.

De ezekben a szavakban sok szegény embertársunk sikolya is hangzik fel. Vannak társadalmi osztályok, amelyeknek helyzete már a rendes emberi, elviselhető sorson alul áll. Kiáltoznak segélyért. De kénytelenek megállapítani: „Nincs emberem!”

Vannak a lelkiekben is mérhetetlen elhagyottak. Gondoljunk a missziókra. A halhatatlan pogány lelkek milliói is főleg úgy sikoltanak felénk, mint ahogy Pálhoz kiáltozott álmában a macedon férfiú: „Jöjj és segíts rajtunk!”¹⁶

De itthon, Európában is hány, főleg fiatal lélek szorulna gyámolításra, de nincs, aki vele törődjék, foglalkozzék. Ezek is sirva kiáltják: „Nincs emberem!” Mondjuk nekik, helyzetünk, viszonyaink szerint: Dehogyan nincs! Itt vagyok én. Főleg a gyóntatók tehetnek e tekintetben mérhetetlen sokat, ha van krisztusi szeretetük, türelmük s nagylelkűségük.

Oh isteni Megváltóm, légy te az én emberem, Istenemberem. Hiszen látod, hogy magamtól előrejutni nem tudok, de add, hogy én meg a tőled kapott kegyelmet minél több embertársam javára értékesítsem!

3. „TÖBBÉ MÁR NE VÉTKEZZÉL, NEHOGY ROSSZABBUL JÁRJ!”

Midőn később az Úr a meggyógyított emberrel találkozik, ezeket a komoly szavakat intézi hozzá: „Ime, egészséges lettél, többé már ne vétkezzél, nehogy rosszabbul járj!” — Megszívlelendő igék! Figyelmeztetnek arra, hogy némelykor a testi betegség Isten különös büntetése is lehet, de máskor megint arra jó, hogy az igaz magát a türelemben és egyéb erényben hősiesen gyakorolja.

Utalás ez a kijelentés a pokolra, az örök büntetésre is, amelyhez a 38 esztendő s kínlás is elenyésző semmiség. Nincs tehát, amitől annyira kellene rettegnem, mint a bűn.

Miért is szívleljem meg azt, amit a lelki atya mond, valahányszor a gyóntatószékből elbocsát: „Menj békében és többé ne vétkezzél!” Úgy vegyem ezt, mintha maga Jézus mondaná nekem, amikor lelki inaszakadtságomból a szent feloldozás által újra meg újra meggyógyított.

Beszélgetés az Úrral. Kérem tőle az állhatatosságot a jóban s az erős elhatározást, hogy egyszer már komolyan akarjak. Kérek szent szígot magammal szemben, de egyben részvétet, elnéző szívet hibázó felebarátaim iránt. „Irgalmas leszek, hogy nekem is irgalmazzanak.”⁵

Felteszem magamban, hogy ma kerülöm az érzékenységnek s megsértődöttségnek még a látszatát is. Megteszem ezt elégtételül Jézus Szívének a sérelmekért, amelyeket én okoztam neki.

¹ Jn. 5, 2—9. — ² U. o. 14. — ³ V. ö. II. Makk.
1, 19—22. — ⁴ Mt. 19, 17. — ⁵ U. o. 21. — ⁶ Ap.
16, 9. — ⁷ Jn. 5, 14. — ⁸ V. ö. Mt. 5, 7.

XXIX

A KÁNAÁNI ASSZONY LEÁNYÁNAK
MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Elmenvén onnét (t. i. Galileából, a Genezáreti-tó környékéről), Jézus félrevonula Tirus és Szidon vidékére. És íme, egy kánaáni asszony, ki ama vidékről jött, kiálta, mondván neki: Könyörülj rajtam Uram, Dávidnak fia! Leányomat gonoszul gyötri az ördög. De ő egy szót sem felele neki. És hozzájárulván tanítványai, kérék őt, mondván: Bocsásd el, mert utánunk kiabál. Ő pedig felelvén, mondá: Én csak Izrael házának elveszett juhaihoz küldettem. Amaz pedig odajövé, imádá őt, mondván: Uram, segíts rajtam! Ki felelvén, mondá: Nem helyes elvenni a gyermekek kenyerét és az ebeknek vetni. De az asszony mondá: Úgy van, Uram! Csakhogy a kis kutyák is esznek a morzsákból, melyek lehullanak uraik asztaláról. Akkor felelvén Jézus, mondá neki: Ó asszony, nagy a te hited, legyen neked, amint kívántad. És meggyógyula leánya attól az órától fogva.”

Második előgyakorlat. Az evangéliumi történet eleven elgondolása.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, adjon nekem alázatos, de kitartó, szívós törekvést, ami-

kor nagy kegyelmek megnyeréséről, nagy célok eléréséről van szó.

1. A KÁNAÁNI ASSZONY ELJÁRÁSÁ- BAN MUTATKOZÓ ERÉNYEK

Az egész megható jelenet a hagyomány szerint Szareptában játszódik le. Egy pogány asszony járul az Üdvözítőhöz leánya érdekében, akit „az ördög gonoszul gyötör”. A hagyomány ennek a két szereplőnek a nevét is tudni véli. Az asszonyt Jusztának, leányát pedig Berenicének hívták. Emmerich Katalin látomásai alapján ezt a nőt mint rendkívül gazdag, előkelő s jótékonyágáról közismert hölgyet tünteti fel, aki maga is beteg, nyomorék s csak meggömbülve tud járni. Leánya 24 éves, magas növésű, bájos arcú teremtés. A különben jámbor és szelíd lelkű leányt szörnyű baj gyöttri, amit a gonoszléleknek tulajdonítottak. Olykor-olykor dühöngés vesz rajta erőt, az ágyból kiugrik és csak kötelekkel tudták visszatartani, nehogy a világnak fusson.

Ezek a jámborul hihető körülmények nagyon megértetik az egész jelenetet. A szír-föníciai származású asszony² úgy látszik már értesülve volt, hogy a jóságos és hatalmas próféta a vidékre jön. Vár-vár rá talán napok óta. Hiszen Emmerich szerint szolgál kíséri, aki batyut hord utána.

Az Úr Jézus csakugyan megérkezik és gyógyítani kezdi a beteg zsidókat, akik azon a tájon is szép számban laktak. Az asszony érzi, hogy őt pogány mivolta méltatlanná teszi, hogy „a választott néppel” az Isten jótéteményeiben egyformán osztozkodjék.

Csak úgy távolból hallatott egy-egy sóhaj-szerű kiáltást: „Könyörülj rajtam Úram, Dávid fia!” Az Úr mintha oda sem hederítene. Pedig a jó asszony jelentős erényeket gyakorol. Ott van hite és bizalma. A „Dávid fia” elnevezés egyértelmű a Messiással. Tehát hitt Jézus isteni küldetésében s hatalmában, hogy még a távolból is tud az ördögnek parancsolni.

Meghat bennünket és nagyon érthető — szeretete leánya iránt, akivel magát teljesen azonosítja. „Könyörülj rajtam”, mert „leányomat gonoszul gyötri az ördög”. Az alázatosságnak is van itt szerepe. Ime, leánya betegségét *a saját bűneinek* tulajdonítja. Mintha csak azt mondaná: Bocsáss meg *nekem*, ezzel leányomon is segítve lesz.

Igy gondolkodtak a Szentek is. Látjuk többek közt Borromei Szent Károlyt, bíboros érsek létere, kötéllel a nyakán, mezítláb, vezekelve az utcát járni, hogy népéről a dögvész szörnyű ostorát elhárítsa. Így kellene magát azonosítania a szülőnek, tanítónak, előjárónak azokkal, akiket Isten reá bízott. Azok minden baját, főleg lelki válságait a saját ügyének kellene tekinteni, őket Isten előtt képviselnie. A fellebbvalónak, mint Szent Ignác kívánja, az egész reá bízott házat az állandó ima vállain kellene viselnie.

De megható példája ez az asszony a kitartó imának is. Jézus hosszasan hallgat, mintha csak észre sem venné. Sőt később keményen meg is alázza. Velünk sem jár el különben. Miért teszi ezt? Az elhalasztott imameghallgatásnak ugyanis rendkívül nagyok az előnyei. Ameddig ugyanis kérünk, esdeklünk, addig rendesen igen jámborul élünk és gyarapszik igen sok erényünk.

Nevezetesen hitünk, megnyugvásunk, odaadásunk, reményünk. Meg a buzgó ima is, amelyet ilyenkor megsokszorozunk, magában véve is rendkívül nagy érték. Így aztán sokszor imádkozva, várva, készülve a jótétemenyre, az örök élet szempontjából többet nyerünk, mint azzal, amiért voltaképpen esdeklünk.

2. JÉZUS BÁNÁSMÓDJA A KÁNAÁNI ASSZONNYAL

Az Úr Jézus a pogány nőt bezzeg erősen megalázza, mielőtt kérését meghallgatja, habár távolról sem annyira, mint azt a Szentírás magyar szövege feltünteti. Jézus ugyanis először a zsidók gyógyításával volt elfoglalva s bizonyos botrányt okozhatott volna, ha azok mellőzésével előbb a pogány felé fordul. Talán innen magyarázható az Úr nyilatkozata, mikor a tanítványok a nő érdekében közbenjárnak: „*Én csak Izrael házának elveszett juhaihoz küldtettem.*”

Én t. i. elsősorban Izrael népével foglalkozom, míg a pogányok megsegítését tanítványaimra bízom. Ugyanez az értelme tehát az asszony sürgető kérésére adott válaszának is: „Nem helyes elvenni a gyermekek kenyerét és az ebeknek vetni.” A görög szövegben „kutyuskákat” olvasunk, ami távolról sem oly kemény, mint a „kutya” kifejezés. De meg az sem olyan csodálatos, ha az Úr Jézus, mintegy a zsidó felfogást személyesítve meg, a pogányt csak „kutyának” nevezi. Hogy azonban belsőleg mily távol van ettől a beteges nacionalizmustól, ennek a bájos epizódnak a végkifejlete pompásan igazolja. Jézus minket sem kímél a megaláztatástól. Ez már az ő bölcs isteni pedagó-

giájához tartozik. Semmi sem használ ugyanis nekünk annyit, mint mikor a gőgnek gennyel teli daganatát a megaláztatás kése felmetszi. Enyhülés, gyógyulás és béke e nélkül a lelki életben be nem következhetik.

De meg minden nagyobb kitüntetést és kegyelmet megaláztatásnak kell megelőznie. E nélkül a felmagasztaltatás feltétlenül ártana, megszédítene. Maga Szent Pál vallja önmagáról: „Hogy a kinyilatkoztatások nagysága kevélyé ne tegyen, tövis adatott testembe (a szent tisztaság elleni kísértések), a sátán angyala, hogy arcomba üssön.”³

Szent Bernát is állítja: „Midőn Isten az embert megalázza, ez annak a jele, hogy azt felmagasztalni akarja.”⁴

Ócska, hitvány holmit ellenben minek is tenne az ember próbára, hiszen előreláthatólag ezáltal bizton tönkre menne.

Az asszony, ez az igazán gyöngy-lélek, a próbát kiállotta, mégpedig oly fényesen, hogy akárhány kereszténynek, szerzetesnek becsületére válnék. „Úgy van, Uram! — feleli a megalázó szavakra — csakhogy a kis kutyák is esznek a morzsákból, amelyek lehullanak uraik asztaláról.”⁵

Ezt mondom én is neked, ó jó Uram.

Ó egek Királya, aki mennyei országodban Szenteidet, angyalaidat asztalodnál isteni bőkezűséggel, fényesen megvendégeled, sőt már itt a földön választottaiddal, a misztikusokkal lakomádat bizonyos fokban előre megízlelted, lakodalmas házad ajtajánál mint „kutyuskád” a kegyelemmorzsákra várakozom. Tudom ugyan a tilalmadat: „Ne adjátok a szent dolgokat ebeknek, se ne vessétek gyöngyeiteket a

sertések elé”,⁶ ámde azt is tudom, hogy jóságos Úr vagy s távolról sem hasonlítasz ahhoz a dús-gazdaghoz, aki a szegény Lázárnak még az asztaláról lehulló morzsákból sem juttatott.’ Beismerem méltatlanságomat, de egyben kérek is, változtasd át lelkületemet, hogy ne legyen az olyan érzéki, olyan irigy és kegyetlen, mint az eb, olyan alacsony, mint a sertés. Tégy engem kegyelmeddel szentté, hogy a „Szentet”, főleg a te testedet, véredet méltóan élvezhessem.

3. „OH ASSZONY, NAGY A TE HITED”

Az édes Üdvözítő eddig is gyönyörködött azokban az erényekben, — az alázatosságban, bizalomban és szeretetben — amelyeket a pogány asszony gyakorolt. Szíve kezdettől fogva megesett rajta s alig várta már, hogy az a próbát kiállja s így neki a nagy ajándékot, amelyért esedezett, megadhassa. Most végre kitör jóságos Szívéből az elismerés szava: „Oh asszony, nagy a te hited, legyen neked, amint kívántad!”⁹

Tudjuk, hogy Urunk még apostolait is hány-szor megfeddette kishitőségük miatt s íme, most a pogány asszony ezt a szép elismerést és dicséretet érdemelte isteni ajkáról. Szégyenlem én is kishitőségemet s nem engedem, hogy a hitben, bizalomban ezentúl bárki is túltegyen rajtam. Hiszen mennyivel több és nagyobb jogcímem van nekem benne bízni, mint ennek a pogány asszonynak.

„Erre mondá neki: Ezért a beszédedért eredj, kiment az ördög leányodból. És hazamenvén, a leánykát az ágyon fekvé találá és az ördög már kiment vala.”⁹ Sőt — ha Emmerichnek

hihetünk, az Úr az anyát is, aki csak leányára gondolt és saját bajával nem törődött, szintén meggyógyította. Többet adott, — jelleme szerint — mint kértek tőle.

Beszélgetés az Úrral. Oh isteni Megváltóm, tégy engem szívben és szóban igazán alázatossá! Mert ez az az erény, amely belőlem a kevélység és egyéb szenvedély ördögét kiűzi, sőt képessé tesz, hogy azt mások szívéből is kiűzzem.

Fel is teszek magamban mára valami megfelelő erénygyakorlatot, pl. azt, hogy magamról nem beszélek, vagy ha ezt a szükség úgy kívánja, kellő szerénységgel teszem.

---

¹ Mt. 15, 21—28. — ² V. ö. Mk. 7, 26. — ³ II Kor. 12, 7. — ⁴ Jézus, Sir. fia 2, 5. — ⁵ Mt. 15, 27. — ⁶ Mt. 7, 6. — ⁷ Lk. 19, 20. — ⁸ Mt. 15, 28. — ⁹ Mk. 7, 29—30.

XXX

A KAFARNAUMI SZÁZADOS SZOLGÁJÁNAK
MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Beméne Kafarnaumba. Egy századosnak szolgája pedig, ki neki nagyon kedves volt, beteg lévén, halófélben vala. Mivel hallott Jézus felől, hozzá küldé a zsidók véneit, kérvén őt, hogy jöjjön el és gyógyítsa meg szolgáját. Azok pedig Jézushoz érkezvén, buzgón könyörgének, mondván: Méltó, hogy ezt megtegyed neki, mert szereti nemzetünket és a zsinagógát is ő építette nekünk. Jézus tehát velük méne. Mikor pedig már nem messze vala a háztól, hozzája küldé barátait a százados mondván: Uram, ne fáradj, mert nem vagyok érdemes, hogy hajlékomba jöjj, éppen azért nem is tartottam magamat méltónak, hogy hozzád menjek, hanem csak szóval mondjad, és meggyógyul az én szolgám. Mert én is hatalom alatt való ember vagyok, katonák lévén alattam, s ha mondom ennek: menj, elmegyen, és a másíknak: jöszte, eljön, és szolgámnak: tedd ezt, és megteszi. Hallván ezt Jézus, csodálkozék és megfordulván, mondá az őt követő seregnek: Bizony mondom nektek, még Izraelben sem találtam ekkora hitet.¹ Mondom pedig nektek, hogy sokan jönnek majd napkeletről és napnyugatról és letelepednek Abrahámmal és

Izsákkal és Jákobbal a mennyek országában, az ország fiai pedig majd kivettetnek a külső sötétségre, ott leszen sírás és fogak csikorgatása. És mondá Jézus a századosnak: Menj, és amint hittél, úgy legyen neked. És meggyógyula a szolga abban az órában.”²

Második előgyakorlat. A helyszín és a jelenet elgondolása. Látom lélekben a Kafarnaumba érkező Üdvözítőt és az eléje járuló, papokból és a nép véneiből álló küldöttséget, akik a pogány római százados érdekében akarnak közbenjárni. Bár Heródes birodalmában vagyunk, de az igazi úr itt is a római császár volt, aki a hadseregnek egy osztagát itt, a Tiberiás-tó mellett állomásoztatta, hogy a zsidó királyocskát állandó felügyelet és ellenőrzés alatt tartsa. Az ott vezénylő százados rokonszenves egyéniség. Talpíg katona, hozzá hívő ember és a zsidósággal szemben jóindulatú. Nagyszerű zsinagógát is építtetett számukra, amelynek ötös hajóját, pompás korintusi oszlopsorait és gyönyörű díszleteit a mostanában kiásott romokból még egészen hüen el tudjuk képzelni. Mikor az Úr a százados lakóházához közel ér, új küldöttség érkezik elé, t. i. a centurio barátai, akik által kifejezi mélységes tiszteletét és hitét. Hogy nem személyesen jön, azt általuk úgy okolja meg, mert nem tartja magát érdemesnek és méltónak, hogy ily nagy személyiség előtt, aminő Jézus, közvetlenül jelenjék meg.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Úrtól ennek a századosnak valóban irigylésreméltó lelkületét, nevezetesen hitét, főleg akkor, amikor én is az ő fogadására készülök a szentáldozásban.

1. AZ „EVANGÉLIUMI SZÁZADOS”

Ez már a jó centuriónak a neve, amelyen őt a kereszténység ezredéveken át ismeri és emlegeti. Az ő szavát idézik az Egyház és a hívek milliói, valahányszor a legszentebb pillanatokban az Urat fogadni vagy kiszolgáltatni készülnek. Micsoda kitüntetés ez egy pogányra nézve! Az Úr meg is dícséri őt és vele, a katonával kapcsolatba hozza országának egykori nagymérvű kiterjedését. „Sokan eljönnek majd napkeletről és napnyugatról és letelepednek a mennyek országában.” És ebben a katonáknak is sok érdemük van. „A vén katonák — jegyzi meg oly szépen ez ügyben Bougaud — könnyen megértik Jézus Krisztust. Megvan bennük az őszinteség, engedelmesség, sanyarú élet, önfeláldozás. Hinni, feledni magát és meghalni, ez az ő egész életük. Ha átengedik magukat Istennek s hadi erényeik fölé a hitnek szép koronáját illesztik, akkor nincs semmi dicsőbb, nincs, ami az embereket nagyobb tiszteletre gerjessze, nincs, ami az Isten szívében magasabbra törjön. Találkozunk katonákkal Keresztelő Szent János társaságában, látjuk majd őket a Kálvárián, mint a Mauriciusok, Viktorok, Bouillon Gottfridok, Szent Lajosok és Bayardok előőrseivel.”³

Bámulom és megszívlelem a százados erényeit, nevezetesen:

a) Kegyeletes szeretetét, mikor előkelő katonatiszt létére ekkora gyengédséggel viseli lelkén szolgájának életét, jólétét. A kánaáni asszony a leányával azonosítja magát, mikor közbenjár. De íme, ő a szolgáláért alázza meg magát ennyire. Jótékonyságának egyéb nagy-

szerü jelét is adta s ezért meri remélni, hogy nem talál majd az Úrnál visszautasításra.

b) Látom ebből az alázatosságát is. „Anima naturaliter christiana“, természete szerint keresztény, katolikus lélek. Nincs benne semmi a protestáns gögből, amely minden közbenjárót és ezért a Szentek tiszteletét is elvből visszautasítja. Jézus mutatja, hogy szívesen veszi, ha barátainkat, a Szenteket s azokat, akikkel jót tettünk, pl. a megholt híveket, közbenjárni küldjük. Ezt a tapasztalás is számtalanszor igazolja.

c) Csodálom aztán a centurió hitét és bizalmát. Egyszerűen csak tudomására hozza az Úrnak a közbenjárók által szolgálának szomorú helyzetét és nem kételkedik, hogy az Úr irgalmas Szívének ez elég, s hatalmának nem szab korlátot a távolság.

Ez a tartózkodó, szerény alázatosság, amely ekkora hittel és bizalommal párosul, Urunkat teljesen meghódítja.

Legyek én is a könyörgésben alázatos, de sohasem a gyermekded bizalom rovására, s én sem csalódom soha.

2. JÉZUS KÉSZSÉGE

Az Úr Jézus, akinek Szíve a családi és honfiúi érzelmeknek mindig nyitva állott, mikor a centurió nagy érdemeiről hallott, amelyeket nemzete körül szerzett, megkettőzteti lép-teit, hogy megvigye a kívánt segílyt és vigasztalást.

Mily kegyességet és jóságot tanúsít itt megint az Úr. Mikor más alkalommal, ugyan-csak Kafarnaumban egy „királyi ember“, és-

pedig saját gyermeke érdekében személyesen fordul hozzá s házába hívja, szinte kedvetlenül felel és a kevés hitet hányja szemére. De mikor a százados szolgája megsegítéséért esedezik s nem is meri őt lakásába meghívni, siet és ellenvetés nélkül bocsátja isteni hatalmát a kérelmező rendelkezésére.

Megint csak azt látom, hogy mily hatásos isteni Szívére az alázatosság. Ő, bár ez töltené be egészen az én lelkemet is, midőn az áldozáskor magamhoz hivatgom.

Talán kevésbé feddhetetlen multam s jelen gyarlóságaim ne nyugtalanítsanak és ne tartsanak vissza a szentáldozástól. Ha én a századosal mély megalázkodással mondom el az „Uram, nem vagyok méltó“-t s ha lelkemet a megbánás könnyeinek gyémántjai és igazgyöngyei hintik be, ez inkább tetszik Jézusnak, mint ártatlanabb mult és sértetlenebb tisztaság, amely önhitt biztonságban ringatja magát, mintha csak azt mondogatná: ugy-e szép vagyok most? Most igazán meg lehetsz ám velem elégedve!

3. AZ ISTENI FENYEGETÉS

Ezt a gyönyörű jelenetet, amelyet az Egyház liturgiája ősidőktől fogva a szentáldozással hoz kapcsolatba, egy szörnyű fenyegetés árnyékolja. A szerencsétlen zsidó népnek, amely helyét és elsőszülöttségi jogát az Isten országában hitetlensége folytán a pogány népeknek engedte át, kárhozatot, „a külső sötétségben sírást és a fogak csikorgatását“ jósol.

Mily rettentően igazságos is az Úr, és nincs nála személyválogatás. Sem a rokonság, sem a közös nemzetség, sem az elhívottság, sem a

személyes kapcsolatok nem számítanak előtte, ha nem talál elég hitet s annak megfelelő életet. Isten adja, hogy a fenyegetés reánk ne vonatkozzék. Amde mégis érezzünk ki belőle komoly figyelmeztetést. A kiváltságok és kegyajándékok, amelyekkel Isten bennünket elhalmoz, ne tegyenek bennünket elbizakodottakká. Nem lehet az ember oly magasan és oly közel Jézus Szívéhez, hogy el ne bukhatnék. Íme, ez a nép, amelyet Isten ezredéveken át tenyerén hordott, kegyvesztett lett. Pedig mennyi nemes és szép lelket termel ki. Mutatják a megtértjei, akiknek „szívéről a leplet a kegyelem eltávolította” és megismerték az Úr Jézusban az egyetlen Messiást és üdvösségüket.

Magam pedig meg akarom becsülni a hitnek mérhetetlen ajándékát. Igyekszem magamban a hit szellemét szüntelen ébrentartani. Óvom hitemet, nehogy a világszellem vagy a testiség azt kioltsa, sőt el se homályosítsa. Igyekszem aztán szentül élni és így üdvömet biztosítani.

„Legyetek rajta, testvérek, hogy jócselekedetek által biztossá tegyétek hivatástokat és kiválasztástokat, mert ezeket cselekedvén, soha nem fogtok vétkezni.”

Beszélgetés az Úrral. Igyekszem magamban az evangéliumi százados örökszép, klasszikus szavait ismételve, az alázatosságot ébreszteni és megszilárdítani. Aztán esedezem azok megtéréséért, akik bár nemes és szép lelkek, mint a centurió, de Krisztushoz még el nem jutottak. De könyörgök saját lelkemért is, kérve az Urat: „Mondd nekem: Én vagyok a segítséged.”

Fel is teszem magamban, hogy az alázatosság érzetében készülök a szentáldozásra, ily

érzülettel fogadom az én édes Megváltómat és gyermeked félelemmel vigyázok magamra, nehogy az ő szent tetszését eltékozoljam.

---

¹ Lk, 7, 1—9. — ² Mt. 8, 11—13. — ³ Kereszténység és korunk, II. 251. l. — ⁴ II Péld. 1, 10. — ⁵ 34. zs. 3.

XXXI

A BÉLPOKLOS MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Mikor pedig lejött a hegyről, nagy sereg követé őt. És íme, egy bélpoklos jövéen hozzá, imádá őt, mondván: Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem! És kinyujtván kezét Jézus, illeté őt, szólván: Akarom, tisztulj meg! És azonnal megtisztula poklosságától. És mondá neki Jézus: Nézd, ezt senki-nek se mondd, hanem eredj, mutasd meg magadat a papnak, és áldozd föl ajándékokat, melyet Mózes rendelt, bizonyságul nekik.”¹

Második előgyakorlat. A helyszín és jelenet eleven elgondolása az evangéliumból idézett történet alapján.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, indítsion bennem hő és tevékeny vágyat az alapos lelki tisztulás után.

**1. JÉZUS FOGADJA A BÉLPOKLOS HÓDOLATÁT
ÉS MEGHALLGATJA KÉRÉSÉT**

Bizonytal arról a hegyről van itt szó az evangéliumban, amely meredek, hirtelen eső lejtőjével a Qued el Haman-völgy torkolatáig ereszkedik alá. Ennek a kietlen, zord völgynek a szegélyét alkotó párhuzamos hegyek telve

vannak sziklaüregekkel, amelyekben a társadalomból kutasztott, szerencsétlen bélpoklosok tanyáztak és szenvedték a minél lassúbb, annál kegyetlenebb halált. Egy ezek közül észrevette az arra átvonuló tömeget, amely Jézust kísérte. Odajött, bár merészség volt tőle s nem egyezett a törvény betűjével, amikor megközelítette Jézust. A leprásoknak ugyanis „bélpoklos!” kiáltással vissza kellett riasztania a hozzájuk közeledőket, nehogy a szörnyű betegség megmételyezze őket.

Részvétellel tekintek én is a szerencsétlenre, akinek egyes végtagjai talán már rothadóban voltak. De aztán gondolok annyi szerencsétlen lelki leprásra, sőt önmagamra is. Hiszen minden bűn, rendellenesség és rossz szokás sorvasztó betegsége a léleknek. A halálos bűn teljesen tönkre teszi annak minden szépségét, de a bocsánatos bűn és a tökéletlenség is rút és rossz dolog, mert Istennek nemtetszését vonja magára. Érzem ezt és én is szeretnék szabadulni azoktól. Miért is odaborulok a leprással az Úr lába elé: „Uram, ha akarsz, megtisztíthatasz engem!” De én is azzal a tisztelettel, hittel és bizalommal igyekszem esedezni, aminőt a szegény bélpoklostól eltanulhatok.

Nagy alázattal és az Úr jóságára való hagyatkozással sóhajtozom én is: „Uram! Atyám! Orvosom, Üdvözítőm! Minden javam! Te tudsz engem kevélységemből, haragos természetemből, ingyenségemből, érzékiségemből meggyógyítani. Te tudod — ha akarod — értelmemet felvilágosítani, szívemet szerelmedre gyullasztani... Te tudsz engem türelmessé, szeliddé, alázatossá, tisztává tenni. Sem hatalmadban, sem jóakaratodban cseppet sem kételkedem. Hiszen jól

tudom, mennyire kívánod az én életszentségemet, tökéletességemet. Csakis az én méltatlanságomon és gyenge akaratomon múlhatik minden. Azért egészen a te kezedre bízom sorsomat: „Uram, ha akarsz, megtisztíthatsz engem!”

Ilyen és hasonló röpimákkal igyekszem nap-hosszat az isteni Szívet ostromolni.

2. AZ ÚR MEGGYÓGYITJA A LEPRÁST

„Jézus pedig könyörülvén rajta, kinyújtá kezét és illetvén őt, mondá neki: Akarom, tisztulj meg!”

Ismét látom, hogy az Úr Jézus milyen jó-ságos, mily *részvétellel teljes*: „könyörülvén rajta”. Ha a testi nyavalyákon ennyire meg-esik a szíve és hajlandó a gyors megsegítésre, mennyivel inkább készséges a lélek bajait meg-gyógyítani. Amíg ugyanis haragra indítja szent igazságosságát a lelki lepra, addig nyomban irgalomra hangolja a vétkező komoly bűnbánata és javulási szándéka. Hiszen ő sokkal szíveseb-ben könyörül, bocsát és gyógyít, mint büntet. „Könyörülvén rajta”, mondja az evangélista, rámutatva, hogy a csodás gyógyításnak nem hatalma fitogtatása, hanem a veleszületett jó-ság volt a főindítóoka.

Csodálom aztán isteni, fenséges *hatalmát* is. Mily méltósággal teljes, királyi rövidséggel adja meg a feleletet a kérésre: „Ha akarsz!” „Akarom, — szól — tisztulj meg!”

Mondd, ó mond Uram az én lelkemnek is: „Én vagyok a segítséged.” „Akarom, tisztulj meg!”

Abban is különös leereszkedő, mérhetetlen jó-ságát látom, hogy *kinyújtja kezét és meg-*

érinti a szegény leprásnak sebes testét. Ne feledjem, hogy minő betegről van szó. A leprához senki sem nyúlt, sőt a közelségétől is menekült. Jézus pedig kezét kinyujtva, önként érinti. Így nyújtja majd ki kezét a kereszten is, hogy valamennyi beteg lélekhez érjen és azt a bűn leprájától megszabadítsa. És azóta is állandóan: „Megnyitod (Uram) kezedet és betöltesz minden életet áldásoddal.” Ime, már kitarja felém is kezét, hogy a szentáldozásban megérintse lelkemet. Abban a boldog pillanatban én is epedve kérem majd őt: „Ha akarod, megtisztíthatsz engem.” És hallom már előre az irgalmas választ: „Akarom, tisztulj meg!”

3. JÉZUS A MEGGYÓGYULT LEPRÁST A PAPHOZ KÜLDI

Az Úr Jézus az akkor még érvényben levő ószövetségi törvény értelmében adja ezt az utasítást: „Mutasd meg magadat a papnak! És áldozd föl tisztulásodért, amit Mózes rendelt!”³

Emlékeztet az Úr Jézusnak ez a parancsa a penitencia szentségére. Akinek lelkét a szent keresztség után a bűn leprája beszennyezé, az, ha üdvözülni akar, feltétlenül a papnak kell hogy megmutassa magát s tőle kell feloldozást kérnie. S amíg ebben a lehetetlenség akadályozza, legalább késznek kell lennie, hogy ezt megteszi. Mert „Akinek megbocsátjátok bűneiket, megbocsátatnak neki és akinek megtartjátok (vagyis nem bocsátjátok meg), meg vannak tartva.”⁴ Az újszövetség jellegének megfelelő áldozatot is be kell a tisztuló léleknek mutatnia. Ez pedig a töredelmes szív: Mert „Égő áldozatokban nem leled kedvedet. A töre-

delmes lélek áldozat az Istennek, a töredelmes, alázatos szívet, Isten nem veted meg.”⁷

Ennek a bánatnak a szentgyónásban föltétlenül *igazinak* kell lennie s nem elég a csupa szavakkal formált, mondvacsinált bánat. A bánatnak továbbá legalább *minden halálos bűnre ki kell terjednie* s ha csak bocsánatos vagy már egyszer feloldozott bűnöket gyónunk, akkor ezek közül *legalább* egyre. Legyen aztán a bánat *természetfeletti*. Vagyis Isten szeretetéből vagy szent félelemből fakadó. Végül a bánatnak *mindenekfelettinek* kell lennie. Vagyis jobban kell bánnom, hogy Istent megbántottam, mint ha bármily kárt kellene szenvednem, vagy akármi csapást, szenvedést elviselnem. És méltán! Mert a jóságos Isten megbántásával és ennek szörnyű következményeivel semmi más rosszat sem lehet összehasonlítani. Amely bűnt, még ha bocsánatos is az, nem így bánok meg, annak elengedését sem a gyónásban, sem azon kívül meg nem nyerhetem. Istent ugyanis mindennél előbbre kell tennem, őt mindennél többre értékelnem, ha vele békülni s barátságban lenni akarok. Ennek a bánatnak már a feloldozáskor meg kell lennie. Ha nem volna meg legalább akkor, ám a gyónásom érvénytelen, sőt ha tudatosan bánat nélkül kérnék feloldozást, szentségtörő.

Jó lesz tehát ebben az elmélkedésben egy kis lelkiszámvételt tartanom és gyónásaimra, főleg a mindennél fontosabb *bánat szempontjából* visszapillantanom. Nevezetesen szentelek-e elég időt *már a gyónás előtt* a bánat felindítására s nem hagytam-e azt magára a gyónásra? Ily merészségnek könnyen drágán megadhatom árát. Ha a pap, aki feltételezi lelkem-

ben a kellő megbánást, ki is mondja felettem: „Én téged feloldozlak“, de bezzeg Jézus nem mondja: „Akarom, tisztulj meg!“

Az igazi bánatnak próbaköve, az *erős akarat a bűn bélpoklosságába többé vissza nem esni*. Ezt is jó külön kifejezésre juttatni, megígérve a legkomolyabban, hogy a bűnt és annak közeli alkalmát gondosan elkerülöm.

Igy felkészülve léphetek csak bizalommal a gyónatószekbe, hogy megmutassam magamat a papnak, mint második Krisztusnak. „Elhatároztam: Megvallom magam ellen hűtlenségemet az Úrnak.“⁸

Kérem Öt: „Tennevedért Uram, bocsásd meg bűnömet, mert sok az!“⁹ Aztán tisztelettel, közbeszólás, mentegetődzés nélkül hallgatok az Úr helyettesére s úgy veszem, mintha csakugyan Krisztus szólna hozzám. A lelkiatya minden szava a gyónásban felér hosszú prédikációval, mert azt külön és egyenesen az én lelkemhez intézi az Úr. „Figyelj és hallgass, akkor tisztességtudásod miatt tetszésben lesz részed.“¹⁰

Ha aztán megkaptam a feloldozást, akkor a mult az isteni irgalom tengerébe merült és megsemmisült. Soha többet fel nem éled. „Semmi elkövetett gonoszságáról nem emlékezem meg, igazságáért (a gyónásban tanúsított bánatos őszinteségéért) élni fog.“¹¹

Beszélgetés Jézussal. Aldom őt, hogy a lelki leprától való szabadulásnak oly nagy-szerű és aránylag oly könnyű eszközéről gondoskodott a szentgyónásban. Igérem is neki, hogy már csak hálából is, gyakran járulok a bűnbánat szentségéhez, és pedig méltó, pontos előkészülettel, nehogy az orvosság számomra könnyelműségem folytán méreggá változzék.

De a napi (főleg esti) lelkiismeretvizsgálatot is pontosan végzem, mint amelyben minden megvan a feloldozáson kívül, ami a penitencia szentségét oly hatalmas eszközévé teszi a lelki tisztulásnak és haladásnak. Hol volnék már a lelki életben, ha az esti lelkiismeretvizsgálásomat mindig gondosan, kellő bánattal és erősfogadással csináltam volna. Ma így végzem tehát az általános és részleges lelki vizsgát. Így végzem ezentúl mindig!

---

¹ Mt. 8, 1—4. — ² Mk. 1, 40—41. — ³ 34. zs. 3. — ⁴ 144. zs. 16. — ⁵ Mk. 1, 44. V. ö. Lev. 14, 2. stb. — ⁶ Jn. 20, 23. — ⁷ 50. zs. 18, 19. — ⁸ 31. zs. 5. — ⁹ 24. zs. 11. — ¹⁰ Jézus, Sir. fia 32, 9. — ¹¹ Ez. 18, 22.

XXXII

A NAIMI IFJÚ FELTÁMASZTÁSA. I

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „És történt, hogy azután egy Naim nevű városba méne és vele menének tanítványai és nagy népsokaság. Mikor pedig a város kapujához közeledett, íme egy halottat vivének ki, egyetlen fiát anyjának, ki özvegy volt és a város sok népe méne vele. Kit mikor meglátott az Úr, megkönyörülvén rajta, mondá neki: Ne sírj! És oda menvén, illeté a koporsót, mire azok, kik viszik vala, megállának. És mondá: Ifjú! mondom neked, kelj föl! És felüle a halott és beszélni kezde. És átadá őt anyjának. Elfogá pedig mindnyájukat a félelem és dicsőíték az Istent, mondván: Nagy próféta támadt közöttünk és az Isten meglátogatta az ő népét. És elterjede ez a beszéd felőle egész Judeában és mindenütt a környéken.”

Második előgyakorlat. A helyszín és jelenet elgondolása. A helyszín tehát Naim, a Kis Hermon lejtőjén a Tábor tövében épült, bájos fekvése miatt „Szépnek” nevezett, kedves városka. Ma sajnos! már bozóttal benőtt helyén maréknyi muzulmán tanyázik nyomorult viskóiban. Emmerich szerint kb. délelőtt 11 óra van, mikor Jézus tanítványival és népes kíséretével odaér. Allítólag szándékosan késett, hogy így a halottas menettel —

amely látszólag véletlenül került eléje — találkozzék. Éppen a városkapun fordul kifelé a halottasmenet. Gyászruhába öltözött férfiak, fátyolos nők, ott megszokott rendetlenségben tolonganak a koporsó körül, amelyet rudakra függesztve hordanak. Amit az Evangélista néhány vonással rajzol, megmagyaráz mindent. „*Üvegy anyának*” „*egyetlen fiát*” kísérik a temetőbe, szinte „*az egész város kíséretében*”. Tehát nem éppen közönséges temetés ez, hanem tragikus eset, amely az egész város részvétét szinte kikényszeríti. Nem csoda, hogy a szegény anya, aki bizonynal előkelő és jótékony hölgy volt, könnyekben úszva, inkább támolyog és vánszorog, mint megy a koporsó mögött. Nem csoda, ha Jézusnak részvétre annyira hajló szívét az eset megkapja, meglágyítja, el-érzékenyíti. „*Megkönyörült rajta.*” Jézus megállítja a menetet. Mindenki érezte benne a tekintélyt és így engedelmeskednek neki. Felnyttatja a koporsó fedelét és életre kelti az ifjút, visszaadja őt édesanyjának. A halottas menet visszafordul a város felé, de már nem mint temetés, hanem mint diadalmenet. Mindenki áldja Istent, aki a világnak ily „nagy prófétát” küldött.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy míg egyrészt borzalommal tölt el a lelki halál, amelynek a testi csak homályos jelképe, addig másrészt óvjak attól másokat is és működjem közre — tőlem telhetőleg — a lelki halottak feltámasztásában.

1. JÉZUS A HALOTTAS MENETTEL TALÁLKOZIK

Bizonynal nem véletlenül. Hiszen Jézus mindig kész találkozni azokkal, akik a szenvedés útját járják. Mikor sírunk, ime ott van

oldalunkon, várva, hogy reá, a nagy vigasztalóra feltekintsünk.

Itt azonban valami érdekes és tanulságos jelenség megfigyelésére is nyílik alkalmunk. A másik két esetben, amikor Jézus halottat támaszt, mindig mások kérésére teszi ezt. A leánya érdekében atyja, Jairus jár közben, Lázár halálakor bár nagy szerénységgel, de nővérei kérik a Mester mindenható közbejöttét. Itt az Úr maga ajánlkozik a csodára és a szerencsétlen özvegy anya megvigasztalására.

Tette ezt bizonynál a szegény, szenvedő özvegy érdekében. „Hiszen ő az árvák atyja, özvegyek bírója.” Gondolt talán közben az ő édesanyjára is, aki nagypénteken szintén menynyire rászorul majd a vigasztalásra. De gondolt annyi édesanyára, aki lelkileg halott gyermekét lesz kénytelen siratni. Gondolt a sok Monikára. Mutatta ezeknek, hogy mennyi részvétellel kíséri fájdalmukat és mennyire szívén viseli ügyüket, bajukat. De gondolt a fiatalokra, a sok ifjúra, leányra is, akik maguktól bezzeg sohasem támadnának fel, ha ő maga előzékenyen nem nyúl bele sorsukba s fel nem támasztja őket, szinte akarattuk ellenére is.

Legyek én is részvétellel a fiatal lelkekkel, akikkel foglalkozni látszatra lehet talán hálátlan dolog, de valóságban Istennél nagyon kedves és érdemes.

2. „NE SIRJ!”

Ó, mily édes szó ez annak ajkáról, aki amit mond, meg is valósítja s a könnyek okát el is tudja nyomban háritani.

Igyekszem ennek a szónak édességét át-
izlelni én is.

Az Úr Jézus, amikor a könnyeket szárítja,
a saját szívéen enyhít.

Mert ami nekünk fáj, az neki is fáj. Amikor
megvigasztalódunk, ő is megvigasztalódik. Meg
is tesz mindent, hogy könnyeinket törölje, vagy
legalább is megédesítse. Milyen édes pl. a bűn-
bánat könnyeit sírni vagy az oltár zsámolyá-
nál könnyeket hullatni! A misztikusok a vigasz-
könyvek „ajándékaról” is beszélnek! Édeseb-
bek ezek a világ összes örömeinél. Hát ha
még az Úr öröme és vigaszára hív! Ki írja
le ennek élvezetét?

Igyekszem én is legalább lélekben könnyeim-
mel az Úr Jézus Szívére hatni, ahhoz férközni.
Hiszen tudom, hogy ő ezeknek nem tud ellen-
állni.

3. „IFJÚ, MONDOM NEKED, KELJ FEL!”

Igen, én mondom neked, az életnek és halál-
nak korlátlan Ura. A feltámasztáshoz nem kell
nekem, csupán egyetlen hatalmi szó, sőt a
puszta akarat. Nekem nincs szükségem, mint
pl. Elizeus prófétának, hogy számat a holtnak
szájára, szememet szemére, kezemet kezére
tegyem s így közöljem azzal az élet melegét.
Én szólok és meglesz.

Az sincs bizonytalansággal jelentőség nélkül, hogy
a feltámasztott ifjú minő lépcsőkön tér vissza
a normális életbe.

Jairus leánykája, mihelyt feltámasztotta az
Úr, kezdett fel-alá járni és aztán nyomban asz-
talhoz ült táplálkozni. A fiú nem így. Először
felül. Aztán beszélni kezd, végre leszáll a

koporsóból, hogy anyjának karjába essék, vele hazatérjen, mint életének újra felkelt csillaga s talán késő öregsége támasza.

Ezek a mozzanatok szépen feltüntetik sok ifjú megtérésének fokozatait.

Először — a kegyelem hatalmi szavára — csak felül a koporsóban. Tehát már él, már felemelkedik a halálos álomból. Kezd szólni. Dicsérni kezdi Feltámasztóját. Szóval megint kezd hinni és imádkozni.

Azután kezd csak járni és állhatatosan kitartani a lelki életnek, az erénynek útján. Az Úr visszaadja őt anyjának, az Egyháznak, hogy legyen annak élő fia s ne kelljen őt annyi más hulla-gyermekével együtt siratnia. Mikor már tudunk állhatatosan kegyelmi életet élni, akkor kezdünk valójában keresztények lenni. Emmerich látomása szerint az özvegy az Úr Jézust a nagy esemény után fényesen meg is vendégelte. Az Úr s tanítványai annál is inkább otthonosabban érezhették nála magukat, mert az özvegy Péterrel állítólag valami rokonsági viszonyban állott. Közben bőven osztották a szegényeknek az alamizsnát. Az egész ház örömben úszik. A vendégek és kíváncsiak jönnek-mennek, egyik a másiknak adja a kilincset. Az ifjú örömeben ide s tova futkos s tréfálkodik pajtásaival, akik eleinte alig akarják megközelíteni s szinte hátborzongatva meri — egyik-másik a bátrabbak közül — őt megérinteni.

Jézus aztán magához inti és úgy, hogy a többiek is hallják, nagyon komoly oktatásokat ad neki. Beszél hozzá, mi lett volna a sorsa, ha őt még az *isteni ítélet előtt* az életbe vissza

nem hívja... Áldja tehát az isteni Irgalmat és használja fel jobban és okosabban az életet...

Ó! ha sok ifjút a halálból vissza lehetne hívni! Mennyire jobban használná fel az életét s fiatalsága oly értékes idejét.

Vajjon én örömmel tudok-e fiatal koromra visszapillantani? Még élek. Még semmi sem késő! Nagyobb jótétemény valakit a bajtól óvni, megóvni, mint abból, ha már beleesett, kiragadni. Isten így tett velem.

Beszélgetés az Úrral. Kérem őt, hogy töltsön el engem is az örökkévalóság nagy gondolataival. Közben mintha csak hallanám az Úr szavát apostola ajka által: „Kelj fel, alvó, támadj fel halottaiból és Krisztus meg fog világítani!”

Igen! Mindennap jobb, szentebb életre kell felkelnem, mint olyannak, aki az örökkévalóságát építi. Roppant gondolat ez!

Ma is tehát szent komolysággal igyekszem minden dolgomat tökéletesen végezni. Ábrahámnak *kilencven esztendőskorában* mondotta az Úr: „Én vagyok a mindenható Isten: járj előttem és légy tökéletes.” Tehát még nekem sem késő!

---

¹ Lk. 7, 11—17. — ² 67. zs. 6. — ³ V. ö. IV Kir. 4, 34. — ⁴ Ef. 50, 14.

XXXIII

A NAIMI IFJÚ FELTÁMASZTÁSA. II

Előgyakorlatok, mint az előző elmélkedésben.

1. „KI ÖZVEGY VOLT?”

Tehát kettősen árván maradt a szegény asszony. Elvesztette férjét és egyetlen gyermekét. Jelképe annak, aki elveszti a halálos bűn által Istenét és a lelkét. A lelkünk az „egyetlenünk”. Még ha több volna! De csak egyetlen van. Méltó tehát a megsiratásra, ha azt a súlyos bűn által jog és valóság szerint elvesztettük. Hogy feltámad-e ez a lélek valaha, azt nem tudhatod. Lesz-e hozzá idő, lesz-e kegyelem? Isten ugyan fel szokta azt ajánlani, de erre magát nem kötelezte sohasem. A kegyelem az mindig csak kegyelem. Méltán mondja Szent Agoston: Nincsen szereteted, ha siratod a testet, amelyet elhagyott a lélek, de nem siratod a lelket, amelyet elhagyott az Isten, éspedig talán örökre. Veszteséged ilyenkor bizonyos értelemben végtelen, mert végtelen jót veszítettél el. Hozzá még menthetetlen vagy, mert ezt a rettentő kárt tisztára magadnak tulajdoníthatod. Kioltottad lelked fényét, megfojtottad magadban a kegyelmi életet, mert elvesztetted Istent.

Szemléld csak azt a hullát. Minő undorító és borzalmat keltő, amikor oszlásnak indul. Elföldelik, hogy ne lássuk és hogy az élőket ne mételyezze.

Minél tökéletesebb valami s magasabbrendű, annál rútabb, amikor romlik, pusztul. A romba dőlő köépitmények olykor még költőileg szépek. Gondoljunk a várromokra, amelyek a tájaknak dísz kölcsönöznek. A már magasabb rendű növény, ha hervad is, de még — sajtolva — szépnek mondható. A még magasabb rendű állati hulla már undorító. De a még magasabb rendű, rangú emberi test oszlásában egyszerűen borzalomkeltő. Miért is — jóllehet érzékeink alá nem esik — de tudjuk, hisszük, hogy mindezeknél elképzelhetetlenül rútabbnak kell lennie a léleknek a végtelen Szépségtől elfordult állapotában. Bizonyos értelemben tehát éppen e miatt Aquinói Szent Tamás szerint *végtelenül* rút. Sirassuk meg vakmerőségünket, ha életünkben csak egyszer is, mint lelki öngyilkosok, kioltottuk lelkünk életét. Méltó volna, hogy a halálos bűn pusztá nevé, említése rettegéssel és iszonyattal töltsön el. Egyetlen halálos bűn végzetes katasztrófát jelenthet, főleg a tökéletességre hivatott lélekre nézve.

2. „HALOTTAT VIVÉNEK KI”

Meghalt tehát, jóllehet ifjú volt. Tehát a halál által reánk bocsátott sortűz eltalál fiatal és öreget egyaránt. A hézagokat újra friss erők pótolják ki, de a sortűz szüntelen megismétlődik. A Bölcs a halottat így beszélteti: „Élmél-

kedjél sorsomról, mert a tied is olyan leszen: Tegnap nekem, máma neked.”¹³

A két legfontosabb probléma, kérdés: Élni és meghalni. Oldd meg az elsőt helyesen, okosan, akkor majd a másikat megoldja Isten jóságosan. Vigy mindent a kikerülhetetlen halálra vissza s tégy mindent azzal a tökéletességgel, amely a halál óráján kívánatos lesz előtted. Amikor csak választanod kell, kérdezd magadtól, hogyan kívánom majd a halál óráján, vagy Isten ítélőszéke előtt, ha erre a dologra visszatekintek?

Az élet iskolájában nincs fontosabb tárgy, mint a halál művészete, tudománya. Az életiskolának a halálra kell nevelnie és azon keresztül az örök életre. A fő itt is a gyakorlat. El kell sajátítanom, hogyan kell naponkint meghalnom a teremtményeknek, önmagamnak, főleg pedig a bűnnek, minden baj és veszély okozójának. Állandóan bizalom és félelem közt kell lebegnem, féltve hivatásomat és választottságomat.

3. „NE SIRJ!”¹⁴

Ne sirj! már csak azért sem, mert a testi halál magában véve még nem méltó a mi könnyeinkre. Mert mi a halál?

Adó, amelyet a Teremtőnek kell fizetnünk. *Bűnhődés*, amellyel tartozunk a végtelenül igazságos és szent Istennek. A kegyelmi rendben pedig a legértékesebb *ajándék*, amelyet a jóságos Atya fenntart híveinek, gyermekeinek.

„Az Úr színe előtt drága dolog, hogy meghaljanak a jámborok.”¹⁵ „Boldogok a holtak, — mondja maga a Szentlélek — akik az Úr-

ban halnak meg." Meg is adja az okát: „Mert megpihennek munkáiktól” és „mert cselekedeteik követik őket”.

Mind a három szempontból szeretettel kell üdvözölnöm és fogadnom a közelgő s hamarosan bekopogtató halált, mint Teremtőnek, Bírárnak és mint a végtelen Jóságnak követét.

4. „ÉS ODAMENVÉN, ILLETÉ A KOPORSÓT”⁷

Ebben el van mondva minden megtérésnek története: „*Odamenvén.*” Istennél van a kezdeményezés. Mi nem mehetünk hozzá, ha ő nem jön előbb mihozzánk. „Senki sem jöhet énhozzám, hacsak az Atya . . . nem vonzza őt.”⁸

„*Illeté a koporsót.*”⁹ Ez a koporsó elsősorban a lélek, amelyben meghalt — számára — az Isten. Ezt a koporsót az Úr hatalmas, sokszor rettegést és félelmet, sokszor megint reményt és bizalmat ébresztő sugalmaival illeti. De koporsó a test is, amely a hullaléleknek hordozója. Ezt meg Isten nem ritkán a szenvedés, betegség és egyéb csapások és keresztetek által illeti. Mi lenne a legtöbb lélekből, ha Isten a kereszt kegyelmét tőle megtagadná? Maga B. Colombière Kolos mondja magáról: „Hova lettem volna, ha nem lép közbe a szenvedés?” T. i. súlyos tüdőbaj, amely a sírba vitte.

„*Azok, kik viszik vala, megállanak.*”¹⁰ Főleg négy hatalmas szenvedély az, amely a lelket a halálba s a pokol temetőjébe viszi: a testiség, a kevélység, a kapzsiság és a gyűlölködés szenvedélye.

Az ember szinte szüntelen lelki gyászmenettel találkozik ezen a szomorú világon. Ha Jézus

közbe nem lép, ha evangéliumával, szentségeivel meg nem állítja a temetési meneteket, ez a négyes szenvedély eltemeti az egész emberi nemet. Az én lelkemet is, hacsak a szenvedély ellen Jézus kegyelmével derekasan síkra nem szállok. Talán már velem is útban voltak a halottvivők és hol volnék most, ha az én irgalmas Megváltómmal nem találkozom?

„*És beszélni kezd.*“¹¹ Hallgassam csak, mit mond a fiú az ő jóságos Feltámasztójának? Mit mond az édesanyjának? Mit mond nekem? Mit mondhat, mit beszélhet az, aki egyszer már látta az örökkévalóság szörnyű méreteit, arányait, főleg Istent szentsége és igazságossága szempontjából?

Nekem bizonytalán azt mondja: Kelj ki már egyszer te is a lanyhaság koporsójából, a képmutatásból, amellyel leplezni szeretnéd mások, önmagad, sőt még Isten előtt is az igazi arculatodat! Kezdj már egyszer új életbe, amely a mennyei Atya tekintete előtt is helytálló s nem oly hiúságos, oly ingatag és állhatatlan, mint volt a régi. Aztán kezdj el te is szólni és új szívvel, új hangon dicsérni, imádni, áldani a te Uradat, Istenedet.

„*Isten meglátogatta az ő népét*“¹² — kiáltotta a lelkesült tömeg. Meglátogatott és ma is mindennap meglátogat engem is.

Ó Jézus, műveld hát bennem is a feltámasztás csodáját, hogy én is „dicsőítsem Istent” mindazokkal, akik téged igazán ismernek és szeretnek.

Beszélgetés az Úrral. Kérem tőle, aki „a feltámasztás és az élet”,¹³ hogy legyen az számomra is. Ha azt látnád Uram, hogy valaha eltérek tőled, aki az egyetlen igazi „út” vagy,¹⁴ állíts

meg a veszedelem lejtőjén. Igérem neked, hogy ma és ezentúl állandóan, különösen ama szenvedély ellen küzdök, amely az én lelkemnek a halottvivője lehet.

Melyik az? Tehát ez ellen fordítom a fegyvert, éspedig gyakorlatban, nemcsak úgy vágyban, elméletben.

---

¹ Jn. 7, 12. — ² Lk. 7, 12. — ³ V. ö. Jézus, Sir. fia 38, 23. — ⁴ Lk. 7, 13. — ⁵ 115. zs. 15. — ⁶ Jel. k. 14, 13. — ⁷ Lk. 7, 14. — ⁸ Jn. 6, 44. — ⁹ Lk. 7, 14. — ¹⁰ U. o. — ¹¹ Lk. 7, 15. — ¹² Lk. 7, 16. — ¹³ Jn. 11, 25. — ¹⁴ Jn. 14, 6.

XXXIV

A TIZ BÉLPOKLOS MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Mikor pedig beméne egy faluba, tíz poklos férfi jöve elébe, kik távolról megállának és fölemelék szavukat, mondván: Jézus, mester! könyörülj rajtunk. Kiket midőn meglátott, mondá: Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak. És lőn, hogy amint mentek, megtisztulának. Egyik pedig közülük, látván, hogy meggyógyult, visszatére, nagy szóval magasztalván az Istent és arcra borulva az ő lábainál, hálát ada és ez szamaritanus vala. Felelvén pedig Jézus, mondá: Nemde tizen tisztultak meg és kilenc hol vagyon? Nem akadt, ki visszatérvén, dicsőséget adjon Istennek, hanem csak ez az idegen. És mondá neki: Kelj föl, menj el, mert hited meggyógyított téged.”¹

Második előgyakorlat. A helyszín és jelenet elgondolása, mintha most szemem láttára menne végbe.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy lelkemben főleg a *hála érzelmét* szent kegyelmével szüntelen ébrentartsa.

1. JÉZUS TALÁLKOZIK TIZ BÉLPOKLOSSAL

A tiszteletreméltó hagyomány a találkozás helyének Engannim-et jelöli meg, amely Galilea

és Szamaria közt, Ezdrelon síkságának szégyénén feküdt és szép kertjeiről volt híres. Urunknak gyakran útjába esett, valahányszor t. i. Galileából Judeába ment, vagy viszont Szamarián keresztül.

A faluba lépve, tíz leprás jön eléje és a törvény által megszabott távolságból emeli fel szavát: „Jézus, mester! könyörülj rajtunk!” Úgy látszik, nemcsak a szükség kényszeríté őket a társulásra, — hiszen a társadalomból kitaszítva, egymásra voltak utalva — hanem a szeretet is. Hiszen együtt, közösen s egymásért is imádkoznak. Ezzel megpendítették azt a hangot, amely a leghamarabb megtalálja Isten szívéhez az utat. „Imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok!”¹² — int az Apostol. Míg a földi nagy urak nem szeretik, ha csoportosan rohanják meg őket a kéregetők, addig Istennek éppen ebben telik kedve. Így inkább töltheti szentséges passzióját: az alamizsnálkodást. Ó jóságos, bőkezű Jézusunk! Nézd, mi, a bűn leprásai, nemcsak tizen, hanem számtalan vagyunk. Hányat sorvaszt, rothaszt a hitetlenség, az eretnekség, a kevélység, a testiség szörnyű leprája, ellepve, elborítva sebbel lelkünk tehetségeit és testi érzékeinket. Minél nagyobb a nyomorunk s minél többen megyünk Tehozzád, egyedüli orvosunk, annál buzgóbban folyamodunk Prófétád intelme szerint: „Bizony, miként arra irányult figyelmetek, hogy eltévelyedjete az Istentől, éppúgy térjete meg és tízszer jobban keressétek Őt újra.”¹³

2. JÉZUS MEGGYÓGYITJA ÖKET

Szokott eljárása és a törvény előírása szerint a leprásokat a papokhoz utasítja, hogy azok a gyógyulást megállapítsák és őket az egészségesek társadalmába visszabocsássák. A belpoklosok hisznek és engedelmeskednek, jól lehet akkor még, mikor a papokhoz indulnak, javulást, enyhülést állapotukban nem tapasztalnak. A gyógyulás csak „vak” engedelmeségüknek volt jutalma, amikor t. i. egyszerűen Jézus szavára a papokhoz sietnek. Útközben gyógyulnak meg. Így vagyunk mi is a legtöbbször. Mikor a szentgyónásra készülve alapos, szeretetből fakadó bánatot indítunk, azonnal megtisztulunk s a pap elé már tiszta lélekkel járulunk. De azért a feloldozásra okvetlen meg kell jelennünk, mert Krisztus ezt így parancsolja s meg sem gyógyított volna, ha belőlünk hiányzik a készség akaratának mindenben meghódolni.

„Mutassátok meg magatokat a papoknak.” Igen! mutassuk meg neki, a gyóntatónak egész arculatunkat. Hadd ismerjen meg bennünket igazán. Így tud rajtunk segíteni és minket a visszaeséstől megóvni. Ez már egyszer Istennek örök terve, az embert ember által akarja elvezetni az örök üdvösségre. Így azután útját vágja annak a protestáns izü szubjektivizmusnak, amely annyi önámításnak forrása és annyi hamis önszeretettől megvakított léleknek sír-ásója.

Ezekben az igékben mennyi szemrehányás és fájdalom mutatkozik!

a) Utal ezzel Urunk a hála szent adójára, amelyet tőlünk méltán elvár. A hála tehát nemcsak az emberrel szemben kötelező, hanem annál inkább minden jó adományozója, Isten iránt is. Hiszen voltaképen ezért teremtette Isten a mindenséget, hogy ez kitermelje neki a hálás szíveket. Ezekben leli dicsőségét. Egyébre mi szüksége volna? Ezért alapítja Urunk a legméltóságosabb Oltáriszentséget is, amelyet Egyházunk finom érzékkel „Eucharisztianak, hálaadásnak” nevez. Igen! az Eucharisztia egyik legfőbb célja, hogy módot nyújtson Istenünknek méltó módon hálát adni. Hálát akar Urunk még a legkeményebb szívekből is kicsiholni, mikor a keresztfán Szívét a lándzsával kitáratja. A hála a szeretet virága. Azért nekem is, Jézushoz járulva s „arcra borulva az ő lábainál (szüntelen), hálát kellene adnom”.⁵ Lavater († 1801), a protestáns papköltő, mondotta: „Ha én hinni tudnék Jézus valóságos jelenlétében az Oltáriszentségben, akkor mindig előtte térdelnék és nem tudnék térdeimről felkelni.”

Boldog, aki minden jóért szinte önkénytelenül is hálára ébred Isten iránt. Mert amint a folyóvíz visszatér a tengerbe s onnan előbb-utóbb az eső révén, ismét a folyóvizekbe, így a kegyelem is hálára indítva Istenhez visz s onnan újabb és bővebb kegyelmet eszközölve tér vissza a lélekbe.

b) Amde amily szép és fontos a hála, olyan

ritka. Lám, mai elmélkedésünk tárgya a hálás és hálátlan szívek közötti arányszámot is megmutatja. Tíz közül egy tér vissza hálát adni. Ilyen az ember. Mikor szükségben van, nem fogy ki a könyörgésből, imából, kilencedekből és ígéretekéből. De bezzeg! ha Isten kérését teljesítette, odébbáll köszönet nélkül. És te hány kilencedet tartottál már *hálaadásból*, avagy legalább hány Miatyánkot és Üdvözlégyet mondtál e végből el?

Főkép a bűnbocsánat dolgában mutatkozik részünkről ez a nagy hálátlanság. Jézus talán éppen erre céloz, mikor azt kérdezi: „Nemde, tizen *tisztultak* meg és kilenc hol vagyon?”¹⁶ Valamennyien többé-kevésbé leprások vagyunk. Lelki tehetségeinket megüli a sok hiba és tökéletlenség. Jézusnak a gyóntatószékben és szentáldozáskor állandó munkát adunk. De ezt már mi olyan magától érthetőnek és közönségesnek tartjuk, mintha ennél természetesebb dolog sem volna. Hálálkodásról szinte szó sincs. Mintha a jó Isten tartoznék hálával, mert mi olyan jók és buzgók vagyunk és sokszor gyónunk és áldozunk. Isten ezt ugyan tőlünk biztonnyal jónéven veszi, de ez még lelünköt a hálaadás kötelessége alól fel nem menti.

c) Miért kell hálát adnunk? Istennek minden jótéteményéért, amelyet a természet, a kegyelem s egykor majd a dicsőség rendjében velünk közöl. Ámde a jótétemények közé ne csupán azt számítsuk, ami érzékeinknek hízeleg, aminők az egészség, a lelki vigasz, érzéki ártatlan örömeik. Igen, ezeket is köszönjük meg. De vannak más, nem kisebb ajándékok is, amelyek bár nagyon inyünk ellen vannak, de való-

jában lelkünknek hathatósan javára szolgálnak. Pl. a betegségről Szent Ignác azt állítja, hogy nem kisebb ajándék, mint az egészség. Ezt mondhatjuk a legtöbb, sőt minden földi, anyagi csapásról, amelyek bennünket érnek, ha azokat megnyugvó lélekkel fogadjuk. Mert ezek nyomán fakadnak a legszebb erények, mint a hit, türelem, megadás, bizalom és egyébek. Az égben is azért kapunk majd valamit, ami nekünk is került valamibe. Így vagyunk aztán a lelki szenvedésekkel is, aminők a kísértések, szárazság és vigasztalanság, megaláztatás. Igen, ezekért is hálát, meleg hálát kell Istennek adnunk. Hiszen ugyanaz a jóságos kéz küldi ezeket is ránk, mint, amely vigasztal és gyönyörködtet. Mondjuk meg őszintén Urunknak: „Jó nekem, hogy megaláztál engem.” Örvendezünk annyi napig, mint ameddig megaláztál minket s annyi évig, mint ameddig nyomorúságot láttunk.”⁶

d) A hála gyakorlata.

«) Becsüljük meg azt, amit csak Istentől kapunk s szeressük annak adományozóját. Ime, itt a gyökere, miért vagyunk mi sokszor oly hálátlanok. Nem értékeljük a jótéteményt eléggé. Miért is többször kell elmélkednünk, hogy mit jelent az igaz hit, mit jelent kereszténynek, az egyetlen igaz Egyház tagjának lenni. Aránylag mily kevesen élvezik ezt a mindennél nagyobb jótéteményt. Csak ismernünk kell azoknak szomorú lelki világát, akik ezeket a kincseket nélkülözik, hogy megértsük a mi boldogságunkat. Ott van aztán esetleg a hivatásom, amely a legnagyobb ajándék az igaz hit után! Mindez számomra a jótétemények akkora összegét jelenti, amelyet alig-alig bírok itt a

földön megérteni s kellőleg méltányolni. Majd csak az egész örökkévalóság lesz elég mind ezért kellőleg hálát adni. De legalább kezdjem el most.

β) Aztán hirdetni kell Isten jótéteményeit. Elsősorban Isten és a mennyei udvar előtt. A zsoltárok gyönyörű klasszikus formákat szolgáltatnak. Maga a 135. zsoltár vagy 27-szer hálától áradozva ismétli: „Mert irgalma örökkévaló.”

De kellő szerénységgel embertársaink előtt is elismerhetjük és kifejezésre juttathatjuk, hogy Istennek mennyivel tartozunk. Az ilyen tiszta szándékból kipattogó szikra másokat is szeretetre gyullaszt és hálára, hűségre indít.

Vannak azonban jótétemények, amelyekkel előhozakodnunk sohasem szabad. Ilyenek pl. a misztikus kegyelmek. Ezekre vonatkozik a Szentírás szava: „Üdvös dolog ugyanis rejtve tartani a király titkát.” Ilyen élményeket, ha volnának, csakis lelki vezetőnkkel tárgyaljunk meg.

γ) A legszebb és Isten előtt legkedvesebb hála pedig az, ha Isten jótéteményeit saját magunk és mások javára kamatoztatjuk. Vannak lelki javak, amelyek annál jobban szaporodnak, minél bővebben osztogatjuk azokat. Ilyen pl. a tanács, vigasztalás s általában minden jótétemény. Még az alamizna is, amely szegényebbé nem tesz soha, hanem mindig áldásforrás az adakozóra.

Beszélgetés az Úrral. Kérek tőle nagyon *hálás szívet.* Ugyanezt kérem a Boldogságos Szűzanyától is, akinek lelke állandóan hálában úszott és a Magnificat akkordjaitól zsongott. Allítólag még akkor is, amikor az utcán köszön-

tötték, így viszonzta: „Deo gratias! Hála Istennek!”

Én is hálával akarok ébredni és lenyugodni. Mindent hálával kezdeni és befejezni. Ma én nekem is az lesz jól átérzett fohászimám: Deo gratias! Hála Istennek!

---

¹ Lk. 17, 12—19. — ² Jn. 5, 16. — ³ Bar. 4, 28.
— ⁴ Lk. 17, 17. — ⁵ V. ö. Lk. 17, 16. — ⁶ Lk.
17, 17. — ⁷ 118. zs. 71. — ⁸ 89. zs. 17. — ⁹ Tób.
12, 7.

XXXV

A MEGGÖRBÜLT BETEG ASSZONY
MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Ime egy asszony, akin a betegség lelke volt tizen-nyolc évig és meg lévén görbülve, éppenséggel nem tudott felegyenesedni. Kit meglátván Jézus, előhíva és mondá neki: Asszony! megszabadultál betegségedtől. És rája tevé kezeit, mire az rögtön kiegyenesedék és dicsőíté az Istent. Felszólalván pedig a zsinagóga főnöke, méltatlankodva, hogy Jézus szombaton gyógyított, mondá a seregeknek: Hat nap van, melyen dolgozni kell, azokon jöjjetek tehát, hogy meggyógyuljatok, nem pedig szombaton. Felelvén neki az Úr, mondá: Képmutatók! Nem oldja-e el mindegyitek szombaton ökrét vagy szamarát a jászoltól és nem viszi-e itatni? Hát Ábrahám azon leányát, kit már tizennyolc év óta megkötözött a sátán, nem kellett-e föloldani e kötelékétől szombaton? És midőn ezeket mondotta, megszégyenülének minden ellenfelei és az egész nép örvende mindazon nagyszerű dolgokon, melyeket cselekedett.”

Második előgyakorlat. A helyszín és jelenet elgondolása. A helyszín egyike a számtalan zsinagógának, amelyek Zsidóországban valamennyien ugyanazon stílusban épültek s egyforma berende-

zessel bírtak. Hosszú termek voltak párhuzamos oszlopcsarnok között. Szentélyben végződtek. Sem kép, sem oltár nem volt bennük. Egyszerű, lepel-
lel borított faladában őrizték a zsinagógákban Izrael szent könyveit. A közép táján emelvény, amelyről a Szentírásból felolvastak s a törvénytudók a népet tanították, buzdították. A hívek a zsinagóga hajójában helyezkedtek el. A férfiak és nők elkülönítve. Szombaton az összejövetel kötelező volt, hétfőn és csütörtökön a megjelenés mindenkinek tetszésére volt bízva. Az evangéliumi jelenet, amelyről most elmélkedni akarunk, szombati napon játszódik le.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, segítsen kegyelmével, hogy szívemet minden teremtménytől függetlenül az ő szeretetében tudjam megőrizni.

1. „ÉPPENSÉGGEL NEM TUDOTT FŐLEGYENESEDNI”²

Mint az Üdvözítő szavából megértjük, ez a szegény asszony az ördögtől volt megszállva, aki szerencsétlen *áldozatát* testileg nyomorékká tette. Im már 18 éve nem tudott felegyenesedni. Kérd az Urat, hogy szánjon meg egyszer már téged is, hogy elmondhassad a Zsoltárossal: „Széttörted bilincseimet! A hála áldozatát neked bemutatom s az Úr nevét segítségül hívom.”³ Ezt a csodát valóban csak ő tudja eszközölni.

2. „MEGLÁTVA JÉZUS, ELŐHÍVÁ . . . ÉS RÁJA TEVÉ KEZÉT”

Tehát észrevevé őt és reája tekintte: „*Meglátva őt.*”

Ő Jézusnak egész örökkévalóságra szóló,

édes, irgalmas tekintete! Az emberek tekintete bezzeg minket nem tesz jobbakká, boldogabbakká, kivéve, ha Jézus néz ki a szemükből. De Jézus tekintete felemel, megvigasztal és megment örökre. A kiválasztottság hordozója. Egy irgalmas pillantás reám, és én örökre meg vagyok mentve. Miért bujkálok tehát előle, mintha nem is akarnék szeme elé kerülni? Mintha nem is mernék a szemébe nézni. Vajjon nem a rossz lelkiismeret jele ez? Mindenesetre a bizalmatlanságé és nyugtalanságé, amelynél a bűn után nincs rosszabb a világon.

„*Előhívá.*” Isteni hívást jelképez ez az üdvösségre és tökéletességre. Mily szerencse! Gondoljunk a szegény meggörbült asszony esetére. Mit köszönhet ez az isteni hívásnak? Én — úgy lehet — még sokkal többet. Mit jelentene ez a földhöz fordult és tapadt szívemnek? „*Előhívál!*” Ime: „*A mester itt van és hi téged.*”

Itt van a *kápolnában, templomban.* Hív téged, hogy imádd, engeszteld és bizalmasan társalogj vele.

Itt van a *keresztben*, hogy türelemre serkentessen és nagylelkű kereszthordozóvá tegyen.

Itt van *felebarátodban, testvéredben*, mert a te szíved által akarja őt szeretni, a te kezed által segíteni.

Sőt. Itt van a te tulajdon szívedben is, hogy téged összeszedettebbé, Istenben jobban elmerültté s így szerényebbé és buzgóbbá tegyen.

Igen, halljad meg: „*A mester itt van és hi téged.*”

„*Rája tevé kezeit.*” Rád is tette, mikor megteremtett és megváltott. Most is sokszor rád teszi, főképen, mikor megpróbáltatást, kereszt-

tet, megaláztatást, betegséget, belső gyötrelmeket küld. Mindez szenvedés, tehát tisztít, fel-emel és nagy gondolatokra ébreszt, amelyek a jobb életnek hordozói.

Csak az elkárhozandókat nem érinti így meg. Ezek rendesen élik világukat a földön, amely reájuk valóságos siralomház. Az ő békéjük a nyomasztó, fojtó csend, amely a vihart szokta megelőzni. Ne irigyeld tehát őket és ne vádold miattuk a Gondviselést.

3. AZ ASSZONY „RÖGTÖN KIEGYENESÉDÉK ÉS DICSÓITÉ ISTENT”

Te is nyomban dicsőítő himnuszokra fakadnál, ha egyszer attól, ami a földhöz hajlít, földhöz tapaszt, megszabadulnál. Ha egyszer letörnének bilincseid, akkor éreznéd igazában a szabadság boldogságát. Mint a pacsirta, egyszerre az ég felé röppennél, ha szét tudnád tépni az önszeretet szálait. A vajúdó, kűszködő lélek, mihelyt az áldozatot meghozta, ha bilincseit szétzúzza, bámulatos, eddig nem is sejtett békét élvez, amelyről most már a világ kincséért sem mondana le. Élvezi már itt a földön áldozatának jutalmát, az örök boldogság előizét.

Ó Jézus, érints engem is kegyelmeddel, hogy egyszer már én is „kiegyenesedjem”. Ez volna valóban a hozzám méltó nemes és szép eljárás. Megmutatnám így, hogy íme, tudom és érzem már, hogy nagyobbra születtem, mint hogy örökösen csak a szenvedély, az ördög rabláncát viseljem. „Rabok legyünk vagy szabadok, ez a kérdés, válasszatok!” Uram Jézusom, segíts engem ebben a nehéz, de dicsó

szabadságharcban, amely nem egyéb, mint egyedül csak neked szolgálni, csak Téged uralni.

4. „FELSZÓLALVÁN PEDIG A ZSINAGÓGA FŐNÖKE”

Farizeus volt, és pedig vérbeli, aki kasztjának minden ellenszenves, sőt gyűlöletes jellemvonását magán viseli. Az Isten dicsőségéért való buzgalmat színleli, jóllehet voltaképen egészen más fáj neki. Az új prófétától a farizeusi kaszt befolyását, tekintélyét és anyagi érdekeit félti. Ha legalább megmondotta volna nyíltan! De nem! A jámborság és törvénytisztelet díszes leplét használja, hogy genyező sebéet elburkolja. Ezt, éppen ezt gyűlölte Urunk a farizeusokban, akiknek, valamennyiüknek feleli: „Képmutatók!” A csúnya féltékenység, sokszor a jó lelkeket is mételyezi és olykor mint az erénynek hamisított, csinált virága mutatkozik. Isten előtt az ily virágnak nincs illata. Sőt az Úr útálatát s kegyelmeinek megvonását vonhatja magára.

Figyelem azért én is magamat. Vajjon mi beszél belőlem? Csakugyan az igazi buzgalom-e? A szabály vagy a felebaráti szeretet-e? Vagy talán inkább a féltékenység, bosszúvágy vagy más rendetlen indulat? A jó pásztor nem tűri nyájában az ilyen báránybörbe bújt farkasokat. Légy azért egyszerű, egyenes, őszinte; gondolkodásmódoddal a természetfeletti világba belenyúló lélek, akit csak az őszinte alázatosság és engedelmesség hajlít meg. Ez nem alacsonyság, hanem felülemelkedés önmagad s a világ fölé...

Beszélgetés Jézussal, az ő szelíd és alá-

zatos Szívével, amely annyira távol van a fari-
zeusi gondolkodásmódtól, mint az északi sark
a déli sarktól.

Kérek tőle minden teremtménytől és önma-
gamtól is független, neki feltétlenül hódoló
szívet.

Fel is teszem, hogy ma megfigyelem ön-
magamat, vajjon mindenben őszinte és egyenes-e
az én eljárásom? Aztán nem tapad-e szívem
valamely teremtményhez? Nagy lélekkel veszem
elő az önlegyőzés ollóját, hogy ezt az átkos
szálat, amely imaéletemet annyira elgáncsolja
s Istennel való egyesülésemet annyira akadályozza,
nagy lélekkel szétvágjam.

---

¹ Lk. 13, 11—17. — ² Lk. 13, 11. — ³ 115. zs.
16, 17. — ⁴ Jn. 11, 28. — ⁵ Lk. 13, 13.

XXXVI

PÉTER APOSTOL NAPÁNAK MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Felkelvén azután Jézus (a kafarnaumi zsinagógából) Simon házába méne. Simon napa pedig nagy, forró lázban szenvedé és könyörgének neki érette. És melléje állván, megfeddé a lázt, mire az elhagyá őt, És azonnal felkelvén szolgálá nekik.”

Második előgyakorlat. A helyszín és jelenet elgondolása. A kafarnaumi zsinagóga romjai közelében előkerültek egy másik, nagy épületnek maradványai is, amely — úgy látszik — katolikus templom volt. Bizonyos alappal itt sejtik Simon napának házát. A középkori kereszténység ugyanis a Jézus életeseeményei és cselekedetei által megszentelt helyeket szerette templomokkal megjelölni és így a feledés kegyetlen hatalma elől megvédeni... Sajnos! az idő még hatalmasabb volt, és minden védelem hiúnak bizonyult. Kafarnaum szinte nyomtalanul, mindenestül eltűnt a föld színéről. De mindez nem akadályozta annak, hogy lélekben feltámasszam. Látom tehát magam előtt, mint jelent, a lejátszódó jelenetet. Szemlélem az ágyban fekvő beteget, akiről Lukács, az orvos, tehát szakember, azt állapítja meg, hogy forró lázban szenved. Jézus ott áll az ágy mellett. Mögötte vannak Simon és testvére, András, továbbá a csa-

ládnak két jóbarátja: Jakab és János. Jézus most a beteget kezénél megfogja és miközben — a lázt személyesítve — parancsol neki, azt hirtelen távozásra kényszeríti. Mire — ahogy a három evangélista, aki az eseményt elbeszéli, egyöntetűen megállapítja — a meggyógyult asszony nyomban „szolgálja nekik”.³

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, gyógyítson ki engem a szenvedély forró lázából, hogy én is lelki egészségben híven szolgáljam Őt.

1. „A ZSINAGÓGÁBÓL AZONNAL SIMON ÉS ANDRÁS HÁZÁBA MENÉNEK”

Az Úr földi életében az ima, áhítat és a jó cselekedetek szinte hézag nélkül váltakoznak. Ez az „azonnal” mutatja, hogy Urunk minden drága percét mennyire kihasználja. Tudja már előre, hogy vendéglátó gazdája házában szükség lesz reá. Csak azt várja, hogy „szóljanak neki felőle” és siet a megsegítésre. Ővéi ismerik már jóságos Szívét. „Csak szólni kell neki.” Isten nem akarja, hogy a dolognak nagy feneket kerítsünk, „mint a pogányok, akik azt vélik, hogy sok beszédükért nyernek meghallgatást”.³

Ime, az egyszerű, keresetlen szó megtalálja az utat Urunk atyai szívéhez. Én is igyekszem ezentúl Jézusomhoz így közeledni.

2. „FORRÓ LÁZBAN FEKSZIK VALA”⁴

Részvétellel figyelem a szegény szenvedőt. Nyugtalanul hánykolódik ide s tova, miközben majd megég a nagy forróságban. Érzékei és fantáziája a legnagyobb izgalomban vannak,

talán félre is beszél... Ilyen már a lázas állapot. Hű képe a szenvedély okozta szomorú és veszélyes állapotnak.

A szenvedély sem hagy nyugtot szerencsétlen áldozatának, meghamisítja az értelem látását, izzásban tartja az ember fantáziáját és sodor a végkimerülés és a lelki halál felé. Vajjon nem ezt tapasztalom-e bizonyos fokig én is? A mi lázunk a kevélység, a mi lázunk a testiség, az irigység, a féltékenység, a harag, a gyűlölet stb. A szenvedély heve az embert odáig juttathatja, hogy már a szabadakarátának is jórészt kárát vallja. De az ember azért, amire a szenvedélye ragadja, mégis csak felelős, mert kezdetben nem állott ellen és engedte, hogy a baj idáig fejlődjék. Miért is szívleljük meg a deák közmondást: Kezdetben állj ellen, mert az orvoslás elkésett, ha a bűn már szókássá lett.

3. „SZOLGÁLA NEKIK”

Elgondolom ezt a páratlanul szép és kedves jelenetet. A jó asszony nemcsak szívből megköszöni az Úrnak a rögtöni, csodás gyógyulást, hanem igyekszik mindjárt azt meg is hálálni. Sürög-forog, tesz-vesz, hogy az Úr és hozzátartozói jól el legyenek látva, pompásan ki legyenek szolgálva. S ez olyannyira természetes is. Az életet, egészséget annak szolgálatára kell fordítani, akitől azt kaptuk. Igen!

a) Erre indítson minket elsősorban a *teremtés törvénye*. Hiszen mi teremtmények vagyunk. Isten, aki nekünk a létet és életet ajándékozta és szüntelen adja, viszont a szolgálatot tőlünk a legnagyobb igazsággal elvár-

hatja. Szent Pál teljesen magától érthető és teremtményi mivoltunkból önként következő igazságot szegez le, mikor megállapítja: „Együnkünk sem él önmagának és senki sem hal meg önmagának: mivel az Úrnak élünk, amíg élünk és az Úrnak halunk meg, mikor meghalunk. Azért akár élünk, akár halunk, az Úréi vagyunk.”³

Megváltásunk Jézus drága vére által ezt az egyszerű alaptörvényt és ebből eredő kötelezettségünket csak megkétszerezi. Chantal Szent Franciska keblére égette Jézus monogrammját, jelezve, hogy ő Jézusnak van kizárólag eljegyezve. Isten a teremtés ténye által sokkal mélyebben beleírta, véste és égette testünkbe, lelkünkbe, húsunkba, csontunkba, vérünkbe, hogy övéi, és pedig kizárólag övéi vagyunk és éppen ezért neki szolgálni tartozunk.

b) Ezt a köteletségünket csak még inkább megokolja a *hála* Isten iránt.

A mai elmélkedés tárgya főleg erre világít rá és ezt a kötelezettségünket hathatós példával magyarázza.

Gondoljuk el, ha bennünket is, mint Simon napát, Isten halálos betegségből ragadott volna ki. Nem éreznők-e az igazságosság és méltányosság alapján köteletségünknek, hogy a visszanyert épséget az Ő szolgálatára fordítsuk? Amde ki óvott meg minket a betegségektől? Ki adja állandóan az egészséget? Mily hála kötelezne, aki szemünk világát, hallásunkat, tagjaink épségét visszaadná. Nem méltó és igazságos-e tehát, hogy szemünket, fülünket és többi érzékeinket s tagjainkat Annak szolgálatára fordítsuk, aki nekünk ezeket állandóan

ajándékozza? Hasonlóképen vagyunk józan eszünkkel és egyéb lelki tehetségeinkkel is.

Aki tehát magát Isten szolgálata alól kivonja, nagyon hálátlan és voltaképen Istentől tulajdonát rabolja el és teremtményi mivoltát hazudtolja meg. Azért mondja a Szentlélektől ihletett Zsoltáros: „Elkeseredésemben mondtam: Hazug minden ember!”⁴

c) Még inkább lekötnek bennünket Isten szolgálatára az ő természetfeletti jótéteményei.

Nevezetesen itt van az Ő szent Fia, akiben minden javát nekünk odaadta. „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon.”⁷ Mennyire megszegyenít engem, a nyomorult teremtményt, amikor én mégis az Isten szolgálatát túl soknak, nehéznek és áldozatosnak tartom.

E könyvben tárgyalt elmélgedések sorozata, amelynek a mai is egyik láncszeme, a lelkünkbe szinte belekiáltozza, hogy az Úr fenti kijelentését, „az Emberfia azért jött, hogy Ő szolgáljon”, mennyire beváltja. Volt-e valaha szolgálga, aki gondosabban, szorgosabban elleste és megvalósította urának akaratát és teljesítette volna annak minden kívánságát, mint ahogy ezt az Úr Jézus teszi velünk, szegény kis szolgálgaival?

És ezt nemcsak földi életének rövid évei alatt cselekszi, hanem a szolgálga szerepét velünk szemben az Eucharishtiában a világ végéig kiterjeszti.

Nincs a napnak pillanata, amelyben bennünket fogadni, kihallgatni és megsegíteni hajlandó ne volna. Aztán szüntelen fizeti értünk és nevünkben a dicséret, a hálaadás és engesztelés adóját a szentmisében és terjeszti a meny-

nyei Atya elé ügyeinket, kéréseinket. Szent asztalánál pedig saját isteni testével és vérével szolgál ki minket. Valóban! hiába kelnénk vele versenyre egymás kiszolgálásában, a pálmát ő viszi el előlünk.

Legalább tehát annyit tegyünk, amennyire tehetségünk telik. Szolgáljuk ki:

a) *Dicsérve Őt.*

Dicsérjük Őt ajakkal, szívesen szentelve időt imára, lelki dolgainkra. De dicsérjük őt egész *életünkkel* is, oly magatartást tanúsítva, hogy másokat is az ő dicsőítésére indítsunk. „Úgy világoskodjék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiteket és dicsőítsék Atyátokat, ki mennyekben vagyon.”⁹

Azt se feledjük, hogy szívünk akkor adja Isten dicséretében a legszebb akkordokat, amikor a szenvedés keze érinti. Amikor Jób végső szegénységre jutva, testben-lélekből meggyötört és végső elhagyottságban mondotta el fenséges himnuszát: „Az Úr adta, az Úr elvette, amint az Úrnak tetszett, úgy lett, legyen áldott az Úr neve!” — ez elbájolta az Istent s az egész emberiség szívét és halhatatlanná tette a nagy szenvedő nevét.

β) Szolgáljuk aztán Istent, Őt megtisztelve, tulajdon személyében, az Oltáriszentségben, helyetteseiben, a törvényes előljáróinkban és önmagamban is, tisztán és szeplő nélkül őrizve magamat mint Istennek eleven szentélyét. „Dicsőítsétek meg és hordozzátok az Istent testetekben.”¹⁰

γ) Az Isten-szolgálat azonban legkifejezettebben érvényesül parancsainak megtartásában. Ehhez tartozik állapotbeli kötelmeink, fogadal-

maink vagy eskünk megtartása és az Úr felőlünk való rendelkezéseinek alázatos és készséges elfogadása.

Igyekszem tehát a mai elmélkedéssel kapcsolatban legbensőbb meggyőződésemmé tenni azt, amit a Prédikátor hirdet: „Féld az Istent és tartsd meg parancsait, mert ez az egész ember.”¹¹

Beszélgetés az Úrral. Hálálkodom neki, a legjóságosabb Uramnak, hogy megengedi, hogy neki szolgáljak. Annál inkább meg kell köszönnöm, ha engem különös szolgálatára is meghívott. Igérem, hogy „derék és hű szolgálja”¹² leszek. Az élet, — egészség — s tehetségeim talentumát lelkiismeretesen felhasználok, hogy létem és életem nyereséget jelentsen Isten dicsőségének s embertársaim javának szempontjából.

Fel is teszem magamban, hogy ma a házban magamat az utolsó, kis szolgának tekintem, mint akinek joga, igénye nincs, hanem csak adóssága, melyet soha, de sohasem tud Istennek lefizetni. Miért is kiszolgálom Uramat, éspedig alázattal és hűséggel testvéreimben, felebarátaimban.

---

¹ Lk. 4, 38—39. — ² Mt. 8, 15; Mk. 1, 31; Lk. 4, 39. — ³ V. ö. Mt. 6, 7. — ⁴ Mk. 1, 3. — ⁵ Róm. 14, 7. — ⁶ 115. zs. 11. — ⁷ Mt. 20, 28. — ⁸ Mt. 5, 16. — ⁹ Jób 1, 20. — ¹⁰ I Kor. 6, 20. — ¹¹ Préd. 2, 13. — ¹² Mt. 25, 25.

XXXVII

A GONOSZLÉLEKTŐL MEGSZÁLLOTT SÜKETNÉMA
MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „És miután (a táborhegyi színeváltozást követő reggel) visszament a sereghez, egy ember járula hozzá, térdre esvén előtte és mondván: Mester, kérlek téged, tekints az én fiamra, mert nekem egyetlenem. Hozzád hoztam... Néma lélek vagyok benne, mely akárhol elfogja őt, földhöz vágja, ő pedig tajtékot hány, fogait csikorgatja és elszorvad... Holdkóros és keservesen szenved... mivel sokszor tűzbe esik, gyakran meg vízbe... Egy lélek ragadja meg és hirtelen felkiált, az pedig földhöz csapja és rángatja, hogy tajtékszik bele s alig hagy fel marcangolásával... És kértem tanítványaidat, hogy űzzék ki belőle, de nem tudták... Felelvén pedig, mondá Jézus: Ó hitetlen és romlott nemzedék! Meddig leszek veletek? Meddig tűrjétek még benneteket? És kérdé a gyermek atyját: Mennyi ideje, hogy ebbe a bajba esett? Amaz pedig mondá: Gyermekkora óta... De ha valamit tehetsz, légy segítségünkre, könyörülvén rajtunk. Jézus pedig mondá neki: Ha tudsz hinni, minden lehetséges a hívőnek. Azonnal felkiáltván a gyermek atyja, könnyeket hullatva mondá: Hiszek, Uram! Segíts az én hitetlenségemen.

Jézus mondá . . . Hozd ide fiadat. Alighogy előjött, odacsapá az ördög és összevissza rángatá. Jézus pedig megfeddé a tisztátalan lelket: Siket és néma lélek! Én parancsolom neked, hogy menj ki belőle és többé beléje ne menj. Erre az kiáltván és össze-vissza rángatván őt, kiméne belőle, ki olyan lön, mint a halott, úgyhogy sokan azt mondák, hogy meghalt. Jézus pedig kézenfogva fölemelé őt és fölkele. Miután bement a házba, külön megkérték őt tanítványai: Miért nem bírtuk mi azt kiűzni?

Mondá nekik Jézus: A ti kicsiny hitetek miatt. Mert bizony mondom nektek, ha annyi hitetek lenne, mint a mustármag és azt mondjátok e hegynek, menj innét oda, elmegyén és semmi sem lesz nektek lehetetlen. Ez a fajta pedig nem megyen ki másként, mint imádság és böjtölés által.”¹

Második előgyakorlat. A helyszín és jelenet elgondolása. Segítségünkre lehet ebben Raffael világ-hírű remeke, az „Urunk színeváltozása”. Felül a képen Jézus mennyei dicsőségben, elragadtatásban lebeg, ragyog; alul, nagyszerű ellentétben, mint árnyalás, az emberi tehetetlenség a szerencsétlen holdkóros meggyógyításában. Éppen folyik a vita a tanítványok és írástudók közt, akik szemükre hányják az apostoloknak, hogy ezzel a kórral szemben csodatevő erejük cserben hagyta őket. Ime, a gyermekben lakozó ördög minden erőlködésük ellenére is fittyet hány nekik. Jézus éppen közeledik. „Midőn meglátta Jézust, az egész sokaság egyszerre *bámulatba esék*, és megfélemlék, és hozzá sietve köszönték őt.”² Honnan ez a bámulat, megfélemlés? Emmerich ennek okát abban látja, hogy a Táborról jövet Urunk megdicsőülésének „harimatát” viseli még magán. A többi tanítvány is észreveszi s megsejti, hogy társaikkal az elmúlt

éjtszaka valami csodálatos dolognak kellett történnie.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy adjon nekem erős, akár a hegyeket is megmozgató hitet. De adja meg az ima és önmegtagadás szellemét is, amely feltétlenül szükséges, hogy magamból és másokból a „tisztátalan lelket” állandó jellegűen kiűzzem.

1. A GONOSZLÉLEK KEGYETLENSÉGE

Bár a fiú állapota az epilepsziához hasonlít, de itt mindenestre a gonoszlélek kegyetlen munkájával állunk szemben, aki a gyermeket ebbe a szörnyű betegségbe ejtette. Az a borzasztó kegyetlenség, amellyel a gonoszlélek az áldozatával bánik s amelyet az evangélisták oly drámai részletességgel leírnak, elárulja, hogy miként érez velünk, szerencsétlen emberekkel szemben s mit várhatunk tőle, ha hatalmába kerülünk.

Tönkre tenné testünket, ha Isten azt megengedné. Hatalma és gyűlölete volna hozzá bőségesen. Amit ebben az evangélisták által vázolt jelenetben a fiú testével tesz, homályosan ábrázolja azt, amit a bűnös halhatatlan lelkével művel. Süketté teszi a jó intelmekkel szemben, némává bűnei bevallására. Ide-oda ráncigálja, majd a földhöz csapja, vagyis nyugtalanítja és szívét-lelkét a föld mulandó dolgaihoz tapasztja. Beledobja a szenvedély tüzébe, majd ismét meg akarja fojtani a mulandónak folyóvizében. Nem ritkán fogcsikorgató, tajtékzó dühre, káromlásra ösztökéli Isten és Szentjei iránt, közölve vele saját lelkületét. Főképpen Jézus jelenléte, akit papja, nevezetesen a gyón-

tató képvisel, tölti el dühvel és kétségbeeséssel és erőszakkal menekülni kíván tőle...

Ó örök Isten! Nyisd ki az emberek szemét, nehogy ennek a dühödt ellenségnek legyenek bűneik folytán rabszolgái. Vezesd őket vissza Jézushoz, a te Szent Fiadhoz, aki egyedül tud rajtuk segíteni.

De én is fontoljam meg, vajjon fogadnék-e el valaha ily ellenségemtől tanácsot, még akkor is, ha az ajánlott dolog egyébként úgy tűnne fel, mint jó és kívánatos? Pedig jegyezzem meg jól, hogy ami engem vagyonnal, bőséggel, jó-móddal, élvezetekkel, szabadsággal és földi dicsőséggel kecsegtet, könnyen a gonoszlélek hálója lehet. Selymes szálak, amelyek azonban utóbb vasbilincsekké válnak.

Amint szívem valamely teremtményhez tapad és nem tisztán Istenért kívánom és keresem azt, máris a gonosz szellem bűvkörébe kerültem s bajos lesz abból menekülnöm.

Isten az ördögnek itt a földön csak igen korlátolt hatalmat enged, azonban a pokolnak egyik legborzalmasabb büntetése, hogy a lélek, amely magát ebben az életben a bűn által az ördögnek odaadta, a másvilágban a gonoszlélek önkényének lesz kiszolgáltatva. Mit ki nem talál majd a pokoli falka, hogy áldozatait megkínozza! Hiszen ebben keresik a gonoszlelkek az egyetlen kielégülésüket, hogy rajtunk, Istennek képein tölthetik majd bosszújukat, dühüket.

Ha valaki éhes oroszlánok és tigrisek ketrecébe esnék, jobb dolga volna, mint a szerencsétlen kárhozottnak a pokol börtönében: „Távozzatok tőlem, átkozottak — mondja majd Urunk a kárhozottnak — az örök tűzre, mely az

ördögnek készítettett és az ő angyalainak.”
Szóval: légy társuk, oszd meg sorsukat.

Ó Uram, elfog a borzalom e gondolatra.
Ments meg Uram engem az örök haláltól...
de ments meg a büntől, mely az örök halálba
dönt...

2. A TANITVÁNYOK TEHETETLENSÉGÉNEK OKA

Jézus a tanítványok hitszegénységének tulajdonítja, hogy a gonoszlélekkel szemben tehetetleneknek bizonyultak. Ebben velük a szerencsétlen gyermek atyja is osztozott. Hiszen Jézust csak amúgy feltételesen meri kérni: „Ha valamit tehetsz, légy segítségünkre.”

Semmi sem esik oly rosszul Üdvözítőnknek, mint mikor az ő segíteni kész, jóságos hatalmában kételkednek. Ez még az ő isteni türelmét is megpróbálja: „Meddig leszek nálatok? Meddig tűrjelek titeket?”³ Ő isteni Megváltóm! Ne engedd, hogy kishitűséggemmel türelmedet én is kifárasszam. Hiszen annyi biznysága jóságodnak, kegyelmednek csakugyan megérdemelte, hogy benned feltétlenül bízzam és reméljek.

A hit és bizalom tehát az isteni segítség feltétele: „Ha tudsz hinni, minden lehetséges a hívőnek.”⁴ Ha ennek, sajnos, még hiányát érezzük, nincs egyéb hátra, mint a szegény atyával „könnyeket hullatva mondjuk: Hiszek, Uram, segíts az én hitetlenségemen”.⁵ De terjesszem ki ezt a klasszikus fohászt egyéb nyomorúságomra is. Segíts Uram s add meg, amiben még oly hiányos vagyok. Akarok alázatos lenni, de segíts az én kevélységemen. Akarok tiszta lenni, de segíts az én érzékiségemen, akarok szeretni téged s felebarátot, de segíts az én kemény,

hideg szívemen. Pótold ki bennem, ami hiányzik nekem!

3. A HOLDKÓROS FIÚ MEGGYÓGYÍTÁSA

Jézus isteni hatalmával parancsol a gonosz szellemnek s megtiltja neki, hogy ebbe a fiúba valaha visszatérjen. Nagyon jól ismeri ugyanis, hogy a gonosz, főleg a tisztátalan szellem milyen makacs és milyen nehezen távolítható el az emberből. Ő maga elmondja: „Mikor pedig a tisztátalan lélek kimegy az emberből . . . vizetlen (puszta, elhagyott) helyeken jár, nyugalmat keresve, de nem talál. Akkor így szól: Visszatérek házamba, ahonnet kijöttem. És eljövén, üresnek találja azt, kisöpörve és felékesítve. Akkor elmegyén és magához veszen hét más lelket, magánál gonoszabbakat és bemenvén ott laknak és ennek az embernek utóbbi dolga rosszabb leszén az előbbinél.”⁹ Tehát résen kell nekem is lennem, ha Isten irgalma belőlem a bűnt, főleg az érzékiség bűnét, kiüzte és szívemet főleg a szentáldozás által felékesítette. A gonoszlélek kerülget, irigyli lelki szépségemet.

4. JÉZUS AZ APOSTOLOKAT IS MEGDORGÁLJA S KIOKTATJA

Megszívilem először is azt, hogy Jézus népe nyilvános hitetlenségét nyíltan kárhóztatja: „Ó, hitetlen és romlott nemzedék!” A tanítványoknak rejtett gyengehitűségét pedig csak akkor feddi meg, „amikor már bement a házba”¹⁰ s ott vele egyedül voltak. Mi is a nyilvános bűnt és botrányt nyíltan rosszalhatjuk és kell is rosszalnunk. De felebarátunk, test-

véreink *titkos* hibáit nem szabad szellőztetnünk, mert így a megszólás csúnya bűnébe esünk. De meg általában az egyháziak, apostolutódok gyarlóságait, bűneit sohase tegyük szóvá. Ezzel mindig a tekintélynek és így a közjónak ártunk. Ha kell, ám — amint Szent Ignác figyelmeztet — ott emeljünk szót, ahol a bajon segíteni tudnak. (Az Egyházzal való együttérzés 10. szabálya.)

Ne feledjem aztán azt sem, hogy vannak démonok, szenvedélyek, amelyek kiüzésére, megtörésére erőszakot kell alkalmaznunk. Nem elég tehát csak pusztán ellenállanunk, hanem sokat kell a győzelemért bőjtölnünk és imádkoznunk. Ilyen nevezetesen a tisztátalanság bűne. Inkább sápadjon kissé a bőjt folytán a test, semhogy a lilium elhervadjon és a lélek elfonnyadjon.

Beszélgetés az Úrral. Kérem őt, hogy szereljen fel engem is lelkem ellenségeivel szemben főleg ezzel a két utóbb ajánlott eszközzel: imával és bőjttel.

Ezek teszik a lelket könnyebbé, sőt magát a testet is szellemiesebbé.

Bárcsak a Szent Angyalok rólam is mondhatnák: „Ki az, aki feljő a pusztából, mintha füstoszlop lenne. Illatozva mirhától, tömjéntől?”¹¹ A mirha az önmegtagadást, bőjtöt jelenti, míg a tömjén s annak füstje az égbe szálló imát. Erről a füstről mondja Ráfael angyal Tóbiásnak: „A gonoszlelkek minden fajtáját kiüzi férfiből és nőből egyaránt, úgyhogy nem közeledik többé feléjük.”¹²

Ó jó Uram, aki az előző éjtszakát a Táboron bőjtölve és imádkozva töltötted, mielőtt az ördögtől megszállott holdkórost bajától meg-

mentetted s tanítványaidat erre az eszközre figyelmeztetted, add nekem az imádság és a penitencia szellemét, hogy testemet a léleknek mindig alávessem, szívemből a hiúság, kevélység és önzés szellemét kikergessem, hogy így aztán „a mirha hegyén és tömjén halmán”¹³ át hozzád az örök Táborra eljuthassak. Amen.

---

¹ Mt. 17, 14—20; Mk. 9, 13—28; Lk. 9, 37—43.
— ² Mk. 9, 14. — ³ Mt. 25, 41. — ⁴ Mt. 9, 21. —
⁵ Mt. 9, 18. — ⁶ Mt. 9, 22. — ⁷ V. ö. Mt. 9, 22. —
⁸ Mt. 22, 43—45. — ⁹ Mt. 17, 16. — ¹⁰ Mk. 9, 27.
— ¹¹ É. é. 3, 6. — ¹² Tób. 6, 8. — ¹³ É. é. 4, 6.

XXXVIII

A VIZKÓROS MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Történt, hogy mikor Jézus szombaton egyik főfarizeus házába ment enni, azok szemmel tartották őt. És íme, előtte vala egy vízkóros ember. És megszólalván Jézus, kérdé a törvénytudókat és farizeusokat, mondván: Szabad-e szombaton gyógyítani? Ezek pedig hallgatának. Akkor ő fogván amazt, meggyógyítá és elbocsátá. És szólván nekik, mondá: Ha valakinek közületek szamara vagy ökre kútba esik, nem húzza-e ki azt rögtön szombaton? És erre nem tudtak felelni neki. A hivatalosoknak pedig példabeszédet monda, észrevevén, miként válogatják az első üléseket, így beszélvén hozzájuk: Mikor lakodalomra hívnak, ne ülj az első helyre, nehogy, ha náladnál előkelőbb ember volna meghíva, odajövéen, az, ki téged és őt meghíttá, azt mondja neked: Adj helyet ennek, és akkor szégyenszemre az utolsó helyet kelljen elfoglalnod. Hanem, mikor meghívnak, eredj, telepedjél le az utolsó helyre, hogy mikor jövend, ki téged meghívott, azt mondja neked: Barátom, menj följebb, akkor dicsőséged leszen az egész asztaltársaság előtt. Mert mindaz, aki magát fölmagasztalja, megaláztatik és aki magát megalázza, fölmagasztaltatik.”¹¹

Második előgyakorlat. A helyszín és jelenet elgondolása. Az Urat egy vendégségben látjuk, amelyre a farizeusok egyik feje hívta meg. Úgy látszik, csupa tisztességtudásból tette a törvénytudó iránt, akit szokás volt, ha a helységbe érkezik, megvendégetni. Közben kémek vesznek körül, hogy vádpontokat gyűjtsenek ellene. Látom aztán a szegény vízkórost felbukkanni, aki bizonynyal Jézushoz azért jött, hogy nála gyógyulást találjon.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy adjon nekem mindig kegyelmet és erőt, hogy a szenvedélyekkel harcba szálljak s azokat legyőzzem.

1. JÉZUS A FÓFARIZEUS HÁZÁBAN

Csodálva figyelem és szemlélem, hogy milyen nagy az isteni Szívnek jósága. Eljön ide is, ebbe a házba. Pedig jól tudja, hogy miként éreznek itt iránta. Figyelik, kémlelik. Ez a tudat, tapasztalat borzalmasan fagyasztó, kellemetlen szokott lenni. A velünk szemben tanúsított politika, diplomácia, ugratás, vérig sért és örökre elidegenít. Ne is alkalmazzuk mi azt sem föl-, sem lefelé.

Jézus azonban, mintha mit sem tudna minderről. Elmegy a farizeushoz, mert így kívánta a szeretet. Előre látta, hogy ő majd ott jót tehet. Mi is menjünk el mindenüvé, ahová kötelességünk küld, vagy az alkalom, jót tenni, hív. Annál is inkább társuljunk szívesen, még ízlésünk ellenére is azokkal, akikhez az engedelmesség rendel. Hátha jót tudunk majd velük tenni? Figyelem azután az Úr Jézust az asztalnál. Micsoda szelídség és szerénység, ilyen

környezetben! Mekkora készség, hogy itt is jó nyomokat hagyjon, jót tehessen.

Valóban kínálkozott is alkalma Urunknak a jöttetésre, ámde mily kedvezőtlen körülmények között!

A *hely* olyan, amely az ő Szíve szellemével a lehető legszögesebb ellentétben van. Mintha minden azt mondaná itt: ez nem a te helyed, távozz innen!

Az *idő*: Szombat, tehát nyugalmi nap van, amely a zsidót szinte abszolút tétlenségre kötelezte, olyannyira, hogy minden tevékenység, még a jöttetés is e napon a becsületet, szabadságot, sőt életet veszélyezteti. Minden azt javallja tehát, hogy ne tedd meg! De az Atya azt súgja: Tedd meg! Mert a jöttetésben nincs vakáció. Mikor a felebarát szükségben van, akkor át kell törni minden téves, hamis ítéletet, farizeusi botránnyon és vetélkedésen. Szent Bernát mondotta: „Ha a jöttetés, az irgalom bűn volna, nem tudnám megállni, hogy azt el ne kövessem.”

A *személyek is*, akik környékeznek az Urat, arra indíthatják, hogy ne cselekedje az irgalom művét, nehogy ellenségei félremagyarázzák. Jézus azonban mindezen felülemelkedik. A törvénynek nem a betűjét nézi, hanem a szellemét és a Törvényhozónak akaratát és tetszését. Megteszi, amit tőle Istennek, az Ő Atyjának nagyobb dicsősége és az emberszeretet kíván.

Keressük mi is az alkalmat, hogy jót tegyünk. Ne engedjük magunkat lebeszéltetni semmi álokoskodás által: *Most* nem lehet, *itt* nem lehet, *ezekkel* nem lehet.

Kérdezzem meg magamat, vajjon a szere-

tet vagy igazi buzgalom diktálja-e, sugallja-e ezeket a kifogásokat, vagy talán inkább a kényelem vagy emberfélelem, gyávaság vagy más, hozzám kevésbé méltó indulat? Híntsek én is mások útjára rózsákat, éspedig minél többet. A szeretet nem ismer lehetetlenséget. Ha Napoleon csupa gögből akarta a szótárból kitöröltetni azt a szót „lehetetlenség”, ám mennyire több joggal megtehetné ezt a mindenkori segíteni akaró, Istenben bízó, szerető készség. A Szentek mintha gyakorlatban azt a szótárjavítást megcselekedték volna. Ellenben Luthernek tulajdonítják a mondást: „Tőlünk ne kívánjon senki csodákat, akik tagadjuk a szabadakaratot.”

2. JÉZUS MEGGYÓGYITJA A VIZKÓROST

Szent Ágostonnal látom ebben a szerencsétlen vízkórosban a „konkupiszcenciá”-nak, a bűnös vágnak, általában minden szenvedélynek jelképét. A vízkóros is az után sóvárog, ami neki kárára van. Amennyire táplálja kívánságát, annyira árt magának. Végre, amivel epedését kielégíti, állapotát még csak kinosabbá teszi. Így rohan vesztébe.

Nincs is ebben megállás, ha csak Jézus nem lép közbe és az embert meg nem „fogja”, vagyis érinti. Menj tehát te is Hozzá! Kérd, hogy tegye rád kezét. Ne félj attól, hogy ezt csakugyan meg is teszi. Ha nehéz is olykor ez a kéz, de megment. Tegye rád kezét és ezzel foglaljon le kizárólag magának, hogy egészen az övé légy... Véssem ismét jól szívembe, hogy a szenvedély orvossága a férfias ellenállás.

Nevezetesen a rendetlen szeretet, ellenszenv vagy a félelem és aggodalmaskodás előbbutóbb megtörik, ha az ember ellenkező magatartás által annak ellenáll. Míg ellenben szüntelen fokozódik, végre leigáz és igazi zsarnokunkká lesz, ha neki ismételten behódolunk.

Jézus a beteget minden szertartás nélkül, úgy látszik, egyszerű akaratí tényével gyógyítja meg és békében, boldogan elbocsátja. Közben Urunk gyógyító kezét ellenségei felé is kinyújtja, mikor őket a szombat igazi természetéről kioktatja. Az Úr napján, az ünnepen igen! az Urat kell dicsérni és szolgálni. Amde a felebaráti szeretet, az irgalom gyakorlata is valóságos istenszolgálat. Amit szükségben levő felebarátomért teszek, azzal Istent dicsérem és az irgalmasság cselekedete az oltárra tett kellemes illatú áldozat. Elvonni a segítséget felebarátunktól, főleg szüleinktől, hozzátartozóinktól, amaz ürügy alatt, hogy Istennek dicsőségért tesszük és neki mutatunk be áldozatot, óriási tévedés, zsidó mentalitás, melyet az Úr kifejezetten elítél. „Így megghiúsítjátok — úgymond Jézus — az Isten parancsát a ti hagyományotok által.”² Az Egyház még a szerzetbelépéssel járó, egyébként legfenségesebb életáldozatot is tiltja, ha ez a nagy szükségben levő szülő megsegítését akadályozza.

Az se kerülje el figyelmemet, hogy az Úr eljárásában mily bölcs és okos.

Tisztán felveti a kérdést, vajjon *szabad-e* szombaton gyógyítani?

Ó bár én is mindig megkérdezném, mielőtt cselekszem, vajjon *szabad-e*? És csak akkor kapnék a dologba, ha lelkiismeretemről megnyugtató választ kapok. Ha a felelet tagadó,

akkor nincs hatalom, amely engem tette indítsón. Ha a dolog homályos vagy kétséges, abba hagyni nem igen lehet, tanácsot sem kérhetek, akkor mondjam a jó Istennek: Ha tudnám, Uram, világosan, hogy ebben vagy abban vétkezem, akkor semmiképen sem cselekedném meg. De mert világosan ezt nem látom, azért nyugodtan járok el, mert tudom, hogy ily esetben, még ha tévednék is, *nekem ily körülmények közt* azt nem vennéd rosszvénen.

3. OKTATÁS A SZERÉNYSÉGRŐL

Az egész jelenet csattanós és nagyon tanulságos kioktatással zárul, amelyet az Evangélista tágabb értelemben „példabeszédnek” nevez. Mikor látja Urunk, hogy válogatják a meghívott vendégek az előkelőbb helyeket, szépen rámutat, hogy az ilyen eljárást már a pusztá józan ész sem javallja. Ha ugyanis előre tolakodol, kiteszed magad a szégyennek, hogy lejjebb szállítanak. De ha az utolsó helyre telepszél, csaknem bizonyos, hogy a házigazda azt mondja majd neked: „Barátom! menj feljebb” és akkor mindenki épül majd szerénységeden. Ez ugyancsak természetes indító ok, de Urunk éppen ezzel mutatja, hogy az is még jó és helyes dolog, ha valaki magasabb indító ok nélkül egyszerűen úgy tesz, ahogy azt neki a természetes józan ész és okosság javallja. Hiszen nemcsak a hitet, hanem a józan ész világát is Isten gyújtotta, adományozta. Azonban mégis, igyekeznünk kell a tisztán csak természetes indítóokokat megkeresztelni és a természetfeletti színvonalra felemelni. Ha már egyszer az utolsó helyre ülök, nem azért teszem

azt, hogy feljebb, magasabbra, hanem azért, hogy jó Uram, Te melléd kerülök. Hiszen Te az utolsó akartál lenni köztünk, mint a szolga.³

Igen! én meggyőzőm magam, hogy abban a körben, amelyben Isten szándéka szerint élek, az *utolsó én vagyok*. Ha csak egyetlenegy elé tolakszom, már megelőztelek Téged, jó Uram s nagyobb akarok lenni tenálad...

Ó bárcsak a te záró szentenciád, Uram, szívemben örökre zsongana: „Aki magát felmagasztalja, megaláztatik és aki magát megalázza, felmagasztaltatik.”⁴

Beszélgetés az Úrral. Kérem tőle, hogy főleg a kevélység, a gőg, felfuvalkodottság vizibetegségétől óvjon meg. Ha mégis megkapnám ezt a szörnyű, halálos kimenetelű kórságot, csapjon meg a megaláztatás operációja által. Jó lesz Uram, ha megalázol engem.⁵ Fel is teszem magamban, hogy a megaláztatás alkalmait, amelyek nekem annyira szükségesek, nem kerülöm, hanem okkal-móddal keresem. Nem térek ki a megaláztatás elől. Ha hibáztam, nem titkolom, nem simítom el. Hadd vegyék észre, hadd pirítsanak rám, hogy a geny és víz, amely a felfúvódott daganatot okozta, eltávozzék a vágás nyomán és én visszanyerjem nyugalmaimat, egészségemet, főleg a Te tetszésedet, amely — akarom — minden cselekedetem egyetlen rúgója legyen.

---

¹ Lk. 14, 1—11. — ² Mt. 15, 6. — ³ V. ö. Mk. 10, 43—45. — ⁴ Lk. 14, 11. — ⁵ V. ö. 118. zs. 71.

XXXIX

A JERIKÓI VAK MEGGYÓGYÍTÁSA

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „És mikor kiment Jerikóból tanítványaival és nagy sokasággal, Timeusnak fia, a vak Bartimeus az útfélen vala kéregetvén. Ki midőn meghallotta, hogy a názáreti Jézus az, kiáltozni kezdte, mondván: Jézus, Dávidnak fia, könyörülj rajtam! És sokan inték őt, hogy hallgasson. Ő pedig annál jobban kiáltozék: Dávidnak fia! könyörülj rajtam. És megállván Jézus, parancsolá, hogy hívják őt elő. És előhívák a vakot, mondván neki: Bízzál, kelj fel, hiv tégedet. Az pedig ledobva felsőruháját, felugorván hozzá méne. És megszólítván őt Jézus, kérdezé: Mit akarsz, hogy cselekedjem neked? A vak pedig mondá neki: Rabboni! hogy lássak. Jézus pedig mondá neki: Menj el, a te hited meggyógyított téged, És azonnal látott és követi őt az úton.”¹

Második előgyakorlat. A helyszín és történet eleven elgondolása, mintha most előttem játszódnék le.

Harmadik előgyakorlat. Kérek az Úrtól minél több lelki világosságot, vagyis segítő kegyelmet, hogy az ő útját járhassam, az állapotbeli tökéletességre eljussak.

Jézus elhagyva a kellemes Jerikót, a Jeruzsálem felé vezető útra tért. Zord és elhagyott vidék ez, ahol az utasok kifosztása, sőt meggyilkolása nem volt ritkaság, miért is egyik részét „Adoummim-hegynék”, „vérhegynék” nevezik. Nem hiába tette meg Urunk is ezt a tájat az irgalmas szamaritánusról szóló parabola színteréül. Az Úr tehát a vak Bartimeus koldussal ezen az úton találkozik. A világ világossága találkozik a vakkal, akiben szánalommal szemlélem minden bűnös hű jelképét. Mind a kettő szerencsétlen. Igen, a bűnös is szerencsétlen, sőt sokkal inkább, mint a testi vak.

a) Először is azért, mert szintén *vak*. Nem látja a rosszat, amit tesz a maga rettentő valóságában. Nem látja óriási veszteségét, mikor a megszentelő kegyelemnek vallja kárát. Nem látja, hogy mily rettentő tüzes örvény környékezi, amelybe minden pillanatban behullhat. Az isteni igazságosság Damokles kardja hátszálon függ feje felett szüntelen. Ó bárcsak az én szemem is megnyílna és belátnám egyszer valahára, hogy a bűn az egyetlen és legnagyobb katasztrófa. Elszakaszt mint bolygót életem Napjától és az örök éjtszaka kétségbeejtő sötétjébe űz.

b) Szerencsétlen a bűnös azért is, mert mint a jerikói vak „ül”, a helyett, hogy járna, menne, haladna a mennyország útján az örök fény honába. Lomhán, az árnyékban várja a véletlentől szerencséjét. Folyton lourdesi csodákra számít, hogy t. i. ő majd egyszer csak egyik szép napon szentté lesz. De azért tenni is valamit, fáradni, küzdeni, kedve nincs. Inkább nyo-

morog és nélkülöz, csakhogy magát megerősíteni ne kelljen.

c) Csak még szomorúbb és szegényletesebb, hogy az „ütfélen“ ül. Mert hiszen közel van hozzá az Isten útja. Amit Isten tőlünk kíván, nincs messze felettünk, Isten kegyelmével, amelyet mindig megad, ha tőle kérjük, az élet-szentség útjára minden pillanatban ráléphetünk.

d) Még jobban feltünteti a bűnös szerencsétlen, alacsony helyzetét, hogy mint a jerikói vak, „koldul“, „kéreget“. Morzsák, fillérek után nyújtja esdeklő kezét. Az egyik átmenő teremtménytől egy kis dicséretet, elismerést, a másiktól egy kis szimpátiát kunyerál. Boldog, ha megkapja, szerencsétlennek érzi magát, ha azt tőle az átmenő, vagyis mulandó, hitvány teremtmény megtagadja. Ne csodáld, hanem sajnáld, hiszen szegényke vak. Nem látja, hogy nem az érdemel elismerést, aki magamagát ajánlja, hanem az, akit Isten ajánl, vagyis aki Isten tetszését nyerte meg.³

De mégis csodáld és szánakozzál felette, mert hiszen *önként* vak. És ez te vagy. Nyisd már ki egyszer szemedet. Lásd, hogy ezzel a folytonos üldögéléssel és kéregetéssel mit játszol el! Lekésel a tökéletesség nagyszerű pályáján. Nézz a Szentekre, kik „mint a hősök, ujjongva indulnak neki útjuknak“ és az egekig meg sem álltak. S most feletted szánakozva mosolyognak.

2. „KI MIKOR MEGHALLOTTA, KIÁLTOZNI KEZDETT“⁵

„Meghallotta.“ Mi is hallunk, látunk magunk körül tökéletességre komolyan törekvő

lelkeket. Hallunk olyanokról, akik Jézusért elhagynak mindent. Szegényen, tisztán, engedelmesen élnek, Jézusért megvetnek vagyont, életet és földi dicsőséget. Hallunk mi is ilyenekről és a kegyelem felveti bennünk a kérdést: „És te? Ha ez és ez megtehetette, Ágoston, te is miért ne?” — mondogatta gyakran Szent Ágoston megtérése előtt.

A Jézust kísérő tömeg bizonyos örvendező morajjal, zajjal haladt át. Ezek a Jézust szorosán követő Szentek. Örömük ujjongása és hősi erényük példája, amelyet Isten sokszor csodákkal is kitüntet, csapják ezt a zajt, amely a szegény vaknak is fülébe jut. Bartimeus hallja a zajt és „kiáltozni kezd, mondván: Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!”⁶ Szent irigység fogja el. Istenem, milyen jó is ezeknek! Ezek látnak és én vakoskodom, ezek járnak és én ülök, peshedek. Ime, most volna az ideje, hogy mindennek vége szakadjon. Most vagy soha! Jaj, ha a kedvező pillanatot elszalasztom! Jézussal, a nagy prófétával többé talán sohasem találkozom és ily nyomorúságban kell elpusztulnom. Értjük, értjük, miért kiáltoz oly hevesen, kétségbeesetten: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam.” Szellemesen és nagyon találóan jegyzi meg itt Szent Ágoston: „Time Jesum transeutem!” „Rettegj, nehogy Jézus haszontalanul menjen el melletted.” Most mindent megnyerhetek, holnap talán már késő, örökre késő.

„És sokan inték őt, hogy hallgasson.”⁷ Ezeknek mindegy, hogy a szegény Bartimeus lásson, vagy vak maradjon. A gáncsoskodók nem azok közül kerültek ki, akik Jézust követték, hanem bizonytalán azok közül, akik előtte

jártak, akik, mondhatnók, Jézusnak útjában voltak s őt a nagy apostoli, szociális terveiben és szándékaiban akadályozták. Ezeknek édes mindegy a nyomorultak siráma, panasza. A fő az, hogy őket kényelmes útjaikon senki fenn ne tartsa. Ezek kiáltják az éhezőknek, nyomorgóknak, hogy hallgasson. Szinte félnek, hogy a nyomor láttára meglágyul a szívük és ezt utóbb még megérezné az erszényük. Ezért szeretnék a panaszt elnémitani, nem hallani.

Képzelmem, gondoljam én is magamat a testi-lelki nyomorék koldusok és vakok helyzetébe. Érezem át szenvedéseiket és akkor nemcsak meghallom kiáltásaikat, hanem amennyire csak telik, felelek is arra.

De aztán gondoljak elsősorban az én saját nyomorúságos lelkiállapotomra, vakságomra. Kiálttam Jézushoz a Zsoltárossal: „Velem azonban bánjál, Uram, Uram, nevedért kegyesen, és mivel irgalmad jóságos, szabadíts meg engem, mert én nyomorult és szegény vagyok, szívem bensőmben háborog. Enyészem, mint a hanyatló árnyék...”⁸

3. „MEGÁLLVÁN JÉZUS . . .”⁹

Jézus, aki irgalomból járja a világ útját, irgalomból meg is áll a vak szavára. Aki irgalomból megy magát feláldozni Jeruzsálembe, ime, szeretetből megáll.

„Irgalmasságot akarok és nem áldozatot!”¹⁰ — mondá ő maga. Látszik, hogy önként megy értünk szenvedni. „Megállván Jézus, parancsolá, hogy hívják őt elő.”¹¹ Elgondolhatjuk a szegénynek örömét, boldogságát, mikor tudomására hozzák, hogy esdeklő szava a nagy pró-

féta füléig eljutott s hogy eléje járuljon engedélyt kapott: „Bízzál, kelj föl, hi téged.” Nyomban „ledobja felsőruháját, felugrik és hozzá méne”.¹²

Ó Jézus! igazság Napja, „Ki engedelmeskedel az ember szavára”,¹³ megállva pályádon, hogy reá vedd irgalomsugaradat egy szerencsétlen vakra, hallgasd meg az én kiáltásomat. Gyógyítsd meg vakságomat, mert „Micsoda örömem lehet nekem, aki sötétségben ülök és nem láttam az ég világosságát?”¹⁴

A vak ledobja örömeiben felsőruháját és úgy járul az Úr elé. Aki komolyan veszi az Úr hívását, sugalmát az üdvre, tökéletességre, szívesen válik meg attól is, ami hozzá legközelebb van s örömmel szakad el minden teremtménytől, csakhogy Jézushoz jusson, Jézust bírhasa.

Az megkérdi tőle: „Mit akarsz, hogy cselekedjem neked?” Bámulom Istennek leereszkedő irgalmát és jóságát. Voltaképen nekem kellene kérdeznem: Uram, mit akarsz, hogy Neked cselekedjem? És íme, Te kérded azt éntőlem?

De ha megkérded, ám mit felelhetnék egyebet, mint hogy lássak. Lássam szent szándékaidat felőlem és azoknak híven megfelelek. Mert ez reám „az örök élet”.¹⁵

Mire Jézus: „Menj el, a te hited meggyógyított téged. És azonnal látta és követé őt az úton.”¹⁶ „Magasztalván Istent és az egész nép, mely azt látta, dicséretet monda Istennek”¹⁷ — teszi hozzá a másik evangélista.

Tehát ha Isten megnyitja kegyelme, sugalma által az én szememet is, mi másért teszi, mint hogy Jézust most már még közelebről kövessem és Istent teljes szívből hálálkodva dicsér-

jem, szeressem. Hogy is ne követném azt, aki velem akkora jót tett? Vajjon megint csak a világot, vagy a test és vér sugalmát kövessem-e? Vajjon megint visszatérjek üldögelni és kéregetni a jerikói útra? Ó Jézus! ments meg engem ily elvakultságtól. Parancsolj velem ezentúl, de add is meg, amit parancsolsz.

Beszélgetés az Úrral, kérve tőle belső világosságot. Adja meg nekem azt a fényt, amelyet ebben az életben a hit ajándéka nyújt s amely az erényes élet által fokozódik és a mennyei dicsőségben virágozik ki, ahogy Szent Pál mondja: „Mi pedig mindnyájan fedetlen arccal szemlélvén az Úr dicsőségét, ugyanazon képmássá fogunk átváltozni, dicsőségről, dicsőségre az Úr Lelke által.”¹⁸

Felteszem magamban, hogy ma mint meggyógyult vak követem az Urat, dicsérve Őt. Követem Őt és nem fulladozom jámbor vágyakban és szárnyszegett jófeltételekkel nem vergődöm. Megyek előre abban az irányban, amelyet részleges lelkiismeretvizsgálat céljából magamnak kitűztem.

---

¹ Mk. 10, 46—52. — ² Mk. 10, 46. — ³ V. ö. II Kor. 10, 18. — ⁴ V. ö. 18. zs. 6. — ⁵ Mk. 10, 47. — ⁶ U. o. — ⁷ Mk. 10, 48. — ⁸ 108. zs. 21—23. — ⁹ Mk. 10, 49. — ¹⁰ Mt. 12, 7. — ¹¹ U. o. 49. — ¹² U. o. 50. — ¹³ Józs. 10, 14. — ¹⁴ Tób. 5, 12. — ¹⁵ Jn. 17, 3. — ¹⁶ U. o. 52. — ¹⁷ Lk. 18, 43. — ¹⁸ II Kor. 3, 18.

XL

A VAKONSZÜLÖTT MEGGYÓGYÍTÁSA. I

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „És tovább menvén Jézus (t. i. a templomból, amelynek ajtajánál különféle nyomorékok szoktak alamizsnát kéregetni), látta egy vakonszülött embert. És kérdezék őt tanítványai: Rabbi! ki vétkezett, ez-e, vagy a szülei, amiért hogy vakon született? Felelé Jézus: Sem ez nem vétkezett, sem az ő szülei, hanem hogy megnyilvánuljanak benne az Isten művei. Nekem annak műveit kell cselekednem, ki engem küldött, míg nappal vagyon, eljön az éjtszaka, midőn senki sem munkálkodhatik. Míg e világban vagyok, e világ világoossága vagyok. Miután ezeket mondotta, földre köpvén, sarat csinála a nyálból és a sarat a vak szemeire kené és mondá neki: Eredj, mosakodjál meg a Siloe tavában (ami küldöttet jelent). Eléméne tehát és megmosakodék, és ép szemmel tére vissza.”¹

Második előgyakorlat. A helyszín és jelenet elgondolása az idézett evangéliumi részlet alapján, amely egészében egyike a legérdekesebb és irodalmilag is legremekebb alkotásoknak. Szemlélem tehát, amint Jézus a vakonszülöttet olymódon és eszközzel gyógyítja meg, amely a természet rendje szerint még az ép szemet is megvakíthatná. Ezzel

még inkább kifejezésre juttatja, hogy magasabb erőket vitt munkába, amikor a szerencsétlen vakot a látással megajándékozta. Elkísérem a sáros szemű vakot a tavacskához, amely ott van Jeruzsálem környékén, ahol a Tyropoeon völgye Jozafát völgyével találkozik. Még ma is létezik, de nagyon elhanyagolt állapotban. Négyszögletes, 18 méter hosszú és 5 és fél méter széles. Kőépítmény vette körül, amely a nyugati oldalán valamivel jobb karban van. A keresztény korszakban kápolna és oszlopcsarnok volt a tavacskával kapcsolatos.

Látom lélekben, amint a vak teljes bizalommal és reménységgel mosogatja szemét s aztán egyszerre csak, életében eddig még sohasem élvezett öröme ébred: Látok!

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Úrtól, nyissa meg az én szememet, főleg hogy felismerjem szent szándékait a szenvedésben is, amelyet rám mér az ő áldott kezével.

1. „KI VÉTKEZETT... AMIÉRT HOGY EZ VAKON SZÜLETEIT?”

Örök probléma, szüntelen visszatérő, de ki-merítően sohasem megfejtett kérdés: Honnan a szenvedés?

Úgy képzelem, mintha a szegény vakot én vezetném az Úr Jézus elé s kérném Őt, hogy vessen fényt ennek a kínzó kérdésnek mélyébe. Miért kell ennek vaknak lennie? Miért kell amannak betegnek, szegénynek, kisemmizettnek, üldözöttnek, csalódottnak lennie? Miért kell egy másiknak élete virágában elhervadnia, sírba szállnia stb.? Miért? Mennyire gyakori és időszerű ez a kérdés. Epedve várom, mit felel

erre Krisztus? Mert ha éppen úgy felelet nélkül hagyja e kérdést, mint a többi vallásalapítók, vagy a világ bölcsei és tudósai, akkor mit is keres ezen a világon?

Mert csakugyan, a bölcsélet és a tudomány vagy kitérnek a felelet elől, vagy — ami részük-ről okosabb — elnémulnak, mikor erre a kérdésre kellene válaszolniok. De még maga a barátság, a szív is tehetetlenül hallgat, mikor a nagy szenvedésben vigasztalnia kellene. Mikor Jób barátai látták, hogy mily iszonyú fájdalmak sujtják le azt, akit ők annyira becsültek és szerettek, s akinek most éppen vigasztalására jöttek, mint a Szentírás költőiesen leírja,² hét nap és hét éjjel vele szemben ülve, nem merték megnyitni ajkukat, mert nem tudták, mivel is vigasztalják meg őt. És Trója rombadőltekor Vergilius úgy rajzolja elének a nőket, amint a tengerparton komoran, hallgatagon ülnek, szemük könnyben fürdik, tekintetük hosszasan a habokra mered... Ilyen az ember a fájdalom csapása alatt. Nem talál vigaszra, mert nem tud feleletet adni a kérdésre: miért? Miért a fájdalom? Ki vagy mi okozta azt? Ó Jézus! Mondd meg nekünk te! Nyugtass meg minket s mi ezért Neked örökre hálásak leszünk.

És Jézus szól:

„Sem ez nem vétkezett, sem az ő szülei, hanem hogy *megnyilvánuljanak benne az Isten művei.*“³

Ez igéssel mindjárt alapvető igazságot szögez le: *A szenvedés nemcsak és nem mindig büntetés, sőt ha az volna is, akkor is irgalmas, jótékony büntetés.* A szenvedés nem azt jelenti, hogy Isten minket elhagyott, sőt éppen ellenkezőleg, arra mutat, hogy most *foglalkozik csak*

velünk igazában, csak most fordít reánk különös gondot. Hát nem tiszta részvétből határozta el a megtestesülést? Jézus nem éppen a veszendőt jött keresni, az elesettet, a szenvedőt felemelni? És íme, ebben „nyilvánulnak meg Isten művei”, „ebben” cselekszi Jézus Isten művét, „ebben” mutatkozik be mint a „világ világossága”.⁴ Ezért szenvedett Ő — aki a legkedvesebb volt az Atya előtt — maga is. Ó Jézus! légy ebben nekem is világosságom! Deríts lelkemre fényt, hogy kezdjem érteni a szenvedés titkát és másoknak is meg tudjam azt magyarázni.

2 „SARAT CSINÁLA ÉS MEGKENÉ” . . . 5*

Ez a szegény ember tehát azért született vakon, „hogyan nyilvánuljanak benne az Isten művei”.⁴

De hogyan?

Minthogy Isten maga a szeretet, éppen azért az ő dicsőségét a mi boldogságunkkal azonosítja, vagyis az ő dicsőségét a mi boldogításunkban keresi és találja. Amiért is kell, hogy a fájdalom valamiképpen a javunkra váljék. Valamiképpen visszatükröződni látjuk ezt már a vakonszülött meggyógyításában is. Lám! ez a szegény szerencsétlen, világtalan mily gyorsan, az első hívásra fölkel és Jézus elé járul. Tette volna-e ezt, ha nem szenvedett volna? Íme, az ép szeműek közül hány sietett Jézushoz, és pedig ekkora készséggel, hogy neki mindenben szótfogadjon? A fájdalom valóságos

---

* V. ö. Bougaud gondolatai a fájdalomról.

kezes báránnyá tette. Mily készségesek vagyunk mi is a kegyelmi sugalmakkal szemben, ha a szenvedés szívünk kéréget már megpuhította.

A pogány világot is a szenvedés nyerte meg az evangéliumnak. Ma is, mi akadályozza meg, hogy a világ fiai egészen elvakuljanak és elfásuljanak? Mi lágyítja meg szívüket, mi őrzi meg szelídségüket és jóságukat? Mint titkos apostol, a szenvedés oktatja őket, mikor ezt még egyelőre senki más nem meri megtenni. Innen van, hogy kórházakban, börtönökben s általában mindenütt, ahol szenvednek a szívek, aránylag oly gyorsan és könnyen adják meg magukat Istennek. Szépen mondja Chateaubriand: „Ó ember! csak mulandó álom, fájdalmas ábránd vagy, csak balsorsod éltet, csak lelked szomorúsága, csak eszméid mélabúja által vagy valami.”

A vakonszülött is — nézzem csak — mily összegyűjtöttséggel, mekkora vidámsággal fogadja az isteni érintést! Hosszú elhagyatottsága és magánya, amelyre a vakság utalta, ébresztette fel benne az epedő vágyat Istennel találkozni.

A gyógyulásnak azonban Jézus *feltételeket szabott*, amelyeknek betöltésére csakis az képes, akit a szenvedés, a fájdalom erre már beiskolázott. Nevezetesen megkövetelte igéjével szemben a feltétlen *hitet* még oly dolgokban is, amelyek túlhaladják az emberi bölcseséget. Sárral keni be a szemet, ami rendes körülmények közt nem orvossága, hanem elpusztítója a szemnek. A beteg hisz és átengedi elméjét az Istennek. Aztán pontosan *engedelmeskedik*, úgy, ahogyan mondták neki. Ezek az erények gyümölcsök, a szenvedés fáján termettek.

3. „ÉS ÉP SZEMMEL TÉRE VISSZA”7

a) A szenvedés az, amely megnyitja az ember szemét.

Az élet olyan, mint egyik szakadékos hegy-ség az Alpeseekben. Aki megmássza, beleizzad. Társai is talán már el-elmaradoztak. Mikor vissza-visszatekint, a völgyben talán csak a vihartördelte fákat látja, és oly egyedül érzi magát. Így az élet hegymászója is. Messze maga mögött látja már az ábrándok romjait, a megszakadt barátságokat, megghiúsult reményeket. Könnyes szemmel, nehéz szívvel, lassan halad fel a legfőbb, magas ormokra, amelyek oly fagyasztóak volnának, ha nem várna ott az Isten. Amde ott nyílik meg igazán a szeme. A szenvedés fátyolt borít a földre s felragyogtatja az eget, amelyért teremtve vagyunk.

Igen! mi Istenért vagyunk teremtve és íme, mégis a földi dolgokba szeretnénk temetkezni. Vihar-rejtette meleg fészket szeretnénk magunknak rakni, abban boldogan szenderegni s minden másról megfeledkezni. Nevezetesen arról, hogy „nincsen itt maradandó városunk, hanem a jövendőt keressük”.⁵ Örök ifjúságról álmodozunk, amely szerintünk akkor érné el a tökéletességét, ha sohasem kellene meghalunk. Nem is kell mondani, mennyire Isten szándéka ellen volna ez. Miért is erre a kis fészkekre, amelyben az örökkévalóságról megfeledkezünk, mint villám sujtja le Isten a fájdalmat, a szenvedést. Tönkre megy egészségünk, vagyonunk, becsületünk, derékon törik karrierünk. A világ ilyenkor csak a romhalmazból felszálló porfelleget látja. A lesujtott lélek mást lát. Eddig ismeretlen fény kezd derengeni

előtte. A könnyeken keresztül feltáru előtte a menny, amely őt, ha hisz és bizik Krisztusban, gazdagon kárpótolja majd az elenyésző földért. „Ó Istenem, mondotta Anglia királynője, hálát adok neked, hogy elvettél tőlem három birodalmat, ha azt javulásomért tetted.” Mire Bossuet szellemesen jegyzi meg: „Megköszönte Istennek. Mit? Nem hogy királynővé tette, hanem hogy szerencsétlen királynővé tette.”

b) Annyi tény, hogy ezen a bús világon, nagy mű, nagy lélek nem volna fájdalom nélkül. A nagyságra sohasem volt elég a lángész, a dicsőség, sőt az erény sem. Az emberiség még valamit elvár attól, akit nagynak tud üdvözölni. Elvárja, hogy előbb még a szenvedés keresztségében részesüljön.

A magyarázatát talán abban találjuk, hogy a fájdalom kényszeríti az embert, hogy ne maradjon kicsinynek. Az indus gyerek a veszélyesnek vélt kígyó köré tüzet rak. Az állat megkísérli áttörni a korláton, de a fájdalom folytán összetekerődzik, összezsugorodik és elpusztul. Ez a kis lelkek sorsa. A nagy lelkek kitérnek a körből. Igen! így van a nagy lelkekkel, nagy jellemekkel s jó szívekkel. Kell nekik a fájdalom.

c) Azoknál, akik még nem szenvedtek, csak a léleknek felszínét termékenyítette meg az élet. Érzelmeikben nincs erő, szívükben nincs gyengédség, szellemüknek nincs szélesebb látóköre. Bennük minden felszínes és hétköznapi. Vannak ugyanis bennünk magaslatok, ahol alszik még az élet, vannak mélységek, ahol kincsek rejlenek. Hogy az alvó élet felébredjen,

hogy a rejlő kincsek feltáruljanak, ehhez a szenvedés mennyköve szükséges.

Innen van, hogy minden Szent, minden hős, minden nagy lélek kiváltságos gyermeke volt a szenvedésnek. A babérkoszorú mindig csak győtrött homlokon nyugodott.

Jól mondja azért Szalézi Szent Ferenc: „Ti nem tudjátok, hogy mit irigyelnek tőlünk az angyalok. Bizonyára semmi egyebet, mint azt, hogy mi szenvedhetünk Istenért, ők pedig sohasem szenvedtek érte.”

Ó adná Isten, hogy a szenvedés Siloe tavából, amelyben könnyeinkben megfürödtünk, ép szemmel térjünk vissza. Tudjuk ezentúl értékelni a szenvedést és legyen bátorságunk Istennek azért hálát is adni.

Beszélgetés az Úrral. Ó jóságos Jézusom, akinek „szeme mindenütt jelen van, a rosszat is, jókat is meglátja”,⁹ láss meg engem is, tekints rám is, amint erre a szegény vakra tekintettel. Mert én csak akkor tudlak téged meglátni, megismerni, ha ebben engem már megelőztél.

Légy reám nézve is a világosság. Gyógyítsd meg az én szememet is, hogy ne vakoskodjam tovább. Kenj szememre is lelki értelemben sarat, hogy jól megismerjem por, hamu és semmi voltomat és a hibáimat, amelyek mint a sár lelkemhez tapadnak. A bánat könnyeiben s főleg a penitencia szentségében moss meg engem, hogy biztosan és egyenesen járjam a földi vigasznak, támasznak botja nélkül a mennyország útját.

Felteszem magamban, hogy ma főleg mindent az örökkévalóság szemszögéből látok, nézek és ítélek meg.

¹ Jn. 9, 1—7. — ² Jób 2, 13. — ³ Jn. 9, 3. —
⁴ Jn. 9, 3—5. — ⁵ Jn. 9, 6. — ⁶ Jn. 9, 3. — ⁷ Jn.
9, 7. — ⁸ Zsid. 13, 14. — ⁹ Péld. 15, 3.

XLI

A VAKONSZÜLÖTT MEGGYÓGYÍTÁSA. II

(Jézus tanúja és védelmezője)

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet: „Elvívék a farizeusokhoz, aki előbb vak volt. Szombat vala pedig ama napon, mikor Jézus a sarat csinálta és meggyógyította annak szemeit... Kérdezék tehát a farizeusok, ... hogyan nyerte vissza szeme világát? Ő pedig mondá nekik: Sarat tett szemeimre és megmosdám és látok. Mondák erre némelyek a farizeusok közül: Nem Istentől való ez az ember, ki a szombatot meg nem tartja. Mások mondák: Hogyan cselekedhet bűnös ember ilyen jeleket? És szakadás lön köztük. Ismét mások mondák tehát a vaknak: Te mit tartasz arról, aki megnyitotta szemeidet? Ő pedig felelé: Hogy próféta. Nem hívék azonban a zsidók felőle, hogy vak volt és visszanyerte látását, mígnem előhívák annak szüleit, ki látott. És kérdezék őket... Szülei mondák, hogy megvan a kora, őt kérdezzétek... Másodszor is előhívák tehát az embert, ki vak volt és mondák neki: Adj dicsőséget Istennek! Mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös. Felelé az: Hogy bűnös-e, én nem tudom, egyet tudok, hogy vak voltam és most látok. Mondák azért neki: Mit csinált veled? Miképp nyitotta meg szemeidet? Felelé nekik: Megmon-

dottam már nektek és hallottátok, miért akarjátok újra hallani? Csak nem akartok ti is tanítványai lenni? Erre megátkozták őt és mondák: Te légy az ő tanítványa, mi Mózes tanítványai vagyunk... Mi tudjuk, hogy Mózesnek szólott az Isten, ezt pedig nem tudjuk, honnan van. Felelé az ember és mondá nekik: Éppen ez a csodálatos, hogy ti nem tudjátok, honnan való, nekem pedig megnyitotta szemeimet. Márpedig tudjuk, hogy Isten a bűnösöket meg nem hallgatja. Soha, mióta a világ áll, nem hallatszott, hogy valaki megnyitotta volna a született vak szemét. Ha ez nem Istentől való, nem tehetett volna semmit. Felel-vén mondák neki: Csupa bűnökben születél és te oktatsz minket? És kiveték őt."

Második előgyakorlat. A helyszín, a jelenet elgondolása. Itt mintha csak szabályszerű törvényszéki tárgyalás menne végbe. Lehet, hogy úgy is volt. A zsidók a meggyógyultat „a farizeusokhoz viszik”, akikből a hatóság és bíróság jó része állott. Valószínű, hogy vádat emeltek ellene, mint aki a szombatszegésben bűnrészes. Látom tehát, amint a meggyógyult vakonszülött a farizeusok előtt áll és csodálatos gyógyulás mellett tanúskodik és Meggyógyítóját bátran és okosan védelmezi.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, hogy én is bátor és kitartó legyek, midőn arról van szó, hogy az Ő igazáról tanúskodjam, azt védelmezzem.

1. „ELVIVÉK A FARIZEUSOKHOZ,
. . . KIK KÉRDEZTÉK ŐT”

Én is elmegyek vele a farizeusok ítélőszéke elé. Örülök, hogy tanulhatok tőle egy kis bátorságot: túltenni magamat az emberi félel-

men, amely sokszor annyira erőt vesz rajtam, amikor Jézus Egyháza, papjai, szerzetesei stb. mellett tanúskodnom kellene. Hiszen ezek az én jótevőim. Ezek nyitották meg az én szememet is, hogy lássam, hogyan kell jól élnem s lelkemet megmentenem. A vakonszülöttel örülök, hogy nekem is van módom hálámat így kifejezmem és gyakorolnom. Megtisztelve érzem magamat, hogy ily nagy ügynek tanúja s védelmezője lehetek. Ha nem ilyen volna érzületem, bezzeg emez új hívő előtt, aki Jézust csak egyszer látta, mennyire kellene szégyenkezmem. Mennyivel többet tudok én Jézusról s talán mennyivel több jót tett Ő már velem!

Kihallgatják a gyógyultat: „Hogyan nyerted vissza szemed világát? Ő pedig mondá nekik: Sarat tett szemeimre, . . . és látok.”¹³ Egyszerű és nyílt válasz, amely világosan rámutat az isteni Mindenhatóság művére. Minő rövid és ragyogó hitvallás! „Látok, nemcsak a testi, de a lelki szememmel is. Látom, hogy itt Isten volt munkában.”

„Nem az Istentől való ez az ember”¹⁴ — szólnak a bírák. És a tárgyalás ezzel megkezdődik. Nem kell megijedni! Az igazságnak nem kell szégyenkeznie, meghunyászkodnia a körmönfont ellenvetések hallatára. Lám, ez a szegény koldus sem járt főiskolát, nem tanult teológiát, de volt szíve, szeretete Jótevője iránt. S a szeretet megtalálja a szót. Mily pompásan tanúskodik Jézus mellett, akit bár egyszer látott az életben, de akitől oly nagy jótéteményben részesült.

„Te mit tartasz arról, ki megnyitotta szemedet? Ő pedig felelé: hogy próféta.”¹⁵ Ezzel

róla a legnagyobbat, a legdicsebbet akarta állítani.

Minő szép mintaképe ez a szegény vakonszülött sok katolikusnak!

Vagy talán a te családban, iskoládban, társaskörödben, kaszinódban stb. sohasem támadják Krisztust és Egyházát? Ne mentsd magad tudatlanságoddal, amikor ilyenkor hallgatsz, hanem inkább szégyeld gyávaságodat. Nincs szíved, vagy ha van, nincs abban hála és szeretet. Ha nincs tudományod, de emlékeidben él a tudat, hogy te Krisztustól, Egyházától már rengeteg sok jót kaptál és szegény volna mindezt elfeledni. A szeretet adjon neked tehát bátor szót ajkadra.

2. „MI TUDJUK, HOGY EZ AZ EMBER BŰNÖS”

Lélekben ott vagyok a vakonszülött mögött, aki oly hősiességgel állja az ostromot és védelmezi Jótévőjét.

Jézus ellenségei már eleve meghozták az ítéletet. „Mi tudjuk, hogy ez az ember *bűnös*”, vagyis ahogy ők értik: „*csaló*”. Típusai ezek minden idők, nevezetesen a modern kor hitetlen tudósainak. „Mi tudjuk”, mi tudományos könyveinkben bebizonyítottuk, hogy Krisztus pusztán ember, hogy csoda nem lehetséges, hogy nincs másvilág. Tehát ez már elvégzett dolog. É felett okos ember már nem is vitatkozhatik. *Hiszen mi ezt tudjuk!* „Mi rendíthetetlenül meg vagyunk győződve, hogy a csoda lehetetlen”, mondotta Harnack, a híres protestáns teológus. († 1930. — *Das Wesen des Christentums.*)

Ilyen tudós társaságba került ez a szegény vakonszülött koldus is. És íme, mégis Fia védel-

mét a mennyei Atya ennek a tudatlan embernek kezébe tette le. Mikor pedig találó, ügyes magatartását bámuljuk, eszünkbe jut az Úr ígérete: „Mikor pedig átadnak titeket, ne legyen rá gondotok, miképen és mit mondjatok, mert adatik nektek azon órában, mit szóljatok. Hiszen nem ti vagytok, akik beszéltek, hanem Atyátok Lelke az, mely szól belőletek.”⁷

A fennhéjázó s vakmerő megállapítással egyszerűen szembehelyezi aényt: „Hogy bünös-e, nem tudom, egyet tudok, hogy vak voltam és most látok.”⁸ A kézzelfogható tény ellen mit sem használ a legravaszabb okoskodás és érvelés.

Hogy vak voltam és hogy most látok, azt bizonyosan tudom. Ennek megállapítására nem szükséges a ti tudományotok. Márpedig az is közismert igazság, „hogy Isten a bünösöket (csalókat) meg nem hallgatja”,⁹ vagyis igazolásukra csodákat nem művel. Hiszen akkor ő vezetné félre az emberiséget.

Tehát bizonyos és kétségbevonhatatlan, hogy az én meggyógyítóm igaz ember, Istennek küldötte, igazságot beszél, neki hinni lehet és kell.

Krisztus istenségéről, Egyháza igazságáról így a legegyszerűbb, tanulatlan ember is meggyőződhetik.

Az Egyházat s csakis ezt, állandó csodák kísérik. Ma is látunk pl. Lourdes-ban igazi csodákat, hirtelen gyógyulásokat, amelyekhez feltétlenül teremtő erő kell.

Azt is látjuk, hogy Isten ezt oly körülmények közt műveli, amelyekkel egyenesen a katolikus igazságokra szinte ujjal rámutat. Pl. akkor gyógyul meg a beteg, amikor az Oltáriszentséggel megáldják vagy Szűz Máriához

imádkozik. Meggyógyul a szeplőtelenül fogantatott Szűz szent helyén.

Ha mármost Isten a művelt világ és tudós orvosok szemeláttára nyilvánvaló csodát művel, vagyis a természettörvénytől kivételesen eltekintve, céltudatosan mindenható erejét használja, akkor világos, hogy ezzel Egyházát igazolni akarja.

Ámde a „tudós világ” részéről mi a felelet? Nem is tartjuk érdemesnek, hogy az ügyet megvizsgáljuk, hiszen mi már eleve tudjuk, hogy ez „nem Istentől való”. Mi tudjuk, hogy az Egyház téved, papjai csalók vagy csalódtak. Jegyezzük meg, minél nagyobb garral hivatkoznak egyes tudósok tudományos igazságokra, annál kevésbé érzik lábuk alatt a biztos talajt. A járatlanokat ezzel ugyan félrevezethetik, de a szakértők előtt magukat csak nevetségessé teszik. Az igazi tudomány mindig nagyon szerény, mert mint egy igazi tudós megjegyezte: Amit mi *biztosan* tudunk, az oly kevés, hogy egyik körmünkre felírhatjuk. Az ilyen áltudósokra ugyancsak vonatkozik a zsoltár: „A mennyben Lakó kineveti őket, az Úr kigúnyolja őket.”¹⁰ „Veritas Domini manet in aeternum.”¹¹ „Az Úr igazsága megmarad örökre.” — „Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak.”¹²

Hogy pedig mennyire igaza van Jézus Krisztusnak, s hogy mily bizonyos, hogy az Atya küldötte őt, erről igyekezzem önmagamon is meggyőződni. Mi Jézusnak a küldetése? Az, hogy az embert újjá teremtsen, Istennel és saját lelkiismeretével kibékítse, felemelje, megtanítsa az Isten és felebaráti szeretetre. Mindezt jóságának és hatalmának csodái által bizonyítja

be. Nos, itt vagyok, itt legyek én! Bizonyítsd be Uram, rajtam is. Ime, eddig mindezt nem láttam, de most már látom, eddig gyakorlatilag mindezt nem tudtam, de most tudom, eddig lelki inaszakadt, nyomorék koldus voltam, de most már talpraállottam és haladok a tökéletességre vezető úton! Amit velem Jézus tett, az bizonyosága legyen annak, amit mondott. Hiszek neki! Ez reám nézve a legmeggyőzőbb és legüdvösebb Krisztus-védelem.

3. „ÉS KIVETÉK ŐT”¹³

„Csupa bűnökben születél és te oktatsz minket?” kérdik a vakonszülöttől a gőgös farizeusok, akik érezték, hogy okokkal nem bírnak vele. És egyszerűen kidobták őt. Így dobják ki a tudósok is körükből azt, aki magát egyszer hívőnek, kereszténynek vallja és őket megcáfolja. „Megátkozták őt”, és gúnyképen azt kívánták neki, hát „légy az ő tanítványa”.¹⁴ Isten ments, hogy mi is azok legyünk! Nem is tudták ezek a szerencsétlenek, hogy akaratlanul is milyen jót kívánnak a vakonszülöttnak s mily rosszat önmaguknak.

Hasonlítsuk csak össze az embereknek két osztályát! Mily könnyű és édes az egyik csoportnak hinni, ezeket a vakonszülött képviseli, s mily nehéz a másiknak Krisztus hitét elfogadni és neki meghódolni. Erre a farizeusok adtak példát. Mi csinálja ezt a nagy különbséget?

A vakonszülöttet a sok szenvedés megszabadította a kevélységtől, önzéstől, emberfélelemtől, hamis ítéletektől, míg a farizeusok még ezeknek rabjai.

Az alázatosság hívővé tesz és megnyitja a

szemeket. Az alázatos amit addig csak hitt, most már látja. A kevélység viszont vakká tesz. A kevély azt sem látja, ami szinte vakítóan bizonyos és igaz. Maga Jézus vont le ebből az igazán szép és tanulságos eseményből ezt a következtetést. „Ítéletre jöttem — úgymond — e világra, hogy akik nem látnak, lássanak és akik látnak, vakok legyenek.” Mikor pedig meghallották ezt a farizeusok, találva érzik magukat és csodálkozva s megbotránkozva kérdik: „Csak nem vagyunk mi is vakok? Mondá nekik Jézus: Ha vakok volnátok, bűnötök nem volna, most pedig azt mondjátok: Látunk és azért bűnötök megmarad...”

Bezzeg, most már látnak a pokol tüzében! Ez a vége azoknak, akik a Szentlélek ellen tusakodva, látni nem akarnak.

Ó Jézusom, ments meg, nehogy én is valaha ezek közé tartozzam!

Beszélgetés az Úrral. Kérem tőle, hogy őrizze meg bennem az alázatos, tiszta szívét, amely tud látni, amely fogékony a hit fényének befogadására. Fel is teszem magamban, hogy jócselekedetek által azon leszek, hogy Isten a hitnek mindennél értékesebb és szükségesebb ajándékát bennem mindinkább gyarapítsa.

Igyekszem főleg ma hitből élni, mint az Apostol mondja: „Az igaz pedig hitből él.”²⁸ Eleven hittel járok Isten színe előtt, átérezve, hogy velem van s állandó, szerető tekintetével kísér.

---

¹ Jn. 9, 13—34. — ² Jn. 9, 13—15. — ³ V. ö. Jn. 9, 15. — ⁴ Jn. 9, 16. — ⁵ Jn. 9, 17. — ⁶ Jn.

9, 24. — ⁷ Mt. 10, 19—20. — ⁸ Jn. 9, 25. — ⁹ Jn.
9, 31. — ¹⁰ 2. zs. 4. — ¹¹ 116. zs. 2. — ¹² Mt.
24, 35. — ¹³ Jn. 9, 34. — ¹⁴ V. ö. Jn. 9, 28. —
¹⁵ Róm. 1, 17.

XLII

A VAKONSZÜLÖTT MEGGYÓGYÍTÁSA. III

(A vakonszüülött Credója)

Első előgyakorlat. Az evangéliumi történet folytatása: „Meghallá Jézus, hogy kivetették őt és találkozáván vele, mondá neki: Hiszesz te az Isten Fiában? Felelé amaz és mondá neki: Kicsoda az, Uram! hogy higgyek őbenne? És mondá neki Jézus: Láttad is őt és aki veled beszél, ő az. Amaz pedig mondá: Hiszek, Uram! És leborulván, imádá őt.”

Második előgyakorlat. Látom a meggyógyított vakonszüülöttet, amint földre borulva az Údvözítőt eleven hittel imádja.

Harmadik előgyakorlat. Kérem az Urat, adjon nekem kegyelmet, hogy hitemet mindig bátran megvalljam és következetesen az életbe is átvigyem.

1. „TALÁLKOZVÁN VELE”

Bizonyyal szándékosan, mert Istennél nincsen semmi véletlenség. Ott volt ő lelkével a tárgyalásnál. Ő adta a bátorságot és okosságot az ő derék apologétájának. Ő sugalmazta annak a valóban sarokba szorító érvelését. Sohase higgyük, hogy egyedül vagyunk, mikor Jézus ügyéért síkra szállunk. Ne féljünk tehát! Mikor

aztán a győzelem ki van víva, siet Krisztus, hogy vigasztaljon s elismerésével jutalmazzon. Szenteitől olykor, mint Aquinói Tamástól, vagy Keresztes Szent Jánostól kifejezetten meg is kérdezte, mit adjon jutalmul? Mind a két Szent — bár három század választotta el őket — mintha csak összebeszéltek volna, Őt magát kérte jutalomban. És valóban mit is kívánhatnánk jobbat és mit is kaphatnánk tőle többet, mint önmagát. Érte érdemes mindent vállalni és mindent elszenvedni. Mert amint korunk egyik legtehetségesebb Krisztus-életírója, a megtért Papini mondja: „Mindenkinek szüksége van Rád, azoknak is, akik nem tudják. És akik nem tudják, azoknak még inkább, mint akik tudják. Az éhes azt képzeli, hogy kenyér után kell járnia, pedig, ő Jézus, Rád éhezik; a szomjas azt, hogy vízre volna szüksége, pedig Rád szomjazik. A beteg úgy érzi, hogy egészségért epekedik, pedig az ő baja az, hogy távol van tőled. Aki a szépséget keresi a világon, az tudtán kívül is téged keres. Aki gondolataiban az igazságot kergeti, akaratlanul is téged kíván, aki az egyetlen megtudni érdemes igazság vagy. És aki a békéért töri magát, téged keres, az egyetlen békességet, amelyben a legzaklatottabb szívek is megnyugvást találhatnak. Téged hívnak ők a nélkül, hogy tudnák, hogy téged hívnak s az ő kiáltásuk kimondhatatlanul fájdalmasabb, mint a mienk . . . Mi csak téged akarunk . . . Azokat a szemeket akarjuk látni, amelyek áthatolnak a kebel falán és a szív húsán és gyógyítanak, amikor haragosan belénk vágnak és megvéreznek, mikor szelíden ránk símulnak. És hallani akarjuk hangodat, mely megriasztja a gonoszlelkeket, bármily

szelíd és elbűvöli a kisdedeket, bármily hatalmas.”¹³

2. „HISZESZ TE AZ ISTEN FIÁBAN?”¹⁴

Az Úr ingyen bőkezősége nagy jótéteményt tartogat még a meggyógyított számára. Annak, aki ifjúsága éveit, sőt — úgy látszik — jórészt férfikorát is a vakság gyászos, sötét éjtszakájában sínylődte át, meg akarja adni a hit világosságát is és mindazt, ami ezzel az ajándékkal csak kapcsolatos.

„Hiszesz-e te az Isten Fiában?” Ez volta-képen csak bevezető, előkészítő kérdés. Jézus meg akar győződni, hogy nyilt-e az az edény, amelybe önteni akarja mérhetetlen értékű kincsét. „Kicsoda az Úram, hogy higgyek?” — kérdi viszont a vakonszülött, elárulván készségét a hitre. „És mondá neki Jézus: Láttad is őt és aki veled beszél, ő az.”¹⁵ Mire a vakonszülött térdre roskadva, földre borulva kimondja a nagy, életre s örökkévalóságra döntő szót: „Hiszek!” „Credo!” — és imádá őt.¹⁶

Mielőtt én is újból, végleg megtennem ezt, elmélkedő lelkem átfut ismét azokon a bizonyítékokon, amelyek immár hetek óta foglalkoztatnak és eszemet és szívemet kényszerítik, hogy én is higgyek és imádjam s szeressem őt mindenekfelett.

a) Ime, Jézus magát Isten Fiának vallja és ezt számtalan csodával igazolja. Még ha a szent könyvek teljes hitelessége tudományosan igazolva nem is volna, ez az elmélkedéssorozat meggyőzhetett, hogy azokat a csodákat ily egyöntetűen kitalálni, s ha nem volnának igazak, ily közvetlenséggel elbeszélni nem lehet. Ez

szinte nagyobb erkölcsi csoda volna, mint maguk az elbeszélte események.

Jézus egyébként csodáit nem titokban, csak néhány választott tanítvány, hanem az egész nép szemeláttára művelte. Éspedig a legkülönbözőbb körülmények közt. Olykor előbb imádkozott, olykor meg egyszerűen rendelkezett, parancsolt. A mindenség egész birodalma rendelkezésére áll. Az angyalok és gonoszlelkek, az emberek és a lélek vagy élet nélküli teremtmények. Csodát tesz a közelből és a távolból.

Hogy nem pusztá szemfényvesztések voltak, amit tett, az is igazolja, hogy művei, mint pl. a betegek gyógyulása és a halottak feltámadása jóideig megmaradtak. Erre történeti adataink is vannak. Így Quadratus athéni püspök, abban a hitvédő iratában, amelyet 126-ban Hadrián császárnak nyújtott be, azt írja: A mi Üdvözítőnknek csodái, minthogy igaziak, éppen azért nyilvánvalók is voltak. Akiket meggyógyított, vagy halottaiból feltámasztott, nemcsak éppen akkor voltak láthatók, amikor a csoda történt (szóval nemcsak legendás alakok, akiket a nép fantáziája alkot), hanem azon túl is. Nemcsak addig, míg a földön tartózkodott, hanem távozása után is. Sőt egyesek még ma is élnek. Papias jeruzsálemi püspök, Szent János evangélista tanítványa is állítja, hogy a Krisztustól feltámasztottak Hadrián császár uralkodásáig éltek (117—138).

Mindez együttvéve arra mutat, hogy — amint Szent Ágoston éles elmével megállapítja — Jézus csodáit oly mindenhatósággal művelte, amelyet neki nemcsak kölcsönöztek, hanem amelyet a sajátjának mondhatott. Tehát

Isten volt. Szóval Jézus a mindenhatóság szuverénje.

b) Hogy mennyire az, abból is látszik, hogy ezt az oly félelmetes hatalmát, a mindenhatóságot, mennyi mérséklettel, szelídséggel és szeretetreméltósággal gyakorolja.

Mert a mindenhatóság, mint végtelenül felettünk álló hatalom, magában véve valami borzalomkeltő, rettegést ébresztő dolog. Lám a gerazenusok is, mikor hatalmas csodát művelt náluk, esdve „kérék, hogy távozzék el határaikból”.⁸ Maga Péter is a nagy csoda látára, amely szeme előtt végbement, rémülve kéri: „Menj ki tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!”⁹ De ez a szorongó érzés, amely a természetfelettivel való találkozásakor bennünk önkénytelenül is ébred, Krisztus csodáinál a nyugalom és biztonságérzetnek ad helyet. Hiszen csakhamar nyilvánvalóvá lesz, hogy a mindenhatóság itt oly kézben van, amely azt a mi gyengeségünkhöz tudja és akarja mérsékelni. Csak jót tesz vele. Azért nekibátorodunk. Még ellenségei is csodajeleket mernek tőle kérni.¹⁰

c) Még aztán mindenki észrevehette, hogy Jézus mindig és mindenben, nevezetesen csodáiban, elsősorban a halhatatlan lelkeket kereste. Mikor valakit meggyógyít, mindig hitet, bizalmat, bűnbánatot és megtérést kér cserébe. „Ime, egészséges lettél, többé már *ne vétkezzél*, nehogy rosszabbul járj!”¹¹ — szól egyik csodája után.

d) Végül ami legmeghatóbb, ez az ő nagy *önzatlensége*. Nemcsak dicsőséget vagy hasznot nem vár csodái révén, de mindenhatóságát soha saját érdekében igénybe nem vette. „Lát-

ták éhezni, pedig tudták, hogy a követ kenyérré tudja változtatni. Látták, amint kigúnyolják az ő királyi igényeit, jogait, de egyben azt is, hogy türi mindezt, jöllehet egy pillanat alatt a föld összes birodalmát és azok dicsőségét porba tudná sujtani. Látták meghalni a legkínosabb halállal, pedig meg voltak győződve, hogy ha akarta volna, akkor semmi ártalom sem éri. Még ha a templom tetejéről taszították volna is le, az angyalok gyengéd karjai fogják fel őt. Látva önként viselt szenvedéseit és csodáit, az emberek elérékenyültek, részvét, meglepetés, csodálat és hála ébredt fel bennük és ez fogékonnyá tette szívüket, hogy higgyenek neki, higgyenek benne.”¹³

Ezt tapasztalom, ezt érzem én is. Ez kényszerít térdre engem is, hogy a vakonszülöttel kimondjam a nagy szót: „Hiszek!” Hiszek isteni származásodban, hiszek isteni missziódban, hiszek isteni hatalmadban. Hiszem, hogy Uram vagy, egykor bírám és örök jutalmam.

Beszélgetés az Úrral. A vakonszülöttel leborulva imádom őt.

Kérem aztán őt annyi szerencsétlen vak embertársam érdekében, akik vakon rohannak a kárhozat felé. Vess Uram! reájuk is egy tekintetet. „Hiszen azért jöttél, hogy üdvözíts, azért születted, hogy üdvözíts, azért feszítetted magad a keresztre, hogy üdvözíts. A te mesterséged, munkád, a te küldetésed, a te életed az üdvözítés. És nekünk ma, ezekben a sűrű, gonosz napokban, években, amelyek a borzalom és szenvedés összesűrűsödése és felfokozódása, szükségünk van az üdvösségre. Ha irigy, rideg Isten volnál, haragtartó, bosszúálló, csupán csak igazságos Isten, akkor nem

hallgatnád meg könyörgésünket, mert mind azt a rosszat, amit az emberek földi életedben elkövettek ellened, halálod után is folytatják. Sajnos! mi is folytatjuk. Azóta már hány millió Júdás csókolt meg, hány farizeus és Pilátus ítélt gonosztevőnek s hányan feszítettek újra gondolatban s vágyban keresztre. Te azonban mindig megbocsátottál és megbocsátasz. Te, aki közöttünk éltél, te tudod, hogy milyen a mi nyomorúságos természetünk legmélye. Csupa ringy-rongy, folt vagyunk, csupa korcsszülött, csupa hullékony és mulandó falevél, tulajdon magunk hóhérai. Elutasítottunk magunktól, mert túlságosan tiszta voltál nekünk, halálra ítéltünk, mert ítélete voltál életünknek. De most már könyörülj rajtunk és nyisd meg szemünket, hogy higgyünk!¹³

Én kimondom a Credót, és pedig nemcsak ajakkal, hanem egész életemmel. Gyakorlati fel-tételem lesz az, hogy ezentúl lélekben és igaz-ságban akarlak téged imádni és neked szol-gálni. Mindjárt ma ezt el is kezdem, és meg is mutatom. Kötelességeimet úgy végzem, mint aki lélekben állandóan látja Krisztust maga mellett, és hallja ajkáról: Hiszsz-e bennem?

---

¹ Jn. 9, 35—38. — ² Jn. 9, 35. — ³ Papini: Storia di Christo. — ⁴ Jn. 9, 35. — ⁵ Jn. 9, 37. — ⁶ U. o. — ⁷ V. ö. Aug. ep. 3 ad Volus. — ⁸ Mt. 8, 34. — ⁹ Lk. 5, 8. — ¹⁰ V. ö. Jn. 2, 18. — ¹¹ Jn. 5, 14. — ¹² Anonym: Ecce Homo. — ¹³ V. ö. Papini: Storia di Christo.

TARTALOM

Előszó	5
------------------	---

Pünkösd utáni I. hét

Szenháromság vasárnapja. A Szenháromság titka	7
Hétfő. „Nincs más Isten, csak egy”	14
Kedd. „Én vagyok az, aki vagyok”	20
Szerda. Isten és én	27
Csütörtök. Úrnap	34
Péntek. Az Oltáriszentség dicsőséges csoda	40
Szombat. Az Eucharisztia és az Egyház	47

Pünkösd utáni II. hét

Vasárnap. „O sacrum convivium”	53
Hétfő. „Pie Pelicane”	61
Kedd. A szentáldozás vigasztaló és átalakító ereje	67
Szerda. Az Eucharisztia az Egyház áldozatos szeretetének ébresztője	73
Csütörtök. „Csodálatos Oltáriszentség”	79
Péntek. Jézus Szívének tisztelete	86
Szombat. Jézus megsebzett Szíve	92

Pünkösd utáni III. hét

Vasárnap. Jézus Szíve panaszkodik, kér és ígér	98
--	----

Hétfő. Jézus baráti Szíve	106
Kedd. Jézus Szíve „a Magasságbelinek aján- déska”	112
Szerda. Jézus fenséges Szíve	119
Csütörtök. Jézus Szíve az újszövetség frigy- sátora	126
Péntek. Jézus Szíve az istenség temploma	134
Szombat. Jézus Szíve „Isten háza és a menny- ország kapuja”	142

Pünkösd utáni IV. hét

Vasárnap. Zakeus megtérítése I.	148
Hétfő. Zakeus megtérítése II.	155
Kedd. A szamariai nő megtérése I.	162
Szerda. A szamariai nő megtérése II.	169
Csütörtök. Egy beteg asszony meggyógyítása	176
Péntek. Jairus leánykájának feltámasztása	183
Szombat. A harmincnolc év óta beteg férfi meggyógyítása	189

Pünkösd utáni V. hét

Vasárnap. A kánaáni asszony leányának meggyógyítása	195
Hétfő. A kafarnaumi százados szolgájának meggyógyítása	202
Kedd. A bélpoklos meggyógyítása	209
Szerda. A naimi ifjú feltámasztása I.	216
Csütörtök. A naimi ifjú feltámasztása II.	222
Péntek. A tíz bélpoklos meggyógyítása	228
Szombat. A meggörbült beteg asszony meg- gyógyítása	236

Pünkösd utáni VI. hét

Vasárnap. Péter apostol napának meggyó- gyítása	242
--	-----

Hétfő. A gonoszlélektől megszállott süket- néma meggyógyítása	249
Kedd. A vízkóros meggyógyítása	257
Szerda. A jerikói vak meggyógyítása	264
Csütörtök. A vakonszülött meggyógyítása I.	271
Péntek. A vakonszülött meggyógyítása II.	280
Szombat. A vakonszülött meggyógyítása III.	289

NORDA
RINYOUMIETABRESIC